gemeente Brunssum

Programmabegroting 2025

Inhoudsopgave

Algemeen ... 3
Inleiding ... 5
Kerngegevens ... 5
Algemeen financieel beeld ... 8
Programma's ... 16
1. Bestuur & Burger ... 16
2. Veiligheid ... 24
3. Sociaal Domein ... 32
4. Volksgezondheid ... 44
5. Onderwijs & Educatie ... 48
6. Verkeer, vervoer & waterstaat ... 52
7. Sport, cultuur & recreatie ... 57
8. Milieu & duurzaamheid ... 69
9. Economie & toerisme ... 78
10. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing ... 86
11. Algemene Dekkingsmiddelen ... 98
Paragrafen ... 108
1. Lokale heffingen ... 108
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 119
3. Onderhoud kapitaalgoederen ... 128
4. Financiering ... 134
5. Bedrijfsvoering ... 140
6. Verbonden partijen ... 149
7. Grondbeleid ... 195
8. Openbaarheidsparagraaf (WOO) ... 201
Bijlagen ... 202
Bijlage 1 Overzicht van reserves en voorzieningen ... 202
Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve ... 204
Bijlage 3 Overzicht uitgeleende & opgenomen gelden ... 207
Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2024-2028 ... 208
Bijlage 5 Overzicht baten en lasten ... 213
Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten ... 215
Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves ... 217
Bijlage 8 Meerjarig investeringsschema 2025 - 2028 ... 218
Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren ... 219
Bijlage 10 Opbouwtabel algemene uitkering2025-2028 ... 221

Bijlage 11 Ontwikkelingen na voorjaarsbrief en ruimtevragende onderwerpen……222
Bijlage 12 Ombuigingen en dekkingsvoorstellen……223
Bijlage 13 Was-wordt tabel WMO/jeugd 2024/2025……224
Bijlage 12 Afkortingenlijst……227

Algemeen

Voorwoord

Op grond van de “Financiële verordening gemeente Brunssum 2023” biedt het college van B en W uw Raad de Programmabegroting 2025 en de Meerjarenbegroting 2026-2028 ter vaststelling aan.

De programma's in deze begroting zijn dit jaar anders van opzet dan de afgelopen jaren, zoals ook eerder dit jaar in de auditcommissie afgesproken. Wat is er veranderd:
Programma 6, dat in de begroting 2024 al geen inhoud meer had, is nu vervallen en de resterende programma's zijn doorgenummerd. Dat betekent dus dat er nu nog in totaal 11 programma's zijn.
De 11 programma's hebben een andere opzet gekregen, die voor elk programma gelijk is.
Een programma bevat geen beleidsopgaves meer en doelen/resultaten zijn niet meer gekoppeld aan taakvelden. In plaats daarvan bevat een programma een inleiding en vervolgens speerpunten met de opgaves uit het uitvoeringsprogramma (het nummer van de opgave uit het Uitvoeringsprogramma staat achter het speerpunt) en vervolgens belangrijke overige speerpunten.
Bij de speerpunten worden, daar waar dat aan de orde is, de bijstellingen uit de Voorjaarsbrief en bijstellingen als gevolg van ontwikkelingen/keuzes na de voorjaarsbrief opgenomen. Elk programma wordt afgesloten met een financieel overzicht van dat programma op taakveld niveau.
Een overzicht van alle bedragen per product per taakveld is dit jaar als apart boekwerk (productencatalogus) ter informatie met de begroting meegestuurd.

Zoals in de Voorjaarsbrief al aangegeven zijn er forse ombuigingen nodig in deze begroting. Om de gekozen ombuigingen duidelijk zichtbaar te maken is er voor gekozen om in elk programma de rubriek 'ombuigingen' op te nemen met daarin (voor zover aan de orde, want niet elk programma bevat ombuigingen) een tabel met gekozen ombuigingen met daarbij per ombuiging een korte toelichting.

Naast de 11 programma's bevat de begroting net als andere jaren de verplichte paragrafen en meerdere bijlages met veelal financiële informatie.

Inleiding

Vorig jaar schreven wij in de Inleiding voor de Begroting 2024:

Brunssum barst van de ambities in de komende jaren.
Dit college is in 2022 aan de slag gegaan met grondige verbouwing van de gemeente Brunssum – zowel van onze stad als van onze gemeentelijke taken en dienstverlening. Die verbouwing zetten wij de komende jaren over de volle breedte voort.

Nu, een jaar verder, zijn die ambities – en de urgentie die onder deze ambities ligt – onverminderd groot. Maar het speelveld waarop wij deze ambities tot uitvoering willen brengen, is dramatisch veranderd.

Er komen forse bezuinigingen op ons af. Het Rijk snijdt in het Gemeentefonds, onze belangrijkste bron van inkomsten. Wij stevenen af op tekorten van € 3,5 miljoen in 2026, € 3 miljoen in 2027 en € 2,3 miljoen in 2028. Dat betekent dat de gemeente Brunssum in de komende jaren fors minder inkomsten heeft. Dat zet een grote druk op ons voorzieningenniveau. En op onze ambities.
In ons coalitieakkoord hebben wij de volgende uitgangspunten vastgelegd:

- We voeren een financieel gezond beleid en zorgen voor een structureel sluitende begroting.
- We zetten middelen in voor slimme (duurzame) investeringen.
- We streven naar zo laag mogelijke lasten voor burgers en ondernemers.

De opgave voor de Begroting 2025 is daarmee uitzonderlijk complex: het vertalen van een miljoenenbezuiniging in een sluitende begroting, met beperkte lastenstijging voor onze inwoners, en tegelijkertijd ruimte voor investeringen zodat Brunssum de komende jaren niet ‘stil’ staat.
Want we moeten dóór met Brunssum. Dit college is aangetreden met een opdracht. Ons wacht een forse taak om Brunssum beter te maken. Dat betekent investeren in betaalbare woningen. In een fijn centrum voor winkelen en uitgaan. In verkeer en openbaar vervoer. In nieuwe scholen daar waar nodig. In toeristische parels.

We investeren niet alleen in stenen, maar ook in een betere samenleving die voor iedereen werkt. Een samenleving waar we omkijken naar mensen die bedreigd worden in hun bestaanszekerheid, naar kinderen die opgroeien in armoede, gezinnen die de energierekening niet kunnen betalen, mensen die het gevoel hebben dat de overheid er niet voor hen is. Naar mensen die kwetsbaar zijn, eenzaam zijn, of het thuis niet redden zonder ondersteuning.

De afgelopen jaren hebben we volop gebouwd aan een sterk en sociaal Brunssum, aan een gemeenschap die open, inclusief en leefbaar is voor iedereen. De stappen die we gezet hebben, mogen niet stilvallen nu het Rijk met forse bezuinigingen komt. We willen doorgaan op de ingeslagen weg, en het liefst hier en daar nog een tandje erbij.

Bezuinigen is zoveel meer dan minder geld uitgeven. Juist in deze tijd moet het besef doordringen dat de oplossing niet ligt in *minder*, maar in *anders*. Brunssum – en dat is het goede nieuws – is financieel een gezonde gemeente. We hebben altijd een sluitende begroting kunnen presenteren, we hebben een goede positie in onze financiële reserves.

We hebben daarom vooral naar de eigen gemeentelijke organisatie gekeken om de bezuinigingen op te vangen. Hervormingen van de taken op het gebied van Jeugd en de Wmo leiden tot besparingen. Personeelslasten vallen lager uit. Door extra financiering voor re-integratie verwachten we minder cliënten voor ISD BOL vanaf 2026. Door onderuitputting in de exploitatie van onder meer het WSP kunnen we extra geld inzetten voor Brunssum. Et cetera.

Deze en andere maatregelen hebben uiteindelijk geleid tot een bedrag van € 4,3 miljoen aan structurele ombuigingen. Daarbij zijn, zoals we onszelf hebben opgedragen, onze inwoners ontzien: de lastenstijgingen hebben we beperkt weten te houden. En we zijn erin geslaagd om geld te reserveren voor een extra investeringsfonds dat oploopt tot 1,8 miljoen euro in 2028. Geld dat we onder meer willen inzetten voor een jongerencentrum, het opwaarderen van het Urbanpark, de renovatie van zwembad De Bronspot, de ontwikkeling van een Integraal Kindcentrum Oost, het uitvoeringsplan Schutterspark, en meer!

Het resultaat van dit alles is een sluitende begroting voor 2025. Daar zijn we trots op. Want een sluitende begroting is óók een investering in een beter Brunssum.

Tot slot dit nog.

Het succes van onze aanpak staat of valt met samenwerking. Samenwerking door het aangaan van allianties met partijen in de samenleving – in regionaal verband met provincie en rijk, en lokaal met het maatschappelijk middenveld en onze burgers. Samenwerking die het mogelijk maakt dat we, ondanks de ombuigingen, niet hoeven te kiezen voor *minder*, maar kunnen kiezen voor *anders*. Want door samenwerking kunnen we bestaande structuren, patronen en processen doorbreken en daarmee de voorwaarden creëren om met innovatieve en duurzame oplossingen te komen voor de grote opgaven waar we, als samenleving, voor staan.

We hebben dus een uitgelezen kans om de verbouwing van Brunssum verder vorm te geven. Het is de ambitie van dit gemeentebestuur om daarmee slagvaardig door te gaan: met het maken van duidelijke keuzes voor een vitale toekomst.

Kerngegevens

Kerngegevens per 1 januari	2024	2023	2022	2021
A. SOCIALE STRUCTUUR				
1. Inwoners (volgens CBS) per 1 januari				
Aantal inwoners (volgens CBS) per 1 januari	27.770	27.682	27.674	27.677
0-4 jaar	1.078	1.082	1.067	1.039
5-14 jaar	2.388	2.390	2.370	2.405
15-19 jaar	1.300	1.321	1.312	1.348
20-24 jaar	1.335	1.360	1.386	1.330
25-29 jaar	1.389	1.369	1.425	1.420
30-49 jaar	6.202	6.093	6.085	6.173
50-64 jaar	6.591	6.727	6.814	6.875
65 jaar en ouder	7.487	7.340	7.215	7.087
Geschat buitenlandse militairen	1.700	1.700	1.700	1.700
2. Particuliere huishoudens (volgens CBS)				
Aantal particuliere huishoudens (volgens CBS)	13.775	13.658	13.603	14.045
Eenpersoonshuishoudens	5.590	5.437	5.336	5.336
Meerpersoonshuishoudens	8.185	8.221	8.267	8.709
Gemiddeld aantal personen per huishouden	2	2	2	2
3. Periodieke uitkeringsgerechtigden (volgens ISD-BOL)				
Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden (volgens ISD-BOL)	671	643	652	743
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	2,4%	2,3%	2,4%	2,7%
I.O.A.W.	16	17	17	21
PW	655	626	635	722
4. Tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)				
Aantal tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)	283	300	316	332
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	1,0%	1,1%	1,1%	1,2%
5. Overige aantallen *)				
huishoudens met lage inkomens	5.400	5.483	5.423	5.413
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	39,2%	40,1%	39,9%	38,5%
eenouderhuishoudens	1.148	1.143	1.132	1.132
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	8,3%	8,4%	8,3%	8,1%
uitkeringontvangers (waaronder PW, IOAW/IOAZ, WAO, WSW)	3.663	3.637	3.605	3.609
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	13,2%	13,1%	13,0%	13,0%
B. FYSIEKE STRUCTUUR				
1. Bedrijfsvestigingen *)				
Aantal bedrijfsvestigingen *)	2.215	2.141	1.960	1.960
2. Oppervlakte land in hectare				
Oppervlakte land in hectare	1.725	1.725	1.725	1.725
Oppervlakte binnenwater in hectare	9	9	9	9
3. Woonruimten *) **)				
Aantal woonruimten *) **)	14.782	14.981	14.768	14.758

**) bron: gegevens uit berekeningspecificatie algemene uitkering; deze zijn gebaseerd op CBS-informatie.*

***) vanaf 2021 inclusief 199 chalets (voorheen mochten deze maar als 1 geteld worden)*

Algemeen financieel beeld

Van Voorjaarsbrief naar Begroting

In juli van dit jaar presenteerden wij de Voorjaarsbrief 2024. De cijfers hierin schetsten een zorgwekkend beeld, met nadelige resultaten variërend van € 3,5 miljoen in 2026 tot € 2,4 miljoen structureel in 2028. Deze nadelige resultaten komen primair voort uit gewijzigd Rijksbeleid aangaande de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten.
Naast het aanpakken van de tekorten, wilde het College, in overeenstemming met het coalitieprogramma en de reeds ingezette koers door het College en de gemeenteraad, verder investeren in Brunssum. Daarom heeft het College de verantwoordelijkheid genomen om tijdens het zomerreces ombuigingen voor te bereiden om tot een sluitende begroting te komen.

Primair zet het college daarbij in op kostenreductie bij medebewindtaken en op interne bezuinigingen. Tezamen, is er een pakket ombuigingen van structureel € 4,3 miljoen verwerkt in deze begroting. Met dit pakket is de begroting structureel sluitend. Tevens bieden de ombuigingen de gewenste ruimte van afgerond 1,8 miljoen structureel. Hiermee kan in lijn met het vastgestelde coalitieprogramma verder worden geïnvesteerd in Brunssum.

Er ligt nu een structureel sluitende begroting voor, waarbij de verhoging van de lasten voor onze inwoners beperkt is gebleven, het voorzieningenniveau op peil blijft en de focus op verdere verbeteringen naar de toekomst overeind blijft.

In het kader van de huidige begroting is het van belang te benadrukken dat de beschikbare middelen volledig zijn toegewezen. Hierdoor is er op dit moment geen ruimte voor aanvullende wensen of verzoeken.

Onderstaande tabel geeft het saldo begroting weer zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025.

Begrotingssaldo 2025-2028

Bedragen in € (- is voordeel)

Begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo voorjaarsbrief 2024	1.714.806	3.549.290	3.064.687	2.389.229
1. Ontwikkelingen en ruimtevragende onderwerpen	570.886	405.304	513.943	118.870
2. Ombuigingen en dekkingsvoorstellen	-2.631.069	-4.166.330	-3.876.336	-4.316.984
3. Investeren in Brunssum	40.000	483.040	1.783.800	1.808.885
Saldo begroting zonder mutatie algemene reserve	**-305.377**	**271.305**	**1.486.095**	**0**
4. Storting/onttrekking algemene reserve	305.377	-271.305	-1.486.095	0
Saldo begroting 2025	**0**	**0**	**0**	**0**

1. Ontwikkelingen na voorjaarsbrief en ruimtevragende onderwerpen
Na de publicatie van de Voorjaarsbrief zijn er enkele ontwikkelingen geweest die in de begroting 2025 verwerkt moesten worden. Zo zijn enkele autonome ontwikkelingen en reeds genomen besluiten verwerkt in de begroting. Daarnaast zijn er op enkele onderwerpen aanvullende middelen noodzakelijk. Deze zijn ook verwerkt. In bijlage 11 treft u deze punten aan.

2. Ombuigingen en dekkingsvoorstellen
Het pakket ombuigingen en dekkingsvoorstellen dat voorligt komt tot een bedrag van € 4,3 miljoen structureel. In onderstaande tabel ziet u de voorstellen die structureel meer dan € 100.000 behelzen. Het totaaloverzicht van de ombuigingen vindt u in bijlage 12. Daarnaast wordt in de programmabegroting in elk programma afzonderlijk een toelichting gegeven op de opgenomen ombuigingen.

Ombuigingen en dekkingsvoorstellen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuigingen en dekkingsvoorstellen	2025	2026	2027	2028
1. Hervormingsagenda Jeugd	-725.000	-688.000	-888.000	-1.088.000
2. Duurzame uitstroom ISD BOL	0	-228.000	-456.000	-684.000
3. Verlaging raming personeelskosten	-460.545	-473.461	-493.016	-510.224
4. Stelpost BTW Compensatiefonds	-325.000	-325.000	-325.000	-325.000
5. Inkomensafhankelijke eigen bijdrage	-90.000	-159.000	-164.000	-164.000
6. Verhoging OZB 5%	-142.887	-146.315	-149.680	-153.122
7. WSP onderuitputting expl. bijdrage	0	-193.000	-173.000	-145.000
8. Verlagen formatie directieteam	-136.000	-136.000	-136.000	-136.000
9. ISD Bol onderuitputting expl. bijdrage	0	-111.000	-111.000	-111.000
10. Aanpassing Regeling bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal posten > € 100.000 structureel	**-1.979.432**	**-2.559.776**	**-2.995.696**	**-3.416.346**
Overige posten	-651.637	-1.606.554	-880.640	-900.638
Totaal ombuigingen en dekkingsvoorstellen	**-2.631.069**	**-4.166.330**	**-3.876.336**	**-4.316.984**

1. Hervormingsagenda Jeugd

We hanteren het uitgangspunt, dat we door invulling te geven aan de maatregelen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd een besparing kunnen realiseren die overeenkomt met het bedrag dat het Rijk opbouwend zal korten op de jeugdbudgetten. Dit vraagt de nodige inzet vanuit onze organisatie. Daarvoor willen we ook een betere sturing en inzicht organiseren. Hier gaan we in 2025 specifieker mee aan de slag en ook de jaren erna op voortbouwen. Winstwaarschuwing is wel dat wij zien dat de landelijke koers niet op alle onderdelen consistent is en daarmee ook onzekerheden geeft over de haalbaarheid op langere termijn.

2. Duurzame uitstroom ISD BOL

Door een extra incidentele financiering van een plan van aanpak voor extra re-integratie projecten inburgeraars, streven we er naar om vanaf 2026 de geambieerde reductie van het cliëntenbestand met jaarlijks 2% te realiseren.

3. Verlaging raming personeelskosten

Omdat er door verloop van personeel steeds minder ambtenaren in het maximum van hun schaal zitten, is de personeelsbegroting naar beneden bijgesteld. Hierdoor ligt de raming van deze kosten meer in lijn met de werkelijkheid.

4. Stelpost BTW Compensatiefonds

Het BTW Compensatiefonds is in het leven geroepen om door een gemeente betaalde BTW terug te kunnen vorderen. Hiervan is sprake bij inkoopfacturen die voor overheidstaken dienen. Alles wat niet gedeclareerd wordt, vloeit terug naar het gemeentefonds (en dus de algemene uitkering). Van de provincies mogen gemeenten hierop anticiperen tot een maximum van 100% van de laatste onderuitputting. Op basis van de afrekening 2023 kunnen we de jaren 2025 en verder bijstellen met € 0,325 mln.

5. Inkomensafhankelijke eigen bijdrage

Per 1 januari 2026 wordt vanuit het Rijk de inkomensafhankelijke eigen bijdrage opnieuw ingevoerd. Dit leidt tot een lagere toestroom richting de Wmo en hogere inkomsten uit eigen bijdrage.

6. Verhoging OZB 5%

Voorgesteld wordt om de OZB met 5% te verhogen in plaats van de reguliere CPI indexering. Dit is eenmalig een extra verhoging van 2,2%.

7. WSP onderuitputting exploitatie Bijdrage

Vooruitlopend op de eindafrekening 2025 e.v. van de GR Werkgevers Servicepunt Parkstad gaan we de helft van de gerealiseerde onderuitputting over 2020-2023 reeds aframen. Dit na afstemming met de provincie.

8. Verlagen formatie directieteam

Het vertrek van één directeur biedt de mogelijkheid voor herbezinning op die benodigde formatie. Het budget van 1 fte directie wordt afgeraamd. De komende tijd gebruiken we om vanuit de praktijk te ontdekken tegen welke knelpunten we aanlopen in de nieuwe situatie. Indien nodig leidt dit tot een voorstel van het (gedeeltelijk) terugdraaien van deze maatregel.

9. ISD Bol onderuitputting exploitatie Bijdrage

Vooruitlopend op de eindafrekening 2025 e.v. van ISD BOL ramen we de helft van de gemiddelde gerealiseerde jaarlijkse onderuitputting over 2020-2023 reeds af. Dit na afstemming met de provincie.

10. Aanpassing Regeling bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet

De afgelopen jaren is de gemeentezorgpolis steeds populairder geworden. Vanuit deze polis wordt het eigen risico van de zorgverzekering reeds afgedekt. Dit zien we o.a. terug door een grote onderuitputting in de jaren 2020, 2021 en 2022. Naar aanleiding daarvan heeft het college in eerste instantie de bijdrage verhoogd naar €200 per jaar. Een verhoging die niet tot een verandering van de eerder geconstateerde trend leidt. Kijkend naar de landelijke veranderingen die aangaande het eigen risico op stapel staan, zoals een gemaximeerd eigen risico per ziekenhuisbezoek (waardoor niet meer in één keer het gehele eigen risico opgemaakt wordt) en een meer dan halvering van het eigen risico in 2027, wordt de tegemoetkoming in de ziektekosten van chronisch zieken verlaagd naar €100 per jaar.

Niet toegepaste ombuigingen en dekkingsvoorstellen
Naast de bovengenoemde ombuigingen zijn er ook ombuigingen en dekkingsvoorstellen die door het College bewust niet zijn toegepast. Deze zouden te veel afbreuk doen aan de ingezette koers van het College en de Gemeenteraad. Het gaat om de volgende alternatieven:

- OZB verhoging met 10%: Om de lastenverhoging voor onze inwoners te beperken, kiezen we er niet voor om de OZB met 10% extra te verhogen.
- Inperking van de mantelzorgwaardering: Wij waarderen onze mantelzorgers en willen niet bezuinigen op dit onderwerp. Wel kijken we hoe we de personele inzet op dit onderwerp kunnen optimaliseren.
- Beperken inclusie aanpak: We kiezen ervoor om de inclusie-aanpak niet te beperken, omdat dit essentieel is voor een samenhangende gemeenschap.
- Tarieven hulp bij huishouden: We gaan niet eenzijdig de tarieven voor hulp bij huishouden aanpassen.
- Sportsubsidies: Sportsubsidies blijven behouden om sport en beweging te stimuleren.
- Stoppen met schoolzwemmen: We kiezen ervoor om schoolzwemmen te behouden vanwege het belang voor de veiligheid en gezondheid van kinderen.
- Stoppen met wijkgericht werken: Wijkgericht werken blijft een prioriteit om lokale problemen effectief aan te pakken.
- Activiteiten laaggeletterdheid: Wij blijven initiatieven ondersteunen die gericht zijn op het bestrijden van laaggeletterdheid.
- Verlaging bijdrage VGZ-vergoeding Zuid-Limburg: In het kader van armoedebestrijding zullen wij deze bijdrage niet verlagen.
- Afschaffen regeling Maatschappelijke Participatie: Het College vindt maatschappelijk participeren belangrijk en vindt het ongewenst om op dit punt te bezuinigen.
- Stoppen Parelloop: De Parelloop blijft bestaan als belangrijk sportevenement voor de gemeenschap.
- Subsidies buurtverenigingen: Buurtverenigingen blijven gesubsidieerd om lokale initiatieven te ondersteunen.
- Minder faciliteren kermis: De kermis blijft volledig gefaciliteerd om tradities en gemeenschapsgevoel te behouden.
- Verkoop oude raadhuis: Het oude raadhuis wordt niet verkocht om historische waarde en gemeentelijke functies te behouden.
- Verkoop Brikke Oave: Brikke Oave blijft eigendom van de gemeente om culturele activiteiten te ondersteunen.
- Samenvoegen voetbalverenigingen: Samenvoeging van voetbalverenigingen zal niet worden opgelegd. Vrijwilligheid blijft uitgangspunt.
- Privatiseren Zwembad de Bronspot: Zwembad de Bronspot blijft in gemeentelijk beheer om toegankelijkheid en kwaliteit te waarborgen.

3. Investeren in Brunssum
We willen graag verder investeren in Brunssum. Daarom is een stelpost ‘Investeren in Brunssum’ opgenomen in de begroting 2025. Dit bedrag loopt op tot afgerond € 1,8 miljoen.

Het College denkt aan diverse investeringsonderwerpen die al eerder genoemd zijn in het coalitieprogramma en andere richtinggevende raadsvoorstellen zoals:

- de museale functie van het pompgebouw in Schutterspark;
- een jongerencentrum;
- renovatie van zwembad De Bronspot;
- ontwikkeling van IKC Oost;

- aankoop van groeve Mourik;
- verduurzamen van eigen vastgoed;
- opwaarderen van Urbanpark;
- tennislocatie;
- restauratie Badhokjes;
- galerijen/keermuren Op Gen Hoes;
- uitvoeringsplan Schutterspark;
- de woonwagenlocatie;
- ontwikkeling van de Benjamin;
- het realiseren van een Integraal Huisvestingsplan scholen (IHP).

Voorgesteld wordt dat voor elke investering die put uit de stelpost ‘Investeren in Brunssum’ een apart raadsbesluit noodzakelijk is. Hierdoor blijft het mandaat bij de gemeenteraad om op basis van een goed voorstel middelen beschikbaar te stellen.

4. Inzet algemene reserve
Het begrotingssaldo is structureel sluitend vanaf 2028. Voorgesteld het voordelige saldo in 2025 van afgerond € 0,3 miljoen te storten in de algemene reserve en de saldi voor 2026 en 2027 van de respectievelijk € 0,3 miljoen en € 1,5 miljoen uit de algemene reserve te onttrekken.

Taakveldenoverzicht

Bedragen in € (x 1000)

Taakvelden	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
XT-01 - Bestuur	2.390	2.381	2.327	2.246
XT-02 - Burgerzaken	1.141	1.068	1.004	996
XT-03 - Beheer ov. gebouwen/gronden	177	177	166	166
XT-04 - Overhead	15.334	16.312	17.601	18.534
XT-05 - Treasury	-571	-557	-526	-521
XT-061 - OZB woningen	-4.935	-5.054	-5.170	-5.289
XT-062 - OZB niet-woningen	-1.884	-1.930	-1.974	-2.019
XT-064 - Belastingen overig	428	429	449	452
XT-07 - Algemene uitkering	-81.119	-78.107	-79.841	-81.877
XT-08 - Overige baten en lasten	65	508	1.809	1.834
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.560	2.631	2.705	2.782
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	1.021	1.028	1.038	1.049
XT-21 - Verkeer en vervoer	4.064	4.126	4.126	4.176
XT-22 - Parkeren	84	9	8	8
XT-31 - Economische ontwikkeling	472	394	343	341
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	269	50	50	50
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	40	39	39	39
XT-34 - Economische promotie	-19	-25	-31	-37
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	5	5	5	5
XT-42 - Onderwijshuisvesting	1.318	1.315	1.312	1.310
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	916	914	904	903
XT-51 - Sportbeleid en -activering	419	444	484	482
XT-52 - Sportaccommodaties	1.869	1.831	1.824	1.818
XT-53 - Cultuurpres. participatie & prod.	1.390	1.442	1.815	1.466
XT-55 - Cultureel erfgoed	4	4	4	4
XT-56 - Media	552	565	578	592
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	2.293	2.286	2.307	2.307
XT-61 - Samenkracht & burgerparticipatie	3.964	3.924	4.005	4.056
XT-62 - Toegang en eerstelijnsvoorzien.	933	866	800	800
XT-63 - Inkomensregelingen	6.123	5.837	5.649	5.420
XT-64 - Begeleide participatie	12.599	11.776	11.280	10.806
XT-65 - Arbeidsparticipatie	967	806	818	817
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen WMO	2.051	2.051	2.095	2.120
XT-671A - Hulp bij huishouden (WMO)	4.624	4.599	4.685	4.783
XT-671B - Begeleiding (WMO)	4.010	4.088	4.167	4.245
XT-671D - Over. maatwerkarrang. (WMO)	-304	-408	-408	-408
XT-672A - Jeugdhulp begeleiding	3.700	3.774	3.846	3.893
XT-672B - Jeugdhulp behandeling	4.740	3.626	3.520	3.428
XT-672D - Jeugdhulp zonder verblijf over.	248	255	261	261
XT-673A - Pleegzorg	750	764	779	793
XT-673B - Gezinsgericht	106	108	111	111
XT-673C - Jeugdhulp met verblijf overig	2.738	2.804	2.869	2.924
XT-674B - Jeugdhulp cris/LTA/GGZ-verblijf	649	657	666	675
XT-674C - Gesloten plaatsing	356	362	369	376
XT-681A - Beschermd wonen WMO	122	121	120	120
XT-681B - Maatschapp.- en vrouwenopv.	2	2	2	2

Taakvelden	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
XT-682A - Jeugdbescherming	36	36	36	36
XT-682B - Jeugdreclassering	37	37	38	39
XT-71 - Volksgezondheid	1.559	1.530	1.664	1.664
XT-72 - Riolering	-1.611	-1.618	-1.620	-1.624
XT-73 - Afval	-1.334	-1.361	-1.386	-1.412
XT-74 - Milieubeheer	1.557	1.552	1.547	1.545
XT-75 - Begraafplaats	73	71	69	66
XT-81 - Ruimtelijke ordening	939	851	846	842
XT-82 Grondexpl. (niet-bedrijventerrein)	622	598	556	553
XT-83 - Wonen en bouwen	1.584	1.589	1.588	1.589
Saldo van baten en lasten	**120**	**1.582**	**2.329**	**336**
Mutaties Reserves	-120	-1.582	-2.329	-336
Resultaat	0	0	0	0

Programmaoverzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Prog 01 - Bestuur en ondersteuning	3.531	3.449	3.332	3.243
Prog 02 - Veiligheid	3.581	3.658	3.743	3.831
Prog 03 - Sociaal Domein	48.146	45.677	45.300	44.887
Prog 04 - Volksgezondheid	1.559	1.530	1.664	1.664
Prog 05 - Onderwijs en educatie	2.239	2.234	2.222	2.218
Prog 06 - Verkeer, vervoer, waterstaat	4.147	4.134	4.135	4.184
Prog 07 - Sport, cultuur en recreatie	6.526	6.572	7.012	6.668
Prog 08 - Milieu en duurzaamheid	-1.316	-1.356	-1.390	-1.425
Prog 09 - Economie en Toerisme	762	458	400	393
Prog 10 – Volkshuisv/leefomg/stedel vern	3.145	3.038	2.990	2.984
Prog 11 - Algemene Dekkingsmiddelen	-72.505	-68.220	-67.487	-68.719
Saldo baten en lasten	**120**	**1.582**	**2.329**	**336**
Mutaties Reserves	-120	-1.582	-2.329	-336
Resultaat	0	0	0	0

Begrotingsresultaat

(structureel en reëel evenwicht)

	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
Programma	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten												
Bestuur & burger	4.024	80	3.944	4.043	80	3.963	4.025	0	4.025	3.936	0	3.936
Veiligheid	3.599	25	3.574	3.677	0	3.677	3.762	0	3.762	3.850	0	3.850
Sociaal Domein	61.275	160	61.115	58.984	80	58.904	58.532	0	58.532	58.122	0	58.122
Volksgezondheid	1.699	0	1.699	1.650	0	1.650	1.664	0	1.664	1.664	0	1.664
Onderwijs & educatie	4.599	24	4.575	4.594	24	4.570	4.582	0	4.582	4.579	0	4.579
Verkeer, vervoer & waterstaat	7.337	60	7.277	7.357	0	7.357	7.759	0	7.759	7.465	0	7.465
Sport, cultuur & recreatie	8.237	0	8.237	8.354	0	8.354	8.457	0	8.457	8.567	0	8.567
Mileu & duurzaamheid	4.292	0	4.292	4.279	0	4.279	4.280	0	4.280	4.330	0	4.330
Economie & toerisme	1.218	529	689	734	64	670	667	0	667	664	0	664
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	9.336	5.772	3.564	7.182	3.662	3.520	5.892	2.421	3.471	3.956	492	3.464
Totaal lasten programma's	**105.618**	**6.650**	**98.968**	**100.854**	**3.910**	**96.944**	**99.620**	**2.421**	**97.199**	**97.133**	**492**	**96.641**
Baten												
Bestuur & burger	-493		-493	-593	0	-593	-693	0	-693	-693	0	-693
Veiligheid	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19
Sociaal Domein	-12.825	-113	-12.712	-12.899	-79	-12.820	-12.823	0	-12.823	-12.827	0	-12.827
Volksgezondheid	-140	-140	0	-120	-120	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & educatie	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360
Verkeer, vervoer & waterstaat	-811	0	-811	-786	0	-786	-747	0	-747	-797	0	-797
Sport, cultuur & recreatie	-9.553	-63	-9.490	-9.710	-38	-9.672	-9.848	0	-9.848	-9.992	0	-9.992
Mileu & duurzaamheid	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145
Economie & toerisme	-456	-200	-256	-276	-14	-262	-266	0	-266	-271	0	-271
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-6.191	-5.692	-499	-4.144	-3.662	-482	-2.902	-2.421	-481	-973	-492	-481
Totaal baten programma's	**-32.993**	**-6.208**	**-26.785**	**-31.051**	**-3.913**	**-27.138**	**-29.804**	**-2.421**	**-27.383**	**-28.078**	**-492**	**-27.586**
Saldo van baten en lasten programma's	**72.625**	**442**	**72.183**	**69.803**	**-3**	**69.806**	**69.816**	**0**	**69.816**	**69.055**	**0**	**69.055**
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	1.799	0	1.799	2.246	0	2.246	3.571	0	3.571	3.595	0	3.595
Overhead	16.080	75	16.005	17.052	0	17.052	18.204	0	18.204	19.137	0	19.137
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	**17.879**	**75**	**17.804**	**19.299**	**0**	**19.299**	**21.775**	**0**	**21.775**	**22.732**	**0**	**22.732**
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	-89.639	0	-89.639	-86.778	0	-86.778	-88.659	0	-88.659	-90.849	0	-90.849
Overhead	-746	-143	-603	-741	-138	-603	-603	0	-603	-603	0	-603
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	**-90.385**	**-143**	**-90.242**	**-87.519**	**-138**	**-87.381**	**-89.262**	**0**	**-89.262**	**-91.452**	**0**	**-91.452**
Saldo van diverse	**-72.505**	**-68**	**-72.437**	**-68.220**	**-138**	**-68.082**	**-67.487**	**0**	**-67.487**	**-68.719**	**0**	**-68.719**
Totaal saldo van de programma's en diverse	**120**	**374**	**-254**	**1.582**	**-141**	**1.723**	**2.329**	**0**	**2.329**	**336**	**0**	**336**
Stortingen in reserves	1.516	861	654	649	0	649	644	0	644	814	0	814
Onttrekkingen aan reserves	-1.635	-372	-1.263	-2.232	-1.095	-1.137	-2.973	-1.486	-1.488	-1.150	0	-1.150
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	**-120**	**489**	**-608**	**-1.582**	**-1.095**	**-488**	**-2.329**	**-1.486**	**-844**	**-336**	**0**	**-336**
Geraamd resultaat	**0**	**863**	**-863**	**0**	**-1.236**	**1.236**	**0**	**-1.486**	**1.486**	**0**	**0**	**0**
Totaal structurele lasten			117.426			116.892			119.618			120.188
Totaal structurele baten			-118.289			-115.656			-118.133			-120.188
Structurele baten -/- structurele lasten			**-863**			**1.236**			**1.486**			**0**

Programma's

1. Bestuur & Burger

Inleiding

Het programma Bestuur & Burger richt zich vooral op het versterken van de rollen en de verhouding tussen raad, college en ambtelijke organisatie in relatie tot onze burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We streven daarbij een open en positief-kritische cultuur na om de problemen en uitdagingen van Brunssum samen met die omgeving daadkrachtig op te pakken. We doen dat planmatig via de vastgestelde actiepunten uit het coalitieakkoord en het uitvoeringsprogramma, en waar nieuwe inzichten ontstaan, voeren we de nodige koerswijzingen door en voegen we nieuwe accenten toe. Zo kunnen we continu samen in transparantie de opgaven van Brunssum beoordelen, oppakken en realiseren. Burger- en overheidsparticipatie is daarbij één van de belangrijkste drijfveren in ons bestuurlijk en ambtelijk handelen geworden. We zijn er voor Brunssum en de Brunssummers en geloven in de kracht van samenwerking. Burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden daarbij steeds meer uitgedaagd om actief deel te nemen en verantwoordelijkheid te nemen. Samen kom je tot de beste resultaten met het juiste draagvlak.

Naast die intensievere samenwerking met burgers, ondernemers en maatschappelijk middenveld, werken we om onze doelen te halen ook intensief samen met andere overheden, vooral op regionaal niveau. De opgaven die onze gemeentegrenzen duidelijk overstijgen pakken we als volwaardig partner op in die regionale samenwerkingen. We werken samen in gemeenschappelijke regelingen, waarbij we als opdrachtgever samen met andere gemeenten grip houden op het functioneren, de op te leveren kwaliteit en op de uitgaven van die gemeenschappelijke regelingen. De kosten verbonden aan deze regelingen staan de komende jaren onder druk. In samenspraak met onze partners kijken we hoe deze beheersbaar blijven, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de samenwerking. Ook de spiegeling van ons beleid i.r.t. onze partners levert ons de laatste jaren veel voordeel op.

We zijn een integer en transparant bestuur. We hebben de afgelopen jaren via geactualiseerd beleid, gedragscodes, kernwaarden en integriteitsprotocollen een goede basis gelegd, en de borging ervan wordt momenteel doorgevoerd. Een goede wisselwerking tussen raad, college, ambtelijke organisatie en griffie is een belangrijke succesfactor. We constateren dat de maatschappij continu verandert, andere eisen stelt aan een gemeentelijke overheid en participatie daarbij een grote rol speelt. Onze organisatie volgt een transparant proces om daarin mee te veranderen. Onze werkwijze, houding en ons gedrag dienen aan te sluiten bij deze veranderingen. We gaan het komende jaar daarom nadrukkelijk aandacht geven aan de veranderende rol- en taakinvulling van

zowel de bestuurlijke als ambtelijke organisatie. Daarbij bepalen we welke gedragskenmerken hierbij passen en laten die landen in de nieuwe besturingsfilosofie.

Deze veranderingen maken onderdeel uit van het proces van organisatieontwikkeling.

Binnen dit programma behoort ook de opgave om de gemeentelijke dienstverlening aan onze burgers op een hoog niveau te houden en verder door te ontwikkelen. Flexibiliteit, maatwerk, integraliteit, klantgerichte opstelling, bereikbaarheid en innovatie zijn daarbij de leidende principes. Zo zal de bereikbaarheid in aanbod, openingstijden en kanalen verder onderzocht worden, de integrale opzet van onze klantcontacten verder vergroot dienen te worden en zal er meer meegedacht moeten worden in individuele oplossingen waar dat kan; nog beter luisteren naar de behoefte die er is. Allemaal thema’s die verankerd worden in onze nieuwe aanpak om de burger beter van dienst te zijn. Dat vergt naast aanpassingen in houding en gedrag, ook verbeteringen en vereenvoudiging van klantprocessen, waar mogelijk toepassing van deregulering en goede afstemming met de mogelijkheden die de digitale informatiehuishouding biedt.

Kaderstellende nota's

- Strategische visie Brunssum 2025 (2012).
- Besturingsfilosofie (2008).
- Kadernota verbonden partijen (2016).
- Huwelijksbeleid gemeente Brunssum (2021).

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Gedragscodes en besturingsfilosofie (3 & 8)

Wat willen we bereiken:

Met de actualisering van gedragscodes voor bestuur en ambtelijke organisatie en het opstellen van nieuw integriteitsbeleid en integriteitsprotocollen voor de ambtelijke organisatie, is een stevig en richtinggevend fundament gelegd voor een constructieve samenwerking tussen bestuur en ambtelijke organisatie. Samen met onze kernwaarden wordt dit de leidraad hoe we handelen en samenwerken met onze burgers en maatschappelijke organisaties én met elkaar omgaan en de wijze hoe we daarop reflecteren.

We zijn hiermee de goede weg ingeslagen en de eerste verbeteringen zijn ook voelbaar op verschillende beleidsterreinen en contactmomenten. Maar we beseffen ons ook terdege dat gedragsverandering een proces is van de lange adem en dat daarin continu richtinggevend geïnvesteerd moet worden. Omdat de maatschappij verandert, moeten wij ook meebewegen. Naast rechtmatigheid en presteren, worden participatie en samenwerken belangrijker. We komen daarop uitvoeriger terug bij programma 11, bij het onderdeel organisatieontwikkeling. In ieder geval geldt dat de veranderende maatschappij een daarop geënte verandering van bestuur en organisatie vraagt. Daarom zetten we ons in om de rollen van de nieuwe toekomstige organisatie, samen met uw raad en de ambtelijke organisatie daarop uit werken, en ook de taken duidelijk vast te leggen, net als de gedragskenmerken die daarbij horen. Als we dat samen hebben vastgelegd, hebben we impliciet ook de nieuwe wijze hoe we met elkaar en met de samenleving omgaan vastgelegd. Dat kunnen we dan vangen onder de term nieuwe besturingsfilosofie voor Brunssum.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Monitoring en duiding van gedrag door de integriteitsfunctionaris via het aangeschafte kwaliteitssysteem voor monitoring Framework Ethiek & Integriteit.

1.2 Het onder regie van de directie, samen met bestuur, griffie en ambtelijke organisatie, opstellen van en uitvoering geven aan de nieuwe besturingsfilosofie, waarbij rol, taken en gedragskenmerken worden geënt op de veranderende vraag vanuit de maatschappij. We pakken dit op middels het proces van organisatieontwikkeling.

2. Herijken strategische visie (4)

Wat willen we bereiken:

In 2023 is de keuze gemaakt om het herijken van de strategische visie onderdeel te laten maken van de in 2024 op te stellen omgevingsvisie. In 2023 is gestart met het proces om te komen tot een integrale omgevingsvisie. De strategische visie voor Brunssum wordt hierin geïntegreerd. Het plan van aanpak is opgeleverd in juni 2023 en de analysefase is afgerond. Het participatieproces loopt op dit moment. Oplevering van de omgevingsvisie staat gepland in de loop van 2025. We komen hierop uitvoeriger terug bij programma 10.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 Vaststellen van de omgevingsvisie (met daarin geïncorporeerd de strategische visie voor Brunssum).

3. Burgerbetrokkenheid (5)

Wat willen we bereiken:

Dat onze maatschappij aan verandering onderhevig is, is een understatement. Het dichten van de kloof tussen burger en overheid is op meerdere vlakken een gigantische opgave. Het structureel verbinden van de leefwereld van de burger met de ontstane systeemwereld van de overheid is essentieel in deze verandering. Een verandering die naar verwachting enige jaren duurt. Burgers pakken steeds meer de handschoen op om hun eigen leefomgeving te verbeteren. Afstemming met de overheid is hierbij soms nodig om het een succes te laten zijn. Dit moet gebeuren door middel van gezamenlijk overleg waarbij alle partijen (collegeleden, raadsleden en burgers) elkaar beter gaan begrijpen. Het doel van deze werkwijze is tot een gedragen concept te komen, dat op brede steun kan rekenen in de directe leefomgeving. Hierbij is een passende en adequate houding van o.a. de ambtenaar noodzakelijk. De in juni 2024 aangenomen wet Versterking participatie op decentraal niveau dwingt alle betrokken deelnemers tot verandering. Daarbij wordt de participatie door de burger bij wet verankerd voor zowel voorbereiding, uitvoering als evaluatie van plannen. Voorgaande vat de koers in grote lijnen samen welke het bestuur in het uitvoeringsprogramma 2022 – 2026 heeft beschreven. Ook wordt het uitdaagrecht wettelijk verankerd, waarbij de burger de overheid uitdaagt haar leefomgeving kwalitatief te verbeteren. Omdat participatie niet op zichzelf staand is, wordt dit thema verbonden aan programmatisch werken en het proces van organisatieontwikkeling. Op deze manier werken we toe aan het Brunssum van de toekomst.

De ‘kwartiermaker participatie’ heeft een aanjaagrol wat betreft (de inbedding van) burgerparticipatie, in nauwe samenhang met andere majeure ontwikkelingen, zoals programma Noord-Oost en de Toekomstvisie Brunssum. Vanuit gedeelde verantwoordelijkheid samenwerken aan ‘ons Brunssum’ versterkt de onderlinge verbondenheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 De 'kwartiermaker participatie' wordt geïntegreerd in (de ontwikkeling van) het programma Noord-Oost waarbij de ontwikkeling van burgerparticipatie al lerend wordt verbeterd. Het in het uitvoeringsprogramma genoemde 'Samen voor Brunssum' krijgt haar opzet en uitvoer vanuit het programma Noord-Oost.

3.2 De 'kwartiermaker participatie' draagt zowel intern als extern zorg voor meer bewustwording wat betreft burger- en overheidsparticipatie en zorgt voor verdere inbedding van deze thema’s. Deze rol heeft de kwartiermaker eveneens in de raadswerkgroep verbinden.

3.3 Door het aannemen van de wet ‘Versterking participatie op decentraal niveau’ wordt een start gemaakt met het opstellen van een participatieverordening.

3.4 Onderzoeken welke diversiteit aan participatievormen (bijv. online i.c.m. fysieke vormen) goed werkbaar en effectief zijn zodat deze kunnen worden uitgebouwd en ingebed.

3.5 Bij lopende en komende participatietrajecten worden verbeterpunten meegenomen naar nieuwe trajecten en worden werkprocessen geïncorporeerd met verbeterpunten.

4. Verbinden en reflecteren (6 & 9)

Wat willen we bereiken:

De Raadswerkgroep Verbinden continueert de ingeslagen weg van verbinden van zowel interne als externe actoren in het politiek – bestuurlijk – ambtelijk speelveld. Doel van deze werkwijze is de kloof tussen het vertrouwen in politici en burger te verkleinen.

De rol van de werkgroep als klankbord, aanjager, adviseur en monitor wordt verder uitgediept. De komende periode werken we intensief samen met de griffier. Er wordt dynamisch ingespeeld op hetgeen nodig is om de interne en externe inhoudelijke en organisatorische verbindingen te verbeteren. De werkgroep komt iedere zes weken bij elkaar. De voorzitter koppelt regelmatig terug en haalt ideeën op in de commissie ABA, de portefeuillehouder in het college van B&W en de griffier in het MT.

Vanuit de werkgroep kunnen voorstellen worden aangedragen. Een voorstel dat in januari 2024 door de raad is aangenomen, is het beleidsplan communicatie gemeenteraad Brunssum 2024 – 2026. De griffie gaat (aan de hand van het uitvoeringsplan en beschikkend over de juiste budgetten) verder met de uitvoering van de kaders in het plan.

De coalitie wil reflectiemomenten van het ambtelijk-bestuurlijk samenspel inbouwen. Het doel van dit actiepunt is te komen tot verbetering(en) in de samenwerking tussen de ambtelijke organisatie en het bestuur (gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders). Daarnaast worden er concrete doelstellingen en werk-procesafspraken gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 De uitvoering van het communicatieplan volgen en meer verbondenheid creëren tussen de interne wereld van de gemeenteraad en de externe wereld van de Brunssumse burger. Daarbij wordt op gepaste wijze en in goed overleg samengewerkt met de ambtelijke organisatie.

4.2 Door het periodiek inplannen van reflectiemomenten toetsen we het ambtelijk-bestuurlijk samenspel in de praktijk regelmatig aan hetgeen we met elkaar hebben afgesproken.

5. Regionale samenwerking (10 & 11)

Wat willen we bereiken:

Regionale samenwerking is belangrijk voor ons, omdat steeds meer opgaven en problemen onze gemeentegrenzen overstijgen. Daarnaast hebben we samen met de omliggende (Parkstad)gemeenten vergelijkbare ambities voor de toekomst. Door de krachten te bundelen, kunnen we op verschillende gebieden schaalvoordelen behalen en korte lijnen naar de rijksoverheid houden. Hierdoor zijn we beter in staat om onze strategische langetermijndoelen te behalen.

Parkstad Limburg is in de eerste plaats het schaalniveau waarop wij in nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten de regionale ambities en uitdagingen oppakken. Een sterke regio is goed voor alle deelnemende gemeenten. Binnen Stadsregio Parkstad Limburg werken we samen met de andere Parkstadgemeenten op de thema’s Wonen en Herstructurering, Economie en Toerisme, Ruimte en Mobiliteit, Duurzaamheid, Sociaaleconomische Structuurversterking (SES) en Grensoverschrijdende samenwerking (GROS) om een ‘brede welvaart’ in de regio te realiseren. De Strategische agenda van Stadsregio Parkstad Limburg 2021-2030 is hierbij koersbepalend. De regiodeals en het Volkshuisvestingfonds zijn voorbeeldprojecten waarin we vele subsidies hebben gekregen die ons als Parkstad ontwikkelingsmogelijkheden heeft gegeven en waardoor we kansen

hebben gekregen die ons op de landelijke agenda zetten. De gemeentelijke bijdrage aan Stadsregio Parkstad Limburg is gestegen, o.a. als gevolg van een inflatiecorrectie op diverse budgetten en een extra bijdrage voor de lobby subsidieverwerving.

In het jaar 2025 zullen we ons in Parkstad-verband bezighouden met de derde (en laatste) ronde van de Regio deal, de Kansenagenda als uitvloeisel van het rapport 'Elke regio telt' en de uitwerking van 'Het toekomstverhaal voor Parkstad 2040'. Ook zullen we ter uitvoering van Agenda Zuid-Limburg de verdere verbinding met de andere Zuid-Limburgse gemeenten zoeken.

Naast Stadsregio Parkstad Limburg werken we bestuurlijk en ambtelijk proactief samen in diverse andere gemeenschappelijke regelingen. Een deel van onze taken zijn belegd bij deze samenwerkingsverbanden. Een aanzienlijk deel van onze financiële middelen is dan ook gereserveerd voor de uitvoering van deze taken. Het is daarom essentieel dat wij als opdrachtgever binnen de samenwerkingsverbanden een actieve rol spelen, daadkrachtig optreden en stappen nemen om de samenwerking zo effectief mogelijk te laten verlopen.

De kosten verbonden aan deze regelingen staan echter de komende jaren onder druk en zullen in samenspraak met de partners verder beheerst moeten worden, waarbij getracht wordt te komen tot verantwoorde, goede resultaten. Er moeten daarom, net als dat geldt voor onze eigen organisatie, ook in die samenwerkingsverbanden keuzes gemaakt moeten worden om de bedrijfsvoering efficiënter in te richten, waarbij de kwaliteit van de dienstverlening van gelijk hoog niveau dient te blijven. Dit veranderingsproces zullen we bestuurlijk en ambtelijk in 2025 zorgvuldig opzetten, uitwerken en begeleiden, zodat vanaf 2026 de resultaten zichtbaar worden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 We zetten de deelname aan de regionale werkgroep 'gemeenschappelijke regelingen' om meer grip te krijgen op de verschillende verbonden partijen voort. De focus zal in 2025 liggen op een goede balans tussen onze strategische inzet en de te behalen resultaten.

5.2 We streven ernaar dat kostenverhogingen binnen een gemeenschappelijke regeling, waar mogelijk, in de eigen begroting worden opgevangen, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de op te leveren resultaten.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Stadsregio Parkstad Limburg	25.582	60.582	63.582	82.582
Raadscommunicatie	80.000	80.000		

Dit betreft de aanpassing van de begroting Stadsregio Parkstad Limburg zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

Het uitvoeringsbudget raadscommunicatie is opgenomen conform raadsvoorstel.

6.Komen tot een burgergerichte dienstverlening (7)

Wat willen we bereiken:

De huidige samenleving vraagt om een flexibele en klantgerichte opstelling van onze organisatie naar de buitenwereld. De coalitie streeft een meer omgevingsbewuste en burgergerichte dienstverlening na. Concreet betekent dit onder meer dat de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de gemeente, de wijze van klantcontact, en de informatiestructuur nog beter worden afgestemd op de behoeften van de burgers. Brunssum wil excelleren in haar dienstverlening en bedrijfsvoering. In het proces staat de burger centraal. Het is van belang dat de gemeentelijke dienstverlening integraal is afgestemd en daar waar nodig geüniformeerd wordt. Daarnaast ontbreekt structurele monitoring op de kwaliteit van de dienstverlening. Aan het eind van deze raadsperiode is de gemeentelijke dienstverlening integraal geoptimaliseerd, zodat we de burger nog beter van dienst kunnen zijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 Opstellen Visie op Dienstverlening.

6.2 Vertalen resultaten nulmeting klanttevredenheidsonderzoek naar een uitvoeringsplan dienstverlening en de activiteiten uit het uitvoeringsplan dienstverlening (verbeterplan) uitvoeren.

Ombuigingen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Opleidingsbudget collegeleden	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Rekenkamer	-11.440	-11.440	-11.440	-11.440
Studiebudget Raad	-2.642	-2.642	-2.642	-2.642
Opzeggen identicoms	-7.300	-7.300	-7.300	-7.300
Totaal programma 1	**-26.382**	**-26.382**	**-26.382**	**-26.382**

Opleidingsbudget collegeleden
Het opleidingsbudget *van de collegeleden* wordt verlaagd. Door het budget bij te stellen, begroten we realistischer en wordt bijgedragen aan de ombuigingen. Tegelijkertijd worden collegeleden met het bijgestelde budget toch nog gefaciliteerd om vakgerichte studies en trainingen te volgen, zodat ze hun functie vakbekwaam kunnen blijven uitoefenen en kunnen blijven deelnemen aan congressen.

Rekenkamer
Voor het budget van de onafhankelijke *rekenkamer* adviseert het Ministerie van Binnenlandse Zaken om €1,30 euro per inwoner te reserveren. We zien in Brunssum dat dit bedrag zelden wordt benut en dus realistischer begroot kan worden.

Studiebudget raad
De praktijk leert dat het begrote *studiebudget raad* voor studiekosten, excursies en congressen, niet benut wordt. Door het budget bij te stellen begroten we realistischer

Opzeggen identicoms
Het abonnement op de identicoms voor de beveiliging van de baliemedewerkers en de BOA’s wordt opgezegd. Er is gekozen voor een andere procedure en middelen van beveiliging.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakvelden	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**4.028**	**4.047**	**4.029**	**3.940**
XT-01 - Bestuur	2.397	2.388	2.334	2.253
XT-02 - Burgerzaken	1.632	1.658	1.695	1.687
Baten	**-493**	**-593**	**-693**	**-693**
XT-01 - Bestuur	-3	-3	-3	-3
XT-02 - Burgerzaken	-490	-590	-690	-690
Totaal	**3.535**	**3.454**	**3.336**	**3.247**

2. Veiligheid

Inleiding

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van veiligheid, crisisbeheersing en brandweer, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Het realiseren van een veilig gevoel is een gezamenlijke opgave, waarbij veel partijen een rol spelen en elkaar nodig hebben. De gemeente is regievoerder en werkt nadrukkelijk samen met alle partners om zo een veilige omgeving te creëren voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Brunssum.

Momenteel spelen er op veiligheidsgebied enkele relevante ontwikkelingen. Er is sprake van een stijgende trend als het gaat om drugshandel, burenoverlast, het rijden onder invloed, huiselijke twist, overlast van personen met onbegrepen gedrag en jeugdoverlast. Ontwikkelingen in de maatschappij en de terugtrekkende politie zorgen ervoor dat boa's een prominentere rol hebben in de openbare ruimte. In dit programma zal de verdere professionalisering van de boa's terugkomen.

Ten behoeve van het terugdringen van jeugdcriminaliteit in de wijken heeft de gemeente van het ministerie van Justitie en Veiligheid voor drie jaar extra gelden ontvangen. Het gaat hierbij om gebiedsgerichte preventieve aanpak (Preventie met Gezag) om te voorkomen dat jongeren uitgroeien tot grote criminelen.

Kaderstellende nota's

- Integraal veiligheidsplan SVBBL 2023-2026.
- Beleidsplan handhaving omgevingsrecht 2019-2022 (met de komst van de Omgevingswet wordt dit beleid aangepast).

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Straatcoaches/jeugdboa's en jongerenwerk (13)

Wat willen we bereiken:

Binnen het uitvoeringsprogramma richt het veiligheidsveld 'Jeugd en Veiligheid' zich op het verbeteren van veiligheidsbeleving van jongeren (onder de 23 jaar) en een afname van jeugdcriminaliteit. Hieronder vallen thema's als jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol en drugsgebruik en veiligheid in en om de school. In de afgelopen jaren kwamen de thema's jeugdoverlast- en criminaliteit steeds prominenter naar voren. Steeds vaker manifesteren zich (grote) groepen jeugd in Brunssum en omgeving Parkstad.

Zowel in de Driehoek SVBBL als in de Driehoek Parkstad is bestuurlijk en ambtelijk de behoefte naar voren gekomen om structureel te investeren in dit veiligheidsveld. In Brunssum worden nog steeds straatcoaches ingezet, wat zijn vruchten lijkt af te werpen. Zij bezoeken locaties waar veel overlast van jeugdgroepen is en staan in nauw contact met de gemeente, politie en het maatschappelijk werk. Het CMWW zet jongeren- en straathoekwerkers in om contact te leggen met de jongeren op straat en een vertrouwensband met hen op te bouwen. Op deze wijze zetten wij niet alleen in op een zinvolle besteding van vrije tijd en het benutten van de talenten van jongeren, maar ook op vroeg signalering en preventie. Hierdoor hebben wij periodiek een actueel beeld van de jeugdgroepen en overlastlocaties. Signalen omtrent criminele activiteiten worden hierbij met de politie gedeeld om criminele groepen inzichtelijk te maken en problematische individuen, jeugdgroepen en structurele overlastlocaties krijgen een aanpak op maat die bestaat uit een combinatie van preventie, repressie en nazorg. Om de informatiepositie te verbeteren wordt er contact gelegd met scholen (basisonderwijs en voortgezet onderwijs) en worden politiemensen en handhavers getraind op het verkrijgen van een actuele informatiepositie en een betere benadering richting jeugd.

Er is binnen Parkstad sprake van een Jeugd Preventie Platform (JPP). Hierdoor is er een beter zicht op de jongeren die zich over de gemeentegrenzen heen verplaatsen en hebben we een goede informatiepositie voordat binnen een bepaalde gemeente specifieke maatregelen en interventies worden ingezet. Deze manier van werken is zowel integraal als efficiënt.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Samen met jeugd en partners kijken we naar de realisatie en invulling van hangplekken voor zowel binnen als buitenlocaties.

1.2 In Parkstadverband continueren wij de samenwerking met onze ketenpartners en zetten wij in op meer eenduidigheid in ons beleid, betere informatie-uitwisseling en een effectievere aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

2.Boa's en politie meer zichtbaar in de wijken (14)

Wat willen we bereiken:

Door verschillende oorzaken, zowel maatschappelijk als politiek, is de capaciteit van de politie ernstig onder druk komen te staan. In Brunssum werken de boa's en politie op verschillende niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) samen in de wijken om deze veilig en leefbaar te houden. Ze zijn zichtbaar in de wijk aanwezig en hebben de beschikking over fietsen, scooters en een handhavingsauto. Zij surveilleren in de wijk en gaan in gesprek met de bewoners en ondernemers. Er is sprake van een proactieve houding en zij nemen de regie bij leefbaarheid in de wijken.

De boa's houden toezicht en handhaven in de openbare ruimte. Dit betekent dat ze bezig zijn met de aanpak van overlast, verloedering of veiligheid. Zij weten wat er in de wijken speelt en zijn vaak het eerste aanspreekpunt van inwoners. De boa's stimuleren mensen om zich aan de regels te houden en zo bij te dragen aan een plezierige woonomgeving. Zij zijn een extra paar ogen en oren voor de gemeente, voor de politie, voor jeugdwerkers en voor wijkteams. Zo dragen ze bij aan de leefbaarheid van de openbare ruimte en zijn ze in veel situaties een onmisbare samenwerkingspartner van de politie. Elke wijk heeft een eigen boa. De boa's werken veel samen met de wijkagenten. De boa's hebben zich ontwikkeld tot een professionele handhaver. Die professionaliseringsslag gaat ook de komende periode door. We zetten in op permanente her- en bijscholing, een adequate uitrusting met portofoons en bodycams en efficiënt handhaven door automatisering. We overwegen een jeugdboa aan het team toe te voegen. Bovendien hebben de Boa's een nieuwe (lease)auto in gebruik genomen. De auto valt op door de nieuwe kleurstelling. Dit zorgt voor een betere zichtbaarheid en herkenbaarheid van onze Boa's. De extra kosten hiervoor bedragen € 5.000,-, bovenop het bestaande budget.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 De lokale prioriteiten worden opgenomen in een uitvoeringsplan.

2.2 Samenwerking op verschillende thema’s tussen politie en boa's (denk aan jeugd, handhaving Alcoholwet, (verkeers-)veiligheid bij scholen en evenementen).

2.3 Continuering van de lobby van de burgemeesters richting Den Haag om meer politiecapaciteit in Limburg te krijgen.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Extra auto leasen t.b.v. de BOA's	5.000	5.000	5.000	5.000

Voorgesteld wordt een extra leaseauto in te zetten voor de BOA’s. Deze auto valt op door de nieuwe kleurstelling. Dit zorgt voor een betere zichtbaarheid en herkenbaarheid van onze Boa's.

3. Humaan Damoclesbeleid (15)

Wat willen we bereiken:

Artikel 13b Opiumwet – ook wel aangeduid als de Wet Damocles – biedt de burgemeester de mogelijkheid om drugshandel te bestrijden door middel van het opleggen van een last onder bestuursdwang. Het Damoclesbeleid wordt weloverwogen toegepast. De burgemeester heeft de mogelijkheid om af te wijken van het beleid. Gebruikmaking van deze bevoegdheid vereist dat er in een woning of lokaal of op een daarbij behorend erf sprake is van (1) drugshandel, (2) de aanwezigheid van een handelshoeveelheid drugs of (3) de aanwezigheid van voorwerpen of stoffen waarvan betrokkene weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat zij bestemd zijn voor bijvoorbeeld het telen of bereiden van drugs. De last onder bestuursdwang betreft in de regel de (gedeeltelijke) sluiting van de woning of het lokaal. Het beleid biedt ruimte om maatwerk toe te passen. Team VTH zoekt in een dergelijke casus zowel de interne als de externe samenwerking op, zodat er een goed beeld wordt gevormd van de situatie. Indien nodig wordt geschakeld met politie en het CMWW.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Voortzetting van het huidige Damoclesbeleid.

4. Cameratoezicht / knelpunten veiligheid (12)

Wat willen we bereiken:

In Brunssum zijn vier vaste camera's aanwezig, namelijk op het Lindeplein, in het bovenste gedeelte van de Kerkstraat, in de Schiffelerstraat en in het openluchttheater. Het inzetten van cameratoezicht kent zijn begrenzing in een wettelijk kader om de privacy van mensen te beschermen. Cameratoezicht is geen doel op zich, maar is een noodzakelijk aanvullend instrument om bij te dragen aan een veilige gemeente voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Het bevoegd orgaan bij het plaatsen van camera’s in de openbare ruimte is de burgemeester. Gelet op het hiervoor beschreven spanningsveld is het belangrijk om in beleid aan te geven op welke manier de burgemeester invulling geeft aan de bevoegdheid om cameratoezicht in te zetten. Brunssum heeft (nog) geen geschreven beleid om cameratoezicht in te zetten. Wel worden er afwegingscriteria gehanteerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 Doorontwikkeling van de visie op de inzet van cameratoezicht als onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid.

4.2 Het opstellen van een beleidskader cameratoezicht op openbare plaatsen.

Overige speerpunten

5. Openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing

Wat willen we bereiken:

Overlast willen we zo veel mogelijk beperken en tegengaan, waardoor het prettig verblijven is in het openbaar gebied.

Om dat te bereiken werken we samen met professionals en bewoners, onder meer door zichtbaar toezicht en handhaving in de wijken (boa's, wijkagenten, straatcoaches). Overlast signaleren wij hierbij in een vroeg stadium en pakken wij samen met onze ketenpartners aan. Urgente casuïstiek krijgt direct prioriteit, al dan niet onder procesregie van het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. We werken daarnaast samen met het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) om georganiseerde criminaliteit in Brunssum aan te pakken. Het RIEC adviseert en ondersteunt de gemeente bij de bestuurlijke aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. Maar ook de lopende activiteiten voor bestrijding van georganiseerde criminaliteit (mensenhandel, drugscriminaliteit, witwassen, vastgoedfraude, bestuurlijk afpakken en milieucriminaliteit) worden gecontinueerd, net als de aanpak in het kader van het Bibob-beleid.

Een goede kwaliteit van de fysieke veiligheid en brandweerzorg en het in stand houden van een adequaat niveau van crisisbeheersing en voorbereiding van rampenbestrijding zijn eveneens belangrijke randvoorwaarden om overlast zoveel mogelijk te beperken en tegen te gaan. Daarom blijven we onverminderd inzetten op het behoud van de kwaliteit van brandweerzorg, zoals vastgelegd in het regionale dekkingsplan (inclusief de effecten van Uitruk op Maat en de geplande nieuwbouw van kazernes).

De gemeentelijke bijdrage aan de VRZL is fors toegenomen, o.a. als gevolg van de doorwerking van de CAO-effecten 2024, de doorwerking index 2023, de dotatie FLO (functioneel leeftijdsontslag) en de opleidingskosten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 Naast een vakbekwaamheidstraject worden verschillende thema’s opgepakt om met name de lokale crisisorganisatie organisatie-breed te borgen en daarmee te laten aansluiten op de regionale samenwerking. Daarnaast wordt het Bibob-beleid herijkt

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
VRZL	216.988	220.599	227.493	304.755

Dit betreft de aanpassing van de begroting Veiligheidsregio Zuid-Limburg zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

6. Preventie met gezag

Wat willen we bereiken:

De gemeente Brunssum heeft van het ministerie van Justitie en Veiligheid 1,5 miljoen ontvangen verdeeld over drie jaar om de toenemende jeugdcriminaliteit aan te pakken. De subsidie is in het kader van het landelijke programma Preventie met Gezag.

De ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit laten zien dat deze problematiek een breed spectrum aan strafbare handelingen omvat, variërend van kleine vergrijpen, tot zeer ernstige delicten. Afgelopen jaren waren er regelmatig overlastgevende locaties met (grote) groepen jeugd. Dit betrof zowel mildere als zwaardere vormen van overlastgroepen. Het uit zich in de wijken door geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook in vernielingen en andere vormen van kleine criminaliteit. In sommige gevallen uit zich dit in een conflict tussen bewoners en jeugdigen, waarbij er afgelopen jaar ook sprake was van een geweldsincident.

Het doel is het verminderen van jeugdcriminaliteit, zorgen dat jeugd een betere toekomst met perspectief krijgt en, tot slot, het verbeteren van de veiligheid in de buurten op straat.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 Een uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag opstellen.

6.2 In samenwerking met verschillende partijen (Openbaar Ministerie en gemeenten Heerlen, Kerkrade en Landgraaf) wordt uitvoering gegeven aan gerichte interventies om zodoende de jeugdcriminaliteit te verminderen en de jongeren een positieve toekomst te kunnen bieden.

6.3 De brede preventieve aanpak van (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit is een groeiende en lerende aanpak. Samen met wetenschap, beleid en praktijk wordt voortdurend gereflecteerd op de voortgang en effectiviteit van interventies. Hierdoor kunnen we steviger inzetten op interventies die goede resultaten opleveren, maar ook stoppen met interventies of werkwijzen die niet werken.

7. Ondermijning

Wat willen we bereiken:

De afgelopen jaren is veel progressie geboekt in de aanpak van ondermijning. Tegelijkertijd heerst ook het besef dat we samen met onze partners nog veel winst kunnen en moeten behalen. Wij blijven daarom hard werken om de bestaande aanpak te verbeteren en de lokale en maatschappelijke weerbaarheid te verhogen. Daarnaast analyseren wij in samenwerking met ketenpartners nieuwe fenomenen op het gebied van ondermijning en ontwikkelen daar waar nodig een gerichte aanpak. Wij blijven onverminderd inzetten op het creëren van bewustwording onder inwoners, ondernemers en ketenpartners en blijven streven naar het verder verhogen van de meldingsbereidheid.

Als we ons focussen op de gemeente Brunssum dan wijst een analyse uit dat in onze gemeente voornamelijk in verhoogde mate sprake is van ‘misbruik van vastgoed’ en ‘drugsproblematiek’. Dit zijn reeds geprioriteerde thema’s. Daarnaast is ook sprake van enkele overige thema’s op het gebied van ondermijnende criminaliteit, zoals mensenhandel, Outlaw Motor Gangs (OMG) en fraude. Gezien het 'misbruik van vastgoed' en 'drugsproblematiek' geven we hier ook de komende periode prioriteit aan. Met innovatieve methoden werken we samen met verschillende partners om drugsgerelateerde activiteiten in de gemeente op te sporen, en we blijven ons inzetten voor de

preventie van synthetische drugsdumpingen. Het Damoclesbeleid en Bibob-beleid houden we actueel. We werken aan het verder versterken van de weerbaarheid van de gemeente tegen de invloed van ondermijning. Daarnaast zetten we in op het verbeteren van onze informatiepositie (data-analyse). Om beter zicht te krijgen op de voedingsbodem van ondermijnende criminaliteit in wijken en buurten, maken we gebruik van de City Deal Zicht op Ondermijning. Inwoners en ondernemers krijgen voorlichting over ondermijning, de gevolgen ervan en de mogelijkheden om signalen anoniem te melden.

De regio Parkstad ambieert een versteviging van de aanpak, zowel preventief als repressief, van (ondermijnende) criminaliteit om daarmee ondermijnende activiteiten zoveel als mogelijk tegen te gaan, te verstoren en te stoppen. Dit binnen het streven naar een veilig woon- en leefklimaat in zowel het buitengebied, als stedelijke en dorpse woonmilieus met actieve en vitale leefgemeenschappen, waarbij zowel een preventieve als repressieve aanpak gecombineerd wordt ingezet. Op dit moment zijn er tijdelijke gelden beschikbaar gesteld voor in ieder geval de periode 2024-2026.

De basis van de regionale Act! teams is de intergemeentelijke samenwerking binnen deze regio. Het Act! Interventieteam Parkstad heeft als mantra het ondersteunen, ontzorgen en aanjagen van de bestuursrechtelijke aanpak van de ondermijnende criminaliteit in de regio Parkstad. Daar waar wenselijk worden andere (opsporings-)instanties zoals politie, Belastingdienst, NVWA en Arbeidsinspectie gevraagd aan te sluiten. Het Act! Interventieteam Parkstad zit momenteel in de opbouwende fase. Naast een projectleider bestaat het team in Parkstad verder uit een coördinerend toezichthouder, toezichthouder ondermijning, werkvoorbereider en een data-analist.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

7.1 We zetten in op regionale samenwerking middels de ondermijningstafel en het informatieknooppunt Parkstad.

7.2 Er is een regionaal interventieteam (het Act!) geformeerd dat (integrale) acties uitvoert op aangedragen (ondermijnings-) casuïstiek en thema's. In elke Parkstad gemeente vinden 25 integrale actiedagen per jaar plaats. Het streven is een veilig en passend woon- en leefklimaat met actieve en vitale leefgemeenschappen en om criminele processen te verstoren.

7.3 De (bestuurlijke) weerbaarheid van de partners tegen ondermijnende en criminele invloeden wordt verhoogd.

7.4 We onderzoeken de mogelijkheid om prostitutiebeleid op te stellen en zorgen voor regionale afstemming hieromtrent.

Ombuigingen

In dit programma zijn geen ombuigingen verwerkt.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**3.599**	**3.677**	**3.762**	**3.850**
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.560	2.631	2.705	2.782
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	1.040	1.046	1.057	1.068
Baten	**-19**	**-19**	**-19**	**-19**
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	-19	-19	-19	-19
Totaal	**3.581**	**3.658**	**3.743**	**3.831**

3. Sociaal Domein

3.1 Inleiding

Het begrip sociaal domein gaat over de samenhang van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet.

De Gemeente Brunssum heeft haar visie op het sociaal domein verwoord in de visie sociaal domein. Hierin wordt omschreven hoe Brunssum idealiter de toekomst ziet:

- Brunssum is een sociale leefgemeenschap met een kleurrijke diversiteit aan mensen. Het is een schitterende omgeving waar het heerlijk wonen, werken en leven is. De burger, de mens, staat centraal.
- Eigen mogelijkheden en kracht vormen de basis van waaruit iedereen op zijn manier streeft naar een goed en gelukkig leven.
- Zelf én samen zijn we verantwoordelijk voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.
- We voelen ons betrokken en hebben oog voor onze mede Brunssumer en de omgeving waarin we leven. We dragen daar allemaal aan bij.
- Brunssum is onze stad waar we met elkaar leven en voor elkaar zorgen.
- Brunssum: Goed leven.

Het uitgangspunt van de gemeente Brunssum is dat iedereen (naar mogelijkheden en omstandigheden) participeert in de samenleving. Daar waar nodig bieden we ondersteuning aan inwoners met als doel om, op termijn, eventueel met de inzet van het sociale netwerk, weer zelfstandig te kunnen functioneren. Dit doen we op het gebied van werk en inkomen, zorg/ondersteuning voor ouderen, jeugd en jongeren en inwoners met een fysieke, verstandelijke, geestelijke en/of psychosociale beperking, ter bestrijding van armoede en bevordering van gezondheid.

In de aanpak werken we integraal; in onze visie staan problemen en zorgen niet op zichzelf. Deze werken door op verschillende leefgebieden en zelfs bij meerdere generaties. We werken daarom samen in de meerjarige en integrale aanpak van achterstanden, in onze gemeente, in de regio Parkstad en ook op Zuid-Limburgse schaal.

Wanneer de kracht van de burger de samenleving versterkt, is er minder behoefte aan individuele (dure) voorzieningen vanuit de gemeente.

3.2 Kaderstellende nota’s

- Kadernota (Masterplan) Sociaal Domein: Wij zijn Brunssum (2018)
- Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028
- ISD BOL beleidsplan 2023-2026
- Evaluatie minimabeleid en beleidskaders 2021-2024
- Centrumregeling verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg en Service Level Agreement 2024-2028
- Visie opvang en beschermd wonen Parkstad (2018-2026)
- Lokale Inclusieagenda Brunssum 2024-2028
- Wettelijke voorschriften zoals neergelegd in de gemeentelijke verordeningen (Participatiewet, Wmo, Jeugdwet)
- Regiovisie “Geweld hoort nergens Thuis in Zuid-Limburg”
- Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (Jeugd)
- Onderzoek naar verruiming inkomensgrenzen minima(2023)
- Plan van aanpak Regionale Werkhubs 2024-2027
- Plan van aanpak SPUK GALA 2023-2026

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Vernieuwing en verbinding (19 &24)

Wat willen we bereiken:

De populatie ouderen neemt in de komende jaren in Brunssum verder toe. Dit leidt tot een toenemend beroep op de Wmo. Bij jeugd neemt de complexiteit van de casussen toe. Daarnaast blijven stijgende kosten een punt van zorg met het oog op kansenongelijkheid en armoede. Er is behoefte om te duiden waar we staan en welke verdere ontwikkelingen we zien om daarmee strategische keuzes voor de toekomst te maken. Het zien en horen van noden van onze burgers zal moeten leiden het bieden van juiste kwaliteit van de hulp maar we moeten er ook voor zorgen dat de financiën beheersbaar blijven.

Het einddoel is om de ondersteuning van de (hulpbehoevende) inwoners op peil te houden, zo effectief & doelmatig mogelijk in te richten, en vooral te laten aansluiten bij de levensfase van de betreffende burger. We streven naar een toekomstbestendig sociaal domein ingericht op basis van maatschappelijke opgaven en de noden van de burger. Via een procesmatige aanpak, waarbij we zowel beleidsinhoudelijk als uitvoeringsgericht onze koers aanscherpen, geven we vorm en inhoud aan dit ontwikkelproces. Dit doen we middels drie fases: 1. Analysefase, 2 Richtinggevende fase en 3. Implementatiefase.

Het verbinden van gezondheidsbeleid met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid wordt ook onderdeel van deze vernieuwing.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 In 2025 krijgt de ontwikkelrichting, op basis van een gedegen analyse, vorm en wordt de implementatie hiervan in gang gezet.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Sociaal domein indexering	305.304	311.669	301.598	752.058

Actualisering index door toepassing van OVA-index voor 2025 en de CPI-index volgens de meicirculaire voor de volgende jaren.

2. Inclusieagenda (16)

Wat willen we bereiken:

Iedereen in Brunssum telt mee, praat mee en doet naar vermogen mee in de Brunssumse samenleving. De focus voor een inclusief Brunssum is gericht op fysieke, informatie- en sociale en maatschappelijke toegankelijkheid. Daarnaast is er nadrukkelijke aandacht voor antidiscriminatie.

In het geval van fysieke toegankelijkheid is het uitgangspunt dat iedereen met of zonder beperking, fysiek toegang heeft tot zowel de openbare gebouwen als ook de winkels in Brunssum. Daarnaast wordt er ook rekening gehouden met de veiligheid. Om dat te bereiken zullen een aantal bestaande gebouwen getoetst worden en zal er bij ver- en nieuwbouwprojecten rekening gehouden worden met inclusie waarbij (ervarings-)deskundigen worden betrokken.

Bij informatietoegankelijkheid gaat het erom dat iedere burger toegang heeft tot zowel digitale als analoge begrijpelijke informatie en dat we ervoor zorgen die informatie op vaste, vertrouwde manieren én plekken te vinden is.

In sociaal en maatschappelijk opzicht is er sprake van een pro-actieve en open houding naar inwoners toe. Iedereen wordt gelijkwaardig behandeld en kan meepraten. Uitganspunt is te denken en te doen vanuit de kracht van de diversiteit en het potentieel van mensen. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met inwoners én partners in Brunssum.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 Uitvoeren van de lokale inclusie agenda gericht op fysieke-, sociale- en informatietoegankelijkheid.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lokale inclusie agenda	62.000	32.000	12.000	12.000

Conform raadsvoorstel zijn middelen opgenomen in de begroting voor de lokale inclusie agenda.

3. Gemeente breed vrijwilligersplatform (28)

Wat willen we bereiken:

Door persoonlijk contact en aandacht willen we de zelf- en samenredzaamheid van burgers vergroten. De sociale basis in Brunssum moet versterkt worden waarbij de vele initiatieven nauwer met elkaar verbonden worden. Bij het versterken van de sociale basis zullen vrijwilligers, mantelzorgers en alle andere informele zorgverleners nadrukkelijk worden meegenomen. Ook zal dit een plek krijgen in de herijking van het sociaal domein.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Samen met het CMWW versterken we de sociale basis met als doel het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid waar aandacht is voor het stimuleren van laagdrempelige vrijwillige inzet en 'omzien naar elkaar'.

4. Versterken van (kinder-)armoedebestrijding (17)

Wat willen we bereiken:

De inkomenspositie van minima moet duurzaam verbeterd worden naast het bevorderen van(maatschappelijke) participatie en het voorkomen van uitsluiting. Door armoede en schuldhulp proactief en integraal te benaderen vergroten we de bereikbaarheid en een zo optimaal mogelijk gebruik van regelingen. Verder zetten we in op preventie en vroeg signalering om 'erger' te voorkomen en investeren we extra in het voorkomen en bestrijden van kinderarmoede. De schuldhulpverlening door de Kredietbank Limburg aan burgers met geldproblemen blijft op kwalitatief goed niveau en de bekostiging ervan blijft binnen het beschikbare budget.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening worden continu geactualiseerd op basis van actuele gebeurtenissen, beschikbaar budget en innovatieve oplossingen en is onderdeel van de integrale aanpak binnen het Sociaal Domein.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 In de aanpak van vroegsignalering wordt meer ingezet op het bereiken van de doelgroep met een score van minimaal 15% in de benchmark.

4.2 Bevorderen dat 75% van het aantal kinderen uit een minimagezin (120% inkomensgrens) een aanvraag doet bij Stichting Leergeld.

4.3 De dienstverlening van Kredietbank Limburg (KBL) voldoet aan de vereisten van de basisdienstverlening schuldhulpverlening onder de wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs).

4.4 De nieuwe bekostigingsstructuur van KBL is geïmplementeerd en is een reële verdeling van kosten onder de deelnemende gemeenten.

4.5 Het gebruik van de Voorzieningenwijzer stijgt naar minimaal 40 adviesgesprekken in 2025

4.6 In 2025 wordt een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening vastgesteld

5. Integraal jeugdbeleid / passende jeugdhulp (18)

Wat willen we bereiken:

We maken de omslag van curatief naar preventief beleid. De vrij toegankelijke hulp en ondersteuning bij opvoeden en opgroeien is verstrekt door de instelling van een praktijkondersteuner Jeugd, de uitbreiding van School Maatschappelijk Werk én de uitbreiding van jeugd- en gezinswerkers die worden verbonden aan onderwijs en voorscholen. De betrokken partijen maken hierover afspraken. Daarnaast wordt d.m.v. collectieve voorlichting meer en actiever ingezet op gedragsverandering bij ouders en kinderen.

Geïndiceerde jeugdhulp hebben we regionaal ingekocht. Vanaf 01-01-2024 zijn nieuwe contracten gesloten met een aantal strategische partners binnen het segment ambulante jeugdhulp. Samen met deze partners en onze lokale samenwerkingspartners stellen we een uitvoeringsplan op voor de doorontwikkeling van de jeugdhulp voor de komende 10 jaar. In gezamenlijkheid met gecontracteerde zorgaanbieders, voorliggende partijen en gemeenten wordt een projectstructuur opgezet voor de doorontwikkeling van de ambulante jeugdhulp. Er wordt gestuurd op kritische prestatie indicatoren door middel van regionale contractregieteams.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Jeugdigen en ouders moeten met hun ondersteuningsvragen op een laagdrempelige manier terecht kunnen in de wijk. Bij het behandelen van een hulpvraag is het perspectief van de jeugdige het uitgangspunt. En bij het behandelen van een hulpvraag worden alle leefgebieden uitgevraagd en daar hulp geboden waar nodig. In Parkstad wordt de samenwerking geïntensiveerd, waarbij de samenwerking met JENS cruciaal is.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 De inzet van partners in het voorliggend veld wordt vergroot door ondersteuningsvragen te bespreken en verdelen in het triageoverleg tussen team jeugd, CMWW en POH-jeugd.

5.2 Om eerder de juiste hulp te kunnen geven, aan alle jeugdigen, wordt gestuurd op een betere instroom, doorstroom en uitstroom van jeugdigen in de geïndiceerde jeugdhulp d.m.v. procesregie.

5.3 De operationalisering en harmonisatie rondom de transformatie van de jeugdhulp wordt in de gemeenten Brunssum, Kerkrade en Simpelveld gezamenlijk opgepakt binnen het ontwikkeltraject. Waarbij in de uitvoering zo veel mogelijk wordt samengewerkt op Parkstad breed niveau.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Sociaal domein jeugd	1.127.500	0	0	0

Dit betreft het terugdraaien van de landelijke bezuiniging op jeugdhulp (volgens advies provincie).

Overige speerpunten

6.Thuis blijven wonen en meedoen in eigen omgeving

Wat willen we bereiken:

De algemene opgave is dat inwoners van Brunssum, van jong tot oud, zo verantwoord en zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in hun eigen omgeving en daarbij actief deelnemen aan de samenleving, zodat ook eenzaamheid voorkomen wordt. Daarbij staat de eigen verantwoordelijkheid en het omzien naar elkaar, centraal.

Daarnaast moeten inwoners - indien het op eigen kracht niet lukt - gebruik kunnen maken van toereikende algemene en/of collectieve voorzieningen (voorliggend veld) waarbij zij laagdrempelig ondersteund worden en waardoor zij mee kunnen blijven doen in de samenleving. Op deze wijze wordt de hulpvragende burger eerder adequaat geholpen en wordt het beroep op maatwerkvoorzieningen beperkt.

De Wmo bevat - indien het op eigen kracht en middels algemene/collectieve voorzieningen niet lukt - de volgende maatwerkvoorzieningen: Hulp bij het Huishouden, Begeleiding en Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, hulpmiddelen (bijvoorbeeld rolstoel), woningaanpassingen en collectief vervoer.

In 2025 wordt het belang van het gebruikmaken van eigen kracht, het omzien naar elkaar en het adequaat versterken van het voorliggend veld nog groter in verband met de steeds schaarser wordende middelen. Hierbij is en blijft het uitgangspunt dat we de meest kwetsbare burger toereikend blijven ondersteunen indien daar noodzaak toe is, maar ook dat lichtere hulpvragen meer op eigen kracht en door de omgeving opgelost kunnen worden.

In het kader van het stimuleren van informele zorg en dus omzien naar elkaar, blijven we de Brunssumse burger die mantelzorg verleent passend waarderen en krijgen zij waar nodig goede ondersteuning om overbelasting te voorkomen.

De financiële bijstelling op dit speerpunt betreft de tariefstijging was & strijkservice via Betere Buren als gevolg van gestegen energie- en loonkosten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 Op basis van de inventarisatie voorliggend veld gaan we aan de slag met het efficiënter inrichten van het voorliggend veld.

6.2 We herzien het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en nemen dit mee in het versterken van de sociale basis.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Sociaal domein WMO	100.000	100.000	100.000	100.000
Zorg en Veiligheidshuis	13.324	16.758	19.919	35.582

Door CAO-effecten en hogere energielasten is er een tariefstijging bij Betere Buren voor de was- en strijkservice (sociaal domein WMO).

Dit betreft de aanpassing van de begroting Zorg- en Veiligheidshuis zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

7. Inkomensregelingen / participatie

Wat willen we bereiken:

Hoe meer mensen een inkomen krijgen, hoe minder mensen een beroep doen op een uitkering. Voor iedereen die geen inkomen en vermogen heeft bestaat het wettelijk recht op een uitkering. In de afgelopen 6 jaren is het aantal uitkeringsgerechtigden gedaald met 23%. Het is nu moeilijker om het huidige bestand verder te laten dalen. Daarom investeren we extra in taalonderwijs in combinatie met re-integratie. In Brunssum heeft de raad de wens uitgesproken het minimumloon, waarop de uitkering gebaseerd is, zodanig te verhogen dat deze een solide basis biedt om rond te komen. Naast het beoordelen en uitvoeren van uitkeringszaken is uitstroom de belangrijkste opgave en ook inhoud geven aan het begrip participeren naar vermogen en met ontwikkelingskansen voor de burgers. Wij verbeteren de arbeidspositie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Geen talent gaat verloren. We zoeken steeds naar mogelijkheden om betaald werk mogelijk te maken. We investeren vanaf 2027 extra geld om meer inwoners van Brunssum een beschutte werkplek te kunnen aanbieden en we streven ernaar om in 2028 de wettelijke taakstelling daarover te realiseren.
De participatiewet wordt in een ketensamenwerking uitgevoerd door de intergemeentelijke instelling ISD BOL, WOZL-WSP en ook de BV Beter Buren. Betere Buren begeleidt ontwikkel- en werkervaringsplekken in het kader van de duurzaamheidsopgave in Brunssum. Via Social Return kunnen deelnemers van Betere Buren een werkervaringsplek krijgen bij de contractpartijen, die voor de diverse programma's rondom duurzaamheid in Brunssum, worden ingehuurd. Idealiter is er één centraal punt voor het matchen van vraag en aanbod. De gemeente organiseert zich meer in wijken.

De gedachte daarbij is onder andere om burgers, naar vermogen, te betrekken bij werkzaamheden/activiteiten in de eigen omgeving. ‘Met, voor en door de buurt’ is daarbij het motto. Het Werkgevers Servicepunt ondersteunt bij de actieve (arbeids-)participatie van Brunssumse burgers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

7.1 Aan medewerkers van Betere Buren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt een arbeidsovereenkomst aangeboden, bij voorkeur onder de regeling Beschut Werk.

7.2 Het plan van aanpak voor Sociaal Ontwikkelbedrijven wordt (mede) gefinancierd door het Rijk en geïmplementeerd.

7.3 Voor het versnellen van de uitstroom van Statushouders op de arbeidsmarkt wordt het plan van aanpak geïmplementeerd.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
ISD-BOL (Bedrijfsvoeringskstn/overige)	543.000	543.000	543.000	543.000
ISD-BOL	696.506	670.946	656.678	656.678
WOZL	49.511	112.614	57.016	-339.539
WSP	271.384	230.421	208.433	123.749
Omnibuzz	49.920	27.048	27.221	57.925
Krediet Bank Limburg	106.000	144.000	167.000	167.000
Sociaal domein participatie	694.900	668.375	630.083	605.649
Beschut werk	0	0	220.000	220.000

Dit betreft de aanpassing van de begroting 2025 aan de ingediende begrotingen van diverse verbonden partijen (ISD-BOL, WOZL, WSP, Omnibuzz, Krediet Bank Limburg) zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

Voor wat betreft de aanpassing sociaal domein participatie. In de meicirculaire 2024 wordt de Rijksbijdrage WSW bijgesteld. Deze wordt doorbetaald naar GR WOZL.

Voor de continuering van beschut werk (Betere Buren) is het noodzakelijk het budget vanaf 2027 structureel in de begroting op te nemen.

Ombuigingen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
WOZL gemiddelde onderuitputting exploitatie bijdrage	0	-54.000	-51.000	-47.000
WSP gemiddelde onderuitputting exploitatie bijdrage	0	-193.000	-173.000	-145.000
ISD Bol gemiddelde onderuitputting exploitatie bijdrage	0	-111.000	-111.000	-111.000
Aanpassing Regeling bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Beëindigen rolstoelpool	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Instellen plafond gebruik CVV (Omnibuzz)	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Gratis was- en strijkservice enkel bij medische noodzaak	0	-41.500	-41.500	-41.500
Afschalen facilitering gezonde lunches	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Impact Hervormingsagenda Jeugd	-725.000	-688.000	-888.000	-1.088.000
Herijken subsidies Smo-raad	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Inkomensafhankelijke eigen bijdrage	-90.000	-159.000	-164.000	-164.000
Meer sturen op PGB i.p.v. ZiN bij HbH	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Stopzetten van bestuursovereenkomst informele zorg	-32.500	-50.000	-50.000	-50.000
Structurele onderuitputting bedrijfsvoeringskosten Wmo	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
ISD-BOL duurzame uitstroom -/-2% vanaf 2026	0	-228.000	-456.000	-684.000
Totaal programma 3	**-1.109.500**	**-1.786.500**	**-2.196.500**	**-2.592.500**

Eigen risico Zorgverzekeringswet
De afgelopen jaren is de gemeentezorgpolis steeds populairder geworden. Vanuit deze polis wordt het eigen risico van de zorgverzekering reeds afgedekt. Dit zien we o.a. terug door een grote onderuitputting in de jaren 2020, 2021 en 2022. Naar aanleiding daarvan heeft het college in eerste instantie de bijdrage verhoogd naar €200 per jaar. Een verhoging die niet tot een verandering van de eerder geconstateerde trend leidt. Kijkend naar de landelijke veranderingen die aangaande het eigen risico op stapel staan, zoals een gemaximeerd eigen risico per ziekenhuisbezoek (waardoor niet meer in één keer het gehele eigen risico opgemaakt wordt) en een meer dan halvering van het eigen risico in 2027, wordt de tegemoetkoming in de ziektekosten van chronisch zieken verlaagd naar €100 per jaar.

Rolstoelpool
Gegeven het zeer beperkte gebruik van de rolstoelpool wordt deze voorziening stopgezet. Indien burgers tijdelijk een rolstoel nodig hebben, kunnen zij gebruik maken van de voorziening vanuit de zorgverzekeringswet. Indien men structureel een rolstoel nodig heeft, is een Wmo melding altijd een mogelijkheid.

Gebruik van CVV (Omnibuzz)
Voor het gebruik van CVV (Omnibuzz) wordt er een plafond ingesteld. Dit om ervoor te zorgen dat iedereen die het nodig heeft, gebruik kan blijven maken van doelgroepenvervoer. Op deze wijze worden de schaarse middelen rechtvaardig ingezet en kan eenieder die het nodig heeft aan de basale vervoersbehoefte voldoen.

Was- en strijkservice
Het is van belang dat de mensen die in het kader van de Wmo gebruik maken van de was- en strijkservice hier ook daadwerkelijk noodzaak toe hebben. Om die reden gaan we de medische noodzaak toetsen om te bepalen of iemand gebruik mag maken van de was-en strijkservice in het kader van de Wmo. Daarnaast verkennen we in 2025 op welke wijze we een passende eigen bijdrage voor de was- en strijkservice kunnen invoeren vanaf 2026. Het bedrag dat we hiermee kunnen besparen is moeilijk in te schatten: door de beoordeling van de medische noodzaak kan het aantal mensen dat gebruik maakt van de was- en strijkservice afnemen, dit scheelt dus in de kosten. Echter, de sterke vergrijzing waarmee we te maken hebben in Brunssum is hierop eveneens van invloed.

Faciliteren gezonde lunches in de wijk
Om ook juist de eigen vaardigheden van de mensen die hier gebruik van maken te versterken, is het

na meerdere jaren facilitering nu zaak dat zij zelf zorgdragen voor een gezonde lunch, zo nodig met ondersteuning vanuit het CMWW. Dit sluit aan bij de gehanteerde uitgangspunten binnen het sociaal domein (bevorderen eigen kracht, samenkracht).

Hervormingsagenda jeugd
We hanteren het uitgangspunt, dat we door invulling te geven aan de maatregelen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd een besparing kunnen realiseren die overeenkomt met het bedrag dat het Rijk opbouwend zal korten op de jeugdbudgetten. Dit vraagt de nodige inzet vanuit onze organisatie. Daarvoor willen we ook een betere sturing en inzicht organiseren. Hier gaan we in 2025 specifieker mee aan de slag en ook de jaren erna op voortbouwen. Winstwaarschuwing is wel dat wij zien dat de landelijke koers niet op alle onderdelen consistent is en daarmee ook onzekerheden geeft over de haalbaarheid op langere termijn.

Herijken subsidie SMO-raad
In de huidige verordening kent de SMO-raad meerdere taakstellingen. Samen met de SMO-raad streven we ernaar om terug te gaan naar de basis, hun primaire taak: het adviseren van het college aangaande het sociaal domein. Dit in combinatie met het gegeven dat we de afgelopen jaren steeds geld terugontvingen van de Smo-raad, maakt dat we de subsidie die zij ontvangen verlagen naar 10.000 euro.

Inkomensafhankelijke eigen bijdrage
Per 1 januari 2026 wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage opnieuw ingevoerd. Dit leidt tot een lagere toestroom richting de Wmo en hogere inkomsten uit eigen bijdrage.

ISD Bol gemiddelde onderuitputting exploitatiebijdrage
Vooruitlopend op de eindafrekening 2025 e.v. van ISD BOL ramen we de helft van de gemiddelde gerealiseerde jaarlijkse onderuitputting over 2020-2023 reeds af. Dit na afstemming met de provincie.

ISD-BOL duurzame uitstroom -/-2% vanaf 2026
Door een extra incidentele financiering van een plan van aanpak voor extra re-integratie projecten inburgeraars, streven we ernaar om vanaf 2026 de geambieerde reductie van het cliëntenbestand met jaarlijks 2% te realiseren.

Meer sturen op PGB i.p.v. ZiN bij Hulp bij Huishouden (HbH)
De invulling van een maatwerkvoorziening Wmo kan in de vorm van Zorg in Natura (ZIN) en via Persoonsgebondenbudget (Pgb). Bij sommige cliënten past Zorg in Natura beter en bij sommige Pgb, dit is per situatie verschillend. Indien de situatie het toelaat gaan we het gebruik van Pgb stimuleren om op die wijze hetzelfde doel, namelijk een schoon en leefbaar huis, op efficiëntere wijze te bereiken.

Stopzetten van bestuursovereenkomst informele zorg
Gelet op de ervaringen in de afgelopen jaren gaan we ervan uit, dat het ondersteunen van mantelzorgers lokaal op betere en efficiëntere wijze kan worden uitgevoerd.

Structurele onderuitputting bedrijfsvoeringskosten Wmo
De onderuitputting binnen het bestaande budget kan worden afgeraamd.

WOZL gemiddelde onderuitputting exploitatiebijdrage
Vooruitlopend op de eindafrekening 2025 e.v. van WOZL gaan we de helft van de gemiddeld gerealiseerde onderuitputting over 2020-2023 reeds aframen. Dit is met de provincie afgestemd.

WSP gemiddelde onderuitputting exploitatiebijdrage
Vooruitlopend op de eindafrekening 2025 e.v. van de GR Werkgevers Servicepunt Parkstad gaan we de helft van de gerealiseerde onderuitputting over 2020-2023 reeds aframen. Dit is met de provincie afgestemd.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**61.275**	**58.984**	**58.532**	**58.122**
XT-61 - Samenkracht en burgerparticip.	4.118	4.044	4.046	4.097
XT-62 - Toegang en eerstelijnsvoorzien.	933	866	800	800
XT-63 - Inkomensregelingen	18.241	17.955	17.766	17.538
XT-64 - Begeleide participatie	12.599	11.776	11.280	10.806
XT-65 - Arbeidsparticipatie	967	807	819	817
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen WMO	2.184	2.187	2.236	2.264
XT-671A - Hulp bij huishouden (WMO)	4.624	4.599	4.685	4.783
XT-671B - Begeleiding (WMO)	4.010	4.088	4.167	4.245
XT-671D - Ov maatwerkarrang (WMO)	116	116	116	116
XT-672A - Jeugdhulp begeleiding	3.700	3.774	3.846	3.893
XT-672B - Jeugdhulp behandeling	4.740	3.626	3.520	3.428
XT-672D - Jeugdhulp zonder verblijf ov.	248	255	261	261
XT-673A - Pleegzorg	750	764	779	793
XT-673B - Gezinsgericht	106	108	111	111
XT-673C - Jeugdhulp met verblijf overig	2.738	2.804	2.869	2.924
XT-674B - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-vb	649	657	666	675
XT-674C - Gesloten plaatsing	356	362	369	376
XT-681A - Beschermd wonen WMO	122	121	120	120
XT-681B - Maatsch.- en vrouwenopvang	2	2	2	2
XT-682A - Jeugdbescherming	36	36	36	36
XT-682B - Jeugdreclassering	37	37	38	39
Baten	**-12.825**	**-12.899**	**-12.823**	**-12.827**
XT-61 - Samenkracht en burgerparticip.	-154	-120	-41	-41
XT-62 - Toegang en eerstelijnsvoorzien.	0	0	0	0
XT-63 - Inkomensregelingen	-12.118	-12.118	-12.118	-12.118
XT-65 - Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen WMO	-133	-136	-140	-144
XT-671D - Over maatwerkarrang (WMO)	-420	-524	-524	-524
Totaal	**48.450**	**46.085**	**45.708**	**45.295**

N.B. de wijzigingen van de wettelijk verplichte IV3 indeling voor 2025 zijn nog niet verwerkt. Technisch kan dit pas met ingang van 1-1-2025. In bijlage 13 ‘was-wordt tabel WMO/jeugd 2024-2025’ geven wij de wijzigingen weer.

4. Volksgezondheid

Inleiding

Gezondheid is een thema dat steeds nadrukkelijker op de agenda staat, omdat een goede gezondheid de basis vormt voor verdere ontwikkeling, zelfredzaamheid en uiteindelijk voor levensgeluk. Het is daarmee een belangrijk strategisch onderwerp geworden waarin verdere stappen gezet moeten worden en de verbinding gezocht moet worden met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid. Dit betekent een nauwere samenwerking tussen het fysieke en sociale domein. Onze speciale aandacht gaat uit naar het bevorderen van een gezondere levensstijl, het verbreden van het concept van de 'gezonde basisschool van de toekomst,' en naar thema's zoals klimaat en gezondheid.

Minder gezond zijn, betekent namelijk een negatief effect op de ontwikkeling, de zelfredzaamheid, (arbeids)participatie en welbevinden van onze burgers. Daarmee is er een groter risico tot mindere kansen voor de toekomst zodat mensen minder goed mee kunnen doen en zichzelf niet kunnen redden. Hierdoor zijn ze afhankelijk van derden (bijvoorbeeld door zorg of overheidssteun).

Kaderstellende nota's

- Regionale nota gezondheidsbeleid 2020-2023; verlenging tot en met 2024
- Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg
- Wet Publieke gezondheidszorg (WPG)
- Preventie en handhavingsplan jeugd en alcohol 2021 - 2024
- Gezond Actief Leven Akkoord
- Integraal Zorg Akkoord

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Opstellen herstelplan corona (25)

Wat willen we bereiken:

Om te kunnen inspelen op de noden van de Brunssumse samenleving is het oorspronkelijke Coronafonds bij raadsbesluit van 21 maart jl. 2023 omgevormd tot een crisis- en herstelfonds. In datzelfde raadsbesluit zijn ook de kaders voor dit fonds vastgesteld. Monitoring vindt plaats via de P & C cyclus.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Monitoring en terugkoppeling via de P&C cyclus.

2. Voldoende AED's en reanimatie-vrijwilligers(29)

Wat willen we bereiken:

2.1 Het is zaak zoveel mogelijk burgerhulpverleners te enthousiasmeren een (herhalings-)cursus reanimeren te gaan volgen om het Reanimatie Oproep Programma in stand te houden en uit te breiden.

2.2 Brunssum heeft een goedwerkend AED-netwerk.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 Burgers enthousiasmeren om hulpverlener te worden en cursus te volgen en het netwerk te promoten.

2.2 AED's worden goed onderhouden en indien noodzakelijk vervangen.

Overige speerpunten

3. Een gezond(er) leven voor alle inwoners.

Wat willen we bereiken:

Bevorderen van gezond leven vraagt om een domein-overstijgende, integrale en langjarige aanpak op verschillende niveaus. Lokaal verbinden we het gezondheidsbeleid met diverse andere beleidsprogramma's op het sociaal domein, namelijk onderwijs, sport, jeugd, wijkgericht-werken en cultuur en evenementen. Schoolzwemmen en het JOGG-programma waarbij wij werken aan het structureel gezonder maken van de omgeving waardoor een gezonde leefstijl voor kinderen en jongeren makkelijker wordt, zijn hier mooie voorbeelden van. Maar ook op het fysieke domein met de beleidsprogramma's Milieu en Duurzaamheid waarbij het o.a. gaat over de gezondheidseffecten door de leefomgeving en de klimaatsveranderingen. De GGD Zuid-Limburg is een belangrijke partner in het uitvoeren van het (regionale) gezondheidsbeleid en op basis van wetten voert de GGD een pakket van diensten uit.

Om de trend van achterblijvende gezondheidssituaties te doorbreken en de zorg in de toekomst toegankelijk en betaalbaar te houden, hebben het Rijk, de provincie, gemeenten, de GGD, zorgverzekeraars en zorginstellingen gezamenlijk afspraken gemaakt. Landelijk in de vorm van het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond Actief Leven Akkoord en regionaal door de Trendbreuk aanpak. Herkenbare programma’s zijn JOGG, Kansrijke Start, Gezonde Basisschool van de toekomst en Healthy-live.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Brede vormen van voorlichting rondom gezondheid aanbieden zoals voorlichting over de gezondheid bedreigende gevolgen van roken en overmatig alcohol gebruik. Rookvrije ruimten bevorderen. Landelijke initiatieven zoals de gezonde sportkantine en de rookvrije sportomgeving brengen we onder de aandacht bij verenigingen.

3.2 Inwoners voldoende ondersteuning bieden bij een gezonde leefstijl zodat medische zorg niet of minder nodig is.

3.3 Deelnemen aan het Zuid-Limburgse programma "Trendbreuk" met als doel de gezondheidsachterstanden ten opzichte van Nederland terug te dringen.

3.4 Inwoners ouder dan 18 jaar met overgewicht of obesitas een leefstijlprogramma aanbieden (Healthy life), kinderen vanaf 2 t/m 12 jaar drinken water en eten fruit en groenten. Kinderen op de basisschool krijgen het JOGG-programma aangeboden.

3.5 Onderzoeken van de haalbaarheid van de aanpak "Welzijn op Recept" in samenwerking met huisartspraktijken en het welzijnswerk van het CMWW.

3.6 Gebruik maken van de subsidieregeling "Brede SPUK " door uitvoering te geven aan het Gezond Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorg Akkoord.

3.7 Het opzetten van een ketenaanpak valpreventie voor thuiswonende ouderen (65+) met een valrisico.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
GGD	284.758	214.930	214.930	214.930
Baten spuk GALA	-475.000	-375.000	0	0

Dit betreft de aanpassing van de begroting GGD zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

In 2025 en 2026 zijn de incidentele baten spuk GALA opgenomen.

Ombuigingen

In dit programma zijn geen ombuigingen verwerkt.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**1.699**	**1.650**	**1.664**	**1.664**
XT-71 - Volksgezondheid	1.699	1.650	1.664	1.664
Baten	**-140**	**-120**	**0**	**0**
XT-71 - Volksgezondheid	-140	-120	0	0
Totaal	**1.559**	**1.530**	**1.664**	**1.664**

5. Onderwijs & Educatie

Inleiding

De taken van de gemeente met betrekking tot onderwijs omvatten het toezien op en uitvoering geven aan de leerplicht en kwalificatieplicht, zorgen voor adequate onderwijshuisvesting, het leerlingenvervoer, onderwijsachterstandbeleid (OAB), voorschoolse educatie (VVE), gelijke kansen en andere wettelijke taken. Ook het onderwerp laaggeletterdheid valt onder dit programma bij het taakveld “educatie”.

In het programma Onderwijs werken we samen met schoolbesturen, peuteropvang, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, leerplicht (bureau Voortijdig Schoolverlaten), team Jeugd, CMWW en ouders aan goede onderwijsvoorzieningen in de gemeente Brunssum, ieder vanuit zijn eigen taken en verantwoordelijkheden. Samen voelen we ons verantwoordelijk om alle kinderen op te kunnen laten groeien in een kansrijke omgeving en hen daarbij gelijke en optimale ontwikkelingskansen te bieden. We investeren in het (jonge) kind: ons beleid is erop gericht dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, kunnen profiteren van goede kinderopvang/peuteropvang en goed onderwijs, op weg naar een goede toekomst. Een passende onderwijsroute en een gezonde jeugd zijn kernbegrippen. Hierbij is een stimulerende leeromgeving belangrijk. We zijn van mening dat participatie van ouders hierbij van groot belang is. Iedere wijk beschikt over een basisschool.

Kaderstellende nota's

- Bestuursovereenkomst Voortijdig Schoolverlaten Parkstad 2021-2025 (leerplicht en kwalificatieplicht)
- Toezichtkader en statuten Movare Openbaar Onderwijs
- Verordening Leerlingenvervoer gemeente Brunssum
- Lokaal educatieve agenda (LEA) Brunssum 2019-2022, inclusief verlenging 2023
- Educatieve Agenda Parkstad 2024-2026
- Intentieovereenkomst en pedagogische fundamenten m.b.t. ontwikkeling Integrale Kindcentra Brunssum
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Brunssum 2021-2030, inclusief de daarin beschreven businesscases per integraal kindcentrum en de daarvoor gewenste/benodigde huisvesting van de partners en de verbinding met de wijk.
- Businesscase verduurzamen startklas (Movare/gemeenten)
- Subsidiebeschikking 2021 Gelijke Kansen Alliantie, Ministerie OCW
- Programma Voorloperstraject Rijke Schooldag van Ministerie OCW

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Kansengelijkheid en goed onderwijs (20, 21 & 22)

Wat willen we bereiken:

Onze ambitie is om alle kinderen met dezelfde talenten het recht op gelijke kansen te bieden zodat zij een goede toekomst tegemoet gaan. Onderwijs kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren, zo nodig met maatwerk. Het onderwijs is verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs, de gemeente Brunssum ondersteunt bij het voorkomen en aanpakken van onderwijsachterstanden.

We hebben speciale aandacht voor het verbreden van het concept ‘gezonde basisschool van de toekomst’. Ieder kind krijgt een gezonde pauze door groente en fruit en of een ontbijt. Wij vinden het van belang dat in de scholen een pedagogisch klimaat heerst waarbij een doorlopende leerlijn ervoor zorgt dat het beste uit ieder kind wordt gehaald, gericht op een goede en passende ontwikkeling van het kind naar volwassenheid. We streven daarbij naar een zorgeloze jeugd en kunnen opgroeien in hun eigen leefomgeving en wijk met een school in iedere wijk. We werken toe naar groene en blauwe schoolpleinen.

We zorgen voor een passende onderwijsroute voor elk kind. Ieder kind krijgt een passend schooladvies bij de overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs. Ook bieden wij zo nodig kinderen en gezinnen ondersteuning en begeleiding in het voorliggend veld, waardoor geïndiceerde zorg kan worden voorkomen. En we zetten doelgroeparrangementen in het speciaal (basis)onderwijs. Voorscholen, onderwijs, JGZ en team Jeugd werken in dit verband nauw samen.

Jongeren zijn bij schoolverlaten voldoende redzaam om een volgende stap te zetten naar het mbo, studeren of naar werken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Verder stimuleren gelijke kansen in het onderwijs middels inzet van ondersteuning om vroegtijdig en laagdrempelig ontwikkelingsachterstanden te signaleren en te bestrijden. Dit gebeurt onder andere door middel van het aanbieden van voldoende plekken voorschoolse educatie op de kinderopvang, bestrijding dyslexie en dyscalculie op de basisscholen, logopedische screening en het bekostigen van de "startklas" voor kleuters die nog onvoldoende schoolrijp zijn.

1.2 Ontwikkelen van een nieuw OAB-plan in samenhang met een nieuwe Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

1.3 Realiseren van een brede taalrijke voorziening in Brunssum, Kanskracht.

1.4 Alle jonge kinderen op alle Brunssumse (voor)scholen krijgen groente en fruit, waardoor we het concept 'de Gezonde basisschool van de Toekomst' op een praktisch uitvoerbare wijze verbreden.

1.5 Bevorderen van kinderparticipatie via de kindergemeenteraad en de kidsreporters.

1.6 Ervoor zorgdragen, dat iedere jongere een startkwalificatie behaalt en zoveel mogelijk leerlingen de reguliere onderwijsroute volgen.

1.7 Inzet van ondersteuning in voorliggend veld voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs en hun gezinnen, die dat nodig hebben.

2.Klimaatbeheersing / vergroening basisscholen(23)

Wat willen we bereiken:

Het klimaat in de school (temperatuur en ventilatie) is van groot belang voor de cognitieve leerprestaties van de leerlingen. Het klimaat in de Brunssumse scholen is sterk wisselend. De schoolgebouwen voldoen aan het wettelijke Bouwbesluit. In de oude schoolgebouwen is er evenwel sprake van een mindere en/of slechte ventilatie en in de zomer hoge temperaturen. In overleg met de scholen en schoolbesturen willen we de klimaatbeheersing in de schoolgebouwen daar waar nodig verbeteren op basis van eigenaarschap, samenwerking en mogelijke subsidies. Dit alles met als doel het gehele jaar te kunnen zorgen voor een optimaal werkklimaat voor leerlingen en personeel.

Bij nieuw te bouwen scholen realiseren we duurzame en goed geventileerde scholen volgens de normen van Frisse Scholen B-Kwaliteit. Haalbaarheid in overleg en samenwerking met schoolbesturen is hierbij van belang.

Vergroening van schoolpleinen houdt niet alleen in het plaatsen van bomen, maar omvat ook andere onderwerpen die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een kind naar volwassenheid. Op een groen schoolplein is namelijk een selectie aan natuurlijke elementen aanwezig. Groene schoolpleinen zijn zo ingericht dat kinderen worden uitgedaagd te spelen in en met natuurlijke elementen. De groene schoolpleinen zijn een uitdagend en dynamisch samenspel met de natuur om grenzen en risico's te verkennen. Verschillende vormen van groen dragen bij aan de biodiversiteit en voorkomen wateroverlast en hittestress. Het past ook in de ontwikkeling van scholen naar de gezonde school en hebben ook een effect op de binnentemperatuur van het gebouw. Voor groene schoolpleinen is de ambitie om kinderen in een meer groene omgeving te laten spelen: minder stenen en meer groen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 Samen met schoolbesturen realiseren van een goed binnenklimaat volgens de normen van Frisse Scholen B-Kwaliteit in de schoolgebouwen.

2.2 De resultaten van het onderzoek goede klimaatbeheersing scholen uitgevoerd in 2023/2024 worden in samenwerking met de schoolbesturen (geen gemeentelijk eigendom) in de loop van 2024/2025 uitgewerkt in een operationeel plan. De scholen in eigendom van gemeente worden hierin meegenomen.

2.3 Vergroening van schoolpleinen wordt in gezamenlijk overleg met schoolbesturen in 2024/2025 aan de orde gesteld en realisatie van de schoolpleinen wordt fasegewijs uitgevoerd.

Overige speerpunten

3. Aanbod onderwijsvoorzieningen

Wat willen we bereiken:

In Brunssum blijft een breed aanbod aan onderwijsvoorzieningen aanwezig in de eigen wijk. We streven naar behoud van voortgezet onderwijs in Brunssum.

Ook willen we rondom het kind/gezin de ondersteuningsstructuur zo laagdrempelig mogelijk verder inrichten met partners in het voorliggend veld. We zorgen voor adequaat onderhoud van de door de gemeente beheerde (brede) scholen en uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Ouders hebben vrije keuze in de school voor hun kind. In iedere wijk hebben wij een voorschool en basisschool. Ieder kind kan in Brunssum naar een voorschool en basisschool (c.q. school voor speciaal basisonderwijs).

3.2 Realiseren van het IHP op basis van de laatste leerlingenprognoses en opstellen nieuwe Verordening Onderwijshuisvesting.

3.3 Het nader uitwerken van het IKC (Integraal Kind Centrum) Oost en het toewerken naar het nader uitwerken van de huisvesting van basisschool de Benjamin.

3.4 Behoud voortgezet onderwijs in Brunssum (Compass).

3.5 Nadere planvorming inzake het 'Romboutsgebouw' na oplevering van de businesscase 'gezonde exploitatie'.

Ombuigingen

In dit programma zijn geen ombuigingen verwerkt.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**4.599**	**4.594**	**4.582**	**4.579**
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	5	5	5	5
XT-42 - Onderwijshuisvesting	2.716	2.713	2.711	2.708
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	1.878	1.876	1.866	1.865
Baten	**-2.360**	**-2.360**	**-2.360**	**-2.360**
XT-42 - Onderwijshuisvesting	-1.398	-1.398	-1.398	-1.398
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	-962	-962	-962	-962
Totaal	**2.239**	**2.234**	**2.222**	**2.218**

6. Verkeer, vervoer & waterstaat

Inleiding

In dit programma wordt gewerkt aan een goed en veilig functionerend verkeerssysteem en adequaat beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Waar mogelijk wordt de openbare ruimte verbeterd met het oog op het verbeteren van de leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid.

De openbare ruimte bestaat onder andere uit wegen, groen, riolering en openbare verlichting. Ter indicatie, de openbare ruimte bestaat uit 143 kilometer wegen, 180 km riolering, 16.500 bomen en ruim 6.200 lichtmasten.

Het Mobiliteitsplan 2022-2032 Brunssum inclusief het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit omvat het kaderstellend verkeers- en vervoersbeleid voor de gemeente Brunssum. Het verkeersbeleid gaat uit van de prioriteit op lopen en fietsen. Bij de herinrichting van de wegen is het van belang dat wandelaars en fietsers dan op één staan. Verkeersveiligheid en de infrastructuur van het openbaar vervoer hebben daarbij hoge prioriteit. Het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit gaat verder in op de uitvoeringsmaatregelen om tot de gewenste doelen te komen.

Ook parkeren valt onder dit programma. Het gaat hier om het veiligstellen van de bereikbaarheid van (nieuwe) woonwijken en winkelcentra met voldoende parkeervoorzieningen. In Brunssum is het parkeren voor zowel bewoners als bezoekers gratis en waar nodig wordt er gewerkt met blauwe zones. De parkeernormen zoals opgenomen in onze Parkeernota vormen het uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daar waar mogelijk lossen we parkeerproblemen in bestaande situaties op door te voorzien in meer parkeerplaatsen.

Verder valt onder dit programma het beheer van de openbare ruimte om een prettige en gezonde leefomgeving te creëren. Veel opgaven raken de openbare ruimte en dienen dan ook integraal te worden ingepast. Zie bijvoorbeeld programma 7 en 8 waarbij vergroenen alsook de energietransitie een steeds grotere rol gaan spelen in de openbare ruimte. Door alle vraagstukken integraal te bekijken blijven we werken aan een fijne openbare ruimte waar inwoners graag wandelen, fietsen en elkaar kunnen ontmoeten.

Kaderstellende nota's

- Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg (2020)
- Mobiliteitsvisie SUMP Parkstad 2021-2030
- Mobiliteitsplan Brunssum 2022-2032 en Uitvoeringsprogramma Mobiliteit
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR 2024 - 2028)
- Parkeernota 2022

Overige speerpunten

1. Mobiliteit

Wat willen we bereiken:

Om de mobiliteitsbehoefte van onze inwoners te faciliteren zetten we in op kwalitatief goed openbaar vervoer. De basis daarvoor vormt het Arriva vervoerplan dat in 2025 wordt vastgesteld en waarbij de gemeente een adviserende rol heeft. Ook faciliteren we deelmobiliteit concepten (fiets en auto) evenals elektrisch rijden.

We zullen gemeentelijk laadpalenbeleid vaststellen en het verkeerscirculatieplan actualiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Waar mogelijk in overleg met Parkstad het fietsdeelsysteem uitbreiden en verdere verkenningen uitvoeren naar de mogelijkheden om een deelauto systemen binnen de gemeente in te voeren.

1.2 Het vaststellen van het gemeentelijk laadpalenbeleid.

1.3 Het actualiseren van het verkeerscirculatieplan.

2. Openbare ruimte

Wat willen we bereiken:

Wij streven naar een schone, hele en veilige openbare ruimte die door iedereen op een goede en toegankelijke manier gebruikt kan worden en waar minder zwerf- en dumpafval aanwezig is. Het onderhouden, vervangen en schoonhouden van de openbare ruimte gebeurt conform het in 2024 vastgestelde IBOR 2024-2028, waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte op niveau B gehouden wordt. Op projectbasis wordt bekeken waar mogelijke verbeteringen aangebracht kunnen worden die bijdragen aan een duurzaam ingerichte openbare ruimte.

We gaan een openbare ruimte creëren die optimaal is ingericht voor fietsers en wandelaars. Bij de herinrichting van de openbare ruimte staan fietsers en voetgangers op de eerste plaats zodat we Brunssum de 10 minuten wandel en fietsstad laten zijn.

Door het vergroenen van de openbare ruimte (zie ook de programma's 7 en 8) wordt de kwaliteit van de leefomgeving anders. Zo ontstaat er meer ruimte voor verblijven en ontmoeten in de openbare ruimte. In samenwerking met de Regiegroep Brunssum Schoon blijven we uitvoering geven aan het plan van aanpak Zwerfafval en zo mogelijk wordt dit plan verder geoptimaliseerd.

In 2023 is het PvA zwerfafval vastgesteld met daarbij een plaatsingsrichtlijn. Om meer duidelijkheid te krijgen over waar we in de toekomst wel of geen prullenbakken gaan plaatsen gaan we de plaatsingsrichtlijn optimaliseren (Optimalisatieplan openbare prullenbakken) waarbij tevens de inzet is om te komen tot een afname van de huidige aantal prullenbakken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 In 2025 worden de projecten zoals benoemd in paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel "wegen", opgepakt.

2.2 Het opstellen van een kwaliteitskader openbare ruimte met als doel vanuit de integrale blik opgaven ruimtelijk in te passen rekening houden met een duurzaam, prettig en gezond woon- en leefklimaat.

2.3 Het opstellen en actualiseren van het beheersplan openbare verlichting en het Riolering kostendekkingsplan ter uitvoering van het in 2024 vastgestelde IBOR 2024-2028.

2.4 Opstellen van een optimalisatieplan prullenbakken openbare ruimte.

3. Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken:

Wij streven naar een duurzame en veilig ingerichte infrastructuur zodat er sprake is van een goede verkeersveiligheid. Het streven daarbij is dat sprake is van nul verkeersslachtoffers.

Uitvoering zal worden gegeven aan het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit waarbij we inzetten op het afwaarderen van wegen van 50 naar 30 km/h in lijn met de doelen uit het nationaal Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV).

Door het jaar heen lossen we kleine verkeerskundige knelpunten op door de aanschaf van drempels, middengeleiders of het uitvoeren van kleine infrastructurele maatregelen.

Wij nemen verder deel aan het netwerkconvenant ROVL Provincie Limburg waarbij we in het kader van verkeerseducatie projecten aangesloten zijn bij de Verkeersactieve school en de Doelgroepenaanpak.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 De volgende wegen worden in 2025 afgewaardeerd van 50 naar 30 km/h:
- Merkelbeekerstraat, tussen Kennedylaan en Clemensdomein
- Wieënweg – Hendrik van Veldekestraat
- Kruisbergstraat

4. Parkeren

Wat willen we bereiken:

We gaan zorgdragen voor een goede bereikbaarheid van (nieuwe) ruimtelijke initiatieven en winkelcentra met voldoende parkeervoorzieningen voor auto's. We gaan monitoren of er voldoende parkeercapaciteit is in bepaalde gebieden en waar mogelijk breiden we de parkeercapaciteit uit. In lijn met de parkeernota 2022 wordt bij (nieuwe) ruimtelijke plannen parkeren zoveel als nodig op eigen terrein gerealiseerd.
Wat betreft het fietsparkeren is in afwachting van de evaluatie van de fietsenstalling centrum en Buro Brunssum (de fietsenstalling is ondergebracht in Buro Brunssum) eenmalig geld gereserveerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 Het doorlopend uitvoeren van parkeeronderzoek en toetsen van ruimtelijke initiatieven aan de gemeentelijke parkeernormering.
4.2 Evalueren van de fietsenstalling centrum / Buro Brunssum.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Fietsenstalling centrum	60.000	0	0	0

Voor 2025 zijn incidenteel middelen opgenomen voor de fietsenstalling centrum. Na evaluatie wordt beoordeeld of dit budget (in combinatie met buro Brunssum) structureel opgenomen gaat worden in de begroting.

Ombuigingen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Besparen electra straatmeubilair	-15.300	-15.300	-15.300	-15.300
Afromen overschot energie Openbare Verlichting	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Besparing energie ivm verduurzaming	-6.500	-13.000	-20.000	-20.000
Uitbesteed onderhoud openbare straatverlichting	-50.000	-35.000	-35.000	-35.000
Afschrijvingstermijn auto's verlengen van 5 naar 8 jaar	-27.938	-33.788	-36.788	-43.538
Kwaliteit werken openbare ruimte monitoren	-15.000	-30.000	-40.000	-50.000
Totaal programma 6	**-194.738**	**-207.088**	**-227.088**	**-243.838**

Electra straatmeubilair
Het beschikbare budget wordt de laatste jaren niet meer gebruikt en wordt afgeraamd.

Afromen overschot energie Openbare Verlichting
De markt lijkt qua energiekosten stabieler en daarom kunnen we, uitgaande van de huidige energieprijzen, de begroting naar beneden bijstellen.

Besparing energie i.v.m. verduurzaming
Voor het einde van worden ±1000 conventionele lampen vervangen voor LED. Per lamp levert dit, uitgaande van het huidige budget en de huidige energieprijzen, ca € 20,- minder energiekosten op per jaar.

Uitbesteed onderhoud openbare straatverlichting
I.v.m. het verduurzamen van lichtmasten en armaturen kunnen de onderhoudskosten omlaag. Er is minder preventief onderhoud nodig bij ledlampen.

Afschrijvingstermijn auto's verlengen van 5 naar 8 jaar
Door de afschrijvingstermijnen van auto’s in overeenstemming te brengen met de feitelijke gemiddelde termijn dat auto’s daadwerkelijk vervangen worden, worden de structurele kosten lager.

Kwaliteit werken openbare ruimte monitoren
Er vindt meer werk door derde partijen plaats in de openbare ruimte (bv. glasvezel aanleggen). Doordat er geen toezicht is op dit werk, blijkt de kwaliteit van het straatwerk achteruit te gaan. Dat zien we ook terug in meldingen die burgers doen. Uiteindelijk levert dit voor de gemeente hogere onderhouds- en vervangingskosten op. Door meer toezicht uit te voeren (uitvoeren van dit toezicht wordt verdisconteerd in de leges), gaat de kwaliteit minder snel achteruit. Hetgeen leidt tot een besparing in onderhoudskosten.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**4.292**	**4.279**	**4.280**	**4.330**
XT-21 - Verkeer en vervoer	4.209	4.271	4.272	4.321
XT-22 - Parkeren	84	9	8	8
Baten	**-145**	**-145**	**-145**	**-145**
XT-21 - Verkeer en vervoer	-145	-145	-145	-145
Totaal	**4.147**	**4.134**	**4.135**	**4.184**

7. Sport, cultuur & recreatie

Inleiding

Taken zoals cultuur, evenementen, volksfeesten, sportactiviteiten, openbaar groen, recreatie en speelplekken vallen onder dit programma. Daarbij moet gezegd worden dat de thema's natuur en biodiversiteit niet enkel omvat worden in dit programma, maar ook in programma Milieu en Duurzaamheid (programma 8).

De gemeente Brunssum biedt iedereen de kans deel te nemen aan het verenigingsleven of op welke wijze dan ook hun vrije tijd te besteden. Mensen kunnen zich ontplooien, ontwikkelen en actief deel uit maken van onze samenleving. Op het gebied van sportactiviteiten ligt er een directe relatie met volksgezondheid en zijn wij actief op het gebied van sport- en beweeginterventies voor jong en oud. Daartoe heeft Brunssum een breed aanbod aan op gezondheid gerichte activiteiten.

Wij verbinden sport met onderwijs en volksgezondheid. De gezonde basisschool voor de toekomen (GBT) is hier een voorbeeld van. Brunssumse sportverenigingen kunnen in alle wijken beschikken over een gymzaal (Brede scholen), Brunssum-West en Centrum beschikken daarnaast over een sporthal. Voor de buitensport staan voetbal- en tennisaccommodaties ter beschikking. Een aantal traditionele sportevenementen onderstreept onze ambities op het gebied van sport, bijvoorbeeld de Parelloop en het Internationale damkampioenschap.

In de Kadernota sport- en beweegbeleid gemeente Brunssum 2023--2033 en de bijhorende uitvoeringsagenda richten we ons op de gezondheid van alle Brunssumse inwoners en het verbeteren en versterken van de vitaliteit en veerkracht van onze jeugd. Daarnaast geven we uitvoering aan het Lokaal Sportakkoord Brunssum en nemen we deel aan het landelijke programma JOGG, waarbij we samen met partners zorgen voor een gezondere leeromgeving.

Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat in Brunssum en culturele infrastructuur en culturele voorzieningen creëren een onderscheidend imago voor onze stad. Cultuur heeft een belangrijke sociale functie. Investeren in cultuur betekent investeren in het welbevinden van mensen, in hun (geestelijke) gezondheid en in de sociale cohesie van de gemeenschap waarvan ze deel uitmaken. Cultuur maakt het ook voor een individu mogelijk zich te ontplooien en daarom moeten inwoners laagdrempelig kunnen deelnemen aan cultuur. De herijkte kadernota Cultuur zal richting geven aan het cultuurbeleid vanaf 2025.

Samen met partners streven we naar meer eigen kracht, meer regie in het (culturele) veld, meer uitvoeringskracht en inventiviteit, meer eigen initiatief. Daarom zet de gemeente Brunssum in op het

verbinden en stimuleren van samenwerking tussen cultuur, het lokale verenigingsleven en vrijetijdsbesteding. We maken het culturele aanbod in Brunssum meer zichtbaar door Sjors Creatief, Brunssum Beweegt en Ons Culturele Brunssum. Cultuureducatie en cultuurparticipatie krijgen een impuls door het stimuleren van activiteiten in de wijk tijdens schoolvakanties. Daarnaast krijgen alle kinderen op alle Brunssumse basisscholen muziekles via het programma 'Meer Harmonie in de Samenleving'.

We blijven ons Openluchttheater verder professionaliseren. We ondersteunen lokale volksfeesten, herdenkingen en evenementen. Evenementen zijn een middel om onze economische, culturele, sportieve en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Verder beschikt Brunssum over een Openbare bibliotheek en een locatie waar professioneel muziek- en dansonderwijs wordt verzorgd door de Stichting SMK.

Brunssum is een levendige woonstad met een gevarieerd aanbod aan evenementen op het gebied van sport, cultuur en ontspanning. We werken hierin samen met het maatschappelijk middenveld, het verenigingsleven en particuliere initiatiefnemers. Evenementen zijn een middel om onze economische, culturele, sportieve én maatschappelijke doelstellingen te realiseren. We blijven bestaande evenementen faciliteren en hebben een aanjagende en ondersteunende rol bij het realiseren van nieuwe ideeën.

Brunssum beschikt over diverse natuurgebieden en stedelijke parken nabij of in de directe woonomgeving. Hiertoe behoren het Vijverpark met het Openluchttheater, het Emmapark, Hemelderpark en Trichterbos, de rust en natuur op de Brunssummerheide, en uiteraard het Schutterspark met een diversiteit aan attracties die steeds meer bezoekers trekken. Het groene landschap wordt doorsneden door een fiets- en wandelinfrastructuur die verder uitgebouwd wordt met de Parkstad Route en een uitgebreid wandelnetwerk genaamd Knopen Lopen. Een doorsteek via de Akkerbrug richting Beekdaelen zou deze infrastructuur verder kunnen opwaarderen.

In juni 2024 is de nota Groenstructuren, met een looptijd van 10 jaar, vastgesteld. Hierin zijn de hoofd- neven- en wijkgroenstructuren in Brunssum vastgelegd. Daarnaast is een ambitie uitgesproken over bescherming, versterking, verbinding en waar mogelijk uitbreiding van deze structuren. Deze nota, alsmede een groenbeleids- en beheersplan (in ontwikkeling), vinden hun kader in de op te stellen natuurvisie voor Brunssum. In deze visie zal ook de relatie tussen natuur en recreatie / toerisme nadrukkelijk de aandacht krijgen. In het kader van klimaatadaptatie en biodiversiteit richten we ons ook op het vervangen van overbodige verharding door groen.

Naast alle recreatieve voorzieningen in het stedelijke gebied beschikt Brunssum ook over een uniek toeristisch en recreatief aanbod in de natuurlijke omgeving, zoals wandel- en fietsroutes in de Brunssummerheide. Een bootjesvijver, kinderboerderij, minispoorlijn, blote voetenpark en adventure park in het Schutterspark en tevens beschikt Brunssum over een (verblijfs)recreatiepark, golfbaan en buitencentrum voor groepskamperen en bivakkeren.

Buiten spelen en bewegen is goed voor de fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners. In de openbare ruimte van Brunssum staan in totaal ongeveer 400 speel- en beweegtoestellen. Met adequaat onderhoud zorgen we ervoor dat onze huidige speel- en beweegplekken veilig en aantrekkelijk blijven. Gemeentebreed speel- en beweegbeleid is in voorbereiding. Aandachtspunten daarin zijn onder meer natuurlijk spelen en inclusief spelen.

Kaderstellende nota's

- Kadernota sport- en beweegbeleid gemeente Brunssum 2023-2033
- Lokaal Sportakkoord + herijking Lokaal Sportakkoord 2.0
- Kadernota Cultuur 2020-2023
- Evenementenbeleid gemeente Brunssum 2017-2021
- Erfgoedverordening 2013
- Archeologische beleids- en verwachtingskaart 2013
- Kadernota subsidiebeleid gemeente Brunssum 2018-2020
- Nota Groenstructuren 2024
- Bomenbeleidsplan 2009
- Bomenverordening 2010
- Visiedocument Schutterspark 2022
- Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024
- Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030
- Uitvoeringsagenda Sport- en beweegbeleid 2024-2033

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Cultuur (30, 31, 32 & 33)

Wat willen we bereiken:

Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat en de vrijetijdsbesteding van de inwoners, aan onze mentale gezondheid en aan de sociale cohesie. Wij vinden het van groot belang dat alle inwoners in aanraking komen met cultuur. We zetten daarom in op een aantal zaken. Op de eerste plaats het sterker verbinden en de samenwerking stimuleren tussen culturele verenigingen en organisaties. We gaan onder andere de ambities uit het Muziekakkoord en de samenwerking tussen carnavalsverenigingen in Brunssum voortzetten. Daarnaast zetten we in op het meer zichtbaar maken van het bestaande culturele aanbod alsmede meer communicatie daarover. Ook zetten we in op cultuureducatie en het uitbreiden en beter wegzetten van het huidige aanbod. Dit doen we onder andere door het organiseren van diverse culturele activiteiten voor kinderen in de schoolvakanties. Daarnaast kunnen alle kinderen op alle Brunssumse basisscholen muziekles volgen door het programma 'Meer Harmonie in de Samenleving'.

Wat betreft onze kunstwerken in de openbare ruimte zetten wij in op het initiëren, begeleiden en adviseren bij de uitvoering van onderhoud en herstelwerkzaamheden.

We professionaliseren het Openluchttheater Brunssum door middel van de inzet van deskundigheid op het vakgebied en de opbouw van een community rondom het openluchttheater. We werken aan een netwerk van professionals en vrijwilligers die zich betrokken voelen bij het Openluchttheater Brunssum.

We bieden een breed en gevarieerd programma aan in het Openluchttheater Brunssum, bestaande uit producties van lokale, regionale, nationale en internationale verenigingen en organisaties. Daarbij hebben we aandacht voor educatieve (kinder-)voorstellingen. Om dit te blijven doen maken we een extra bedrag, dat de afgelopen 2 jaar incidenteel beschikbaar was, structureel.

Het Historisch Centrum Limburg (HCL) is gevormd uit het Rijksarchief in de provincie Limburg, het Gemeentearchief Maastricht en het streekarchief van Heerlen e.o. (Rijckheyt). Het HCL verzamelt, beheert en presenteert archieven en collecties van Limburgse instellingen en particulieren, gebaseerd op actuele ontwikkelingen in het archiefwezen, wil het publiek op zoveel mogelijk manieren interesseren voor het Limburgse verleden en maakt historisch onderzoek mogelijk. De extra benodigde middelen voor het HCL zijn in de begroting opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 We stimuleren de samenwerking van culturele verenigingen en organisaties door onder andere het voortzetten van ambities uit het Muziekakkoord en de vernieuwde samenwerking tussen Brunssumse carnavalsverenigingen.

1.2 Meer zichtbaar maken van het bestaande culturele aanbod door meer communicatie. We breiden ons platform Brunssum Beweegt en Ons Culturele Brunssum uit. Het aanbod presenteren we ook via Sjors Creatief.

1.3 We zetten in op cultuureducatie en -participatie door de cultuurcoach te positioneren in heel Brunssum. We organiseren culturele activiteiten in de wijk in de voor- en najaarsvakantie. In de zomervakantie zetten we weer een Zomer Doe-Week op. Zo kom en meer inwoners en kinderen in aanmerking met cultuur. Daarnaast kunnen alle kinderen op alle Brunssumse basisscholen muziekles volgen door het programma ‘Meer Harmonie in de Samenleving’.

1.4 We starten met een inhaalslag wat betreft het onderhoud en herstel van kunstwerken in de openbare ruimte op basis van een geactualiseerd onderhoudsplan.

1.5 In de samenwerking met het culturele veld wordt de Kadernota Cultuur van de gemeente Brunssum herijkt én starten we met een gezamenlijk jaarlijks uitvoeringsprogramma Cultuur.

1.6 Het evalueren van de professionalisering van het Openluchttheater, waaronder het programma, personele inzet, samenwerking met externe partijen, bedrijfsvoering en de horeca.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Historisch centrum Limburg	14.000	13.000	28.000	29.000
Openluchttheater	40.000	40.000	40.000	40.000

De aanpassing van het budget historisch centrum Limburg is conform opgenomen in de voorjaarsbrief 2024.

We bieden een breed en gevarieerd programma aan in het Openluchttheater Brunssum, bestaande uit producties van lokale, regionale, nationale en internationale verenigingen en organisaties. Daarbij hebben we aandacht voor educatieve (kinder-)voorstellingen. Om dit te blijven doen maken we een extra bedrag, dat de afgelopen 2 jaar incidenteel beschikbaar was, structureel.

2. Sport (34)

Wat willen we bereiken:

De Nota Sport en beweegbeleid 2023 - 2033 is in 2023 vastgesteld. In 2024 is de bijhorende uitvoeringsagenda opgesteld.

Het nieuwe beleid is gericht op de gezondheid van alle Brunssumse inwoners en het verbeteren c.q. versterken van de vitaliteit en veerkracht van de jeugd. Het geactualiseerde sportbeleid omvat de volgende 5 pijlers:

1. sport en bewegen voor iedereen;
2. sportief opgroeien;
3. vitale sport- en beweegaanbieders;
4. waarde van sport;
5. duurzame sportinfrastructuur.

Wij blijven deelnemen aan de aanpak JOGG (gezonde jeugd - gezonde toekomst) en geven uitvoering aan het plan van aanpak Lokaal Sportakkoord waarbij bewegen voor iedereen en gezondheid centraal staan.

Ook geven wij ondersteuning aan topsporttalenten middels de subsidieregeling "Topsporttalenten gemeente Brunssum". We dragen zorg voor veilige, hygiënische en goed onderhouden sportaccommodaties waar op verantwoorde wijze gesport kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 Uitvoeren actiepunten "Uitvoeringsagenda sport- en beweegbeleid 2024-2033".

2.2 Een uitvoeringsagenda voor het gebruik en de inzet van sportaccommodaties wordt opgesteld op basis van de kaders die worden opgenomen in het nieuwe Vastgoed- en Accommodatiebeleid.

3. Opwaarderen urbanpark (35)

Wat willen we bereiken:

Het skatepark van Brunssum is aan een update toe. In 2025 gaan we het plan verder uitwerken om in 2026 te beschikken over een up-to-date Urbanpark dat voorziet in de behoefte van de bestaande gebruiker, maar ook nieuwe doelgroepen heeft aangeboord om (urbane) buitensport te beoefenen of om als toeschouwer het park te bezoeken. Het park moet worden gerealiseerd met waarden die ook gelden voor het centrumplan, zoals het oog voor duurzaamheid. Het nieuwe park sluit niemand uit, maar nodigt juist mensen uit om te ontmoeten en van elkaar te leren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 In 2025 wordt het plan op basis van het gekozen scenario verder uitgewerkt, aanbesteed en wordt gestart met de realisatie van het park.

4. Akkerbrug (47)

Wat willen we bereiken:

In het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 is de ambitie om de verbinding tussen Merkelbeek en Brunssum-west weer te herstellen met een brug.

Zoals ook in ons coalitieakkoord gesteld, zijn wij in eerste instantie hierin samen opgetrokken met de Provincie Limburg. Vanwege een gepland taludherstel aan de noordzijde van de Buitenring overwoog de Provincie grondaankopen te doen van percelen van Landgoed Amstenrade. Deze aankopen zouden dan ook ingezet kunnen worden voor de aanlanding van de Akkerbrug op Landgoed Amstenrade. Onlangs is gebleken dat er een technische oplossing is gevonden voor het taludherstel waardoor de Provincie geen grondaankopen hoeft te doen.

Om die reden hebben wij aansluitend het initiatief genomen voor het voeren van gesprekken met de eigenaren van Landgoed Amstenrade over de aanleg van de Akkerbrug en de aanlanding van deze verbinding op de gronden van het landgoed. Uit de gesprekken is gebleken dat realisatie van de brug op dit moment niet haalbaar is. Zo hebben de eigenaren van het landgoed aangegeven dat zij voor de komende jaren eigen plannen willen ontwikkelen voor de revitalisering van hun landgoed waarin de Akkerbrug niet past.

Uiteraard betreuren wij deze situatie. De Akkerbrug is een belangrijk element in onze ecologische, cultuurhistorische en toeristisch-recreatieve ambities. De aanleg betekent een belangrijke aanvulling op de Parkstadroute (voorheen: Leisure Lane) en een significante versterking van een groene wandelroute die onze natuurgebieden met elkaar verknoopt en zo beter ontsluit.

Ofschoon verdere stappen in de realisatie van de Akkerbrug op dit moment een halt zijn toegeroepen, laten wij deze ambitie voor de (midden-) langere termijn zeker nog niet los. De gemeente heeft nu geen grondposities aan de noordzijde van de Buitenring. Indien er op de langere termijn een initiatief zou ontstaan voor een grotere gebiedsontwikkeling, dan ontstaan er wellicht ook weer nieuwe kansen om daarin ook de Akkerbrug in te passen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 In 2025 pogen we te verkennen of we vanuit een bredere gebiedsontwikkeling vanuit gronden aanliggend aan de potentiële Akkerbrug alsnog tot een gemotiveerde ontwikkeling kunnen komen waaraan meerdere partijen zich committeren.

5. Vijverpark (50)

Wat willen we bereiken:

In 2024 heeft de gemeenteraad het plan ten behoeve van de opwaardering van het Vijverpark en de groene verbindingen naar de Kerkstraat, inclusief de uitbreiding van het openluchttheater met basisvoorzieningen, goedgekeurd. De hiervoor benodigde middelen zijn in de begroting opgenomen.

De komende jaren staan in het teken van de opwaardering van het park waarbij rekening wordt gehouden met de programmering van evenementen in het park alsook zaken als broedseizoen e.d. De werkzaamheden worden van binnen naar buiten uitgevoerd. Dit bekent dat in 2025 focus ligt op de waterkwaliteit, daarna de overs, dan de paden (etc.).

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 Het starten van de uitvoering van de plannen om te komen tot een opwaardering van het Vijverpark.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Vijverpark	124.000	73.000	73.000	73.000

Conform raadsbesluit zijn aanvullende middelen opgenomen voor het vijverpark.

6. Schutterspark (51)

Wat willen we bereiken:

Het Schutterspark combineert erfgoed en cultuur, natuur, recreatie en toerisme maar kent meerdere uitdagingen. We willen komen tot een toekomstbestendig park, met ontspanningsmogelijkheden voor de inwoners van Brunssum, de regio Parkstad en daarbuiten, enerzijds laagdrempelig en openbaar toegankelijk, anderzijds met diverse attracties en met respect voor de natuur. Een onderdeel daarvan is de het mogelijk maken van de museale functie van Schutterspark. Het park verdient het om de 'basis' op orde te brengen waarbij gedacht moet worden aan het up-to-date maken van plattegrondsborden etc. Het juridisch kader waar initiatieven aan moeten worden getoetst bij ontwikkelingen is het vigerend bestemmingsplan, dit plan is door de raad in 2010 vastgesteld en geeft grofweg voor de Rode beek en het ten oosten daarvan liggend deel van Schutterspark geen tot nauwelijks mogelijkheden om tegemoet te komen aan de vastgestelde visie. Het streven is om te komen tot een nieuw omgevingsplan voor het gebied Schutterspark met als doel het krijgen van een goede balans tussen nieuwe mogelijkheden voor ondernemers en behoud en versterking van natuurwaarden. Een nieuw bestemmingsplan is pas mogelijk als eerst een natuurvisie is vastgesteld en deze visie ook ruimte zal bieden.

Daarnaast is natuurlijk spelen een activiteit die steeds vaker in beeld komt, ook in Brunssum blijkt hier een behoefte te liggen. De natuurspeelplek in het Schutterspark is in verval geraakt en inmiddels verwijderd. De gemeenteraad heeft de wens uitgesproken voor renovatie van de natuurspeelplek, idealiter wordt er samen met de kinderen van Brunssum naar een geschikte plek in het Schutterspark gezocht en worden hun wensen meegenomen in de renovatie om zo in 2025 weer een volwaardige natuurspeelplek in het Schutterspark te realiseren.

Verder zal in 2025 meer duidelijkheid komen over het realiseren van de museale functie in het Schutterspark.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 Opstellen plan van aanpak Schutterspark.

6.2 Opstellen van een plan van aanpak ten behoeve van de renovatie van de natuurspeelplek Schutterspark.

6.3 De resultaten van het verdiepingsonderzoek van een museale functie in het Schutterspark worden opgeleverd.

7. Bomen en groen (53)

Wat willen we bereiken:

We willen komen tot een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, verblijven en ontmoeten en zetten zo veel mogelijk in op kwalitatieve verbetering van het bestaande groen, het treffen van maatregelen ter bevordering van de biodiversiteit, het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering en, waar mogelijk, op uitbreiding van het areaal groen, ook met het oog op het creëren van ecologische verbindingen.

We communiceren in 2025 met onze inwoners over onder andere ecologisch beheer, dat vaak een natuurlijker uitstraling heeft (en dus minder ‘netjes’ oogt), en zetten in op meer bewustwording.

We gaan uitvoering geven aan de wettelijke zorgplicht met betrekking tot het bomenbestand. Het bestaande openbaar groen wordt ecologisch beheerd en, waar nodig, worden aanpassingen getroffen met het oog op klimaatverandering (bijv. andere soorten planten, meer schaduw creëren) en de verbetering van de biodiversiteit. We streven naar het uitbreiden van het groenareaal, bijvoorbeeld door overbodige verharding te vervangen door groen.

Stapsgewijs veranderen we de inrichting van openbare ruimte middels beheer, onderhoud en vervangingswerkzaamheden. We geven het goede voorbeeld en zetten werkzaamheden door de gemeente in voor communicatie en bewustwording richting inwoners.

We gaan starten met het opstellen van een natuurvisie om flora en fauna te beschermen en waar mogelijk te verbeteren. Dit komt de biodiversiteit ten goede en sluit aan bij het recreatief profiel van Brunssum. Dit sluit ook aan op speerpunt Schutterspark. Daarnaast zal de bomenverordening geactualiseerd worden en aangepast aan de doelstellingen van de Omgevingswet. Ook zullen een groen beleid- en beheersplan opgesteld evenals een bomenbeleidsplan. Dit sluit ook aan op het speerpunt klimaatadaptatie, opgenomen onder programma 8.

In de Nota groenstructuren wordt onder andere de problematiek wortelopdruk aangepakt. De kapitaalslasten voor de daarvoor benodigde investering zijn extra begroot.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

7.1 In Q2 vindt een fietstocht plaats, op basis van de bevindingen van de fietstocht worden bomen bijgeplant.

7.2 Opstellen van een natuurvisie voor heel Brunssum.

7.3 De Bomenverordening wordt geactualiseerd.

7.4 Een Beleids- en beheersplan groen wordt opgesteld.

7.5 Het Bomenbeleidsplan wordt geactualiseerd.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Groenstructuurplan	8.000	8.000	8.000	8.000

Conform raadsbesluit groenstructuurplan 2024 is het budget hiervoor verhoogd. Dit was tevens opgenomen in de voorjaarsbrief.

8. Kwaliteit fysieke wijkprojecten (55)

Wat willen we bereiken:

We willen kunnen beoordelen of fysieke projecten in wijken naar tevredenheid van omwonenden en conform opdracht van de gemeente Brunssum zijn uitgevoerd. We kunnen dan valideren of conform opdracht gehandeld is en in welke mate omwonenden tevreden zijn met de uitvoering en communicatie tijdens dit hele proces. Door te evalueren kunnen we leren en toetsen of wij een juiste invulling hebben gegeven aan participatie. Bij de doorontwikkeling van het projectmatig werken zal het standaard opnemen van een meet-/beoordelingsmoment voorafgaand aan de afronding van een project een plaats krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

8.1 Eind 2025 worden de bevindingen uit de uitgevoerde evaluaties gedeeld.

Overige speerpunten

9. Evenementen, volksfeesten en herdenkingen

Wat willen we bereiken:

We faciliteren en ondersteunen verenigingen, stichtingen en initiatiefnemers bij de organisatie van evenementen, lokale volksfeesten zoals carnaval en Koningsdagen en lokale herdenkingen in het kader van het algemeen culturele belang.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

9.1 Het herijken van evenementenbeleid van de gemeente Brunssum.

9.2 Organiseren van het Oranjeconcert op Koningsdag en de 4 mei herdenking in samenwerking met lokale verenigingen en partners.

10. Bibliotheek

Wat willen we bereiken:

De bibliotheek wordt getransformeerd van een uitleenbibliotheek naar een maatschappelijk programmerende bibliotheek. Verder wordt het leesplezier verhoogd vanaf jonge leeftijd tot en met de middelbare school. Digitale vaardigheden van kinderen, jongeren en volwassenen worden ook vergroot. Ook de taalvaardigheid van burgers wordt vergroot en laaggeletterdheid wordt tegengegaan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

10.1 Inrichten van een volwaardige bibliotheek, die de 5 maatschappelijke functies uit de wet (Wsob) uitvoert.

10.2 Uitvoeren van Activiteitenplan SPUK toekomstbestendige lokale bibliotheekvoorzieningen, waarmee de bestaande beperkte bibliotheekvoorziening wordt doorontwikkeld naar een volwaardige bibliotheekvestiging.

10.3 Verder inrichten en door ontwikkelen van een laagdrempelig, eerstelijnshulploket waar inwoners en ondernemers terecht kunnen met vragen over de digitale overheidsdienstverlening.

11. Recreatie

Wat willen we bereiken:

In lijn met de in juni 2024 vastgestelde Openbare Speeltoestellen 2024 zorgen we voor voldoende en veilige speelplekken in de openbare ruimte en de drie speeltuinen. De hiervoor benodigde middelen zijn opgenomen in de begroting.

Ook met de aankomende infrastructurele verbeteringen middels wandelnetwerk Knopen Lopen en Parkstad (fiets) Route heeft Brunssum de potentie om uit te groeien tot een recreatieve trekpleister van formaat en draagt Brunssum een steentje bij in het verminderen van de (recreatie)druk in het Heuvelland.

Wandelen is een populaire toeristisch-recreatieve bezigheid waarbij een uniforme en duidelijke routestructuur een enorm belangrijke rol heeft. Onder leiding van Visit Zuid-Limburg is in het

verleden het startschot gegeven voor het uitrollen van het 'Knopen Lopen' wandelknooppuntensysteem. In 2025 willen we dit knooppuntensysteem daadwerkelijk uitrollen waardoor de belangrijkste attracties en natuurgebieden te Brunssum verbonden worden.

De fietsroute Parkstad Route wordt in 2025 uitgerold en verbetert de fietsroutestructuur in de regio Parkstad Limburg. Naast een functie voor forenzen draagt deze nieuwe fietsroute bij aan het kennis te laten maken van inwoners en bezoekers met diverse Brunssumse natuur- en recreatiegebieden. Het point of interest, ligt aan de buitenrand van het Emmapark waardoor er in 2025 samen met Visit Zuid-Limburg gewerkt moet worden aan nieuwe toeristisch-recreatieve productontwikkeling.

Toerisme en recreatie zijn ook opgenomen in programma 9, speerpunt toeristisch-recreatieve trekpleister.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

11.1 Uitrollen wandelknooppuntensysteem 'Knopen Lopen'.

11.2 Uitrollen fietsroutestructuur Parkstad Limburg en nieuwe toeristisch-recreatieve productontwikkeling Emmapark.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Speelvoorzieningen	123.000	123.000	123.000	123.000

Conform raadsbesluit nota speelvoorzieningen 2024 is het budget hiervoor verhoogd. Dit was tevens opgenomen in de voorjaarsbrief.

Ombuigingen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Sport en vrijwilligers gala	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Uitvoeringsagenda Sport 2024-2033	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Totaal programma 7	**-13.000**	**-13.000**	**-13.000**	**-13.000**

Sport en vrijwilligers gala
Het sport en vrijwilligers gala wordt (net zoals als de afgelopen 3 jaar) niet meer georganiseerd.

Uitvoeringsagenda Sport 2024-2033
In het budget dat begroot is voor de Uitvoeringsagenda, zit enige ruimte. Die wordt afgeraamd.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**7.337**	**7.357**	**7.759**	**7.465**
XT-51 - Sportbeleid en -activering	482	482	484	482
XT-52 - Sportaccommodaties	2.496	2.458	2.451	2.494
XT-53 - Cultuurpres. participatie & prod.	1.390	1.442	1.815	1.466
XT-54 - Musea	0	0	0	0
XT-55 - Cultureel erfgoed	4	4	4	4
XT-56 - Media	581	594	607	620
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	2.385	2.378	2.399	2.399
Baten	**-811**	**-786**	**-747**	**-797**
XT-51 - Sportbeleid en -activering	-63	-38	0	0
XT-52 - Sportaccommodaties	-627	-627	-627	-676
XT-53 - Cultuurpres. Participatie & prod.	0	0	0	0
XT-56 - Media	-28	-28	-28	-28
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	-92	-92	-92	-92
Totaal	**6.526**	**6.572**	**7.012**	**6.668**

8. Milieu & duurzaamheid

Inleiding

Het verduurzamen van Brunssum en het beschermen van het leefmilieu wordt steeds belangrijker. Door de klimaatverandering en de ontwikkelingen in de samenleving krijgt deze opgave een steeds relevantere rol. De verduurzaming van Brunssum had als vertrekpunt PALET, beleid voor de energietransitie. Inmiddels is duidelijk dat ook inzetten op klimaatadaptatie noodzakelijk. Deze opgaven versterken elkaar en worden dan ook zoveel als mogelijk integraal bezien. De transitie naar een circulaire economie kan deze opgaven versterken en bijdragen aan een nieuw economisch perspectief voor de gemeente en regio. Door met een veranderende blik kijken naar o.a. de rol van de bodem, schone lucht en geluid dragen deze opgaven gezamenlijk bij aan een prettig en gezond leefklimaat in Brunssum voor nu en in de toekomst.

De kwaliteit van de leefomgeving wordt voor bestaande en nieuwe inwoners steeds belangrijker. In de Structuurvisie Brunssum 2025 is daarom opgenomen dat Brunssum in 2025 een gemeente wil zijn die gezond, compact en groen is, en een prettig en veilig woonmilieu biedt. Doordat de gemeente heeft de aflopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheden gekregen op het gebied van de klimaataanpak. Zowel klimaatmitigatie (inperking van de klimaatverandering) als klimaatadaptatie (weerbaarheid tegen de gevolgen van de klimaatverandering) vergen grote inzet van de gemeente. Deze opgaven raken ook de klassieke milieutaken zoals lucht, bodem en geluid. Binnen de Omgevingswet hebben de nieuwe duurzaamheidsopgaven een prominente rol.

Bij verduurzaming vervult de gemeente naast de regiefunctie ook een voorbeeldfunctie. Zowel voor de gebouwde omgeving als voor bijvoorbeeld mobiliteit. Ook bij de inkoop van werken, leveringen en diensten is aandacht voor duurzaamheid van belang.

Verduurzaming wordt in het coalitieakkoord 2022-2026 als kans gezien voor een vernieuwd perspectief. De energietransitie raakt alle inwoners van Brunssum en vormt een dermate grote opgave dat hier vanuit een bredere wijkgerichte aanpak invulling aan wordt gegeven. We werken gemeentebreed en buurtgericht aan deze opgaven op basis van de Transitievisie Warmte 2.0 en het isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad.

We blijven ons inzetten voor meer duurzaam geproduceerde elektriciteit om daarmee te werken aan een energie neutrale regio maar ook het behalen van de RES-doelstelling.

Voor steeds meer inwoners is een betrouwbare energievoorziening een aandachtspunt en is er een toenemende behoeft aan zijn goede laadvoorzieningen voor elektrisch vervoer. Vanuit het oogpunt

van ruimtelijke kwaliteit dagen we zorg voor een zorgvuldige inpassing van de opwek van duurzame energie en voorzieningen zoals transformatorstations in de woon- en leefomgeving. Een hardnekkig probleem is de met de energietransitie gepaard gaande congestie op het elektriciteitsnetwerk. Hierdoor is het voor bedrijven en instellingen in grote delen van Nederland lastig om uit te breiden of zich ergens nieuw te vestigen. Ook de mogelijkheden voor de (grootschalige) opwek van duurzame elektriciteit worden hierdoor sterk beperkt. In nauw overleg met de regionale netbeheerder Enexis wordt er gezocht naar maatwerkoplossingen.

Duurzaam gedrag bij inwoners, organisaties en bedrijven wordt gestimuleerd om de betrokkenheid vanuit de samenleving te vergroten. Duurzaam wonen, leven en ondernemen wordt steeds meer het nieuwe normaal. Om dit te bevorderen hebben we in toenemende mate aandacht voor het voorkomen van verspilling, hergebruik van materialen die vrijkomen bij sloop of productieprocessen en bevorderen we deelgebruik. Want grondstoffen dienen zoveel mogelijk in de keten te blijven (circulaire economie). Ook blijven we inzetten op een schone openbare ruimte en het tegengaan van zwerfafval, bijplaatsingen en afvaldumpingen.

Een schonere en groenere leefomgeving is goed voor de gezondheid van onze inwoners. In het kader van klimaatadaptatie wordt daarom gestreefd naar het zoveel mogelijk vergroenen van de gebouwde omgeving om het hoofd te bieden aan toenemende hittestress, wateroverlast en droogte. Dat komt tot uiting in het stimuleren van vergroenen en hierin het goede voorbeeld te geven. Door meer ruimte te bieden aan groen en natuur en deze gebieden zoveel mogelijk met elkaar te verbinden, versterken we ook de biodiversiteit. Dit sluit ook aan op de recreatieve ontwikkeling van Brunssum. Naast het vergroenen streeft Brunssum samen met de regio, naar een duurzame invulling van de rioleringszorg, waarbij de bescherming van de volksgezondheid, het voorkomen van wateroverlast en een goede kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater gewaarborgd zijn.

We blijven werk maken van het verminderen van de overlast van de AWACS-basis en continueren onze samenwerking daarin met de gemeente Beekdaelen. Met oog voor mens, dier en natuur.

Tot slot valt ook de openbare begraafplaats/ Wet op de lijkbezorging onder dit programma.

Kaderstellende nota's

- Parkstad Limburg Energietransitie (PALET) 1.0: Regionaal Ambitiedocument (2015)
- PALET 2.0 - Brunssum: Energiepotentiestudie (2015)
- Beleidsregel ‘PALET Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking’ (2019)
- Regionale Energiestrategie 1.0 (RES Zuid-Limburg, 2021)
- Transitievisie Warmte 2.0 (2023)
- Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad (2023)
- Klimaatadaptatiestrategie en Actieplan Klimaatadaptatie (Stadsregio Parkstad, 2022)
- Position Paper Parkstad Circulair (Stadsregio Parkstad, 2023)
- Uitvoeringsprogramma CE 2024-2030 (Stadsregio Parkstad, 2024)
- Grondstoffenplan 2022-2026 (2022)
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2014-2019 (2014)
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2024-2028 (2024)
- Verordening Adviesraad Duurzaam Brunssum – gemeente Brunssum 2023 (2023)
- Nota bodembeheer mijnsteengebieden Brunssum (2022) met geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart (2022)

- Nota bodembeheer Grond Brunssum (2014) met geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart (2020)
- Actieplan geluid 2024-2029 (2024)
- Begraven op eigen terrein (2018)
- Beleidsplan handhaving Omgevingsrecht. Voor een veilig en leefbaar Brunssum. Uitvoeringsbeleid toezicht en handhaving Wabo-taken gemeente Brunssum 2019-2022 (juni 2019)
- Uitvoeringsbeleid Vergunningverlening Wabo-taken Gemeente Brunssum (2019-2022)

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Lokaal/ regionaal energiebedrijf (36)

Wat willen we bereiken:

Stimuleren van het oprichten van een lokaal/regionaal energiebedrijf. Het doel hiervan is verduurzaming van de regionale energievoorziening en betaalbare energie voor inwoners, bedrijven en instellingen. We blijven in Parkstadverband de ontwikkeling van een regionaal duurzaam energiebedrijf verder onderzoeken. Er wordt gewerkt aan meer opwek van duurzame energie in de regio. Dit is een randvoorwaarde voor de oprichting van een energiebedrijf; het is echter een complexe opgave gelet op de netcongestie en nieuwe ruimtelijke beperkingen vanuit Rijk en provincie (bijvoorbeeld voor zon op landbouwgrond en voor windenergie in Zuid-Limburg).

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 In Parkstadverband wordt de ontwikkeling van een regionaal duurzaam energiebedrijf onderzocht. Op basis daarvan kan er naar verwachting eind 2025 een besluit worden genomen over de oprichting hiervan.

1.2 Er wordt gewerkt aan meer opwek van duurzame energie in de regio. In Brunssum werken we daarom o.a. aan de ontwikkeling van een eigen zonnepark.

2. (Lokaal) Actieprogramma energiearmoede (37)

Wat willen we bereiken:

Het energieverbruik verlagen door in te zetten op energiezuinig wonen. Door een lager energieverbruik wordt de kans op energiearmoede kleiner. We gaan uitvoering geven aan het Isolatieproject Parkstad en aan de Transitievisie Warmte, zie ook speerpunt energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 Uitvoering geven aan Isolatieproject Parkstad.

2.2 Uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte.

3.Verduurzamingsleningen / Operatie Steenbreek(38)

Wat willen we bereiken:

De gemeente ondersteunt inwoners bij het verduurzamen van de woning waar het nodig is en waar het kan. Daarnaast worden inwoners, verenigingen, stichtingen en ondernemers ondersteund bij het nemen van kleine groene initiatieven, waaronder groene gevels en daken en het vergroenen van tuinen. We gaan uitvoering geven aan het Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg. Ook blijven de vergroening van private tuinen stimuleren, zie ook speerpunt klimaatadaptatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Uitvoering geven aan het Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg.

3.2 Het stimuleren van vergroening van private tuinen.

Overige speerpunten

4. Energietransitie

Wat willen we bereiken:

We leveren onze bijdrage aan de internationale, landelijke en regionale klimaatdoelstellingen. De energietransitie is ook cruciaal voor leveringszekerheid en voor de betaalbaarheid van de toekomstige energievoorziening en om als regio in 2040 energieneutraal te zijn.

Ook geeft de gemeente invulling aan de regierol en werkt aan de doelstelling om in 2030 20% minder aardgas gebruiken in Brunssum ten opzichte van 2020. Dit door met de gemeentebrede aanpak in te zetten op besparen en middels de buurtgerichte aanpak te werken aan energiezuinig en aardgasvrije gebouwen.

Het verduurzamen gebeurt natuurinclusief om daarmee vleermuizen en vogels te beschermen. Deze aanpak draagt ook bij aan verbetering van de biodiversiteit en natuur in Brunssum.

Ook de gemeente geeft invulling aan de taakstellingen uit het klimaatakkoord ten aanzien van haar eigen vastgoed en zal vanuit haar voorbeeldrol werken.

In het kader van de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg willen we meer mogelijkheden creëren voor de opwek van zonne- en windenergie. In nauw overleg met onder meer het ministerie Defensie wordt gewerkt aan benutting van de kansen op de Oostflank.

De voorbereidingen voor het zonnepark op het Terca-terrein worden voortgezet, zodat het project klaar is voor realisatie wanneer de netaansluiting beschikbaar komt. Onderdelen van de ruimtelijke inpassing zoals de groenstructuur worden nader uitgewerkt. We maken een gefundeerde keuze ten aanzien van de juridische entiteit bij het zonnepark op het Terca-terrein en gaan de aanbesteding voorbereiden.

Als gevolg van de input van inwoners op beleidsontwikkeling voor de energietransitie is de adviesraad Duurzaam Brunssum in 2024 ingesteld. Deze adviesraad zal gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen over de duurzame ontwikkeling van Brunssum.

We zetten in op een goede communicatie en informatievoorziening voor bewoners voor de verduurzaming. Dit continueren we middels nieuwsbrieven, het actueel houden van de gemeentelijke website en het organiseren van bijeenkomsten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 We maken een gefundeerde keuze ten aanzien van de juridische entiteit bij zonnepark op het Terca-terrein en gaan de aanbesteding voorbereiden.

4.2 Op basis van de Transitievisie Warmte 2.0 uitvoering geven aan de buurtgerichte aanpak waarbij gebouwen energiezuinig en aardgasvrij worden gemaakt. Conform de beleidsmatige kaders wordt er samen met de buurt een uitvoeringsplan opgesteld.

4.3 Uitwerken van de motie ‘enkelvoudige subsidie duurzaamheid woningen’ in aanvulling op het Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg.

4.4 Uitvoering geven aan de tijdelijke aanpak Natuurvriendelijk Isoleren en het ontwikkelen van een Soortenmanagementplan. Deze opgave meenemen in de ontwikkeling van de natuurvisie.

4.5 De adviesraad Duurzaam Brunssum wordt in 2025 geëvalueerd.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Adviesraad duurzaamheid	14.000	14.000	14.000	14.000

Het budget adviesraad duurzaamheid is verhoogd conform eerdere besluitvorming. Dit was tevens opgenomen in de voorjaarsbrief.

5. Klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken:

We willen de gevolgen van klimaatverandering (o.a. hittestress, droogte en wateroverlast) beperken en een kwalitatieve toename van de biodiversiteit verwezenlijken door het versterken en uitbreiden van groen en natuur. Deze opgaven hebben ook effect op de inrichting van openbare ruimte en private ruimte.

De regierol van de gemeente moet geïntensiveerd worden om de opgaven uit te voeren en gelijktijdig een kwaliteitsimpuls te bewerkstelligen.

In regionaal verband gaan we de mogelijkheden voor de opgave vormgeven en deze efficiënt en effectief organiseren. We gaan het goede voorbeeld geven door de openbare ruimte aan te passen aan deze veranderingen. Een klimaat adaptief rioleringsstelsel en het beleidsmatig verankeren van water gerelateerde opgave en het aanpakken van de knelpunten. We continueren de stimulering van het afkoppelen van regenwater en vergroening bij derden.

Teneinde de klimaatkwetsbaarheden aan te pakken en schade door o.a. wateroverlast tegen te gaan zal een programma klimaatadaptatie opgesteld worden. Met dit programma maken we Brunssum weerbaar tegen de gevolgen van klimaatsverandering. Onderdelen die in het programma aan de orde komen zijn:

- Het vertalen van nieuwe maatlat Klimaatadaptatie naar het groenbeleids- en beheersplan alsmede het klimaatprogramma.
- De aanpak van de probleemgebieden m.b.t. wateroverlast (deels integreren in de reguliere onderhoudsplannen openbare ruimte).
- Starten met het opstellen van een lokaal hitte-plan met als doel inwoners, instellingen, zorgverleners en vrijwilligers tijdig te informeren over een naderende hitteperiode als nadere uitwerking op het onderdeel hitte van de Regionale Klimaatadaptatiestrategie Parkstad Limburg (2022).
- Het blijven stimuleren van klimaatadaptief wonen en leven. Dit door de continuering van de stimuleringsregelingen Waterklaar voor het afkoppelen van regenwater en de regeling groene daken en gevels. Daarnaast het continueren ervan van het project Steenbreek, de (geactualiseerde) stimuleringsregeling Groene daken, gevels en tuinen als ook via participatie van inwoners in deze opgave door bv aanleg van geveltuintjes.
- Klimaatadaptatie meenemen in de uitvoering van de Transitievisie Warmte.
- Beleidsontwikkeling gericht op een klimaatadaptief rioleringsstelsel.

Klimaatadaptatie wordt meegenomen in de gemeentelijke communicatie rondom duurzaam wonen en leven.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 Opstellen van het programma klimaatadaptatie, hiertoe onder meer de maatlat Klimaatadaptatie verwerken in het groenbeleids- en beheersplan en starten met een lokaal hitteplan.

5.2 Actualisatie van de verordening afvoer hemelwater en grondwater (Hemelwaterverordening).

6. Circulaire economie / Afval

Wat willen we bereiken:

Het doel is om minder gebruik te maken van primaire grondstoffen, meer hergebruik van grondstoffen te stimuleren door beter scheiding van afvalstoffen en afname van de hoeveelheid (fijn en grof) restafval alsmede de totale hoeveelheid afval- en grondstoffen.

Uitvoering zal worden gegeven aan het regionale uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair 2024-2030 middels diverse concrete acties. Daarbij zetten we ook in op het creëren van interne bewustwording van het thema circulaire economie binnen de gemeentelijke organisatie met als doel dat dit onderwerp waar mogelijk ook binnen andere beleidsvelden gedragen wordt dan wel al naar te handelen.

We verkennen de mogelijkheden voor circulair beheer en onderhoud van de openbare ruimte in combinatie met de opgaven uit het klimaatakkoord.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 Starten met de ontwikkeling van een regionaal circulair ambachtscentrum (in Rd4 verband).

6.2 Doorontwikkelen van regionale masterclasses om medewerkers te blijven informeren over dit onderwerp als ook om de onderlinge kennisuitwisseling te bevorderen.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
RD4	-118.642	-43.289	11.667	128.931
Afval / riool	-103.615	-101.631	-99.909	-98.147

Dit betreft de aanpassing van de begroting RD4 zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

Zoals bekend zijn de kosten/opbrengsten voor afval en riool een gesloten compartiment. Aan de bijstelling afval / riool ligt de bijdrage RD4 en overige bijstellingen in de exploitatie ten grondslag.

7. Milieu

Wat willen we bereiken:

We streven naar een gezond, aangenaam en veilig woon- en leefklimaat, nu en in de toekomst en gelijktijdig het beschermen van de natuur en behoud van biodiversiteit.

De luchtkwaliteit en geluidsbelasting blijven binnen de geldende landelijke en Europese normen. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan externe veiligheidsrisico's van het vervoer (via de weg en buisleidingen) en de opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen.

Negatieve gevolgen voor het milieu van bedrijfsmatige activiteiten worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

Om veilig en gezond te kunnen leven, werken en recreëren in Brunssum moet voldaan worden aan de landelijke en Europese normen op het gebied van luchtkwaliteit en geluidsbelasting. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan externe veiligheidsrisico's van het vervoer, de opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen. Negatieve gevolgen voor het milieu van (bedrijfsmatige) activiteiten worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt. Aandacht hiervoor is er zowel bij ruimtelijke plan- en vergunningsprocedures als door middel van toezicht en handhaving. Bij het onderwerp luchtkwaliteit is er ook aandacht voor de inperking van de schadelijke gevolgen van emissies van stikstofverbindingen voor de natuur en biodiversiteit.

De luchtkwaliteit monitoren via de landelijke monitoringstool. Gemeenten zijn verplicht de Basis GeluidEmissie (BGE) op Basisgeluidemissiekaarten vast te leggen. In Parkstadverband is hier een ambtelijke werkgroep mee gestart. In ruimtelijke planprocedures, vergunning- en meldingprocedures worden de schadelijke gevolgen van emissies van stikstofverbindingen voor de natuur en biodiversiteit beperkt. Op grond van de Omgevingswet worden aandachtsgebieden Externe Veiligheid (EV), gedefinieerd die uiteindelijk in het omgevingsplan worden opgenomen.

Het in 2024 vastgestelde actieplan geluid wordt uitgevoerd. Om de overlast ten gevolge van de AWACS-vluchten te beperken worden mogelijkheden tot hinderbeperking aanhoudend onder de aandacht gebracht bij de vliegbasis en de betrokken ministeries.

We beschermen de bodemkwaliteit en proberen te voorkomen dat er zich risico's voor mens en milieu voordoen in verband met bodemverontreiniging, dit doen we door de uitvoering van de gemeentelijke taken op dit gebied. Per 1-1-2024 zijn door de komst van de Omgevingswet de bevoegdheden van de bodemtaken die onder de oude Wet Bodembescherming vielen ondergebracht bij de gemeente. De toezichtstaken die hieronder vallen zijn wettelijk als basistaken aangewezen en worden door de ODZL uitgevoerd (voorheen de RUD-ZL) evenals het toezicht op het Besluit Bodemkwaliteit. De overige bodemtaken zoals beleidsvorming en advisering worden door de gemeente uitgevoerd. Door de komst van de Omgevingswet dienen de lokale bodemkwaliteitskaarten van grond als mijnsteen ingebouwd te worden in het toekomstige Omgevingsplan. De toepassing/hergebruik van gebiedseigen mijnsteen vraagt ook specifieke aandacht.

Op basis van een werkprogramma (gebaseerd op een risicoanalyse) worden zowel door de ODZL (de basistaken) als de gemeente (overige taken) planmatig controles uitgevoerd en wordt uitvoering gegeven aan het stelsel van vergunningverlening en meldingen. Met de komst van de Omgevingswet zijn meer bedrijven onder de basistaken komen te vallen, die gefaseerd worden overgedragen aan de ODZL. Dit laatste heeft financiële en mogelijk personele gevolgen.

We gaan daarnaast de Nota dierenwelzijn actualiseren in lijn met vigerende wetgeving en in aansluiting op de nog op te stellen natuurvisie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

7.1 Uitvoeren van het actieplan geluid.

7.2 De luchtkwaliteit monitoren via de landelijke monitoringstool.

7.3 De Basis GeluidEmissie (BGE) op Basisgeluidemissiekaarten vast gaan leggen.

7.4 Actualiseren van de nota dierenwelzijn en uitvoering daaraan geven.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
RUD	69.000	76.000	78.000	82.000

Dit betreft de aanpassing van de begroting RUD zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

Ombuigingen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Zonnepark Terca-terrein	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal programma 8	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**

Zonnepark Terca-terrein
Door temporisering van dit project (o.a. vanwege netcongestie) kunnen de eerder geraamde bedragen in de begroting worden afgeraamd.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**8.237**	**8.354**	**8.457**	**8.567**
XT-72 - Riolering	2.782	2.773	2.767	2.763
XT-73 - Afval	3.755	3.886	4.001	4.118
XT-74 - Milieubeheer	1.561	1.556	1.552	1.550
XT-75 - Begraafplaats	139	138	138	137
Baten	**-9.553**	**-9.710**	**-9.848**	**-9.992**
XT-72 - Riolering	-4.393	-4.390	-4.387	-4.386
XT-73 - Afval	-5.089	-5.247	-5.387	-5.530
XT-74 - Milieubeheer	-5	-5	-5	-5
XT-75 - Begraafplaats	-66	-67	-69	-71
Totaal	**-1.316**	**-1.356**	**-1.390**	**-1.425**

9. Economie & toerisme

Inleiding

Dit programma omvat de activiteiten die de gemeente ontplooit om de lokale economie en vrijetijdssector te versterken. Dit vertaalt zich in nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid, een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat en het vermarkten en doorontwikkelen van de vrijetijdseconomie in Brunssum.

Deze activiteiten zijn direct gerelateerd aan de verschillende (majeure) projecten zoals het Centrumplan, de revitalisering van bedrijventerreinen, de doorontwikkeling van het Schutterspark of de realisatie van nieuwe recreatieve verbindingen. Veel van deze activiteiten vinden hun grondslag in meerjarige lokale en/of regionale beleids- en uitvoeringsprogramma's. Daarnaast is de economie ook vaak verbonden met andere domeinen zoals wonen, openbare ruimte, citybranding en ruimtelijke ordening.

Een voorbeeld van zo'n majeure ontwikkeling, met het oog op de middellange termijn, is de herontwikkeling van de groeve Mourik als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Oostflank. Onze ambitie is gericht op een forse versterking van (hoogwaardige) logistieke bedrijvigheid in geografische samenhang met natuurversterking, energie en toerisme. Deze ambitie zal worden uitgewerkt in de vorm van een gebiedsvisie en ontwikkelstrategie. Brunssum heeft hierin een strategisch partnerschap met provincie Limburg, stadsregio Parkstad en betrokken regiogemeenten.

Aan de noordzijde van de Oostflank gaan wij in 2025 een reconstructie uitvoeren van het bedrijventerrein Haefland. De weg richten wij in als 30km-zone, de groenstructuur wordt deels vernieuwd en de riolering is toe aan vervanging. Uitgangspunt is dat het parkeren langs de rijbaan zal worden teruggedrongen. De nieuwe inrichting hebben wij met lokale stakeholders afgestemd waarbij hen ruimte geboden is voor maatwerk. Het project zal, vanwege de complexiteit en bereikbaarheid, via een bouwteam-construct worden aanbesteed.

We streven voortdurend naar een aantrekkelijk het ondernemers- en vestigingsklimaat waardoor je je als bestaande en nieuwe ondernemer de juiste dynamiek ervaart in Brunssum. Voor (startende) ondernemers met vragen werken we zoveel als mogelijk met één aanspreekpunt. Vanuit dit aanspreekpunt werken we samen met verschillende strategische partners, zoals de stichting Business in Brunssum, lokale ondernemers, de stichting Streetwise en Visit Zuid-Limburg. Ook adviseren wij vastgoedeigenaren om leegstand te bestrijden en transformaties te stimuleren. Uit het werkbudget initiëren wij jaarlijks nieuwe promotionele activiteiten om economische ontwikkeling aan te jagen.

De intensievere samenwerking met Stichting Streetwise werpt, getuige de vestiging van diverse nieuwe ondernemers in het Centrum, haar vruchten af. We ontwikkelen een aanvalsplan voor de komende 2 jaar, waarin we anticiperen op de nieuw te realiseren commerciële units aan de Kerkstraat als onderdeel van het plan Victoriapark. Een miljoenenimpuls in het hart van het Centrumgebied, dat een forse impuls zal betekenen voor het lokale ondernemers-, woon- en groene verblijfsklimaat.

Om aantrekkelijk te blijven, moeten de markt en de kermis meebewegen met de tijd. De gemeenteraad heeft daar meermaals aandacht voor gevraagd. Uiterlijk in 2025 werken wij een kernachtige beleidsvisie uit voor de middellange termijn (2025-2030). Om tot deze visie te komen, analyseren wij de bestaande situatie, het effect van kwijtschelding van standplaatsgelden en verrichten wij een benchmark bij de omliggende gemeenten Landgraaf, Geleen en Simpelveld.

We zetten in op behoud van Joint Force Command in Brunssum, een van de twee Europese NATO-hoofdkwartieren. Niet alleen vanwege de majeure economische impact die van de basis uitgaat, maar ook omdat van ons als gastgemeente mag worden verwacht dat we er alles aan doen om de JFC-medewerkers en hun familie zich thuis te laten voelen in onze internationale gemeenschap.

Brunssum beschikt over een uitgestrekt Natura 2000-buitengebied en diverse stedelijke parken in de directe woonomgeving. Met de toeristische parels zoals het Clemensdomein, Emmapark, Schutterspark, Landgoed Brunsheim en Blote Voetenpark hebben wij het potentieel om uit te groeien tot een toeristisch-recreatieve trekpleister in Parkstad. Vandaar dat we het waard vinden om Brunssum op aansprekende wijze in de markt te zetten en hierbij in 2025 nog nadrukkelijker de aansluiting gaan zoeken met Visit Zuid Limburg.

Kaderstellende nota's

- Centrumvisie (2020)
- Uitvoeringsprogramma Centrum (2020-2026)
- Stedenbouwkundig kwaliteitskader Centrum (2021)
- Masterplan Centrum (2008)
- Kadernota Economie en Toerisme (2017-2024)
- Visiedocument/startnotitie gebiedsaanpak Rumpenerstraat (2023)
- Beleidsregel Ruimtelijk beleid Haefland (2021)
- Ambitiedocument Oostflank (2021)
- Masterplan Herstructurering Bedrijventerreinen Oostflank (2015)
- Masterplan Treebeek (2008)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (2018)
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail (2011)
- Bestemmingsplannen Centrum (2021), Oostflank (2021), Haefland-/Rode Beek (2013), Emma (2013)
- Beheersverordeningen bedrijventerreinen en Woongebied (2018)
- Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg (2020)
- Ontwikkelprogramma Vrijetijdseconomie Parkstad (2020-2024)
- Visiedocument Schutterspark (2022)

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Bedrijventerrein Haefland/ Rode Beek (41b)

Wat willen we bereiken:

In 2025 gaan we de openbare infrastructuur op het Haefland vernieuwen en de weg inrichten als 30-km zone. Er ontstaat een vernieuwde groenstructuur en parkeerexcessen langs de rijbaan worden teruggedrongen. Ook wordt de riolering vervangen.

Naast de aanpak van de openbare ruimte, vindt sinds 2021 strenger toezicht plaats op de ruimtelijke voorschriften uit het bestemmingsplan Haefland-Rode Beek zoals onrechtmatige bewoning en niet-passende bedrijfsactiviteiten. Daarmee worden excessen op het bedrijventerrein op teruggedrongen.

Tegen ondermijnende activiteiten wordt streng opgetreden, via de Wet Bibob en door projectmatige interventies. In het KVO-project Haefland-Rode Beek blijft de gemeente samenwerken met partners als politie, brandweer en ondernemers aan de veiligheid. In dit verband worden de mogelijkheden voor een pilot met cameratoezicht ter plaatse onderzocht.

Nieuwe ruimtelijke initiatieven die voldoen aan de planologische en (steden-)bouwkundige beleidsuitgangspunten faciliteren en begeleiden wij.

Bij deze gebiedsgerichte aanpak werkt de gemeente nauw samen met maatschappelijke partners zoals de stichting Business in Brunssum, Bedrijventerreinen Management Parkstad en lokale ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Integrale reconstructie van de openbare ruimte op het bedrijventerrein Haefland via een bouwteam-aanbesteding.

1.2 Voortzetting van het project Keurmerk Veilig Ondernemen Haefland waarbij in overleg met de politie de inzet van eventuele ANPR camera’s (automatische kentekenplaat herkenning) wordt onderzocht.

1.3 Voortzetting van periodieke controles door team VTH op basis van lokale aanpak ondermijning.

1.4 Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden doorlopend getoetst aan het bestemmingsplan, de reclamenota en de beleidsregel Ruimtelijk Beleid bedrijventerrein Haefland-Rode Beek.

2. Voortzetten samenwerking met Streetwise (42b)

Wat willen we bereiken:

De gemeente Brunssum werkt, evenals andere Parkstad gemeenten, met Streetwise samen voor het aantrekken en begeleiden van nieuwe ondernemers. Deze samenwerking met Streetwise is gericht op het persoonlijk en laagdrempelig begeleiden van nieuwe of bestaande ondernemers naar een toekomstbestendige locatie binnen het centrumgebied.

De begeleiding is gericht op het beoordelen van bedrijfsplannen en/of exploitatiebegrotingen, het voeren van onderhandelingen met vastgoedpartijen en het aanvragen van financieringskredieten. Daarbij brengt Streetwise kennis in van de lokale ontwikkelingen uit het periodieke casusoverleg met de gemeente.

Voor de komende 2 jaren werken we een aanvalsplan uit waarin wij focus aanbrengen om binnen de populatie startende ondernemers de juiste versterkingen voor Brunssum Centrum te selecteren. Ook anticiperen we tijdig op de toekomstige ontwikkeling van het Victoriapark waarbij nieuwe commerciële units voorzien zijn.

We blijven uitvoering geven aan de stimuleringsregeling nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 Opstellen aanvalsplan nieuw ondernemerschap 2025-2027.

3. Doorontwikkelen cadeaukaart Ons Brunssum (43)

Wat willen we bereiken:

Op 9 november 2020 heeft het college besloten akkoord te gaan met het opstarten van de pilot gericht op het opstarten van een lokaal cadeaukaartsysteem in samenwerking met de lokale ondernemers(verenigingen). De gemeente Brunssum is pilot eigenaar, maar een systeem als dat van de cadeaukaart is in den lande niet gebruikelijk om te beheren en uit te voeren vanuit de lokale overheid.

Het streven is dat het systeem op termijn wordt belegd buiten de gemeente Brunssum: in een organisatie als citymanagement of de ondernemersvereniging.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Besluitvorming over de voortzetting van de cadeaukaart en het al dan niet extern beleggen van het beheren en uitvoeren van de cadeaukaart.

4. Faciliteren markt en kermis (17)

Wat willen we bereiken:

In de afgelopen jaren hebben wij getracht de kermis en markt nieuw leven in te blazen door incidentele kwijtschelding van de standplaatsgelden door gebruik te maken van het Crisis- en Herstelfonds. Ten aanzien van de kermis is daarnaast de samenwerking gezocht met een private kermisexploitant. Deze samenwerking heeft tot een nieuwe dynamiek geleid en wensen wij voort te zetten.

In 2025 voeren we een kernachtige beleidsanalyse uit met een doorkijk naar de periode 2025-2030. Hiervoor evalueren wij de bestaande situatie en voeren een benchmark uit bij de omliggende gemeenten Landgraaf, Geleen en Voerendaal. Wij gaan hierin ook in op het effect van de kwijtschelding van standplaatsgelden voor de (financiële) exploitatie en het toekomstperspectief van deze culturele voorzieningen.

In afwachting van deze beleidsanalyse zullen we in 2025 wederom geen standplaatsgelden heffen voor de markt en kermis en gebruik maken van het Crisis- en Herstelfonds.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 Opstellen van een beleidsnotitie Markt 2025-2030 en een beleidsnotitie Kermis 2025-2030.

4.2 Incidentele dekking van kwijtschelding standplaatsgelden markt en kermis uit Crisis en Herstelfonds in 2025.

5. Herstructurering Oostflank (40 & 46)

Wat willen we bereiken:

De Oostflank van Brunssum wordt regionaal gezien als één van de laatste kansrijke ontwikkelgebieden van (Zuid-)Limburg. De Oostflank ligt nabij de recent aangelegde Buitenring en beschikt over een eigen afrit. Hierdoor is het gebied goed te ontsluiten en economisch kansrijk.

De maatschappij staat voor een aantal grote opgaven die allen een claim op de ruimte hebben. Voorbeelden zijn de energietransitie, klimaatadaptatie en het milieuvraagstuk stikstof. Voor de energietransitie is de Oostflank aangeduid als ‘zoekgebied’ in de Regionale Energie Strategie en dient er duurzame energie opgewekt te worden.

Wij hebben de wens een toekomstbestendige gebiedsvisie Oostflank op te stellen. Met deze visie kan sturing, regie en planmatige voortgang van de gebiedsontwikkeling plaatsvinden. Onderzoek naar welke innovatieve duurzaamheidsmaatregelen in dit gebied mogelijk zijn, wordt onderdeel van deze gebiedsvisie. Hierbij kan gedacht worden aan windenergie, zonneweides en andere innovaties (b.v. waterstof).

In de Oostflank hebben wij de kans om economische en maatschappelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Op dit moment werken wij samen met stadsregio Parkstad Limburg, provincie Limburg en grondeigenaren aan de herontwikkeling van de Oostflank via drie samenhangende projecten/processen:
- de aankoop en ontwikkeling van de groeve Mourik;
- een grondruilconstructie in het entreegebied Kranenpool/Ganzepool. Herontwikkeling van het Entreegebied N300 en overige restpercelen van provincie;
- en het verdiepen van het ambitiedocument Oostflank.

Deze gebiedsgerichte aanpak zetten wij in de komende jaren samen met onze partners voort.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 Opstellen gebiedsvisie Oostflank, als verdieping op het Ambitiedocument Ontwikkeling bedrijventerreinen Oostflank.

5.2 Herontwikkeling van Groeve Mourik als onderdeel van de Oostflank, samen met gebiedspartners Provincie Limburg en Stadsregio Parkstad. In 2025 stellen we naar verwachting een samenwerkingsovereenkomst met ontwikkelstrategie vast.

6. Intentieovereenkomst met JFC (45)

Wat willen we bereiken:

We zetten in op behoud van de Joint Force Command (JFC) in Brunssum. Niet alleen vanwege de economische impact die van de basis uitgaat, maar ook omdat van ons als gastgemeente mag worden verwacht dat we er alles aan doen om de JFC-medewerkers en hun familie thuis te laten voelen in de gemeente Brunssum en te betrekken bij onze samenleving.

Veel afspraken uit de intentie overeenkomst, zoals op het gebied van International Housing, btw-teruggave, samenwerking bij evenementen en het gebruik van sportvelden zijn al concreet gemaakt.

De intentieovereenkomst, die enkele jaren geleden is opgesteld, willen we ook in de komende jaren gestand doen en concreet vormgeven.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 Opleveren resultaten van het onderzoek naar de behoeftes van de internationale populatie om zich thuis te voelen in Brunssum.

7. Toeristisch-recreatieve trekpleister (49)

Wat willen we bereiken:

Brunssum beschikt over een uitgestrekt buitengebied en diverse stedelijke parken in de woonomgeving en biedt een gevarieerd aanbod aan recreatieve trekpleisters zoals de Brunssumerheide, het Open Lucht Theater, vakantiepark Europarcs, het Schutterspark, het Blote Voeten Park en het Clemensdomein.

Met de geïnitieerde infrastructurele verbeteringen middels de Parkstad (fiets) route en het wandelnetwerk Knopen Lopen heeft Brunssum de potentie om uit te groeien tot een toeristisch-recreatieve trekpleister van formaat.

Hiervoor is het van belang dat Brunssum op aansprekende wijze in de markt wordt gezet. Daartoe stellen wij een structureel marketingbudget stimulering vrijetijdseconomie in. Hierbij wordt ook nadrukkelijker de aansluiting met Visit Zuid Limburg gezocht.

Ten behoeve van deze doorontwikkeling hebben wij een convenant afgesloten met Visit Zuid Limburg. Visit Zuid-Limburg opereert op drie niveaus: informatiemarketing, destinatie-ontwikkeling en destinatiemarketing.

De beoogde aanpak voor de komende jaren is om - via de nieuwe accountmanager Vrijetijdseconomie - actiever in te spelen op het product- en marketingaanbod van Visit, zodat een vliegwieleffect kan ontstaan voor de Brunssumse vrijetijdseconomie. Hiervoor gaan we toeristische informatie actualiseren en aanhaken op relevante campagnes. In samenwerking met Visit Zuid-Limburg zullen daarnaast nieuwe toeristisch-recreatieve producten worden ontwikkeld die passen bij de identiteit en beoogde positionering van Brunssum.

Dit betekent mogelijk extra inzet van Visit Zuid-Limburg ten opzichte van de reguliere afspraken zoals vastgelegd in het convenant. Daarnaast wordt de synergie gezocht met het lokale citymarketing programma (Ons Brunssum) omdat de vrijetijdseconomie bijdraagt aan het imago en de leefbaarheid van de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

7.1 Intensiveren van de samenwerking met Visit Zuid-Limburg ten behoeve van nieuwe productontwikkeling. Dit betreft o.a. het Emmapark, de ontwikkeling van nieuwe wandel- en fietsroutes en thematische informatiebrochures.

7.2 Intensiveren van de samenwerking met citybranding (Ons Brunssum) ten behoeve van het vermarkten bij inwoners, ondernemers en bezoekers van Brunssum met als doel het gebruik van het aanbod te intensiveren.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Marketingsbudget stimulering vrijetijdseconomie	25.000	25.000	25.000	25.000

Voor de gewenste doorontwikkeling van de lokale vrijetijdseconomie is een jaarlijks werkbudget van € 25.000 noodzakelijk. Uit dit werkbudget worden activiteiten en/of projecten bekostigd die een impuls geven aan de lokale vrijetijdssector zoals de aanleg van nieuwe wandel- en fietsroutes, het ontwikkelen van nieuwe recreatieve voorzieningen, stimulering van cultureel bezinnings-, dag- en verblijfstoerisme, evenementen zoals de Dag v/h Schutterspark en de daaraan gerelateerde promotionele activiteiten. Een en ander met het doel om aantrekkelijk te zijn voor bestaande en nieuwe toeristische ondernemers en lokale bestedingen en/of verblijf te stimuleren.

Overige speerpunten

8.Regionale en lokale economische structuur

Wat willen we bereiken:

Het versterken van de regionale economische structuur o.a. op het gebied van retail, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie. We gaan hiertoe het jaarplan 2025 van de bestuurscommissie Economie en Toerisme van Parkstad uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

8.1 In de 1e helft van 2025 zullen de subsidie aanvragen die eind 2024 zijn ingediend in het kader van het project Stratenaanpak procedureel worden afgewikkeld. Afronding van het project is daarmee medio 2025 voorzien.

8.2 Regionale uitvoering van Regiodeal-projecten binnen de themalijn Retail en Voorzieningen (bijv. het programma Medlands dat ziet op een structuurversterking van de regionale medisch-technologische bedrijfssector met bedrijven als Medtronic, DocMorris en Boston Scientific en de daaraan verbonden regionale werkgelegenheid.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Werkbudget economie	60.000	0	0	0

Voor 2025 is incidenteel een bedrag opgenomen voor het werkbudget economie. Uit dit werkbudget worden jaarlijkse activiteiten en/of projecten bekostigd die een impuls geven aan het lokale ondernemers- en vestigingsklimaat, het centrummanagement, stadsmarketing/ citydressing en promotionele activiteiten. Een en ander met het doel om aantrekkelijk te zijn voor bestaande en nieuwe ondernemers en lokale bestedingen te stimuleren. Naar de toekomst toe zal worden bekeken hoe dit structureel geborgd kan worden.

Ombuigingen

In dit programma zijn geen ombuigingen verwerkt.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**1.218**	**734**	**667**	**664**
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	469	64	50	50
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	52	52	52	52
XT-34 - Economische promotie	225	223	222	222
XT-31 - Economische ontwikkeling	472	394	343	341
Baten	**-456**	**-276**	**-266**	**-271**
XT-34 - Economische promotie	-244	-249	-254	-259
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	-13	-13	-13	-13
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-200	-14	0	0
Totaal	**762**	**458**	**400**	**393**

10. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Centraal staat (het behoud van) een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, waarbij steeds wordt gezocht naar een goede balans tussen groen, wonen, parkeren en voldoende ruimte voor sport, spel en ontspanning. Onder dit programma valt het gebruik en de inrichting van de fysieke leefomgeving inclusief de verdere implementatie van de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging, alsmede het opstellen van de daarbij behorende kerninstrumenten en werkprocessen. Inmiddels is het opstellen van het proces om te komen tot een nieuwe integrale omgevingsvisie gestart. Onderdeel daarvan wordt de herijking van de strategische visie. Voor het omgevingsplan wordt gewerkt aan een transitievoorstel om uiterlijk 1 januari 2032 te komen tot één integraal omgevingsplan.

Ook het zorgen voor passende en betaalbare woonruimte voor iedereen valt onder dit programma. Net zoals in de rest van Nederland heeft ook Brunssum een tekort aan passende en betaalbare woonruimte. Het terugdringen van de woningnood en het ‘bouwen naar behoefte’ worden als belangrijke opgaven gezien. Daarom wordt ingezet op transformeren van de woningvoorraad in de vorm van realisatie van levensloopbestendige, duurzame en betaalbare woningen, verspreid over de wijken. Voor een tweetal wijken, Brunssum Noord en Brunssum Oost (Schuttersveld) zijn hiervoor ook middelen beschikbaar vanuit het Volkshuisvestingsfonds. De programmatische aanpak voor deze wijken valt onder dit programma. Het volkshuisvestingsfonds biedt daarnaast middelen voor de gebiedsontwikkeling Rumpenerstraat, dat eveneens onder dit programma valt.

Verder vallen onder dit programma de transitie van de 'kop van Treebeek', almede alle gemeentelijke grondexploitaties en de uitvoering van het centrumplan.

Tenslotte valt binnen dit programma het Europees subsidieprogramma LEADER, dat bedoeld is voor kleinschalige projecten ter versterking van de sociale cohesie, in combinatie met economische ontwikkeling, en verbetering van leefbaarheid op het platteland. Een bijdrage vanuit LEADER is alleen mogelijk indien de gemeente waarin het betreffende initiatief zich bevindt bereid is om 12% van de projectkosten te dragen (onderdeel van de 55% LEADER-subsidie).

Kaderstellende nota's

- Structuurvisie wonen Zuid-Limburg 2016
- Regionale en lokale woonvisie 2023-2028
- Woondeal Limburg 2023
- Geactualiseerde envelop Herstructureringsvisie Parkstad Limburg 2017-2020/2030
- Masterplannen Treebeek en Centrum 2008
- Centrumvisie 2020-2026
- Stadsdeelvisies Centrum/Noord (2013), West (2015) en Zuid/Oost (2017)
- Strategische visie 2025
- Structuurvisie Brunssum 2025
- Intergemeentelijke structuurvisie Parkstad (2005)
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail (2011)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg (2018)
- Nota Grondbeleid (2024-2028)
- Verordening VTH (2024)
- Welstandsnota (2015)
- Bomenverordening (2010)
- Erfgoedverordening (2013)
- Archeologische verwachtingskaart
- Ontwikkeling Visie Wijkgericht werken 5.0 (2019)
- Wijkteams 2.0
- Evaluatie Pilot Wijkgericht Werken (2023)
- Startnotitie gebiedsaanpak Entree Rumpenerstraat / Componistenwijk
- Wijkplan Oost
- Tijdelijk deel Omgevingsplan Gemeente Brunssum
- Raadsbesluit omtrent bindend adviesrecht buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
- Raadsbesluit omtrent delegatie aan het college van burgemeester en wethouders van de bevoegdheid om delen van het omgevingsplan vast te stellen
- Raadsbesluit omtrent aanwijzing verplichte participatie voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
- Verordening nadeelcompensatie gemeente Brunssum 2023

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Omgevingswet (58)

Wat willen we bereiken:

In 2024 is de Omgevingswet, en haar digitale structuur, in werking getreden. Daarmee is de implementatie echter nog niet gereed. Het Rijk heeft gemeenten tot eind 2031 de tijd gegeven om volledig volgens de Omgevingswet te gaan werken. In 2025 wordt met name gefocust op de verdere ontsluiting van de digitale dienstverlening door middel van het opstellen van toepasbare regels (vragenbomen). Daarnaast wordt verwacht dat de inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (vooralsnog alleen voor gevolgklasse 1) vooral vanaf 2025 impact heeft op de organisatie. Deze nieuwe toezicht-systematiek vergt aanpassing van werkprocessen en werpt mogelijk nieuwe juridische vragen op. We zullen de interne werkprocessen met betrekking tot de Omgevingswet, inclusief aanvullende wet- en regelgeving en de Wet kwaliteitsborging, verfijnen.

De Omgevingswet is een nieuwe wet die een groot aantal geldende wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur bundelt en moderniseert. Met het vernieuwen van het omgevingsrecht heeft de wetgever 4 verbeterdoelen voor ogen gehad:

1. Inzichtelijk omgevingsrecht (minder regels en aansluiten bij de fasen van de beleidscyclus);
2. De fysieke leefomgeving centraal stellen in beleid, besluitvorming en regelgeving (samenhang tussen bouwwerken, infrastructuur, milieu en erfgoed);
3. Ruimte voor lokaal maatwerk (decentralisatie regelgeving, tenzij er tussen overheden een overkoepelend belang is);
4. Snellere besluitvorming.

Om deze verbeterdoelen te bereiken vraagt de wet om integraal en samenhangend werken, niet vanuit beleidsclusters, maar vanuit de opgave en vanuit de bedoeling van regels. Centraal staat het geven van ruimte middels het ‘ja, mits principe’, een en ander middels participatie, overleg met onze ketenpartners en in samenwerking met de samenleving (organisaties, bewoners en ondernemers).

Dit multidisciplinair en opgavegericht werken betekent een integrale afweging van belangen, een goede organisatie van de samenwerking en goede communicatie met betrokkenen. In 2024 heeft dit reeds geresulteerd in multidisciplinair overleg bij nieuwe ontwikkelingen in de vorm van de regietafel. In 2025 wordt deze werkwijze geëvalueerd en verder doorontwikkeld waarbij ook aandacht zal zijn voor het vooroverleg met onze ketenpartners. Naast het verfijnen van de meer juridische werkprocessen worden ook werkprocessen met betrekken tot het integraal en samenhangend werken opgesteld waarbij met name aandacht zal zijn voor wie in het proces moeten worden betrokken, op welk moment en op welke wijze.

In dit begrotingsjaar wordt daarnaast ook gewerkt aan de versterking van de rol van participatie binnen ruimtelijke initiatieven. Er is in 2023 een lijst met verplichte gevallen van participatie vastgesteld door de Raad. In 2025 is het doel om te evalueren hoe initiatiefnemers geholpen kunnen worden met het vormgeven van participatie en hoe dit te toetsen valt in vergunningstrajecten. Ook wordt de informatievoorziening rondom participatie via dienstverleningskanalen verbeterd op basis van behoeften.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Uitvoeren evaluatie participatie bij vergunningstrajecten onder de Omgevingswet.

2. Centrumplan (42a)

Wat willen we bereiken:

De benodigde transformatie van het centrumgebied duurt jaren. De centrumvisie betreft de periode van de komende tien tot twintig jaar en gaat in op de algemene uitgangspunten en kaders voor de thema's: wonen, diensten en ontmoeten. Een belangrijke activiteit is het kwalitatief verbeteren van de bebouwing en omliggende openbare ruimte. Dat is een dynamisch proces. Onder meer, omdat de uitvoering van de plannen afhankelijk is van de mogelijkheden die er zijn om benodigde gronden strategisch te kunnen verwerven. Via een programmatische aanpak wordt op het niveau van de doelen van de gewenste transformatie gestuurd. Het uitvoeringsprogramma beslaat de periode tot en met 2026 en is in meer detail uitgewerkt voor de periode tot en met 2024. In deze coalitieperiode brengen we de plannen voor het centrum daadkrachtig ten uitvoer.
In 2025 wordt de koers en scope van het centrumprogramma verscherpt aan de hand van de uitgevoerde tussentijdse analyse van het centrumprogramma 2024. De scope wordt verbreed. Zowel qua gebiedsomvang alsook voor wat betreft thematiek. De thema's sociaal en economie krijgen meer aandacht, waarbij de focus komt op inspanningen en projecten die bijdragen aan integrale doelen. De programmaorganisatie wordt doorontwikkeld en er wordt in 2025 meer ingezet op interne en externe betrokkenheid bij het programma.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 In 2025 is de woningbouw aan het Lindeplein en de Raadhuisstraat in uitvoering.
2.2 Ten behoeve van de woningbouwontwikkeling aan de Kloosterstraat wordt het omgevingsplan gewijzigd dat uiterlijk in Q2 ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden.
2.3 Voor wat betreft het Victoriapark ligt de focus op de planuitwerking en vergunningverlening. Het Vijverpark wordt projectmatig opgewaardeerd, waarbij in 2025 de eerste resultaten al zichtbaar worden.

3. Transitie Rumpenerstraat (41a)

Wat willen we bereiken:

Als gevolg van diverse oorzaken staat de leefbaarheid in de Rumpenerstraat - een belangrijke entree naar het centrumgebied van Brunssum - onder druk. Middels een meerjarige gebiedsgerichte aanpak wordt beoogd samen met stakeholders in het gebied de stedenbouwkundige kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid en openbare ruimte te verbeteren, nieuwe woningen te realiseren en hiermee versnelling aan te brengen in de beoogde transitie van de straat. Het primaire doel is de leefbaarheid van de Rumpenerstraat te vergroten, de kwaliteit en waarde van het vastgoed en de openbare ruimte te verhogen en openbare orde- en ondermijningsproblematiek terug te dringen.

In 2025 wordt een gebiedsvisie voor de Entree Rumpenerstraat/Componistenwijk opgesteld. Weller en de RO-Groep zullen uitvoering gaan geven aan het masterplan Componistenwijk.

De strategische verwervingen in het plangebied zullen voorgezet worden. Daarnaast begeleiden we particuliere initiatieven in de Rumpenerstraat. De private herontwikkeling van de Bristol locatie naar nieuw een appartementengebouw met 11 appartementen zal vorm krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Doorvertaling van de startnotitie in een stedenbouwkundige gebiedsvisie Entree Rumpenerstraat/Componistenwijk incl. beeldkwaliteitsplan waarbij aan de raad wordt gevraagd om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen vooruitlopend op formele vaststelling van de grondexploitatie.

3.2 Sluiten van een intentie-/samenwerkingsovereenkomst met betrokken partners (corporatie en ontwikkelaars).

3.3 Voortzetting van strategische verwervingen in het plangebied door zowel gemeente als betrokken partijen incl. beheer en exploitatie.

3.4 Wijziging van het omgevingsplan voor het masterplan Componistenbuurt van Weller en RO-groep.

3.5 Begeleiding van diverse particuliere planinitiatieven in de Rumpenerstraat.

4. Ontwikkeling 'de kop van Treebeek' (57)

Wat willen we bereiken:

In het kader van de wijkontwikkeling wordt de herstructurering van ‘de kop van Treebeek’ expliciet genoemd. Deze ontwikkeling ziet op de omgeving Horizonstraat en de Komeetstraat. Hier liggen percelen en opstallen die niet bijdragen aan een vitale en aantrekkelijke wijk. De drie deelgebieden (Horizonstraat 57, Komeetstraat 25 en 29 en Horizonstraat 75) grenzen aan elkaar. Bij ieder gebied is sprake van een min of meer zelfstandige invulling door een projectontwikkelaar.

Het deelgebied Emmahoes (Horizonstraat 57) bestaat ook uit twee delen. In het meest oostelijk gelegen deel worden circa 36 woningen gerealiseerd, waarvan 18 levensloopbestendige woningen, 8 rijwoningen en 10 vrijstaande woningen. In het resterende (oostelijk) gedeelte van het plangebied wordt gekeken naar de mogelijkheid voor appartementen. Daarbij wordt ook gekeken naar een aanhaking op het initiatief onder b. (woningen met zorg). In ieder geval is met de betrokken marktpartijen afgesproken dat de ontsluiting van dit westelijk gebied via de oostkant geschiedt (en niet vanuit de Ringstraat). In 2023 is voor het westelijk deel van het plangebied een bestemmingsplanprocedure gestart.

In en om de voormalige OLV van de Rozenkranskerk (Komeetstraat 25 en 29) worden circa 70 appartementen, hoofdzakelijk zorg gerelateerd uitgevoerd. De kerk als beeldbepalend element blijft behouden en wordt her ingevuld. Het voormalige partycentrum wordt gesloopt.

In het deelgebied Horizonstraat 75, een pand dat ooit is gebouwd als gezamenlijk longinstituut van de mijnen, en nu in gebruik is als paintballcentrum, worden 30 appartementen gerealiseerd. Deze appartementen komen binnen de bestaande contouren van het pand en zijn vooral bedoeld voor starters, jonge gezinnen en senioren. Een deel van de parkeerbehoefte wordt in afstemming met de parkeervoorziening van het zorgcomplex onder b. gerealiseerd. De omgevingsvergunning voor de transformatie van het pand Horizonstraat is inmiddels verleend.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 In samenspraak met de omgeving en afhankelijk eventuele beroepsprocedures, zal de ontwikkelende partij starten met het bouwen van het zorgcomplex in de Komeetstraat.

4.2 Voor het terrein van Emmashoes (westelijk deel) zal de bestemmingsplanprocedure naar verwachting in 2025 worden afgerond. De ontwikkelaar is voornemens in 2025 te starten met sloop en nieuwbouw.

5. Vlottrekken van de woningmarkt (52)

Wat willen we bereiken:

In 2023 heeft de gemeenteraad de lokale woonvisie gemeente Brunssum 2023-2028 vastgesteld. Om de doelen en ambities in de woonvisie te realiseren maakt de gemeente elk jaar prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties. Hiermee zorgen we ervoor dat de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van sociale huurwoningen gewaarborgd blijven. Ook maken we afspraken over leefbaarheid en veiligheid, duurzaamheid en het huisvesten van maatschappelijke doelgroepen zoals mensen die zorg nodig hebben. Tevens maken we meerjarige prestatieafspraken om langetermijndoelen te realiseren. Daarnaast ondersteunt de gemeente starters op de koopwoningmarkt door het verstrekken van startersleningen. Ook actualiseren we het Regionale woonbehoefteonderzoek zodat we regionaal maar ook lokaal de juiste woning op de juiste plek bouwen of transformeren. Woningbouwplannen worden regionaal afgestemd en toegevoegd aan de Regionale Woningmarktprogrammering. Bovendien proberen we subsidiegelden aan te trekken ten behoeve van woningbouwinitiatieven en herstructureringsopgaven en voeren we plannen uit waar al subsidiegelden voor zijn verleend zoals in de wijken Schuttersveld en Brunssum Noord.

In en rondom het centrumgebied (en in beperkte mate ook in de woongebieden) stimuleert de gemeente Brunssum binnen haar mogelijkheden transformatie naar wonen, daar waar vanuit de historie sprake is van solitair gelegen winkel- en/of bedrijfsbestemmingen. Deze transformaties moeten voldoen aan kwaliteitseisen die zijn opgenomen in het regionale woonbeleid.

Op sommige plaatsen, zoals in de Rumpenerstraat, zijn hiervoor subsidieregelingen vastgesteld op basis van het aantal te transformeren vierkante meter detailhandel. In en rondom het Ei wordt, in het kader van het centrumplan, verouderd particulier bezit onttrokken ten faveure van nieuwe moderne woonvoorzieningen in verschillende huursegmenten. Dit bevordert de algehele doorstroming op de lokale woningmarkt in Brunssum.

Ook in het transformatiegebied Kerkstraat-Noord en de ‘wonen boven winkel’ locaties worden nieuwe woonprojecten gefaciliteerd en daar waar mogelijk gestimuleerd.

Wat betreft niet in exploitatie genomen bouwgronden die in gemeentelijk eigendom zijn, geldt de GTD-locatie in het stadsdeel Centrum als de belangrijkste. Deze locatie is globaal gelegen tussen de N276, Karel Doormanstraat en de dr.L.Th.Wietenstraat. De GTD-locatie is de plek waar in het verleden de gemeentelijke technische dienst was gehuisvest inclusief enkele restpercelen aan de zuidzijde. In 2024 is een aanbestedingsprocedure doorlopen om te komen tot uitvoering van deze ontwikkeling. Dit heeft echter niet geleid tot een definitief aanbod vanuit de markt. Omdat gebleken is dat het ruimtelijke regime voor geïnteresseerden onduidelijk was en er onzekerheid rondom de mogelijke saneringsopgave was, is ervoor gekozen om de onderzoeken ten behoeve van de planuitwerking zelf verder ter hand te nemen. Op basis van een latere uitwerking kan dan alsnog worden gekozen voor een wijze van realisatie (zelf doen, uitgeven aan een ontwikkelaar of een combinatie hiervan). Bij deze ontwikkeling worden ook de restpercelen aan de zuidzijde van de eigenlijke GTD-locatie betrokken.

Diverse lopende projecten worden verder opgepakt. Verdere uitvoering van de ontwikkeling op de locaties Raadhuisstraat en Entree Dorpstraat zal plaatsvinden. De ontwikkeling Hof van Oeloven zal worden afgerond. Aan de ontwikkeling van het Victoriapark, waarvoor eind 2023 het bestemmingsplan is vastgesteld, zal verdere uitvoering worden gegeven. Dit geldt ook voor de uitvoering van de ontwikkeling Lindehof, waarvoor het bestemmingsplan in 2024 is vastgesteld. Ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige schoolgebouw aan de Wieënweg 6 tot woongebied zal het vergunningtraject opgestart worden.

Tevens ontstaat vanuit de markt ook behoefte om te transformeren of te herontwikkelen. Ook bij deze initiatieven proberen wij zo veel als mogelijk te faciliteren en stimuleren. Voorbeelden van overige locaties waar zich transformatie initiatieven voordoen zijn de Maarstraat (al gereed), de Schildstraat (voormalige Lidl-locatie is in procedure), de Prins Hendriklaan en de Gregoriuslaan. Denk hierbij aan oude supermarkten, dierenspeciaalzaken en overige verkooppunten. Het planologisch beleid is erop gericht de bedrijfs- en winkelfuncties zoveel mogelijk te concentreren in de daarvoor bestemde winkelclusters en bedrijventerreinen. Hiermee wordt de leefbaarheid in woonwijken bevorderd. Binnen de cluster zelf is wel nog een actualisatie en modernisering van ruimtelijk beleid wenselijk. Wat recht doet aan de opgave van deze transformatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 Onderzoeken en uitwerken van een omgevingsplan voor de GTD-locatie.

5.2 Uitvoeren van het project Stratenaanpak, hetgeen concreet betekent dat alle aanvragen op basis van de subsidieregeling transformatiefonds (indienen mogelijk tot uiterlijk 31 december 2024) in 2025 procedureel worden afgehandeld, waarmee naar verwachting het project medio 2025 feitelijk tot een afronding zal komen.

5.3 Het omgevingsplan ten behoeve van de ontwikkeling Kloosterstraat wijzigen inclusief coördinatie van de vergunningprocedure;

5.4 Implementatie van de nieuwe regionale en lokale woonvisie en de op 23 maart 2023 gesloten Woondeal Limburg, onder andere door het maken van (meerjarige) prestatieafspraken, actualiseren van en toetsen aan het regionale woningbehoefteonderzoek, aantrekken van subsidiegelden en uitvoeren van plannen waar al subsidie voor verleend is en verstrekken van startersleningen.

6. Stadsdeelvisies (56)

Wat willen we bereiken:

Er zijn in het verleden voor de diverse stadsdelen visies vastgesteld. Deze visies worden in de komende jaren geactualiseerd als wijkplannen.

De wijkplannen beschrijven een visie op de gewenste ontwikkelingen van de wijken die door alle partijen worden (h)erkend. Wijkplannen zijn gericht op huidige samenwerking en wat er concreet in de wijken gedaan wordt. Het programma Noord en Oost focust op intergenerationele problematiek gericht op 2050.

In het proces naar een wijkplan worden plannen vastgesteld met, voor en door bewoners, woningcorporatie, maatschappelijke partners, professionals uit de wijk en zijn gebaseerd op kennis uit en over de buurt. De wensen en behoeften van alle partijen in een wijk worden bij elkaar gebracht. Het idee is dat de wijkplannen door gemeenschap gedragen gaan worden en zijn gericht op het verbeteren van de leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang in de wijken.

Afgelopen november is in Brunssum-Oost het eerste wijkplan gepresenteerd (als gebiedsvisie Brunssum-Oost). Voor de zomer is het traject voor de wijkplannen voor Brunssum-Noord en Brunssum-Zuid van start gegaan. De planning is dat de wijkplannen in de eerste helft van 2025 worden gepresenteerd. Vervolgens worden de uitvoeringsprogramma's van Noord en Zuid geconcretiseerd. Over de planning van de wijkplannen voor het Centrum en West volgt nog besluitvorming door het college.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 Het actualiseren van de stadsdeelvisies in de vorm van wijkplannen, gericht op het verbeteren van leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang in de wijken. De wijkplannen voor Noord en Zuid worden in 2025 gepresenteerd.

6.2 Ontwikkeling en uitgeven van buurtkrantjes met informatie, tips en oproepen, welke elke kwartaal verschijnen, waarin informatie over ontwikkelingen in de wijk, activiteiten die georganiseerd worden, verhalen van buurtbewoners en oproepen (bijvoorbeeld voor vrijwilligers) gedeeld kunnen worden.

6.3 Organiseren van bijeenkomsten voor nieuwe inwoners van de buurten op structurele basis per twee à drie maanden om bewoners kennis te laten maken met hun nieuwe buurt.

7. Verbreden wijkgerichte dienstverlening (26 & 27)

Wat willen we bereiken:

De verbreding van de wijkgerichte dienstverlening naar alle wijken wordt opgepakt in de programmatische aanpak, waarbij de wijken Noord en Oost ontwikkelgebied zijn, en in de wijkplannen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

Zie hiervoor het programma Noord en Oost.

8. Buurtnetwerken (54)

Wat willen we bereiken:

In iedere wijk is er een Buurtnetwerk actief dat initiatieven namens de wijk ontplooit en een bijdrage levert aan het tot stand komen van beleids- en uitvoeringsplannen. We dragen bij aan het versterken van de rol en positie van de buurtnetwerken.

De subsidie opwaarderen woon- en leefomgeving wordt sinds 2023 aan de buurtnetwerken verleend. Doel hiervan is dat de buurtnetwerken samen met de bewoners aan het aanzien en de kwaliteit van hun eigen wijk werken. Eind 2024 is deze subsidie geëvalueerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

8.1 Bijdragen aan het versterken van de rol en positie van de buurtnetwerken. Op dit moment loopt een traject om de buurtnetwerken hierbij te ondersteunen.

Overige speerpunten

9. Ruimtegebruik van de fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken:

Een duurzaam, veilige en efficiënt ruimtegebruik van de fysieke leefomgeving waarborgen en daarmee een bijdrage leveren aan de kwaliteit van wonen, werken en recreëren in Brunssum. En het in stand houden van de bijzondere karakteristieken van het gebied dat is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht. We gaan vergunningen verlenen en toezicht houden op grond van de Omgevingswet (voorheen Wabo).

Daarnaast wordt de Bomenverordening geactualiseerd. De huidige Bomenverordening dateert uit 2010. Er is thans geen beleid voorhanden waaruit een duidelijk afwegingskader volgt voor enerzijds het aanwijzen van beschermwaardige bomen en anderzijds het -bij uitzondering- toestaan van kapactiviteiten. Samen met de geactualiseerde Bomenverordening (incl. Bomenkaart) zal daarom uiterlijk in Q2 van 2025 zowel kapbeleid als een beleidsdocument voor het aanwijzen van waardevolle bomen en beschermwaardige gebieden/structuren aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

9.1 Opstellen van het Meerjarenbeleidsplan Omgevingswet voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2025-2029.

9.2 Opstellen van het Uitvoeringsprogramma Omgevingswet voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2025 op basis van het vigerende Meerjarenbeleidsplan.

9.3 Actualiseren van de Bomenverordening en het opstellen van beleid inzake het kappen van bomen en het aanwijzen van waardevolle bomen en beschermwaardige gebieden en structuren.

10. Omgevingsplan

Wat willen we bereiken:

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vormen de geldende ruimtelijke plannen, een aantal lokale regels samen met een aantal rijksregels (vervat in de Bruidsschat) het tijdelijke omgevingsplan.

Tot eind 2031 heeft de gemeente de tijd om te werken naar een definitief omgevingsplan.

Te verwachten is dat het werken met het huidige tijdelijke omgevingsplan vergrootte impact zal hebben op de (capaciteit van de) organisatie. Denk hierbij aan de doorontwikkeling van toepasbare regels, het omzetten van bruidsschat-regels en verordeningsregels, alsmede publicatie- en ontwikkelinstructies voor initiatiefnemers.

Voor lopende ontwikkelingen zal de gemeente gebruik maken van de Tijdelijke Alternatieve Maatregel (TAM-IMRO) die is ingevoerd omdat de techniek om het omgevingsplan te wijzigen (STOP/TPOD) nog niet optimaal is. Dit houdt in dat een wijziging van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoveel mogelijk plaatsvindt volgens de oude bestemmingsplanstructuur, maar inhoudelijk wel volgens de huidige wet- en regelgeving. Deze maatregel kan nog tot eind 2025 gebruikt worden.

Daarnaast kunnen ontwikkelingen, mits voldoende concreet, ook mogelijk worden gemaakt met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) eventueel gecombineerd met een wijziging van het omgevingsplan (gecoördineerde besluitvorming). De bopa moet te zijner tijd wel worden opgenomen in het omgevingsplan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

10.1 Vaststellen van een transitieplan om stapsgewijs het tijdelijke deel van het omgevingsplan om te zetten naar een definitief omgevingsplan.

11. Omgevingsvisie

Wat willen we bereiken:

We werken om verschillende redenen aan een nieuwe toekomstvisie voor Brunssum. Allereerst is een nieuwe visie nodig om richting te geven aan het Brunssum van de toekomst. Deze visie geeft sturing aan de gemeente over hoe we ons als organisatie verhouden tot de majeure maatschappelijke vraagstukken en opgaven.

Daarbij komt dat bestaande visies van de gemeente verouderd zijn. De huidige structuurvisie dateert uit 2009 en de strategische visie uit 2013. Er is veel veranderd in de wereld, waardoor de visies niet meer actueel zijn. Ook dwingt nieuwe wetgeving ons tot actie: de Omgevingswet vereist dat de gemeente vóór 2027 een omgevingsvisie vaststelt.

Een toekomstvisie is de strategische koers die bepaalt wat we als organisatie, of in dit geval als gemeente, willen bereiken in de toekomst.

We bekijken de nieuwe toekomstvisie vanuit het kader van de omgevingsvisie, zijnde een strategische langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving van Brunssum. We hanteren echter een brede scope, die niet alleen ruimtelijk is, maar ook sociaal, maatschappelijk en economisch. Op deze manier proberen we de kansen en uitdagingen vanuit zo veel mogelijk perspectieven in kaart te brengen. De toekomstvisie vormt daarmee één overkoepelende visie voor de stad en dient als basis voor andere visies en beleidsplannen. Feitelijk zijn hiermee, zoals ook al met de raad besproken, de omgevingsvisie en de toekomstvisie als bedoeld in punt 4 van het coalitieakkoord geïntegreerd.

De toekomstvisie is ook een uitvoerbaar sturingskader waarnaar we ons organiseren. Het kan als een katalysator dienen voor een nieuwe manier van werken en het inrichten van werkprocessen. Niet alleen binnen onze gemeentelijke organisatie, maar juist ook in de samenwerking met alle andere partners die elke dag aan Brunssum werken. Daarom maken we gebruik van een maximale participatieve aanpak.

De toekomstvisie moet nog steeds voldoen aan de minimale vereisten van een omgevingsvisie, omdat dit document geldt als onderlegger voor het te ontwikkelen omgevingsplan.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

11.1 In 2025 wordt, op basis van de uitgebreide analyse uit 2024, het ontwikkelscenario vormgegeven en wordt de omgevingsvisie geschreven en ter besluitvorming in procedure gebracht.

12. Programmatische aanpak Brunssum Noord en Oost

Wat willen we bereiken:

Begin 2025 wordt aan de gemeenteraad de programmatische aanpak voor Brunssum Noord en Oost voorgelegd. De investeringen in de programmatische aanpak overstijgen de woon- en leefomgeving en hebben ook betrekking op de intergenerationele problematiek die door bewoners van Noord en Oost worden ervaren. Bewoners in Brunssum Noord en Oost hebben te maken met intergenerationele problematiek, zoals vergaande armoede, ernstige gezondheidsproblemen, huizen die niet eenvoudig te verduurzamen zijn, ruimtelijke indelingen die leiden tot gevoelens van onveiligheid, et cetera. We zien dat veel bewoners in deze gebieden niet met een enkel, maar met meervoudige problematiek te maken hebben. Deze problemen versterken elkaar, en zorgen voor een steeds verder toenemend niveau van stress onder deze bewoners. Door deze veelheid aan problemen, hebben zij verschillende vormen van hulp en ondersteuning nodig, maar deze weet hen helaas niet altijd te bereiken. Ook passen dergelijke profielen niet in de huidige indeling van de systemen in het sociale-, zorg- en veiligheidsdomein.

We zien dat er tot op heden verschillende goede initiatieven/aanpakken ontwikkeld zijn. Echter zijn deze minder effectief en succesvol dan mogelijk, doordat zij ieder slechts een deel van de extreem complexe en meervoudige problemen aanpakken waar deze bewoners mee te maken hebben. Ook vraagt de opgave in deze wijken een aanpak die dieper graaft naar onderliggende oorzaken en de ontwikkeling van een werkwijze van de gemeente en organisaties in het publiek domein sámen met bewoners mogelijk maakt. Daarom heeft het college in 2023 besloten voor beide gebieden een programmatische aanpak te ontwikkelen. Deze programmatische aanpak wordt vertaald naar een langjarig programma voor Noord en Oost dat begin 2025 wordt voorgelegd aan de Raad.

Om te komen tot een integrale gebiedsgerichte aanpak is het van essentieel belang dat we starten met een brede analyse van de opgave en onderliggende dynamieken in het gebied. Vervolgens is een integrale, brede aanpak gericht op de lange termijn en op nieuwe vormen van samenwerking met bewoners en tussen organisaties benodigd. Daarmee zijn we in 2024 gestart. De bewoners van beide gebieden worden hier actief bij betrokken. De ambitie van dit programma reikt tot 2050, en geeft ons richting in waar we naartoe willen, waarbij we stapsgewijs, per bestuursperiode, bepalen wat de juiste stappen zijn om te zetten. Zo werken we ernaar toe dat de inwoners van Brunssum (Noord en Oost) in 2050 eigen regie hebben op een breed welvarend en gezond leven doordat stress op verschillende aspecten van het leven afwezig is.

De speerpunten in de begroting benoemd onder verschillende programmaonderdelen kunnen dan ook een belangrijke rol spelen in de programmatische aanpak. Deze zijn niet beperkt tot de hier benoemde speerpunten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

12.1 Vaststellen van een langjarig programma voor Brunssum Noord en Oost.

Ombuigingen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Verhogen bouwleges	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Asbestfolie niet meer gratis verstrekken	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal programma 10	**-16.000**	**-16.000**	**-16.000**	**-16.000**

Verhogen bouwleges
We kiezen ervoor om de hoogte van de bouwleges in bepaalde mate gelijk te trekken met omliggende gemeenten. Dit leidt tot hogere opbrengsten van € 15.000,-

Asbestfolie niet meer gratis verstrekken
Het verstrekken van gratis asbestfolie is momenteel een extra service. De gemeente stopt hier mee.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**9.336**	**7.182**	**5.892**	**3.956**
XT-81 - Ruimtelijke ordening	939	851	846	842
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	6.516	4.462	3.178	1.247
XT-83 - Wonen en bouwen	1.881	1.869	1.868	1.867
Baten	**-6.191**	**-4.144**	**-2.902**	**-973**
XT-81 - Ruimtelijke ordening	0	0	0	0
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	-5.894	-3.864	-2.623	-694
XT-83 - Wonen en bouwen	-297	-280	-279	-279
Totaal	**3.145**	**3.038**	**2.990**	**2.984**

11. Algemene Dekkingsmiddelen

Inleiding

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's 1 tot en met 10 worden rechtstreeks op het betreffende programma verantwoord. De baten bestaan onder andere uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten.
Daarnaast kent de gemeente diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is, de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen.
Deze baten zijn niet rechtstreeks aan de programma’s 1 t/m 10 toe te wijzen.

Artikel 8 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) schrijft voor dat in het programmaplan van de begroting (naast de raming van lasten en baten per programma) ook een overzicht algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en het bedrag onvoorzien opgenomen moeten worden. Dit overzicht is in de begroting opgenomen als programma 11, Algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen geeft inzicht in specifieke financiële onderwerpen zoals de algemene uitkering, mutaties reserves, belastinginkomsten, geldleningen, treasury en overige baten en lasten. De overige baten en lasten bevat onder meer de verplichte post onvoorzien.
In het programma Algemene dekkingsmiddelen is ook opgenomen "Beheer overige gebouwen en gronden".

Kaderstellende nota's

- Nota verbonden partijen
- Nota risicomanagement (2021)
- Nota activabeleid (2021)
- Nota reserves en voorzieningen (2022)
- Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid (2024)
- Treasurystatuut (2020)
- Nota debiteurenbeleid (2020)
- Algemeen Controle Plan (2024)
- Financiële verordening 212 (2023)
- Controle verordening 213 (2023)
- Verordening 213a onderzoek door College naar de doelmatigheid en doeltreffendheid (2024)
- Informatiebeveiligingsbeleid 2020-2023
- Privacy beleid gemeente Brunssum 2022-2024
- Besluit Informatiebeheer gemeente Brunssum 2021
- Duurzaamheidsbeleid

- Bedrijfsinformatieplan
- Kwaliteitsbeleid informatie- en archiefbeheer
- Verordening elektronische kennisgeving gemeente Brunssum 2016
- Archiefverordening 2014
- Beleidsplan integriteit 2022-2026
- Organisatiebesluit gemeente Brunssum 2017
- Personeelshandboek gemeente Brunssum
- Leges verordening en werken voor derden gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van belastingen en onroerendezaakbelasting
- Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing gemeente Brunssum
- Verordening op de heffing en invordering van de rioolheffing gemeente Brunssum

Speerpunten uit het uitvoeringsprogramma

1. Streven naar een sluitende begroting (59)

Wat willen we bereiken:

Het streven en de ambitie is dat er jaarlijks een begroting wordt gepresenteerd met een reëel en structureel meerjarig begrotingsevenwicht. Dat betekent dat de uitvoering van structurele activiteiten volledig gedekt worden door structurele inkomsten. Slechts concreet incidentele kosten kunnen worden gedekt vanuit de reserves. De gemeente Brunssum wil een financieel gezonde organisatie zijn, die voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording en werkt binnen alle wettelijke kaders en eisen. De bedrijfsvoering is daarbij zoveel mogelijk afgestemd op de eisen, die samenleving en bestuur hieraan stellen. We benutten in de meerjarenbegroting de reservering Algemene Uitkering gemeentefonds (vrijval volume accres) voor 2026 en 2027. Deze reservering was opgenomen uit behoedzaamheid voor barre tijden. Daarnaast verlagen we de post onvoorzien in de begroting. Ook vervalt de in 2023 opgenomen stelpost prijsstijgingen. In de nieuwe begroting zijn de inmiddels bekende realistische bedragen verwerkt. En verder zijn door de gestegen rentes de rentekosten voor leningen toegenomen.

Ook denken wij na hoe optimaal gebruik te maken van subsidiemogelijkheden en de inzet vanuit verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen. Met betrekking tot subsidiemogelijkheden wordt er extern en intern gezocht naar mogelijkheden of faciliteiten die hierbij kunnen ondersteunen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

1.1 Er wordt naar gestreefd om vanaf 2025 de begroting structureel weer sluitend te krijgen, hetgeen ook afhankelijk is van keuzes van het rijk.

1.2 We benutten de reservering Algemene uitkering gemeentefonds

1.3 Verdere uitwerking, implementatie en uitvoering van subsidiemogelijkheden.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Terugdraaien reservemutatie algemene reserve begroting 2024	-1.330.484	1.141.079	189.405	0

In de voorjaarsbrief hebben we de reservemutatie ter dekking voor tekorten in 2026 en 2027 inzake de algemene reserve uit de begroting 2024 teruggedraaid om zo het begrotingsbeeld weer zuiver te kunnen presenteren.

2. Lasten burgers/ondernemers zo laag mogelijk(60)

Wat willen we bereiken:

De gemeente Brunssum streeft ernaar om de lasten voor de burgers zo laag mogelijk te houden, waarbij de (verplicht) wettelijke kaders en regelgeving worden toegepast.
Lokale heffingen, leges en overige inkomsten voor de gemeente worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Hierbij wordt uitgegaan van de Nationale consumentenprijsindex (CPI) uit de meicirculaire 2024. De verhoging betreft dus maximaal het CPI. De riool- en afvalstoffenheffing maken deel uit van een compartiment. Voor de riool- en afvalstoffenheffing wordt maximaal 100% kostendekkend gehanteerd. Daarnaast wordt nagestreefd om de kosten voor riool- en afvalstoffenheffing laag te houden. De OZB stijgt jaarlijks met het inflatiepercentage dat geldt voor dat betreffende begrotingsjaar.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

2.1 De lasten voor burgers en bedrijven niet meer verhogen dan strikt noodzakelijk.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BsGW	-7.000	-23.000	-19.000	-15.000

Dit betreft de aanpassing van de begroting BsGW zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

3. Hondenbelasting (61)

Wat willen we bereiken:

De coalitie wil de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting in evenwicht brengen. Er wordt gestreefd naar het stapsgewijs verlagen van de opbrengst hondenbelasting zodat in 2026 de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven voor bestrijding hondenoverlast.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

3.1 Het streven naar evenwicht in de inkomsten en uitgaven voor bestrijding hondenoverlast is in de begroting 2025 bereikt. Dit wordt gecontinueerd door het op peil houden van de inkomsten hondenbelasting.

4. Duurzaamheid eigen gebouwen (17)

Wat willen we bereiken:

De gemeenten in Nederland hebben een voorbeeldrol als het gaat om het uitvoeren van het klimaatakkoord. Het is dan ook van belang dat de gemeente invulling geeft aan deze voorbeeldrol. Zo dragen investeringen in het gemeentelijk vastgoed bij aan de bewustwording in de omgeving en het stimuleren van draagvlak. Dit met als doel: het normaliseren van duurzaamheid en het vergroten van de bereidheid van de omgeving om eveneens stappen te zetten. Een gemeentebreed programma - gebaseerd op een actueel vastgoedbeleid - geeft hierbij helderheid en duidelijkheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

4.1 Starten met de voorbereiding gefaseerde uitvoering van het gemeente-breed programma verduurzaming eigen vastgoed op basis van de kaders nieuw vastgoed-/accommodatiebeleid.

4.2 Streven naar 49% CO2 reductie voor al het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed in 2030.

4.3 Het opstellen van vierjaarlijkse routekaarten op portefeuilleniveau, die in beeld brengen welke maatregelen al zijn getroffen en hoe toe te werken naar het streefdoel voor 2030.

4.4 Renovatieverplichting van ten minste 3% per jaar en daarbij zo goed als energieneutraal maken.

4.5 80% van alle overheidsgebouwen moeten in 2030 voorzien zijn van zonnepanelen.

Overige speerpunten

5. Een deugdelijk beheer van onze gebouwen

Wat willen we bereiken:

Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen vindt plaats conform het vigerend Accommodatiebeleid en het Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP). De kaders en voorwaarden van het nog op te stellen Vastgoedbeleid houden rekening met de thema's duurzaamheid en reductie van energiegebruik. Vooruitlopend op het nog vast te stellen Vastgoedbeleid en actualisatie van het vigerend Accommodatiebeleid worden maatregelen genomen om het energiegebruik terug te dringen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

5.1 Het meerjarenonderhoud (groot onderhoud) wordt jaarlijks getoetst naar de noodzakelijkheid van vervanging vooruitlopend op het begrotingsjaar (taakstellend budget betreffend jaar).

5.2 Vastgoed- en Accommodatiebeleid opstellen.

5.3 Na goedkeuring Vastgoed- en Accommodatiebeleid volgt een uitvoeringsprogramma.

5.4 Het uitvoeringspogramma vindt fasegewijs plaats om de vastgoedportefeuille van de gemeente voor nu en in de toekomst gereed te maken.

6. Informatiemanagement

Wat willen we bereiken:

Het continu optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening en (interne) processen (informatiemanagement). We brengen de informatiehuishouding verder op orde door o.a. de doorontwikkeling van het zaakgericht werken waarbij bestuurlijke en organisatorische ambities inzake dienstverlening en bedrijfsvoering gekoppeld worden aan de implementatie van o.a. de nieuwe Wet Open Overheid (Woo), de Wet Modernisering Electronisch Bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet Elektronisch Publiceren (Wep) en de Wet Digitale Overheid. Uiteraard binnen de kaders van Informatiebeheer, Informatieveiligheid en Privacy. De technische voorzieningen worden verder gemoderniseerd (o.a. MicroSoft 365) en geïntegreerd om te voldoen aan de uitgangspunten van het hybride werken en de samenwerking met het sociaal maatschappelijke middenveld en de gemeentelijke ketenpartners. De fysieke inrichting van de kantoren en de gemeentewinkel worden steeds meer afgestemd op de uitgangspunten van het hybride samenwerken, vernieuwde visie op dienstverlening en duurzaamheid met daarbij oog voor de behoeften van onze medewerkers en onze burgers. (Voor meer details zie de Paragraaf Bedrijfsvoering).

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

6.1 In 2025 afronding verkenning hoe burgers en bedrijven op een digitale wijze de voortgang van hun lopende zaken kunnen raadplegen.

6.2 Implementatie standaardbouwblokken procesinrichting conform "Informatiehuishouding op orde"

6.3 Overgang naar MicroSoft 365 op basis van nieuwe beheersuitgangspunten voor "ongestructureerde informatie"

6.4 Opstellen plan van aanpak Datagedreven werken

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Het gegevenshuis	4.048	2.494	797	8.153
Parkstad IT / Solido	211.905	270.871	350.625	423.468

Dit betreft de aanpassingen van de begroting Het gegevenshuis en Parkstad IT / Solido zoals vastgesteld in de gemeenteraad en opgenomen in de voorjaarsbrief.

7. Personeel- en organisatieontwikkeling

Wat willen we bereiken:

Personeel

Zonder ons menselijk kapitaal kan de gemeente haar taken niet uitvoeren en het college haar plannen niet verwezenlijken. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt verder ingegaan op de ontwikkeling van ons personeel. De personeelskosten stijgen ook de komende jaren. De toename van de personeelskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere indexeringen van de salarissen en de ontwikkelingen van de nieuwe CAO. Hierbij wordt mede op advies van de provincie de Prijsindex CPB Loonvoet sector overheid, zoals opgenomen in de meicirculaire 2024 toegepast.

Organisatie ontwikkeling

In de raadsinformatiebrief van mei 2024 is aangegeven dat de verkenning (van 2023) verder is gegaan. Met name op organisatorisch- en bedrijfsvoering technisch vlak is er een omslag nodig naar aanvullende werkmethoden. Gezien de ontwikkeling van gemeenten door de jaren heen, is dit niet vreemd. Gemeenten zijn jarenlang vooral bezig geweest met rechtmatigheid. Welke voorzieningen moeten we regelen? Hoe zorgen we ervoor dat de inwoners krijgen wat hen toekomt? Vervolgens werd duidelijk dat dit niet altijd meer voldeed; het ging niet meer alleen om regels goed toepassen maar ook om het resultaat. Efficiency en effectiviteit werden daardoor ook belangrijke criteria, naast rechtmatigheid. Daarna dienden gemeenten niet langer ieder vraagstuk van de inwoner meer apart te bekijken, maar op zoek naar samenhang en integraliteit. Waarbij niet alleen gekeken werd naar de mogelijkheden van verschillende onderdelen van de gemeente, maar ook naar externe partners in de samenleving. Dat vroeg om (keten)samenwerking en co-creatie, naast de effectiviteit en rechtmatigheid. En nu verandert de rol van de gemeente weer verder als gevolg van de opkomst van de participatiemaatschappij. Van inwoners wordt verwacht dat ieder naar vermogen participeert. Niet meer rechtstreeks toepassen van wet- en regelgeving, maar het meewegen van de context. Dit stelt weer nieuwe eisen aan ons als gemeente, naast de samenwerkende, effectieve en rechtmatige gemeente die we ook – nog steeds- zijn.

De verschuiving in rollen van ons als gemeente beïnvloedt onze manieren van werken, organiseren en sturen. Het vraagt om meervoudig organiseren en (aan)sturen en ontwikkelen van alle aspecten van de organisatie (denk aan leiderschap, vaardigheden medewerkers, processen, samenwerking met omgeving). Maar ook de aansturing van de organisatie en de afstemming tussen lijn- en programmatisch werken, vraagt een andere inrichting van de organisatie. Daarom zijn we in 2024 gestart met het verder ontwikkelen van de organisatie middels het Leerlab. Het Leerlab is een instrument om deze manier van werken in de participatiemaatschappij verder te ontwikkelen en te verankeren binnen de staande organisatie. In 2025 (en volgende jaren) zullen we hieraan blijven bouwen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2025:

7.1 Via het leerlab blijven we de organisatie verder ontwikkelen.

Financiële bijstellingen

Bedragen in € (- is voordeel)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelsbegroting 2025 (bijstelling)	273.165	899.296	1.489.269	2.413.694

De toename van de personeelskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere indexeringen van de salarissen en de ontwikkelingen van de nieuwe CAO. Hierbij wordt mede op advies van de provincie de Prijsindex CPB Loonvoet sector overheid, zoals opgenomen in de meicirculaire 2024 toegepast.

Ombuigingen

Bedragen in € (- is voordeel)

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Budget representatiekosten	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Verhogen diverse gemeentelijke belastingen	-62.018	-69.239	-76.325	-83.573
Verhogen gemeentelijke belastingen (OZB)	-142.887	-146.315	-149.680	-153.122
Personeelsbegroting (max schaal minus 1)	-460.545	-473.461	-493.016	-510.224
Verlagen post onvoorzien	-24.999	-24.999	-24.999	-24.999
Reserve Crisis- en herstelfonds	0	-350.000	0	0
Ophoging stelpost BTW Compensatiefonds	-325.000	-325.000	-325.000	-325.000
Versoberen facilitaire voorzieningen	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Temporiseren investeringen Informatiemanagement	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Standaardiseren ICT-voorzieningen raads- en commissieleden	0	-7.000	-7.000	-7.000
Beoordelen langdurige onderhoudscontracten informatiesystemen	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000

Ombuiging	2025	2026	2027	2028
Afschaffen beveiliging tijdens koopavond (VJB 2024: objectbewaking)	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
Overdracht maatschappelijke begeleiding CMWW	-13.000	-78.346	-78.346	-78.346
Formatie directieteam	-136.000	-136.000	-136.000	-136.000
Akkerbrug (Vrijval Bestemmingsreserve)	0	-400.000	0	0
Totaal programma 11	**-1.246.449**	**-2.092.360**	**-1.372.366**	**-1.400.264**

Budget representatiekosten
Het representatiebudget van het college wordt verlaagd. Het college gaat iets minder budget besteden aan representatie voor burgers, maatschappelijke partners en eigen personeel.

Verhogen diverse gemeentelijke belastingen / OZB.
In de paragraaf lokale heffingen wordt per belastingsoort de wijziging toegelicht.

Verlagen personeelsbegroting
Omdat er door verloop van personeel steeds minder ambtenaren in het maximum van hun schaal zitten, is de personeelsbegroting naar beneden bijgesteld. Hierdoor ligt de raming van deze kosten meer in lijn met de werkelijkheid.

Verlagen post onvoorzien
De post onvoorzien wordt, in het kader van strikter begroten, verlaagd naar 1 euro. Conform BBV is het verplicht om een post onvoorzien op te nemen. Het bedrag is echter niet bepaald.

Reserve Crisis- en herstelfonds
De reserve Crisis- en Herstelfonds is gevormd in de corona-periode. Aangezien deze periode nu achter ons ligt kunnen we deze reserve laten vrijvallen in 2026, na afwikkeling van enkele lopende claims.

Ophoging stelpost BTW Compensatiefonds
Het BTW Compensatiefonds is in het leven geroepen om door een gemeente betaalde BTW terug te kunnen vorderen. Hiervan is sprake bij inkoopfacturen die voor overheidstaken dienen. Alles wat niet gedeclareerd wordt door gemeenten, vloeit terug naar het gemeentefonds (en dus de algemene uitkering). Van de provincies mogen gemeenten hierop anticiperen tot een maximum van 100% van de laatste onderuitputting. Op basis van de afrekening 2023 kunnen we de jaren 2025 en verder bijstellen met € 325.000,-.

Versoberen facilitaire voorzieningen
Door doelmatiger om te gaan met facilitaire voorzieningen (bv. cateringvoorzieningen) kan structureel een bedrag bespaard worden.

Temporiseren investeringen Informatiemanagement
Door investeringen in ICT voorzieningen waar geen wettelijke grondslag voor bestaat, te temporiseren kan een structureel bedrag bespaard worden.

Standaardiseren ICT-voorzieningen raads- en commissieleden
In overleg met de raadswerkgroep ICT wordt gekeken om de ICT voorzieningen voor raads- en commissieleden met ingang van de nieuwe raadsperiode te standaardiseren conform de standaarddienst van Parkstad-IT/Solido.

Beoordelen langdurige onderhoudscontracten informatiesystemen
We verwachten dat we bij het aangaan van nieuwe onderhoudscontracten enkele inkoopvoordelen kunnen behalen.

Afschaffen beveiliging tijdens koopavond
De extra beveiliging tijdens koopavonden wordt beëindigd. De keuze voor een andere invulling levert een jaarlijkse bezuiniging op.

Maatschappelijke begeleiding statushouders
Maatschappelijke begeleiding van statushouders wordt vanaf medio 2025 voor het volledige jaar overgedragen aan het CMWW. Dit gebeurt nu al voor een half jaar. Door deze taak volledig aan het CMWW over te dragen is er een besparing op personeelskosten.

Formatie directieteam
Het vertrek van één directeur biedt de mogelijkheid voor herbezinning op die benodigde formatie. Het budget van 1 fte directie wordt afgeraamd. De komende tijd gebruiken we om vanuit de praktijk te ontdekken tegen welke knelpunten we aanlopen in de nieuwe situatie. Indien nodig leidt dit tot een voorstel van het (gedeeltelijk) terugdraaien van deze maatregel.

Akkerbrug (Vrijval Bestemmingsreserve)
Aanleg van de Akkerbrug is afhankelijk van grondverwerving in particulier eigendom. Zoals eerder al gemeld is het onzeker of dit gaat lukken. In 2025 willen we graag nog een ultieme poging wagen om te bezien of we vanuit een bredere gebiedsontwikkeling de Akkerbrug alsnog kunnen realiseren. Mocht dit in 2025 niet lukken, valt in 2026 de betreffende bestemmingsreserve vrij. Met deze keuze willen we ook druk houden richting externe partijen op het komen tot afspraken. Indien de grondverwerving daardoor alsnog slaagt, kan hierop teruggekomen worden in de begroting 2026 e.v. of zoveel eerder als dat zaken concreter zijn.

Wat kost het programma in totaal?

Bedrag x € 1.000,-)

Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	**19.391**	**19.944**	**22.415**	**23.542**
XT-010 - Mutaties en reserves	1.516	649	644	814
XT-03 - Beheer ov. gebouwen/gronden	311	311	296	296
XT-04 - Overhead	16.076	17.048	18.200	19.133
XT-05 - Treasury	460	461	480	475
XT-064 - Belastingen overig	685	688	708	712
XT-08 - Overige baten en lasten	343	786	2.087	2.112
XT-09 - Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Baten	**-92.020**	**-89.751**	**-92.235**	**-92.602**
XT-010 - Mutaties en reserves	-1.635	-2.232	-2.973	-1.150
XT-03 - Beheer ov. gebouwen/gronden	-133	-133	-130	-130
XT-04 - Overhead	-746	-741	-603	-603
XT-05 - Treasury	-1.032	-1.018	-1.006	-995
XT-061 - OZB woningen	-4.935	-5.054	-5.170	-5.289
XT-062 - OZB niet-woningen	-1.884	-1.930	-1.974	-2.019
XT-064 - Belastingen overig	-257	-259	-260	-260
XT-07 - Algemene uitkering	-81.119	-78.107	-79.841	-81.877
XT-08 - Overige baten en lasten	-278	-278	-278	-278
Totaal	**-72.629**	**-69.807**	**-69.820**	**-69.060**

Paragrafen

1. Lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling.

Jaarlijks stelt de Raad de belastingverordeningen en de daarbij behorende tarieven vast. Deze paragraaf bevat een overzicht van de voorgestelde wijzigingen van de gemeentelijke heffingen die van invloed zijn op de begroting 2024. Een van de uitgangspunten uit het coalitieakkoord 2022 – 2026 is:

Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden en het doen van slimme investeringen (59).

Beleid en tariefstelling

Het totale pakket van de verschillende gemeentelijke belastingen en heffingen wordt gelegitimeerd met belastingverordeningen. Voor de hoogte van tarieven/leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes uit het verleden, onder de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.

2. Kostendekkende tarieven en leges.

3. Prijsindexering. Lokale heffingen, leges en overige inkomsten, waaronder huren en inkomsten sportaccommodaties worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Als basis wordt gebruikt de Nationale consumentenprijsindex (CPI) zoals opgenomen in de meicirculaire 2024.

Voor 2025 wordt voorgesteld om de OZB met 5% te indexeren. De precariobelasting en de begraafrechten zullen met 7,8% worden geïndexeerd (CPI meicirculaire 2024: 2,8% en 5%). De reclamebelasting wordt aangepast aan de CPI van 2,8%. Ook de leges worden geïndexeerd met 2,8% CPI. De bouwleges zullen met 6% worden verhoogd, conform het besluit ombuigingen.

4. De legestarieven mogen de wettelijk vastgestelde bedragen niet overschrijden.

5. De kosten van de BsGW worden toegerekend aan de verschillende belastingsoorten. Conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) geeft de BsGW de verdeelsleutel aan op basis waarvan hun kosten verdeeld dienen te worden. De BsGW verdeelt daarbij de kosten naar rato van de prognose belastingopbrengsten per belasting.

Het verdere beleid voor de lokale lasten wordt hierna per heffing afzonderlijk vermeld. De diverse belastingverordeningen worden afzonderlijk ter vaststelling in december aan uw Raad voorgelegd.

Indexering lokale heffingen	2024	2025	2026	2027	2028
Cconsumentenprijsindex (cpi)	2,9%	2,8%	2,4%	2,3%	2,3%

Bron: meicirculaire 2024

Inkomsten en kosten toerekening aan leges en rechten
Conform het Besluit Begroting en verantwoording (BBV) worden kosten verantwoord op de taakvelden. Vanuit de taakvelden zijn de directe kosten toegerekend aan de betreffende leges en rechten. De kosten van overhead (indirecte kosten) worden conform vastgestelde methodiek toegerekend.

Hieronder worden de inkomsten voor de gemeente en de heffing voor de burger per belasting / heffing in beeld gebracht en toegelicht.

Onroerende zaakbelasting (XT-061)
De onroerende zaakbelastingen (OZB) hebben tot doel om de gemeente te voorzien van algemene middelen. Voor de OZB is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2025 gaat het daarbij om de waarde op peildatum 1 januari 2024. De uitkomsten van deze herwaardering hebben geen invloed op het gemiddelde tarief OZB voor 2025. Bij een stijging van de gemiddelde WOZ-waarde zal het percentiel naar beneden worden aangepast, zodat de totale inkomsten OZB niet stijgen of dalen. Voor 2025 wordt de OZB-opbrengst alleen geïndexeerd met 5%.

Uitgangspunten heffing OZB conform rapportages en prognose BsGW

Belastingjaar	2023	2024	2025
Peildatum	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Totale waarde woningen	€ 3.223.848.000	€ 3.217.789.000	n.n.b.*
Totale waarde niet-woningen Eigenaar	€ 350.840.000	€ 353.549.000	n.n.b.*
Totale waarde niet-woningen Gebruiker	€ 220.404.000	€ 217.388.000	n.n.b.*

Percentages:	2023	2024	2025
OZB eigenaar woning	0,1414%	0,1461%	n.n.b.*
OZB eigenaar niet-woning	0,3248%	0,3323%	n.n.b.*
OZB gebruiker niet-woning	0,2727%	0,2851%	n.n.b.*
Gemiddelde waarde woning	€ 220.450	€ 220.000	n.n.b.*

*nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting. Waarde heeft geen invloed op het gemiddelde ozb tarief 2024.

Heffing OZB / Inkomsten OZB gemeente Brunssum

Aanslag en inkomsten OZB:			
Gemiddelde aanslag OZB:	**2023**	**2024**	**2025**
Gemiddelde waarde woning	€ 220.450	€ 220.000	n.n.b.*
OZB-aanslag op basis van gemiddelde waarde	€ 311,72	€ 321,47	€ 337,54
*nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting. Waarde heeft geen invloed op het gemiddelde ozb tarief 2025			

Inkomsten OZB:	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Onroerende zaakbelastingen	€ 6.286.000	€ 6.494.800	€ 6.819.570

Afvalstoffenheffing (XT-73)
De kosten voor de verwijdering van huisvuil bij particuliere huishoudingen worden verhaald door een heffing van de feitelijke gebruiker van het perceel. De afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn*. Onderdeel van het vaste tarief zijn de geraamde kosten van de kwijtschelding (zie hiervoor onderdeel “kwijtschelding afvalstoffenheffing” van deze paragraaf).

We passen 100% kostendekkendheid toe binnen het onderdeel afval. In het vastgestelde coalitieakkoord is afgesproken dat structurele uitgaven gedekt dienen te worden met structurele inkomsten (59).

Voor het jaar 2025 daalt het vaste tarief afvalstoffenheffing met € 6,00 (was € 254,40 in 2024) naar € 248,40. Deze daling komt doordat we het resterende saldo van de voorziening afval van € 182.000 inzetten.

* Sinds 2003 kunnen gemeenten met het btw-compensatiefonds toch een belangrijk deel de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Ter voorkoming van een budgettair probleem is bepaald dat de omzetbelasting inzake de afvalstoffenheffing en rioolrecht tot de lasten blijft behoren voor de bepaling van de tarieven.

Afvalstoffenheffing

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kosten afval			
Kosten Rd4	2.558,00	3.203,00	3.222,00
Overige kosten	6	10	10
Rd4, geprognotiseerd batig saldo			0
Aandeel kosten overhead	68	29	49
Kosten BsGW	94	139	179

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BTW-component	503	675	679
Aandeel kosten straatreiniging	205	194	200
Kwijtschelding	230	250	250
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	3.664,00	4.500,00	4.589,00
Inkomsten afval			
Afvalstoffenheffing	3.814,00	4.500,00	4.407,00
Bijdragen van derden (zwerfafval o.a.)	32		
Inzet voorziening			182
TOTAAL INKOMSTEN AFVAL (B)	3.846,00	4.500,00	4.589,00
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	105%	100%	100%
t.l.v. algemene middelen	-182		
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	-182		
Heffingsbedragen afval (in euro's)			
Vast bedrag	204,72	254,4	248,4
per lediging 240 l. container rest	11	11	11
per lediging 140 l. container rest	8,1	8,1	8,1
per zak of inworp verzamelcontainer 60 l.	2	2	2
per zak of inworp verzamelcontainer 30 l.	1,05	1,05	1,05

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Het maximale jaarlijkse kwijtscheldingsbedrag 2025 is gelijk aan dat van 2024 en voorgaande jaren. Het bedrag voor kwijtschelding wordt bepaald op basis van het vaste tarief en voor de ledigingen is het bedrag afhankelijk van de grootte van het huishouden.

Gezinssamenstelling	maximaal bedrag 2025
1-persoonshuishouden	€ 55,00
2-persoonshuishouden	€ 75,00
3-persoonshuishouden	€ 90,00
4 en meer personen in een huishouding	€ 100,00

Rioolheffing (XT-72)
De kosten die gemaakt worden voor de rioleringszorg worden gedekt uit de rioolheffing. De rioolheffing mag maximaal 100 % kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven via een eigenarenheffing naar de waarde van een perceel in het economisch verkeer.

Rioolheffing

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kosten riool:			
Kosten	1.717,00	1.689,00	1.692,00
Vervangingsinvesteringen	0	0	0
Kapitaallasten	529	518	522
Aandeel kosten overhead	806	1.076,00	1.232,00
Kosten BsGW	107	138	158
Aandeel kosten onkruidbestrijding verharding	137	133	140
Aandeel kosten straatreiniging	289	274	283
BTW-component	336	341	342
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	3.921,00	4.169,00	4.369,00
Inkomsten riool:			
Bijdragen van derden	0	0	0
Rioolheffing	3.755,00	4.169,00	4.369,00
TOTAAAL INKOMSTEN RIOOL (B)	3.755,00	4.169,00	4.369,00
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	96%	100%	100%
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	166	0	0
Heffingsbedragen riool:			
Rioolrecht eigenaar ≥ € 30.000,-	243,6	270,84	286,08
Rioolrecht eigenaar ≤ 30.000,-	23,64	26,28	27,84

Rioolrecht eigenaar > € 30.000,- :
In 2025 wordt dit riooltarief verhoogd van € 270,84 naar €286,08.

Rioolrecht eigenaar < € 30.000,- :
Dit tarief stijgt van € 26,28 naar € 27,84.

Het tarief stijgt als gevolg van inflatie en kostenstijging . Het gaat om hogere kosten van adviesbureau’s, onkruidbestrijding, straatreiniging, kosten BsGW en hogere overhead.

Toeristenbelasting (XT-34)
Door de heffing van een toeristenbelasting is het mogelijk om een bijdrage te verkrijgen in de kosten van de (algemene) voorzieningen waarvan ook de toeristen profiteren. Dit betekent dat bij de toeristenbelasting sprake is van een algemene heffing waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen.

Met ingang van 2025 wordt het tarief toeristenbelasting jaarlijks vastgesteld net zoals alle overige gemeentelijke belastingen. Voorheen was de verordening toeristenbelasting 2 jaar geldig.

Voor 2025 stijgt het tarief van € 1,85 naar € 2,30 per persoon per overnachting.

Toeristenbelasting	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Tarief:			
Heffing per persoon per nacht	€ 1,80	€ 1,85	€ 2,30
Inkomsten toeristenbelasting:			
Toeristenbelasting	€ 165.300	€ 171.500	€ 212.000

Hondenbelasting (XT-064)
De hondenbelasting is een belasting die bijdraagt aan de algemene middelen van de gemeente. De Hoge Raad acht het niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de vervuiling door honden.

De controle op de hondenbelasting is een belangrijk instrument om nog niet aangemelde honden alsnog in de belasting te betrekken. Het beleid van wijkcontroles zal in 2025 worden gecontinueerd.

Bij vaststelling van de begroting 2023 is door de raad amendement nr. 6 aangenomen en is het tarief voor de eerste hond met €25 verlaagd. Actiepunt 61 van het coalitieakkoord streeft naar het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting. Met ingang van 2025 zijn de uitgaven en inkomsten in evenwicht. De tarieven 2025 voor de eerste (- € 4,20) en tweede hond (- € 1,80) worden iets verlaagd.

Hondenbelasting	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Tarief per jaar:			
Eerste hond	€ 54,56	€ 43,20	€ 39,00
Tweede hond	€ 159,24	€ 157,80	€ 156,00
Iedere volgende hond	€ 318,60	€ 318,60	€ 318,60
Kennel	€ 1.076,16	€ 1.076,16	€ 1.076,16
Inkomsten hondenbelasting			
Hondenbelasting	€ 203.000	€ 177.801	€ 153.700

Precariobelasting (XT-064)
Precariobelasting is een heffing voor het gebruiken van voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Naast onderdelen van gebouwen, zoals luifels en balkons, gaat het bijvoorbeeld om reclamevoorwerpen als uithangborden, zonneschermen, lichtreclames, het uitstallen van winkelgoederen en terrassen.

Het tarief is afhankelijk van het soort voorwerp.

Voor 2025 is uitgegaan van indexering van 2,8 % +5 %.

Precariobelasting	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Tarief: Zie bijlage 1 behorende bij de verordening precariobelasting Brunssum 2025			
Inkomsten precariobelasting			
Precariobelasting	€ 0	€ 22.400	€ 24.150

Reclamebelasting (XT-064)
Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin daadwerkelijk aankondigingen zichtbaar zijn. Op initiatief van de ondernemers wordt zo een ondernemersfonds gevoed waarmee allerlei voorzieningen, activiteiten en projecten in het kernwinkelcentrum worden gefinancierd. De geïnde belasting wordt doorbetaald aan de ondernemersvereniging.

De tarieven stijgen voor 2025 met 2,8 %.

Reclamebelasting	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Tarief			
Bedrag per vestiging per jaar in het centrumgebied voor één of meer openbare aankondigingen	€ 489,84	€ 504,60	€ 518,40
Inkomsten reclamebelasting			
Reclamebelasting	€ 46.400	€ 43.377	€ 44.592
Doorbetaling aan de ondernemersvereniging			
Reclamebelasting	€ 46.400	€ 43.377	€ 44.592

Marktgelden (XT-33)
In 2025 worden geen marktgelden geheven. De gemiste opbrengsten worden gedekt uit het crisis- en herstelfonds.

Marktgelden	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Tarief			
In 2025 worden geen marktgelden geheven			
Inkomsten Marktgelden			
Marktgelden	€ 1.300	€ 9.060	€ 9.060

Begraafrechten (XT-75)
Voor de toekomst wordt getracht de opbrengst te handhaven op het huidige niveau (gecorrigeerd voor indexatie), al neemt het aantal begravingen en verlengingen af (meer crematies). De tarieven stijgen voor 2025 met 2,8% + 5%. Met ingang van 2025 wordt bij de tarieven het bedrag van de vergunning opgeteld € 93. Dit werd voorheen afzonderlijk gefactureerd.

Begraafrechten	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Inkomsten begraafrechten			
Tarief per jaar (voor een periode van 10 jaar):			
- voor een kindergraf < 12 jaar	€ 484	€ 749	€ 900
- voor een enkel particulier graf	€ 968	€ 998	€ 1.168
- asbus op of in particulier graf	€ 968	€ 998	€ 1.168
- in een particulier urnengraf in de bogen	€ 968	€ 749	€ 900
- in een particulier urnengraf (tegelgraf of urnenmuur)	€ 484	€ 499	€ 538
Begraafrechten	€ 87.400	€ 60.000	€ 64.680

Leges (diverse taakvelden)
Het betreft hier de volgende leges:

1. Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de BRP.
2. Bestuur stukken, vastgoedinformatie, gemeentearchief, leegstandswet, kansspelen, kinderopvang, telecommunicatie, verkeer en vervoer, verstrekken van afschriften, begraven op eigen terrein
3. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/Omgevingswet
4. Tarieven werken voor derden
5. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Uitgangspunten legesheffing:

In 2015 heeft het college de optimale kostendekkingsgraad voor de legestarieven per onderdeel vastgesteld. De percentages in onderstaande tabel worden jaarlijks vastgesteld, mede op basis van een gehouden benchmark waarbij de tarieven van andere gemeenten, binnen en buiten de regio, zijn vergeleken en ook een analyse is gemaakt van de aspecten die de kostendekkendheid beïnvloeden. Hierbij is gekeken naar wettelijk vastgestelde maximale tarieven, verplichte afdracht van inkomsten aan het rijk en maatschappelijke effecten van de tariefstelling.

De percentages kostendekkendheid legestarieven 2024 zijn met de begroting 2024 vastgelegd.

De percentages kostendekkendheid voor 2025 worden gezamenlijk met deze begroting aan de raad voorgelegd.

Er wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid met uitzondering van de door het rijk bepaalde tarieven.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. De Wkb ziet vooralsnog tot 1 juli 2025 enkel op nieuwbouw vallende onder de Gevolgklasse 1. De minister heeft de verwachting uitgesproken dat de Wkb met ingang van 1 juli 2025 ook zal gaan gelden voor verbouw en renovatie, vallende onder gevolgklasse 1.

De ruimtelijke component (toets Omgevingsplan, welstand en veiligheid) blijft bij de gemeente. De bouwtechnische toets aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) (voorheen Bouwbesluit) én het toezicht op de uitvoering vervalt voor gemeenten voor bouwwerken behorende tot gevolgklasse 1 (denk hierbij aan grondgebonden woningen, aan- en verbouwingen en onder voorwaarden ook industriegebouwen) en wordt overgenomen door een onafhankelijk "kwaliteitsborger", een private partij. In de verdere toekomst zullen de gevolgklassen worden uitgebreid.

Hiervoor in de plaats komt een meldingen systeem. De verwachting is dat hiermee op termijn geraamde bouwleges zullen afnemen.

Tabel onderdeel kostendekkendheid 2025

Optimale kostendekkingsgraad legestarieven (streefpercentages)	2024 e.v.
Legestarieven Algemene Dienstverlening (Hoofdstuk 1 Legesverordening)	35%
Legestarieven Omgevingsvergunning (Hoofdstuk 2 Legesverordening)	60 -70 %
Legestarieven Dienstverlening, vallend onder de dienstrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 (Bijzondere wetten / APV) (Hoofdstuk 3 Legesverordening)	30%
Totale legesverordening	40-45 %

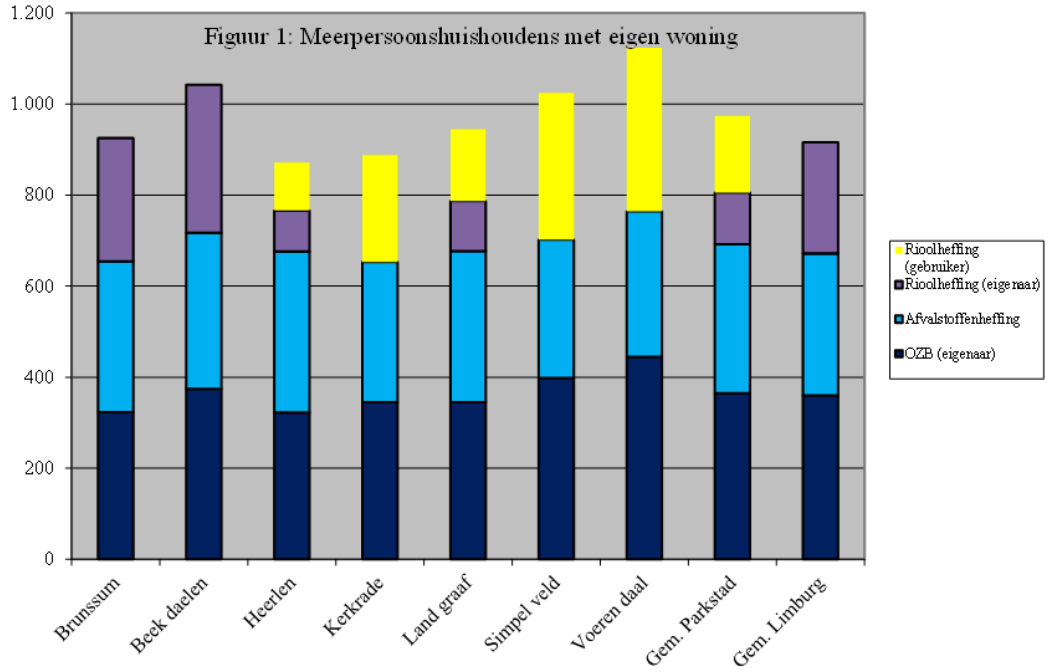
Kostendekkendheid legestarieven	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Algemene Dienstverlening (Hoofdstuk 1 Legesverordening)	27,46%	35,85%	51,67%
Omgevingsvergunning (Hoofdstuk 2 Legesverordening)	106,58%	39,82%	28,84%
Bijzondere wetten / APV (Hoofdstuk 3 Legesverordening)	8,47%	5,66%	6,29%
Leges inkomsten	€ 1.414.000	€ 1.011.400	€ 826.411
Tarief	Zie Bijlage 1 (Tarieventabel) van de legesverordening 2025 en Werken voor derden 2025.		
Inkomsten leges	€ 1.414.000	€ 1.011.400	€ 826.411

Totaal overzicht lokale heffingen

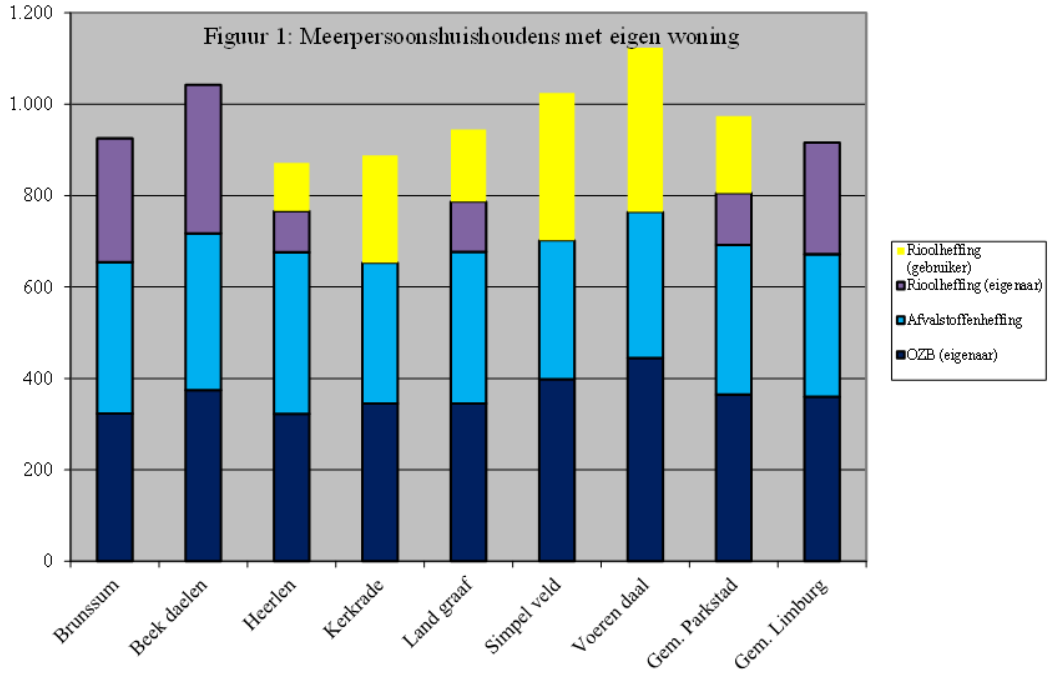
Totaal geraamde inkomsten	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
De inkomstenraming voor de lokale belastingen (excl. Leges) bedraagt TOTAAL	€ 14.312.000	€ 15.604.561	€16.059.160
Specificatie:			
Onroerende zaakbelastingen (a)	€ 6.286.000	€ 6.494.800	€6.819.570
Afvalstoffenheffing (b)	€ 3.814.000	€ 4.500.000	€4.407.000
Rioolheffing (c)	€ 3.755.000	€ 4.169.000	€ 4.369.000
Toeristenbelasting (d)	€ 165.300	€ 171.500	€ 212.000
Hondenbelasting (e)	€ 203.000	€ 177.801	€ 153.700
Precariobelasting (f)	€ 0	€ 22.400	€ 24.150
Reclamebelasting (g)	€ 46.400	€ 43.377	€ 44.592
af: doorbetaling reclamebelasting	-€ 46.400	-€ 43.377	-€ 44.592
Marktgelden (h)	€ 1.300	€ 9.060	€ 9.060
Begraafrechten (i)	€ 87.400	€ 60.000	€ 64.680
Leges	€ 1.414.000	€ 1.011.400	€ 826.411

Lokale lastendruk per jaar voor meerpersoonshuishoudens	2024	2025	stijging/daling %	stijging in € per maand
Met eigen woning (OZB, Riool en Afval)	€ 923,71	€ 949,02	2,7%	€ 2,11
Zonder eigen woning (Afval)	€ 331,40	€ 325,40	-1,8%	-€ 0,50

Overzicht gemeentelijke woonlasten Parkstad Limburg gemeenten in 2024

Figuur 1: Meerpersoonshuishoudens met eigen woning (*Bron: Belastingoverzicht 2024 van de Provincie Limburg*)

Figuur 2: Meerpersoonshuishoudens met eigen woning (Bron: *Belastingoverzicht 2024 van de Provincie Limburg*)

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelen we de risico's van de gemeente Brunssum en zetten we deze af tegen het vermogen om deze op te vangen. Als we het hebben over het totaal aan risico's van de gemeente spreken we dan ook van het benodigde weerstandsvermogen; als we optellen wat we beschikbaar hebben om deze op te vangen dan spreken we over het beschikbare weerstandsvermogen.

Beleidsuitgangspunten

Het beleid is vastgelegd in de "Nota risicomanagement 2021" vastgesteld door de Raad op 23 februari 2021. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het streven is een weerstandsratio van 1,4 of hoger (dit is ruim voldoende of beter). De weerstandsratio wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Het geeft aan in welke mate we de geïnventariseerde risico's kunnen opvangen binnen ons eigen vermogen.

Net als afgelopen jaren is "kans maal impact" van elk risico de basis: de kans dat een risico zich voordoet en de maximale impact die het dan kan hebben. Afwijkend ten opzichte van voorgaande jaren is dat we niet meer werken met een aanvullende, statistische analyse op het totaal van de risico's. De gedachtegang was dat er minder weerstandsvermogen nodig zou zijn, omdat alle risico's zich niet gelijktijdig zouden voordoen. Wij kiezen er nu uit voorzichtigheid voor om dit niet meer te doen, vanuit de gedachte dat voor elk risico al een afzonderlijke inschatting van de kans is gemaakt en we de onderlinge samenhang goed bekeken hebben. Het gevolg is dat de benodigde weerstandscapaciteit wat hoger is dan vorig jaar.

Benodigde weerstandscapaciteit

Alle risico's van de gemeente Brunssum zijn geïnventariseerd en hieronder presenteren we de in rangschikking 10 grootste die gezamenlijk € 7,4 mln. bedragen en ongeveer 70% van het totale risicoprofiel van € 10,6 mln. optellen.

We nemen in de benodigde weerstandscapaciteit alleen die risico's mee die "restrisico's" zijn. Daarmee bedoelen we dat we als gemeente net als elk ander bedrijf meer risico's kennen, maar dat we die via allerlei beheersmaatregelen in de grip hebben. En dat daardoor de kans op voordoen heel klein is of dat door de maatregelen de financiële impact gering is. Denk aan technische maatregelen zoals toegangssystemen of aan verzekeringen voor diefstal of brand. Verder kunnen risico's financieel afgedekt zijn door voorzieningen. Het bekendste voorbeeld is de voorziening oninbare debiteuren. We maken inschattingen voor oninbaarheid en storten in een voorziening, waardoor we op die manier het risico financieel afdekken. Alleen die risico's die we onvoldoende beheersmatig en financieel kunnen afdekken, nemen we op in de risico-inventarisatie voor het weerstandsvermogen.

Hierbij willen we opmerken dat deze totstandkoming altijd een groot schattingselement zal kennen, Voor een goede consistentie schatten we de kansen op voordoen in op laag (30%), midden (50%) of hoog (70%): is de kans hoger dan 70%, dan lijkt het beter om een voorziening te vormen; is de kans lager dan 30%, dan is het niet echt een prangend risico, uitgezonderd risico's met kleine kans en (hele) grote impact (deze houden we op 10%).

Belangrijkste financiële risico's

De grootste risico’s die lopen we bij de bedrijfsvoering:

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
Investerings- en financieringsrisico Groeve Mourik	Gezien de majeure projectrisico's van stikstof, draagkracht bodem en netcongestie, die naar verwachting zullen afnemen c.q. opgelost worden (10-15 jaar), is er op korte termijn (1-5 jaar) een verhoogd risico op waardedaling van de grondpositie. Echter inflatie, het oplossen van majeuere risico's door technische en/of wet- en regelgeving en eventuele alternatieve exploitatie van de grond in de vorm van zonneweide, zorgen ervoor dat op de lange termijn de grond haar waarde zal behouden en de jaarlijkse financieringslasten (€ 214.000) rechtvaardigen. Vandaar dat het verwachte verliesrisico ingeschat wordt op laag (30%).	30%	5.325.000	1.597.500
Eigenrisicodragerschap bestuurders (APPA) en werkloosheidswet medewerkers	Risico's m.b.t. het feit dat de gemeente eigenrisicodrager is voor alles omtrent bestuurders/wethouders (o.a. wachtgeld, arbeidsongeschiktheid en overlijden). De gemeente is daarnaast ook eigenrisicodrager voor de WW. Aan medewerkers die ontslagen worden of waarvan afscheid wordt genomen (ook na een tijdelijk dienstverband) moet een WW-uitkering worden betaald (mits niet verwijtbaar werkeloos). UWV belast deze uitkering door aan de gemeente. De ww-lasten drukken daarmee volledig op de begroting van de gemeente.	50%	3.004.823	1.502.412
Niet geïndexeerde budgetten in de meerjarenbegroting	In onze begroting begroten we op basis van lopende prijzen. Dat zijn de baten of lasten zoals we die in de diverse jaren daadwerkelijk verwachten te mogen ontvangen of te moeten betalen. Voor met name het fysieke domein en enkele onderdelen van het sociale domein zijn we nog bezig toekomstbestendiger te ramen. We zullen nader onderzoeken op welke	50%	2.500.000	1.250.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
	onderdelen dit nodig is en wat de financiële impact is. We denken nu aan een bandbreedte van € 2 tot € 3 mln. Uiterlijk bij de integrale afweging van de begroting 2026 willen we dit risico in kaart brengen en een oplossingsrichting bepalen.			
Gebiedsontwikkeling Oostflank	In verband met de toekomstige herontwikkeling van de Oostflank wordt een bedrag geraamd aan mogelijke planschade/nadeelcompensatie.	30%	2.650.000	795.000
GTD-locatie: diverse risico's	De aanbesteding is mislukt, in die zin dat geen ontwikkelaar een aanbieding heeft gedaan. Het risico bestaat dan ook dat de geprognosticeerde opbrengsten niet worden gehaald. Verder is de grond functioneel gesaneerd. Extra saneringskosten zijn waarschijnlijk noodzakelijk. Indien de vervuilde grond moet worden afgevoerd bedraagt het risico € 0,4 mln. Indien de grond kan worden verwerkt in de geluidswal zijn de kosten en daarmee het risico lager. Tot slot is er met de bestemming woningbouw in de dure sector het risico op vertraging in de uitgifte en daarmee hogere faseringskosten.	70%	836.000	585.200
Hervormingsagenda Jeugd	Gemeenten zijn op basis van de Jeugdwet verplicht om passende jeugdhulp te bieden aan hun inwoners. De Hervormingsagenda geeft richting aan hoe gemeenten deze verantwoordelijkheid beter kunnen invullen, maar de uitvoering ervan is afhankelijk van de afspraken die tussen gemeenten en het Rijk worden gemaakt. Het Rijk stuurt hierop door enerzijds de financiële middelen te korten, maar ook anderzijds (landelijke) kostenbesparende maatregelen aan te dragen of te ontwikkelen. In het kader van de ombuigingen is deze opgave (verder) omarmd, waarbij de afhankelijkheid van het Rijk	30%	1.200.000	360.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
	onverminderd groot is. Dit vormt dan ook mede het risico op succesvolle implementatie.			
Masterplan Centrum - Lindeplein: diverse risico's	Het grootste risico vormt een mogelijke stagnerende verkoop van appartementen waardoor de locatie fysiek niet tot ontwikkeling komt. Ook kan een gebrek aan draagvlak in de omgeving leiden tot vertraging en daarmee hogere rentekosten. Tot slot is er een risico dat er schade ontstaat aan aanliggende panden door het verwijderen van achtergebleven fundering.	30%	1.200.000	360.000
Masterplan Centrum - Victoriapark: diverse risico's	De subsidiegelden voor het Victoriapark omvatten samen € 3,2 mln. Het risico bestaat dat het subsidiebedrag lager wordt als verplichtingen niet gehaald worden, te weten onomkeerbare besluiten t.a.v. de ontwikkeling (overeenkomsten partijen om tot uitvoering te komen) en start realisatie/bouw. Daarnaast is de druk op de woningbouw door schaarste erg groot. Bouwbedrijven hebben goed gevulde orderportefeuilles. Het risico bestaat dat dit een prijsopdrijvend effect heeft en de sloopkosten hoger uitvallen dan geraamd.	10%	3.500.000	350.000
Duurzame uitstroom BUIG	Met ingang van 2026 wordt door het plan van aanpak voor extra re-integratieprojecten voor inburgeraars een duurzame reductie van het cliëntenbestand nagestreefd van 2% per jaar. Vanwege de complexiteit van de doelgroep is dit een stevige opgave. De uitdaging is om de verdere jaarlijkse afname van 2% te realiseren.	50%	600.000	300.000
Stelpost BTW-compensatiefonds	Het BTW Compensatiefonds is in het leven geroepen om door een gemeente betaalde BTW terug te kunnen vorderen. Hiervan is sprake bij inkoopfacturen die voor overheidstaken dienen. Alles wat	30%	950.000	285.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	Risico
	niet gedeclareerd wordt, vloeit terug naar het gemeentefonds (en dus de algemene uitkering). Van de provincies mogen gemeenten hierop anticiperen tot een maximum van 100% van de laatste onderuitputting. Het risico is dat de werkelijke onderuitputting voor 2025 e.v. lager is dan de laatste afrekening van 2023.			
Overige risico's (55)				3.176.300
Totaal				**10.561.412**

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat conform de nota Risicomanagement uit beide onderdelen van de algemene reserve: het vrij besteedbare deel en dat deel dat specifiek gereserveerd is voor het weerstandsvermogen. Het verloop van de algemene reserve is verwerkt in de tabel bij de berekening van de weerstandsratio.

Waardering van de weerstandsratio
De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is. Door de beschikbare capaciteit te delen door de benodigde capaciteit volgt de weerstandsratio. De ratio die daaruit volgt kan vervolgens worden afgezet tegen de door de Universiteit van Twente en in den lande gangbare waarderingstabel.

Ratio	Waardering	Betekenis
>2,0	A	Uitstekend
1,4-2,0	B	Ruim voldoende
1,0-1,4	C	Voldoende
0,8-1,0	D	Matig
0,6-0,8	E	Onvoldoende
<0,6	F	Ruim onvoldoende

Berekening van de weerstandsratio
De weerstandsratio bedraagt in alle jaren meer dan het streefgetal 1,40 en is daarmee “ruim voldoende” te noemen. Dat houdt in dat we “ruim voldoende” in staat zijn om de restrisico’s (afgezet tegen een reële kans van voordoen) op te vangen.

Berekening weerstandsratio (in euro's)	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve vrij besteedbaar	6.659.560	6.324.755	4.444.630	4.404.630
Algemene reserve weerstandsvermogen	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	18.660.377	18.325.072	16.443.977	16.403.977
Benodigde weerstandscapaciteit	10.561.412	10.561.412	10.561.412	10.561.412
Weerstandsratio	**1,77**	**1,74**	**1,56**	**1,55**

Ontwikkeling van de weerstandsratio

Bij de laatste berekening bij de jaarrekening 2023 was de ratio ultimo 2023 3,84. De ratio is lager door zowel een hogere benodigde weerstandscapaciteit als een lagere beschikbare weerstandscapaciteit. Dat heeft vijf oorzaken die in onderstaande tabel cijfermatig zijn weergegeven en daarna tekstueel worden toegelicht.

	3,84	**Jaarrekening 2023**
1)	-1,34	Geen aanvullende risico-simulatie zoals in de jaarrekening 2023
	2,50	***Jaarrekening 2023 zonder aanvullende risico-simulatie***
2)	-0,25	Lager eigen vermogen begin 2025
	2,25	***Risico's Jaarrekening 2023 afgezet tegen vermogen begin 2025***
3)	-0,35	Toevoeging nieuwe risico's begroting 2025
	1,90	***Risico's Begroting 2025 voor ombuigingen***
4)	-0,29	Risico's als gevolg van ombuigingen
	1,61	***Risico's Begroting 2025 na ombuigingen***
5)	0,16	Incidentele mutaties in 2025 in de algemene reserve
	1,77	**Weerstandsratio 2025**
5)	-0,03	Incidentele mutaties in 2026 in de algemene reserve
	1,74	**Weerstandsratio 2026**
5)	-0,18	Incidentele mutaties in 2027 in de algemene reserve
	1,56	**Weerstandsratio 2027**
5)	0,00	Incidentele mutaties in 2028 in de algemene reserve
	1,55	**Weerstandsratio 2028**

N.B. het verschil tussen 2027 en 2028 is (voornamelijk) afronding, vandaar de "0,00"

1. We werken niet meer met de risicosimulatie, waarbij een kansberekening plaatsvond dat alle risico's zich gelijktijdig voordeden
2. Het vermogen begin 2025 is lager dan het vermogen eind 2023
3. Er is een aantal grote risico's bijgekomen, waaronder de indexering van de meerjarenbegroting en de ontwikkelingen op de Oostflank en dan in het bijzonder Groeve Mourik
4. Enkele doorgevoerde ombuigingen om tot een sluitende begroting te komen, hebben een risico, waaronder het BTW Compensatiefonds, de Hervormingsagenda Jeugd en de uitstroom BUIG
5. Voor de jaren 2025, 2026 en 2027 vindt er een incidentele onttrekking uit de algemene reserve plaats ter dekking van voorbereidingskosten en kapitaallasten van de aanvullende investeringen (vanaf 2028 worden de kapitaallasten structureel opgevangen binnen de stelpost aanvullende investeringen).

Verplichte kengetallen
Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente. Door de Adviescommissie Vernieuwing BBV zijn ter versterking van de horizontale verantwoording verplichte financiële kengetallen vastgesteld. Deze treft u onderstaand aan.

Begroting 2025	Verloop van de kengetallen					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Kengetallen:	2023	2024	2025	2026	2027	2028
netto schuldquote	3,7%	20,7%	14,2%	16,0%	17,4%	18,8%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3,6%	13,7%	7,7%	9,6%	11,4%	13,1%
solvabiliteitsratio	57,6%	52,8%	52,5%	52,5%	50,1%	51,0%
grondexploitatie	0,2%	1,4%	1,3%	1,4%	1,4%	1,4%
structurele exploitatieruimte	-1,4%	0,4%	0,5%	-0,7%	0,0%	0,0%
belastingcapaciteit	92,6%	97,8%	95,5%	95,5%	95,5%	95,5%

Beoordeling kengetallen algemeen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van een gemeente.

Beoordeling kengetallen Brunssum

Kijkend naar de kengetallen kan hieruit worden geconcludeerd dat Brunssum een goede netto schuldquota en solvabiliteitsratio heeft. De structurele exploitatieruimte is goed (is positief) en de belastingcapaciteit is lager dan het landelijk gemiddelde.
Hieronder wordt per kengetal weergeven welke verhouding wordt uitgedrukt en wat het kengetal inhoudt.

1. Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100% (groen). Afhankelijk of een gemeente net grote investeringen achter de rug heeft, is de netto schuldquote hoger of lager. Op het moment dat de netto schuldquote boven de 100% komt springt het licht op oranje. Boven de 130% springt het licht op rood, er is dan sprake van een zeer hoge schuld.

2. Solvabiliteitsrisico

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.
De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.
Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.
Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is.

Hoe lager de ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele baten. Bij een negatieve ratio is de gemeente structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5. Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomst van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. Om de belastingcapaciteit te berekenen worden de belastingen vergeleken met de landelijke gemiddelden.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Brunssum. De kapitaalgoederen kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- Infrastructuur (wegen, verkeersregelinstallaties, riolering)
- Voorzieningen (openbaar groen, openbare verlichting, speeltoestellen)
- Gebouwen

Beleidsuitgangspunten
Het onderhoud van alle elementen binnen de openbare ruimte is opgenomen in het plan voor het Integrale Beheer van de Openbare Ruimte 2024-2028 (IBOR 2024-2028)

Het IBOR is gebaseerd op kwaliteitsbeelden volgens de CROW-methodiek (Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grondwater en wegenbouw en de verkeerstechniek). De Raad heeft besloten om kwaliteitsniveau B te hanteren voor het gehele areaal binnen de openbare ruimte. De financiële consequenties van deze keuze zijn vertaald in de onderliggende programma begroting. De financiering van het IBOR vindt plaats van uit een compartimentbenadering. Dit houdt in dat eventuele restbudgetten in enig jaar in een egalisatiereserve zullen worden gestort. Hierdoor wordt over meerdere jaren een gelijkmatig dekkingspatroon bereikt.

Door het uitvoeren van kwaliteitsmetingen in de openbare ruimte weten wij of we voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsbeeld. Het blijkt dat er binnen de gemeente Brunssum geen sprake is van achterstallig onderhoud. Wel stellen we soms onderhoud uit.

Mocht uitgesteld onderhoud om moverende redenen worden opgepakt dan doen we dit afgewogen, zoals het mee laten lopen op een groter integraal project, meeliften op een wijkinitiatief of aanpassingen van beleid.

In 2015 is het Gemeentelijk Rioleringsplan aangepast aan de nieuwe Wet Gemeentelijke Watertaken en de Europese Kaderrichtlijn Water. Dit ‘Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan’ (VGRP) is de grondslag onder de nieuwe rioolheffing, gebaseerd op onroerend goed waarde. Dit VGRP is tot stand gekomen in samenwerking met de Park-stadgemeenten waarbij zoveel als mogelijk gelijke uitgangspunten zijn gehanteerd.

Medio 2020 is, wederom in samenwerking met de Parkstadgemeenten, de opvolger van het VGRP opgesteld, het zogenaamde Watertakenplan Brunssum. Eind 2023 is het basisrioleringsplan van de gemeente Brunssum opgesteld. Dit betreft een hydraulische berekening om het rioolstelsel van de gemeente Brunssum te laten voldoen aan de gestelde eisen. In 2024 zijn de bevindingen vanuit het basisrioleringsplan verwerkt in een bijstelling van het Watertakenplan Brunssum.

De wijzigingen van de arealen zullen elk jaar worden geactualiseerd en daarover wordt de raad geïnformeerd. Dan zal eveneens worden aangegeven hoeveel verhard oppervlak (bestrating en asfalt) veranderd is naar groen, grasbetonstenen en waterinfiltratiebekkens (wadi’s).

Het onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen is opgenomen in het Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP) gebouwen. De onderdelen in de MJOP-gebouwen zijn gebaseerd op de in 2021-2022 uitgevoerde conditiemetingen per gebouw volgens de NEN-2767 metingen. De resultaten van deze conditiemetingen en de energiescans (EPA-labels) zijn verwerkt in het vastgoedbeheersysteem Ultimo. Ieder jaar vindt voorafgaand aan het begrotings-/uitvoeringsjaar een toetsing plaats of de technische staat van het onderdeel het noodzakelijk maakt om onderhoud/vervanging uit te voeren. In geval geen onderhoud/vervanging nodig is, wordt de post doorgeschoven naar opvolgende jaren.

De gegevens van de MJOP worden ook gebruikt in het nog op te stellen Vastgoed- en Accommodatiebeleid. Eind 2024 dient een nieuwe versie Vastgoed- en Accommodatiebeleid ter besluitvorming worden voorgelegd aan college en raad. In het Vastgoed- en Accommodatiebeleid worden de kaders aangegeven over de toekomst van de vastgoedportefeuille van de gemeente en in 2025 volgt een operationeel plan met daarin verschillende varianten: nieuwbouw, renovatie/verduurzaming, accommodaties samenvoegen, sloop en/of afstoten.

Wegen

Beleid
Basis voor het wegbeheer is het IBOR 2024-2028. Met dit plan wordt zorggedragen dat de wegen worden onderhouden conform de vastgestelde ambities. Door de wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording is het bedrag voor vervanging met ingang van 2017 volledig geactiveerd.

Areaal
Het wegennet van de gemeente is ca 143 km lang en de oppervlakte bedraagt ca 159 ha.

Uitvoering
Grootschalig onderhoud en vervanging.
In 2025 zal de reconstructie van Haefland inclusief aanpassingen aan de rotonde op de Prins Hendriklaan worden uitgevoerd.

In 2024 startten we met de eerste fase van het Vijverpark en dit project zal in 2025 voltooid worden. In het Vijverpark worden bestaande arealen vervangen, opgewaardeerd en nieuwe ambities, zoals vastgesteld door uw raad, toegevoegd.

Ook staat het project Wieënweg/Hendrik van Veldekestraat en de Merkelbekerstraat op de planning. De wegen worden een 30km-zone gecombineerd met klimaat-adaptieve maatregelen en/of (afval)waterhuishouding.
Het bouwplan Hof van Oeloven wordt naar verwachting in 2025 afgerond.

Regulier onderhoud wegen en trottoirs.

De prioriteitstelling bij de aanpak van regulier onderhoud wordt in hoge mate bepaald door winterschade aan wegen. Elk voorjaar wordt daarom aan de hand van de actuele schadebeelden het onderhoudsprogramma voor het betreffende jaar bepaald. Uitgangspunt voor het onderhoudsniveau van wegen en trottoirs is CROW-kwaliteitsniveau B, dit conform het IBOR 2024-2028.

Bij reconstructie werkzaamheden zal ook de noodzaak van vervangen van de ander wegdelen zoals trottoirs en parkeerplaatsen e.d. betrokken worden. Tot slot wordt er in 2025 grootschalig onderhoud uitgevoerd aan de trottoirs aan de Rooseveltstraat en omgeving.

Riolering

Beleid
Basis voor het rioolbeheer is het IBOR 2024-2028 en het Watertakenplan. In 2024 zal een bijstelling van het Watertakenplan aan de raad worden voorgelegd.

Op basis van risicodialoog met de raad afgelopen jaar kwamen kwetsbaarheden zoals bijvoorbeeld de wateroverlastlocaties Spoorstraat/Treebeekplein, ABC straat/ Wijenweg en Dorpsstraat aan de orde. Aan de hand hiervan worden uiteindelijk de uitvoering van maatregelen en bijbehorende prioritering bepaald. Bij elke afzonderlijk werk kijken we nu ook hoe we regenwater uit de riolen kunnen weren. Bijvoorbeeld door het aanleggen van wadi's.

Areaal
De gemeente beschikt over circa 187 km vrij verval riolering. Verder zijn er nog de nodige waterbuffers en greppelsystemen, bergbezinkbassins, rioolgemalen, infiltratievoorzieningen, huisaansluitingen en kolkaansluitingen.

Uitvoering
In het IBOR wordt verder rekening gehouden met de exploitatiekosten voor riolering, noodzakelijke jaarlijkse vervanging en verbetering van verouderde riolering. Het vervangen van het riool en aanbrengen klimaat adaptieve maatregelen worden veelal gecombineerd met het grootschalige onderhoud aan wegen. Door deze investering blijft het rioolstelsel ook op de lange termijn in stand op een adequaat niveau. Bij het uitvoeren van (her)inrichtingsprojecten wordt per project bekeken welke maatregelen er nodig zijn om wateroverlast lokaal tegen te gaan.

De afgelopen jaren zijn de rioolinspecties naar aanleiding van meldingen en beoogde projectlocaties uitgevoerd. Hier is geconstateerd dat op diverse plaatsen uitvoeren van reparaties noodzakelijk was. Om meer inzicht te krijgen in de actuele kwaliteitstoestand van het riool is noodzakelijk om meer en structureler de rioolinspecties uit te voeren.

Daarnaast wordt op basis van klachten (wateroverlast) c.q. verstoppingen of verzakkingen (curatief), het riool incidenteel geïnspecteerd, gereinigd, gerepareerd of gerelined.

Openbare verlichting

Beleid
Basis voor het beheer van de openbare verlichting is het IBOR 2024-2028. Bij de opstelling van dit plan is rekening gehouden met de normering afkomstig van de NSvV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde) en de contractuele Voorwaarden Openbare Verlichting. Het gekozen kwaliteitsniveau voldoet aan de criteria van het Politie-keurmerk Veilig Wonen.

Areaal
In 2024, bestond het verlichtingsareaal van de gemeente Brunssum uit circa 6.340 masten en 6.440 armaturen.

Uitvoering
Door het versneld uitvoeren van de LED transitie zullen de onderhoudskosten verder dalen en heeft het een gunstig effect op het energieverbruik.

Openbaar groen

Beleid
Basis voor het groenbeheer is het IBOR 2024-2028 en het Nota Groenstructuren 2024 vastgesteld door de raad in 2024.

Areaal
Ten tijde van de opstelling van het IBOR 2024-2028, bestond het groenareaal van de Gemeente Brunssum uit 129mha openbaar plantsoen, 12.500 st. zogenaamde ‘structuurbomen en 150 ha bospercelen’.

Uitvoering
Onderhoudsniveau b betekent voor openbaar groen dat het totale plantsoen op het vastgestelde niveau wordt onderhouden, waarbij alleen van mechanische onkruidbestrijding gebruik wordt gemaakt. Tevens wordt dan de noodzakelijke herinrichting, omvorming en vervanging uitgevoerd, te denken valt hierbij aan omvorming extensief onderhouden bermen naar bloemrijke-en kruidenrijke bermen. Sanering bomenbestand waarbij de nadruk ligt op biodiversiteit, aanleg van klimaat adaptief groen, voorkomen van boomwortelschade en areaalvergroting. Daarnaast zal onderzoek worden voorgezet naar alternatieve bestrijding van de eikenprocessierups en aanpak van de waterkwaliteit en benodigde onderhoudskosten van de verschillende vijvers binnen onze gemeente.

Speeltoestellen

Beleid
Basis voor het beheer van de speeltoestellen is de Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024.

Areaal
In de gemeente Brunssum zij 77 speelplekken. Over 66 van deze plekken zijn in totaal ongeveer 400 toestellen geplaatst, inclusief de 3 niet-commerciële speeltuinen.

Uitvoering
Uitgangspunt is het uitvoeren van adequaat onderhoud op basis van inspecties en meldingen. Daarnaast worden de speeltoestellen aan het einde van hun levensduur vervangen. Voor de Vervanging is een reserve beschikbaar (product 010105). Daarmee wordt het areaal op het huidige kwalitatieve en kwantitatieve peil gehouden.

IBOR 2025 (excl. loonkosten)	
Verkeersveiligheid	€ 67.000
Openbare verlichting	€ 619.705
Wegbeheer (onderhoud)	€ 1.369.106
Rioolbeheer	€ 1.604.750
Groenbeheer	€ 1.069.258
Speeltoestellen	€ 45.500
Kunstobjecten	€ 55.000
Civiel Technische kunstwerken	€ 46.500
Openbare begraafplaats	€ 13.800
Beleids-/beheerplannen	€ 30.000
Vervanging wegen	€ 1.720.000
Totaal	**€ 6.640.619**

Bij het vaststellen van de IBOR is bepaald dat de bedragen in het IBOR jaarlijks zullen worden geïndexeerd volgens de Grond-, Weg- en Waterbouw Inputprijsindex.

Gebouwen

Beleid
Als beleidsmatige basis voor het gebouwenbeheer hanteren we de MeerJarenOnderhouds Planning (MJOP) hetgeen aanhaakt aan het in 2022 geactualiseerde Accommodatiebeleid. Door het uitvoeren van conditiemetingen en de resultaten te verwerken in een MJOP, is de begroting geactualiseerd. Het meerjarig onderhoud betreft de instandhouding van de vastgoedobjecten. Hierbij is geen sprake van achterstallig onderhoud, er kan wel sprake zijn van uitgesteld onderhoud. Mocht uitgesteld onderhoud om moverende redenen worden toegepast (denk hierbij aan het eventueel toekomstig afstoten van het object, of eventueel toekomstige sloop) dan wordt in het kader van risicomanagement beoordeeld of er toch onderhoudsactiviteiten moeten worden uitgevoerd om de veiligheid van gebruikers en bruikbaarheid van het object te waarborgen.

Areaal
Het MJOP omvat alle vastgoedobjecten in eigendom van Gemeente Brunssum inclusief buitensportvelden en de in eigendom zijnde onderwijsgebouwen.

Uitvoering
Uitgangspunt bij het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is dat zij moeten voldoen aan het vigerend Accommodatiebeleid en aan wet- en regelgeving (o.a. Nen-1010, legionella etc.).

Het huidige Accommodatiebeleid is onderhevig aan actualisatie en zal in combinatie met het nog op te stellen Vastgoedbeleid worden opgesteld. Eind 2024 vindt besluitvorming plaats door college en raad en na besluit volgt een operationeel plan welke accommodaties als eerste worden aangepakt en welke later binnen de kaders van het Vastgoed- en Accommodatiebeleid.

Onderdeel Gemeente-eigendommen

Product	Productnaam	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
G043101	Groot Onderhoud Bestuurscentrum	19.150	243.010	71.600	504.412
G043102	Groot Onderhoud Oude Raadhuis	136.253	0	4.550	3.230
G043103	Groot Onderhoud Muziekschool	0	9.860	4.800	50.277
G043104	Gr.Ond.Houserveld BSV-Limburgia	66.324	0	0	23.763
G043105	Gr.Onderh.In de Struiken Langeberg	0	49.589	0	0
G043108	Groot Onderhoud LTCB	0	14.000	0	6.730
G043109	Groot Onderhoud Sporthal Rumpen	131.660	0	936	82.200
G043110	Groot Onderhoud Sportzaal Brs-Noord	0	69.891	0	0
G043113	Groot Onderhoud Rumpenerhof	214.007	3.685	22.250	24.650
G043117	Gr.Onderh.Speeltuingeb.Buschkesberg	21.945	0	0	17.374
G043118	Gr.Onderh.Speeltuingeb.Klaver-4	6.290	10.417	2.400	0
G043120	Gr.Onderh.Dorpstraat 18D Fransciscus	55.166	7.000	15.439	24.175
G043121	Gr.Onderh. Pr.Hendriklaan Vincentius	0	0	0	26.254
G043122	Gr.Onderh. Spoorstraat 32 Willibrord	0	1.600	0	5.500
G043124	Gr.Onderh. Gem.huis Klaver 4	0	8.170	0	41.480

Product	Productnaam	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
G043125	Groot Onderhoud De Gasperistraat 3	0	0	8.984	10.406
G043127	Groot Onderhoud Begraafplaats	0	0	8.208	0
G043131	Groot Onderhoud Speeltuin Treebeek	2.520	11.347	0	4.376
G043132	Groot Onderhoud Planeetstr 1	7.770	0	0	0
G043133	Groot Onderhoud Poolse Huis	0	56.240	0	0
G043139	Groot Onderhoud ATIVU	0	38.747	0	8.090
G043144	Groot Onderhoud Brikke Oave	1.127	1.800	0	5.500
G043146	Groot Onderhoud Openluchttheater	27.000	27.000	27.000	27.000
G043148	Gr.Onderh.Accom Robin Hood	0	904	0	2.917
G043152	Groot Onderhoud De Gasperistraat 7	82.185	80.798	18.100	0
G043155	Gr.Onderh.Kinderboerderij	4.620	2.400	0	1.500
G043158	Gr.Onderh.Pompgebouwen	3.550	4.050	0	5.400
G043500	Groot Onderhoud Rombouts	40.651	164.752	463.330	543.506
Onderdeel Gemeente-eigendommen		**820.218**	**805.260**	**647.597**	**1.418.740**

Onderdeel Brede Scholen

Product	Productnaam	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
G043610	Groot Onderhoud BMV Oost	70.875	292.088	135.733	42.293
G043611	Groot Onderhoud BS Langeberg	0	2.949	0	22.931
G043612	Groot Onderhoud BS Treebeek	0	6.951	0	96.339
G043613	Groot Onderhoud BS Centrum	34.000	102.000	30.000	30.000
G043614	Groot Onderhoud Sporthal Treebeek	0	19.515	0	0
Onderdeel Brede Scholen		**104.875**	**423.503**	**165.733**	**191.563**

Onderdeel Fontein/Kunstwerk

Product	Productnaam	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
G043114	Gr.Onderhoud Fontein Lindeplein	0	7.000	0	0
G043135	Groot Onderhoud Straatbeelden, kunst	26.000	26.000	26.000	26.000
Onderdeel Fontein/Kunstwerk		**26.000**	**33.000**	**26.000**	**26.000**

4. Financiering

Beleidsuitgangspunten
Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden), respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasury statuut.

Uitgangspunt is hierbij dat sprake is van gemeente brede financiering om zo optimaal mogelijk de afstemming tussen liquide middelen en aan te trekken leningen te garanderen. Dit geschiedt door consolidatie van de kortlopende schuld door een langlopende lening op het moment dat de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden.

Gezien de hoogte van de geplande investeringen de komende jaren zal het noodzakelijk zijn om nieuwe langlopende leningen aan te trekken. Dit zal waarschijnlijk leiden tot een stijging van de omslagrente. Hoe hoog de rente op deze leningen is hangt af van het moment van afsluiten.

Risicobeheer
Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep	Met/zonder Hypothecaire Zekerheid	Restantschuld In € 1.000 op 1-1-2025	Restantschuld In € 1.000 op 31-12-2025
Semi overheidsinstellingen, ISD-BOL verbouwing hoogbouw, verrekend met bijdrage en investering.	Verrekening	€ 581	€ 540
Niet toegestane instellingen volgens treasurystatuut:			
WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	Zonder hypotheek	€ 145	€ 130
Lening Enexis 2020	Zonder hypotheek	€ 2.000	€ 2.000
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut			
waarvan:			
-rentedragende leningen muziekverenigingen	Verr.via subsidie	€ 14,0	€ 11,0
-leningen voor zonnepanelen	Debiteurenrisico bij Volta	€ 2.043	€ 1.803
Totaal verstrekte gelden		**€ 4.783**	**€ 4.484**

Financiering

Kortlopende financiering
In principe worden de investeringen in eerste instantie gefinancierd via kas- of callgeldleningen. Hiertoe worden twee offertes aangevraagd (art. 9.4 Treasury statuut 2020). Bij het afsluiten van kort geld wordt erop gelet dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden.

In juni 2024 heeft de ECB besloten de rente met 0,25% te verlagen. Dit werkt op termijn door in de tarieven van de banken. Voor 2025 wordt op dit moment geen verdere stijging van de rente verwacht.

Overzicht renteniveau's kortlopende financiering	
1 maands-Euribor: gemiddelde 1e halfjaar 2024	3,828%
1 maands kasgeld BNG	op aanvraag

Bron: BNG/global rates

Financiering via Leasecontracten
Er zijn leasecontracten afgesloten voor de dienstauto van afd. Toezicht en Handhaving, de koffieautomaten, smartphones, multifunctionals, couverteer- en vouwmachine en een specifieke printer.

Langlopende financiering
Om de renterisico's zoveel mogelijk tegen te gaan, worden meestal onderhandse leningen aangetrokken. Deze hebben een rentevast periode van minimaal 10 jaar, of zijn rentevast gedurende de gehele looptijd.

Voor de leningen van de gemeente wordt geen renterisico gelopen. Dat komt omdat de reeds afgesloten leningen een rentevaste periode hebben, die gelijk is aan de looptijd van de lening.

Tot op heden zijn alleen leningen aangegaan met een lineaire aflossing, waardoor het renterisico ook beperkt is tot het schuldrestant op het moment van renteherziening, aangezien dan geen herfinanciering plaats hoeft te vinden.

Mutaties in de leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000,--

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Stand per 1 januari 2025	€ 9.191	€ 8.233	€ 7.275	€ 6.317
Nieuwe leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 958	€ 958	€ 958	€ 758
Stand per 31 december 2025	€ 8.233	€ 7.275	€ 6.317	€ 5.559

In deze tabel wordt ervan uitgegaan dat van 2025 tot en met 2028 geen nieuwe leningen worden aangegaan. Afhankelijk van de planvorming voor nieuwe investeringen kunnen nieuwe leningen noodzakelijk zijn. Actualisatie zal dan volgen.

Wet verplicht schatkistbankieren
Vanaf december 2013 dienen overtollige gelden bij de schatkist te worden gestald. Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel voor schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2 % van het begrotingstotaal. Voor 2025 is dit: € 2.500.000.

Deze gelden mogen buiten de schatkist worden aangehouden per dag. De rentevergoeding van de schatkist is de daggeldrente. In juni 2024 was deze 3,66%. Dagelijks wordt het saldo op de BNG rekening aan het eind van de middag automatisch afgeroomd.

Rente op rekening-courant
Het rentepercentrage tegoeden rekening courant van de BNG varieert tussen 3,59 % en 4,00%.

Toetsing aan de wet fido
De wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) verbiedt overschrijding van het zogenaamde 'kasgeldlimiet'. Deze wordt bepaald aan de hand van 8,5 % van de totale omvang van de begroting, zoals hierboven vermeld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet door de gemeente worden aangegeven op welke termijn en op welke wijze ervoor wordt gezorgd dat de netto vlottende schuld weer lager zal worden dan het kasgeldlimiet.

Overzicht toetsing aan kaders Wet Fido

Bedragen x €1.000

Omschrijving	3e kw.2023	4e kw.2023	1e kw.2024	2e kw.2024
Omvang begroting per 1-1-2024: € 120.409				
1. Toegestane kasgeldlimiet op jaarbasis				
-in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
-in Euro	€ 9.700	€ 9.700	€ 10.235	€ 10.235
2. Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar kasgelden	€ 4.000	€ 1.300	€ 2.500	€ 3.333
Schuld in rekening-courant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Gestorte gelden door derden	€ 77	€ 77	€ 83	€ 88
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
Totaal vlottende schuld	€ 4.077	€ 1.377	€ 2.583	€ 3.421
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	€ 15	€ 37	€ 39	€ 12
Tegoeden in rekening-courant	€ 265	€ 359	€ 426	€ 581
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 0	€ 0		
Tegoeden bij de schatkist	€ 6.063	€ 4.142	€ 3.894	€ 5.161
Totaal vlottende middelen	€ 6.343	€ 4.538	€ 4.359	€ 5.754
4. Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	-€ 2.266	-€ 3.161	-€ 1.776	-€ 2.333
Toegestane kasgeldlimiet	€ 9.700	€ 9.700	€ 10.235	€ 10.235
Ruimte(+)Overschrijding(-)	€ 11.966	€ 12.861	€ 12.011	€ 12.568

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld in 2025

Bedragen x €1.000

Omschrijving	
1. Renteherziening op vast schuld o/g	€ 0
2. Betaalde aflossingen	€ 958
3. Rentrisico (1+2)	€ 958
4. Begrotingstotaal jaar	€ 125.013
Het bij Min.Regeling vastgestelde %	20%
Toets risiconorm	
5. Renterisiconorm	€ 25.003
6. Ruimte c.q. overschrijding (5-3)	€ 24.045

Conclusie uit bovenstaande toetsing is dat zowel het kasgeldlimiet als de renterisiconorm in 2025 naar verwachting niet zullen worden overschreden. Mocht de kasgeldlimiet in de daarop volgende jaren overschreden worden dan zal er op dat moment een langlopende lening worden aangetrokken.

EMU saldo (ontwikkeling)
In de volgende tabel is het EMU-saldo voor de jaren 2025-2028 weergegeven.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld, dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis

Voor 2024 is er een individuele referentiewaarde per gemeente opgenomen in de decembercirculaire gemeentefonds 2023 waaraan het EMU-saldo getoetst kan worden. Dit is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente heeft in de gezamenlijke tekortnorm.

Het verloop van het meerjarige EMU-saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door aan- en verkopen inzake de grondexploitaties en het tekort op de exploitatie.

Bedragen x €1.000

	2024	2025	2026	2027	2028
Berekend EMU-saldo	€ 1.894	€ 8.016	-€ 245	€ 186	-€ 1.126
Referentiewaarde gemeente Brunssum	-€ 4.596	-€ 6.221	-€ 6.221	-€ 6.221	-€ 6.221

Geprognotiseerde balans

Bedragen x €1.000

Geprognotiseerde balans per einde boekjaar	Realisatie					
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
ACTIVA						
Vaste activa:						
Materiële en immateriële vaste activa	€ 58.963	€ 69.909	€ 65.946	€ 65.584	€ 65.261	€ 65.456
Financiële vaste activa:						
Deelnemingen	€ 313	€ 313	€ 313	€ 313	€ 313	€ 313
Leningen woningbouwcorp. en langlopende u/g	€ 2.925	€ 2.882	€ 2.803	€ 2.725	€ 2.648	€ 2.571
Ov. Uitzettingen met looptijd van 1 jaar of langer	€ 2.283	€ 2.078	€ 1.803	€ 1.563	€ 1.323	€ 1.083
VASTE ACTIVA	€ 64.484	€ 75.182	€ 70.865	€ 70.185	€ 69.545	€ 69.423
Vlottende activa:						
voorrraden	€ 373	€ 113	€ 373	€ 373	€ 373	€ 373
uitzettingen	€ 12.219	€ 3.293	€ 5.012	€ 2.735	€ 2.507	€ 586
liquide middelen	€ 488	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Overlopenda activa	€ 8.041	€ 6.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
VLOTTENDE ACTIVA	€ 21.121	€ 10.406	€ 13.385	€ 11.108	€ 10.880	€ 8.959
TOTAAL ACTIVA	**€ 85.605**	**€ 85.587**	**€ 84.249**	**€ 81.293**	**€ 80.424**	**€ 78.381**
PASSIVA						
Eigen vermogen	€ 49.176	€ 45.187	€ 44.225	€ 42.643	€ 40.314	€ 39.978
Voorzieningen	€ 8.951	€ 3.176	€ 7.617	€ 7.201	€ 7.199	€ 6.250
Vaste schulden	€ 13.577	€ 10.649	€ 10.332	€ 9.374	€ 8.416	€ 7.657
VASTE PASSIVA	€ 71.704	€ 59.012	€ 62.174	€ 59.218	€ 55.929	€ 53.885
Vlottende schulden	€ 6.134	€ 19.575	€ 14.075	€ 14.075	€ 16.496	€ 16.496
Vlottende passiva	€ 7.767	€ 7.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
VLOTTENDE PASSIVA	€ 13.901	€ 26.575	€ 22.075	€ 22.075	€ 24.496	€ 24.496
TOTAAL PASSIVA	**€ 85.605**	**€ 85.587**	**€ 84.249**	**€ 81.293**	**€ 80.425**	**€ 78.381**
SALDO	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

BBV en renteroerekening

Het nieuwe BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. Vanaf 2018 treedt de nieuwe regelgeving in werking waarbij de interne rentetoerekening mede afhankelijk wordt van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa.

Onderstaand schema geeft nader inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Berekening van de omslagrente			
conform de Rente notitie 2023 van de commissie BBV	Begroting 2025		
Boekwaarde investeringen per 1-1-jaar 2025 (incl. grondbedr.)		€ 76.163.829	A
Af: vaste eigen financiële middelen			
reserves en voorzieningen per 1-1-jaar 2025		€ 42.456.678	B
restantschuld geldleningen		€ 9.191.667	C
		€ 51.648.345	B + C
Financieringstekort/-overschot		€ 24.515.484	A - (B+C)
Rentelasten/-baten			
rente vaste schulden		€ 228.545	D
rente eigen (interne) financieringsmiddelen (incl spaartegoeden)		€ 111.161	E
rente financieringstekort/-overschot		€ 0	F
Totaal rentefactoren		€ 339.706	D+E+F
Boekwaarde investeringen per 1-1- jaar 2025		€ 76.163.829	A
af: investeringen met vast rentepercentage		€ 0	G
rente te verdelen over		€ 76.163.829	A-G
totaal rentefactoren		€ 339.706	D+E+F
af: vaste rente van investeringen		€ 0	H
te verdelen rente		€ 339.706	D+E+F-H
te verdelen rente (D+E+F-H)			
x % = omslagrente		0,45%	
Afgeronde renteomslag		0,5%	

5. Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

In 2024 wordt de reeds ingezette koers, om meer gebieds- en opgave gericht te gaan werken via een programma aanpak, op experimentele wijze verder geïntensiveerd. Samen met betrokken inwoners, buurt, maatschappelijke partners, private instellingen en ondernemers worden maatschappelijke vraagstukken en opgaven in afgebakende gebieden in kaart gebracht, ideeën verzameld, onderzocht en uiteindelijk wordt een route uitgestippeld om te komen tot effectieve oplossingen voor de betreffende buurt en haar bewoners. De opgedane ervaringen van het wijkgerichte werken zullen hierin worden meegenomen. De gemeente zal vervolgens het interactieve proces mede begeleiden als facilitator en gelijkwaardige netwerkpartner om te komen tot het implementeren van die adequate verbeteringen.

Deze andere manier van werken gaat zorgen voor nieuwe inzichten en geeft daarmee een belangrijke impuls aan de verdere concretisering van de organisatieontwikkeling. Duidelijk gaat worden welke werkzaamheden en majeure opgaven -zoals vastgelegd in het coalitieakkoord - opgepakt kunnen worden via een programma aanpak en welke werkzaamheden via de lijnorganisatie blijven lopen. Ook zal er hierdoor een verandering optreden met betrekking tot rollen, taken, leiderschap, monitoring en regie. Overzicht houden, integrale afwegingen maken en continu de juiste prioriteiten stellen afgezet tegen de beschikbare middelen en bedrijfsvoering is dan de uitdaging. En voor het personeel is de uitdaging om aan de slag te gaan met andere rollen en taken en een andere manier van werken.

Dit alles tezamen leidt tot een organische doorontwikkeling van die organisatie. Voor deze ontwikkelingen zijn door uw raad in de begroting 2023 reeds meerjarig gelden beschikbaar gesteld.

Personeel

Onze organisatie is een verzameling van mensen/ medewerkers en díe medewerkers maken het verschil voor onze inwoners. De ingeslagen koers, om via een programma aanpak te gaan werken, gaat daardoor ook zorgen voor een verandering ten aanzien van ons personeelsbeleid. Het wordt nog meer van belang om te kijken naar de kwaliteiten (en valkuilen) van medewerkers om ze op die manier in hun kracht te zetten en werk- taken c.q. rollen- te kunnen laten doen waar ze goed in zijn én intrinsiek gemotiveerd voor zijn. In de huidige arbeidsmarkt blijft het moeilijk om potentiële medewerkers te kunnen aantrekken en te behouden. Zinvol/ zingevend werk c.q. werk met impact op de maatschappij kan hierin een onderscheidend zijn richting de arbeidsmarkt. Werken via een programma aanpak kan deze propositie invullen; jíj als ambtenaar maakt het verschil en de impact zie je dagdagelijks in de voortgang van het programma. Om in de arbeidsmarkt -als kleine gemeente - onderscheidend te kunnen zijn, dienen we echter -naast zinvol werk en een dynamische omgeving- ook te kijken naar onze (concurrerende) arbeidsvoorwaarden. Juist omdat (individuele) medewerkers het verschil maken, zijn veel wisselingen in het personeelsbestand een grote uitdaging voor de bedrijfsvoering en de continuïteit van onze organisatie.

De thema's die hiervoor voor 2024 actueel zijn en blijven op P&O gebied:

- Strategisch HRM beleid (update). Aangezien de organisatieontwikkeling in volle gang is en een extra impuls gaat krijgen via een programma aanpak, heeft dit ook invloed op de koers van de organisatie en op de doorontwikkeling van ons personeel. Daarom zal het strategisch HRM beleid ook geüpdatet moeten worden.
- Arbeidsmarktcommunicatie (ook wel 'employer branding' genaamd). Door effectief ons verhaal te vertellen aan huidige werkzoekenden over 'wie we zijn' en 'welke impact je werk als medewerker van de gemeente Brunssum kan hebben', laten we zien waar wij ons in

onderscheiden ten opzichte van andere werkgevers en geven we een eerlijke en authentieke indruk. Op deze manier willen we de juiste medewerkers aantrekken, maar ook de juiste medewerkers behouden met trots voor waar wij voor staan. Tevens zullen we moeten kijken naar de onderscheidenheid op (secundaire) arbeidsvoorwaardengebied, om op die manier ook voldoende concurrerend te kunnen zijn met de grotere gemeenten in de regio.

- Werving en selectiebeleid met oog voor interne mobiliteit. (Door)groeimogelijkheden is een onderwerp dat vaak terugkomt in werkbelevings-onderzoeken. Interne kansen om door te groeien, zowel horizontaal of verticaal, bieden medewerkers ontwikkelperspectief en geeft (ver)binding. I.v.m. uitval is het niet gelukt om dit beleid in 2023 al te vernieuwen, daarom is het doorgeschoven naar 2024.
- Introductiebeleid. Een goede introductie zorgt dat nieuwe medewerkers zich snel op hun gemak voelen, een band opbouwen met onze organisatie- en onze cultuur- en snel weten wat van ze verwacht wordt en wat ze van de organisatie mogen verwachten. Voor 2024 blijven we- op basis van feedback van nieuwe medewerkers- ons introductiebeleid verder uitdiepen om het aan het einde van het jaar vast te stellen.
- Functiewaardering. Op de juiste manier belonen, is van groot belang voor de motivatie en betrokkenheid van medewerkers en voorkomt ongelijkheid in beloning. Tevens is het een blijk van waardering over hoe kwaliteiten gewaardeerd worden. Voor 2024 staat het afhandelen (eventuele geschillen) van HR21 gepland.
- Vitaliteit en flexibel werken. Gezondheid, zowel mentaal als fysiek, en werk-privé balans zijn andere onderwerpen van werkbeleving die hoog scoren voor (potentiële) medewerkers. Het is voor medewerkers essentieel dat er een goed evenwicht is tussen stress en energie en dat deze energiebalans duurzaam in evenwicht wordt gehouden. Daarnaast is het belangrijk dat er plek is voor eigen creatieve inbreng van de medewerkers in hun werk.
- Competentiemanagement. Gezien de organisatieontwikkeling en de impact van de andere manier van werken (via een programma gerichte aanpak), gaan er zaken veranderen qua rollen en taken. Het vergt mogelijk andere competenties (kennis, vaardigheden, houding) van medewerkers en die competenties willen we herkennen, benutten en verder ontwikkelen.

Personeel en Organisatie

Als gemeente hebben we diverse rollen. Nog steeds zijn we een rechtmatige gemeente en ook nog steeds willen we alles efficiënt en effectief inregelen. In die situaties hebben we veel in de hand als gemeente, de invloed van onze acties zijn overzichtelijk/ voorspelbaar, en het uitvoeren van de wettelijke taak staat centraal. Tegelijkertijd verandert de wereld en zien we ook meer en meer de noodzaak voor een andere benaderingswijze. De omgeving vraagt nu óók om niet langer ieder vraagstuk van de inwoner apart te bekijken, maar op zoek te gaan naar samenhang en integraliteit én naar samenwerking met externe partners. Hierbij gaat het om samenwerken en het verbinden van interne en externe ketens. Het is een aanvulling op de reeds bestaande werkwijzen en het beïnvloedt de manieren van werken, het (meervoudig) organiseren en sturen.

Voor onze organisatie en de medewerkers zorgt de ingeslagen koers voor veranderingen. Van leidinggevenden wordt meer een coachende en faciliterende rol gevraagd. Ze moeten gaan sturen op de bijdrage die medewerkers leveren aan de opgaven & baten en de medewerker in de lead laten om op casusniveau te beslissen wat nodig is. Van onze medewerkers verwachten we steeds meer. Voorheen verleenden zij dienstverlening zónder context (iedereen kreeg dezelfde behandeling conform regels/processen) en nu moet het - afhankelijk van de rol die je namens de gemeente inneemt - steeds meer naar dienstverlening mét context c.q. maatwerk (ongelijke gevallen behandelen we ook ongelijk omdat je toewerkt naar een bepaald doel). De processen zijn hierdoor ook anders in deze rol, want de opgave staat centraal en er is samenhang tussen processen. Dit betekent dat complexiteit toeneemt en invloed op het resultaat indirecter wordt. Processen kunnen gelijk zijn in het opzicht dat dezelfde zaken worden afgewogen, maar de uitkomst kan van casus tot casus verschillen (dit kan bijvoorbeeld door het werken met klantreizen). Een wendbare organisatie is daarom van belang om snel te kunnen anticiperen en afwegingen in het moment te kunnen maken. Mét een andere manier van samenwerking met partners; i.p.v. opdrachtgevers wordt het meer partnerschap/ co-creatie.

Het wordt daardoor belangrijk om te kijken naar de kwaliteiten (en valkuilen) van medewerkers om ze op die manier in te kunnen zetten in werk - taken c.q. rollen - waar ze goed in zijn én waarin ze ervaren dat ze zinvol werk doen. Zinvol/ zingevend werk c.q. werk met impact op de maatschappij is tevens een aantrekkelijke eigenschap van ons als (kleine) gemeente richting de arbeidsmarkt. Juist omdat onze (individuele) medewerkers het verschil kunnen maken, is behouden en aantrekken van de juiste medewerkers ontzettend belangrijk.

De thema’s die hiervoor voor 2025 actueel zijn en blijven op het taakveld Personeel en Organisatie:

- Strategisch HRM beleid (update): In 2024 is gestart met het verder ontwikkelen van onze organisatie middels het Leerlab (zie programma 11). Binnen de gemeente vindt er een verschuiving van rollen plaats. Dit beïnvloedt onze manier van werken, organiseren en sturen. Het vraagt om meervoudig organiseren en sturen en ontwikkelen van aspecten van de organisatie zoals leiderschap, andere vaardigheden medewerkers, aanpassing processen en meer samenwerking met de omgeving. Dit heeft invloed op ons strategisch HRM beleid. In 2025 wordt een start gemaakt met het updaten van dit strategisch HRM beleid. De uitgangspunten die we hierin gaan opnemen moeten nauw aansluiten met het verder ontwikkelen van onze organisatie.
- De gemeente als aantrekkelijke werkgever (employer branding): De bestuurlijke ambities zijn hoog; er wordt o.a. focus gelegd op het werken aan complexe maatschappelijke majeure opgaven en een vervolg te geven aan het organisatie-ontwikkeltraject. Werken aan majeure opgaven zorgt voor een andere manier van werken c.q. een verbreding van onze huidige werkwijze. Van initiatiefnemer en beleidsontwikkelaar naar netwerkpartner en coproducent van beleid. Dit is een opgave én een kans voor Gemeente Brunssum als werkgever. Over het

algemeen willen mensen in deze sector werken omdat men zich maatschappelijk betrokken voelt en ‘iets’ substantieels wil bijdragen. Door deze verbreding in werkwijzen geven we medewerkers precies dát; bij ons als kleine zelfstandige gemeente heb je met je werk direct effect op de maatschappij. Ook onze arbeidsvoorwaarden hebben we de afgelopen jaren concurrerender gemaakt ten opzichte van de grotere gemeenten (met vaak hogere inschaling) en het bedrijfsleven (denk aan vernieuwen functiewaarderingssysteem, aanpassingen IKB, beleid en faciliteiten hybride werken). Met als doel om onze huidige collega’s binnen onze organisatie te houden en nieuwe collega’s te kunnen aantrekken. De potentiële nieuwe medewerkers zullen we wel moeten vertellen wat we te bieden hebben als werkgever. Daarom zijn we in juni 2024 gestart met het voorbereiden van onze arbeidsmarktcommunicatie; project ‘employer branding’. We laten zien wie we zijn als organisatie en als werkgever. Wat voor soort mensen werken hier, wat is hun verhaal en wat zou iemands rol kunnen zijn binnen onze organisatie als ze hier nog niet werken (maar wij ze wel goed zouden kunnen gebruiken)? Daarbij vinden we het belangrijk dat het een authentiek verhaal is, dat bij ons als gemeente Brunssum past. In 2025 zetten we deze ingeslagen weg voort. Op basis van de uitkomsten van employer branding wordt ook het beleid Werving & Selectie hierop aangepast.

- Management development: Leidinggevenden gaan van sturen vanuit controle & inhoud naar vertrouwen op de kennis & kunde van medewerkers en sturen op de bijdrage van de professionals op de doelen & waarden van de organisatie. Loslaten, luisteren, coachen en erop vertrouwen dat medewerkers het beste weten wat hun klanten nodig hebben en hoe zij dat goed kunnen aanpakken. Leidinggevenden geven richting, programmeren en faciliteren en zijn 80% van hun tijd kwijt aan hun professionals.

Informatiemanagement

Het fundament van Informatiemanagement binnen de gemeente Brunssum blijft gebaseerd op de pijlers die de afgelopen jaren zijn vastgesteld, namelijk:

- Excellente en innovatieve gemeentelijke dienstverlening
- Digitaal en zaakgericht werken
- Optimaal ingerichte processen
- De datagestuurde gemeente
- Een moderne digitale werkomgeving
- Digitaal vaardige medewerkers
- Een professionele informatiefunctie
- Een moderne informatiearchitectuur

Het programma “Informatiehuishouding op orde” komt in 2025 behoorlijk op stoom. In dit programma worden de wettelijke eisen vanuit de Wet Open Overheid (Woo), de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WEMBV), de Wet Elektronisch Publiceren (WEP) en de Wet Digitale Overheid (WDO) gekoppeld aan onze organisatorische en bestuurlijke ambities voor gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Vanuit een centrale aanpak worden vrijwel alle processen in kaart gebracht. De (her)inrichting van deze processen zal gebeuren middels standaard bouwstenen die gebaseerd zijn op de basisprincipes van het zaakgericht werken, de geldende wet- en regelgeving en de geldende bedrijfskaders van onder andere Informatie- & Archiefbeheer, Informatieveiligheid & Privacy, Integriteit en Rechtmatigheid. Uiteindelijk doel is een betere grip op onze informatiehuishouding en informatiebeheer en een efficiëntere bedrijfsvoering en dienstverlening.

De genoemde grip blijft echter niet beperkt tot de procesinrichting. De ontwikkelingen op het vlak van ICT zijn van een zodanige omvang en gaan zo snel dat in 2025 een meer gestructureerde en planmatige centrale aanpak zal worden opgesteld die de consequenties van voorgestelde besluiten

met gevolgen voor de informatievoorziening en/of het ICT-beheer vanuit het oogpunt van verschillende gespecialiseerde disciplines beoordeelt en hierover adviseert.

Inzake datagedreven werken zal begin 2025 een plan worden aangeboden over de wijze waarop dat binnen de gemeente Brunssum gestalte zou moeten krijgen. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met de gesteldheid van de informatiehuishouding op dat moment, de ambities op het vlak van bedrijfsvoering en een realistisch tijdpad. Aan het plan zal een indicatie van de noodzakelijke middelen worden gekoppeld.

In samenwerking met onze ketenpartner Parkstad-IT zal in 2025 de overgang naar Microsoft 365 worden gerealiseerd. Deze overgang zal een ingrijpende verandering teweeg brengen in de dagelijkse werkpraktijk van onze gebruikers maar ook de IT-infrastructuur. Goede normenkaders inzake de inrichting zijn noodzakelijk om het beheer van deze werkomgeving vanaf de start onder het geldende regime van informatie- en archiefbeheer te brengen en zo de ongestructureerde informatie significant terug te brengen.

De migratie van informatiesystemen naar een SAAS/CLOUD-omgeving zal in 2025 nog niet zijn afgerond. Ons streven is om eind 2025 75% van onze informatiesystemen te hebben omgezet. Synchroon aan deze transformatie wordt de regie op de integratie met onze kantoorautomatisering en koppelingen met andere informatiesystemen als onderdeel van de informatiefunctie verder aangescherpt. Naast technische aspecten zal er de komende periode ook aandacht zijn voor de menselijke kant van de informatiefunctie, in lijn met ons bedrijfsinformatieplan, waarbij we rekening houden met de nieuwe digitale werk- en denkwijze.

De gebiedsgerichte aanpak wordt steeds concreter, waardoor gegevensbronnen rondom de inrichting van de Openbare Ruimte en het Maatschappelijke Domein meer geïntegreerd gepresenteerd zullen worden (bijvoorbeeld via een GIS-viewer). Deze ontwikkelingen worden synchroon doorgevoerd in de verdere integratie van de informatievoorziening, wat de toegankelijkheid van informatie vanuit diverse domeinen zoals Openbare Ruimte en het Sociale Maatschappelijke beleidsveld bevordert.

Begin 2025 zal de gemeente Brunssum worden aangesloten op het E-depot van het Historisch Centrum Limburg. Het aansluiten op dit digitale archief vormt een mijlpaal van een langdurig transformatie van een analoog archivering van dossiers naar een digitale zaakgerichte documentaire informatievoorziening verantwoording.

Informatiebeveiliging & Privacy

Informatiebeveiliging en privacy vereisen binnen de overheid constante aandacht en vormen een structureel kader waarbinnen we voortdurend voldoen aan de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Structurele, objectieve toetsing hiervan vindt plaats via de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) en de verantwoording in de planning- en controlcyclus.

In 2025 zal onder andere aandacht worden geschonken aan de uitvoering van de verbetermaatregelen naar aanleiding van de externe audit Wet Politiegegevens (WPG) en de actualisatie van het informatiebeveiligingsbeleid waarbij ook de Europese regelgeving zal worden meegenomen. Op dit moment is nog onduidelijk of hiervoor additionele middelen noodzakelijk zijn.

Daarnaast verbeteren we de bewijsvoering van diverse processen. De focus bij de toezichthouding zal naast opzet en bestaan van de maatregelen meer gericht worden op de werking van procedures, waardoor de verantwoording op een hoger kwaliteitsniveau komt te staan. Voor meer informatie verwijzen we naar de jaarlijkse verantwoording, evaluatie en planning door het college op dit

gebied. Bovendien is structurele monitoring van dit taakveld een vast agendapunt voor de auditcommissie. Dat geldt overigens ook voor Informatie- en Archiefbeheer.

Facilitaire zaken

Met uitzondering van het kantoormeubilair en kleine aanpassingen in de kantoorinrichting zijn de aanwezige voorzieningen (hydride vergaderen, dockingstations, notebooks, smartphones, thuiswerken) toegespitst op het Flexibel en Resultaatgericht Samenwerken en de uitgangspunten van het hybride werken. Voor het zetten van de laatste stap zijn helaas nog geen additionele middelen voorhanden. Dat betekent dat binnen de huidige exploitatiebudgetten gezocht zal worden naar creatieve oplossingen die maar deels tegemoet komen aan destijds geformuleerde ambities.

Communicatie

Herijking communicatiestrategie

In 2023 stelde de gemeenteraad een nieuw, geactualiseerd communicatiebeleidsplan vast. In dit plan worden ontwikkelingen in de samenleving en het medialandschap van de afgelopen 10 jaar geïnventariseerd, gevolgd door de constatering dat die ontwikkelingen nieuwe eisen stellen aan overheidscommunicatie. Kort gezegd behelst die constatering dat in de hedendaagse samenleving, waar vertrouwen en cohesie onder druk staan, behoefte is aan een flexibele, multimediale inzet van communicatiemiddelen en -inspanningen die voor de lokale samenleving beter zichtbaar maken wat onze bestuurders en onze organisatie doen, met als doel het tijdig en juist informeren van onze inwoners en het creëren van kennis, begrip en, waar gewenst, draagvlak.

Om aan die ambitie uit het nieuwe communicatiebeleidsplan uitvoering te geven, is een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin voor de komende jaren geïnventariseerd is welke middelen nodig zijn, uitgesplitst in deelambities (schriftelijke informatie, informatie in beeld, digitale informatie, programmacommunicatie, huisstijl, lokale journalistiek, et cetera). Het voorstel is om in de komende jaren die middelen gespreid en gefaseerd beschikbaar te stellen in de meerjarenbegroting, met voorrang voor de aanpak van de meest urgente knelpunten.

In 2024 lag de prioriteit bij de versterking van digitale communicatie en programmacommunicatie en het creëren van aanvullende platforms voor beeldcommunicatie. In 2025 komt er extra aandacht voor helder en duidelijk taalgebruik in onze overheidsuitingen (via het programma ‘Klinkende Taal’ en voor het versterken van communicatie op papier, via het ontwikkelen van een kwartaalblad.

Digitale communicatie

Anno 2024 heeft de gemeente een vaste gemeentepagina in het blad Hallo. Hallo Brunssum verschijnt nu nog één keer in drie weken, vanaf 2025, zo is aangekondigd, één keer in de twee weken. Voor 2025 handhaven we deze vaste gemeentepagina. Maar naast dit 'harde' nieuws gaan we in 2025 ook een nieuw blad uitbrengen. In deze nieuwe uitgave is meer aandacht voor achtergronden en uitleg van gemeentelijk beleid en dienstverlening, bijvoorbeeld in de vorm van nieuws en verhalen op een persoonlijk of anderszins microniveau. Hiermee krijgt de abstractie van 'de gemeente' een echt lokale vertaling en creëren we een beleving waarin we zichtbaarder voor de burger zijn en 'dichter bij de burger' staan.

Deze nieuwe uitgave heeft als hoofddoel het bijdragen aan een positieve beeldvorming over Brunssum (zowel ‘Brunssum gemeentelijke organisatie’ als ‘Brunssum stad’) door bestaande kwaliteiten zichtbaar te maken. Afgeleide doelen zijn:

- Resultaten, ontwikkelingen en activiteiten zichtbaar maken en daarmee een positieve beleving en draagvlak bij gemeentelijke projecten en activiteiten bevorderen;
- Achtergronden van beleid en projecten toelichten en daarmee draagvlak bevorderen;
- Burgers enthousiast maken over de gemeente en trots stimuleren;
- Betrokkenheid van inwoners bij gemeentelijke projecten vergroten.

De nieuwe uitgave wordt daarmee een medium dat 1) de gemeente beter herkenbaar en positiever in beeld brengt bij inwoner, bedrijfsleven en overige derden, 2) de wisselwerking tussen overheid en inwoner verbetert, en 3) de effectiviteit van de communicatie-inspanningen verbetert.

De nieuwe uitgave verschijnt als een kwartaalblad, 4 keer per jaar, 2 jaar lang (2025 en 2026).

Programmacommunicatie

De gemeente Brunssum werkt meer en meer integraal in programma's. Voorbeelden van lopende programma's zijn Ons Nieuwe Centrum, Brunssum Noord en Brunssum Oost. Binnen een programma draaien verschillende projecten. Die (deel)projecten zijn voor inwoners vaak het meest zichtbaar en herkenbaar, terwijl het overkoepelende programma doorgaans een complex, moeilijk te overzien plaatje is, met veel interne en externe partijen, ieder met eigen invalshoeken en belangen.

Communicatie speelt hierin een cruciale rol. Terwijl de directe communicatie veelal op het niveau van de zichtbare (deel)projecten gebeurt, dient dit tegelijkertijd te gebeuren vanuit de context en binnen de samenhang van het overkoepelende programma. Een stevige communicatie-inzet kan dit hogere programma-doel bewaken, een inzet die zeker relevant is voor inwoners die direct geraakt worden bij de uitvoering van een programma en/of bij onderdelen daarvan en waarbij het creëren van voldoende kennis, begrip en draagvlak onder deze doelgroep prioriteit is voor ons openbaar bestuur.

Brunssum kiest ervoor om een aantal grote maatschappelijke opgaven in de komende jaren via gebieds-, opgave-, en programmagericht te gaan aanpakken. Dit zorgt voor een andere manier van werken en een verbreding van onze huidige werkwijze. In het kielzog hiervan is ook een passende ondersteunende communicatie-inzet nodig. De capaciteit daarvoor is binnen de huidige formatie niet beschikbaar. Daarom dient structureel extra formatie gecreëerd te worden voor een communicatieadviseur die uitsluitend belast wordt met de communicatiestrategie, en met (de coördinatie van) de uitvoering daarvan, voor de verschillende programma's in onze gemeente. Deze middelen worden gezocht binnen de programmagelden of binnen het budget organisatieontwikkeling.

Duidelijke taal

Een duidelijke overheidscommunicatie is onderdeel van LIA, de Lokale Inclusie Agenda. De LIA legt lokale overheden de verplichting op om niemand maatschappelijk uit te sluiten. Ook het niveau van taalgebruik mag in principe niemand uitsluiten. In Nederland ligt de 'lat' daarvoor op B1-niveau. B1 staat voor eenvoudig Nederlands.

Een relatief eenvoudige manier om het gewenste niveau van gemeentelijke tekstuitingen te bewaken, is de inzet van digitale hulpmiddelen die teksten tijdens de productie (semi-)automatisch vertalen in heldere, eenvoudige bewoordingen. ISD BOL heeft een dergelijk hulpmiddel in het verleden ingezet en meldt hiermee positieve ervaringen, niet alleen vanwege het effect op (verbeterd) taalgebruik, maar ook vanwege het gebruiksgemak. Het was de bedoeling om dit middel, 'Klinkende Taal', in 2024 in te zetten. Vanwege technische vernieuwing (invoering van Office 365) is de introductie doorgeschoven naar 2025.

Interne communicatie

In 2022 is het Interne Communicatieplan vastgesteld. Een aantal zaken zijn al in gang gezet, zoals het organiseren van lunch-inspiratiesessies en workshops, het social intranet, en het lanceren van een blog vanuit de algemeen directeur. Daarnaast blijven we in 2025 inventariseren hoe informatie en onze kernwaarden binnen de organisatie de héle organisatie beter kan bereiken en hoe we integraal samenwerken (meer) kunnen bevorderen. De basis hiervoor is het Interne Communicatieplan; in de uitvoering blijven we continu in gesprek met de organisatie om wensen en behoeften op te blijven halen.

Citybranding

Citybranding is gericht op het stimuleren van de dynamiek van de stad en het verbeteren van het imago van Brunssum. Hierbij zetten we in op het creëren van binding, betrokkenheid en draagvlak bij alle Brunssumers, met als doel meer trotse Brunssumse ambassadeurs. Sinds 2020 bouwen we aan de basis van een sterk merk: OnsBrunssum, waarbij we in 2023 een nog sterkere focus hebben gelegd op Brunssumers tussen de 25 en 45 jaar oud. Deze focus blijven we vasthouden. We kunnen stellen dat de strategie en het merk voet aan de grond heeft in Brunssum.

Deze basis behelst inmiddels een groot aantal concrete zichtbare initiatieven, het online platform (onsbrunssum.nl) waar doorlopend nieuwe artikelen en communicatie voor gecreëerd wordt en sinds 2023 een fysieke locatie (Buro Brunssum). Een groot deel van onze financiële middelen zit in deze bestaande ‘business’. Dat is heel zichtbaar en goed voor -het behoud van de stabiele basis van citybranding voor- Brunssum.

We blijven vasthouden aan onze bestaande ambities: in 2025 zetten we in op 1) zichtbaarheid, 2) verankering en 3) maatwerk. Denk hierbij aan het merk OnsBrunssum nog meer en beter on- en offline zichtbaarder maken, OnsBrunssum (de initiatieven én het merk) fysiek verankeren bij de Brunssumers en maatwerk leveren voor diverse doelgroepen. We voegen daar ook een nieuw anker aan toe: merkverfijning. In 2025 bestaat het merk OnsBrunssum 5 jaar. Dit vraagt om kleine visuele en inhoudelijke doorontwikkelingen in de merkidentiteit, dit alles zullen we vastleggen in een ‘brandbook’ (een document dat als leidraad dient voor alle inhoudelijke en visuele uitgangspunten van het merk OnsBrunssum). Ook wordt hier het perspectief i.o.v. de andere submerken die de afgelopen 5 jaar zijn ontstaan meegenomen. Bijvoorbeeld OnsNieuweCentrum en Buro Brunssum. Zo zorgen we dat we het merk OnsBrunssum in de volle breedte steeds meer ‘laden’ met het thuisgevoel dat bij iedere Brunssumer positief beklijfd. Daarmee blijft een doorlopend effect op Brunssum gewaarborgd. Zo wordt OnsBrunssum onderdeel van de identiteit van Brunssum en dit zet aan tot het beoogde doel: het expliciet uitdragen van trots voor Brunssum. Zowel daarbinnen als erbuiten.

Financien en control

Gelijktijdig met de begroting en conform de recent vastgestelde verordening ex art. 213a sturen wij u een onderzoeksagenda 2025 voor de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken. Deze onderzoeken worden onder de onafhankelijke, ambtelijke verantwoordelijkheid van de concerncontroller uitgevoerd en staan in den lande bekend als “zelfonderzoek door het college”. Daarnaast geven we een impuls aan de verplichte frauderisico-analyses en streven we naar een verdere doorontwikkeling van het “in control” zijn.

Zoals u ziet is de begroting 2025 verder doorontwikkeld. Dit is nodig en gewenst omdat opgavegericht, gebiedsgericht en integraal werken vraagt om een begroting die minder sectoraal is ingericht. Verdere stappen in deze doorontwikkeling zullen worden voorbereid richting nieuwe raadsperiode. De overige beleidsvoornemens voor wat betreft financiën en control zijn in de vorm van doelen en resultaten opgenomen in programma 12 Algemene Dekkingsmiddelen.

Algemeen-juridische zaken

Een van de taken in onze bedrijfsvoering is het bevorderen en bewaken van de juridische kwaliteit van onze dienstverlening. We willen een betrouwbare overheid zijn voor onze inwoners, bedrijven en organisatie door als gemeente rechtmatig, rechtvaardig en behoorlijk te handelen.

Hoofdtaken binnen het juridisch werkveld in 2025 zijn:

- Juridische advisering (gevraagd en ongevraagd) aan college en de ambtelijke organisatie op allerhande rechtsgebieden;
- Waarborgen van de juridische kwaliteit en risicomanagement;
- Tijdige, rechtmatige en procedureel rechtvaardige afhandeling van bezwaarschriften, indien mogelijk door toepassing van een informele aanpak;
- Het (adviseren bij) voeren van procedures in (hoger) beroep;
- Tijdige bekendmaking van wet- en regelgeving en inspelen op nieuwe wet- en regelgeving;
- Kwaliteitscontrole van het bestuurlijk besluitvormingsproces;
- Coördinatie en advisering bij klachten, indien mogelijk door toepassing van een informele aanpak;
- Afwikkeling van Woo-verzoeken, het behandelen van schadeclaims en aansprakelijkstellingen en het voeren van regie op de inzet van externe juridische inhuur.

6. Verbonden partijen

De gemeente Brunssum neemt deel in een aantal maatschappelijke organisaties waarbij sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Dit zijn de zogenaamde verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente.

We spreken van een financieel belang wanneer de gemeente de middelen die zij aan een organisatie ter beschikking heeft gesteld, in het geval van faillissement niet terugkrijgt. Of wanneer financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald. De gemeente blijft dus risicodragend.

Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft in een organisatie. Dat kan door middel van een bestuurszetel, of door het uitoefenen van stemrecht als aandeelhouder.

Toezicht wordt in veel gevallen uitgeoefend via het bestuur. Daarin heeft een afvaardiging zitting uit het college van B&W of uit de gemeenteraad. Op ambtelijk niveau vindt ondersteuning op dit toezicht plaats via de deelname in financiële en beleidscommissies.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt van de verbonden partijen gevraagd om de vastgestelde jaarrekening/jaarverslag en de begroting aan te bieden aan de gemeente. Hieraan voorafgaand dienen de Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders (AFBK) aan de raad te worden aangeboden. Deze stukken worden eerst ambtelijk getoetst en vervolgens via het college van B en W ter informatie c.q. voor een zienswijze aan de gemeenteraad verstrekt.

De gemeente voert taken uit via de inzet van verbonden partijen. Het is, gezien het feit dat een substantieel deel van de gemeentelijke begroting hiermee op afstand staat, van groot belang om als individuele gemeente grip te kunnen uitoefenen op deze verbonden partijen. Begin 2016 heeft de raad de nota “In verbinding met verbonden partijen” vastgesteld. Deze kadernota omvat een algemeen beleidskader en een sturingskader om de grip op verbonden partijen te versterken.

Vanuit het besef, dat we als individuele gemeente niet in staat zijn om onze zeggenschap binnen een gemeenschappelijke regeling wezenlijk te vergroten, hebben de Parkstadgemeenten vanaf 2016 de krachten gebundeld. Deze regionale aanpak heeft geleid tot het document ´Zo doen we dat in Parkstad´. In dit document zijn afspraken vastgelegd, die beogen om de raden beter in positie te brengen, de verbinding met verbonden partijen te versterken, het ambtelijk collectief te organiseren en de colleges van B en W optimaal te faciliteren.

De Parkstadgemeenten hebben met een aantal GR-en de volgende afspraken gemaakt:

1. Gemeenschappelijke regeling en meerjarenplan vormen de basis voor kaderstelling door de raad
2. Gemeenten organiseren samen met de GR-en collectiviteit in de ambtelijke voorbereiding
3. GR-en organiseren informatiebijeenkomsten voor raads- en commissieleden
4. GR-en sturen voorafgaand aan het indienen van begroting en jaarrekening hun Algemene Financiële en Beleidsmatige Kaders (AFBK) op naar de raden
5. Sturing vindt gedurende het jaar plaats.

Overzicht verbonden partijen per categorie

Gemeenschappelijke regelingen (in overeenstemming met de nota verbonden partijen zijn lichte gemeenschappelijke regelingen ook opgenomen in deze opsomming):

- Parkstad Limburg
- Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen (BSGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (met als onderdelen Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen)
- GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg)
- Kredietbank Limburg (Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening Limburg)
- Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
- WSP Parkstad
- Regionale reinigingsdienst (Rd4)
- Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg
- Intergemeentelijke sociale dienst BOL (ISD BOL)
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- Lichte GR Parkstad IT (PIT) / Solido
- Lichte GR beheer afvalwaterketen
- GR Gegevenshuis
- Centrumregeling Inkoop Jeugdzorg ZL
- Omnibuzz
- Samenwerking Watertaken Parkstad

Vennootschappen/Deelnemingen:

- Betere Buren BV
- IBA Parkstad BV
- Bank Nederlandse Gemeenten NV
- Enexis BV (nieuw energienetwerkbedrijf; vroeger onderdeel van Essent BV)
- Rd4 NV
- WML
- Nazorg Limburg BV
- Woon Wijzer Winkel BV

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Dierenbescherming Limburg
- Stichting CMWW
- Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
- Stichting SMK (Stichting Muziekschool Kerkrade)

Overige verbonden partijen:

- Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg
- Subsidieregeling Informele Zorg

Stadsregio Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Met de samenwerking willen we het hoofd bieden aan de gevolgen van krimp en vergrijzing en aan sociale achterstanden. Ook is er aandacht voor grensoverschrijdende samenwerking.

Doel/openbaar belang:

1. Om op basis van de onderwerpen genoemd in de Kern-agenda en de Keuze-agenda de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten te faciliteren en te komen tot een samenhangend beleid en uitvoering daarvan op de gebieden van ruimte & mobiliteit, economie & toerisme, wonen & herstructurering, energie en duurzaamheid (inclusief klimaatadaptatie en circulaire economie), sociaaleconomische structuurversterking en grensoverschrijdende samenwerking.
2. De vorm van de samenwerking kan verschillen. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de Kern-agenda nemen alle gemeenten deel. Daarbij is het Regiobureau procesmatig en inhoudelijk verantwoordelijk. Aan de onderwerpen die deel uit maken van de keuze-agenda nemen alleen Gemeenten deel die daarvoor kiezen. Daarbij heeft het Regiobureau ten minste een monitorende en versterkende taak.
3. Tot de onderwerpen van de Kern-agenda behoren in elk geval: Ruimte Energie en duurzaamheid, Mobiliteit, Economie & toerisme; Wonen & herstructurering, Sociaaleconomische structuurversterking (verbinding onderwijs/arbeidsmarkt, Gezonde Basisschool van de Toekomst, verlengde schooldag en kansrijke start) en Grensoverschrijdende samenwerking.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 597.455	€ 641.037 (+7,30%)	€ 693.037 (+8,11%)	€ 719.037 (+3,75%)	€ 738.037 (+2,64%)

*Producten: 010040/441200; 310001/441200; 570005/441200

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	DB: burgemeester van elke gemeente; ieder lid beschikt over 1 stem. AB: burgemeester en 1 portefeuillehouder van elke gemeente; ieder lid krijgt de helft van het aantal per gemeente toebedeelde stemmen. Iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen. Bestuurscommissies (er zijn er 5): 1 portefeuillehouder per gemeente; iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Reeds decennia wordt met de samenwerking gewerkt aan het oplossen van de problematiek die is ontstaan door vergrijzing en krimp: door inzet op herstructurering en economische structuurversterking. Met de in 2019 met het Rijk gesloten Regiodeal die is afgelopen op 31 december 2022, werd nog meer ingezet op sociaaleconomische thema's, zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden en

	gezondheidsproblematiek, de verbetering van perspectief op werk voor kwetsbare groepen, het zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel voor bedrijven, het vergroten van de veiligheid voor burgers en het voorzien in en versterken van de sociale infrastructuur. De projecten die gefinancierd zijn vanuit de Regio Deal 1.0 bevinden zich in de afrondende fase. De ingezette lijn via de Regio Deal 2019 – 2022 is voortgezet met de Regio Deal 2023-2026, die in 2023 is toegekend en van start is gegaan. De Regio Deal 2023-2026 is geënt op drie hoofdlijnen: 1. Integrale, gebiedsgerichte aanpak van 8 focusgebieden; 2. Kansen voor brede welvaart in een grensoverschrijdende context; en 3. Versterken uitvoerings- en organisatiekracht.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiële risico's worden beschreven in de begroting van Parkstad. Parkstad voert het door het Bestuur vastgestelde jaarplan uit.
Ontwikkelingen	Om de grote en complexe opgaven voor de gemeenten in Parkstad te kunnen aanpakken, blijft de samenwerking binnen de Gemeentelijke regeling essentieel. Het inhoudelijke kompas voor de Stadsregio Parkstad Limburg en de Parkstad gemeenten vormt de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030. Belangrijke zaken voor de komende tijd zijn o.a.: -Het verder versterken van aanpak van de sociaaleconomische achterstanden/ brede welvaart; -Meer dan in het verleden benutten van kansen, zoals de ontwikkeling op de bedrijventerreinenmarkt, die sneller gaat dan de afgelopen 40 jaar; -Het inzetten op het verkrijgen van financiële middelen van het rijk uit de gelden die zijn bedoeld voor inzet in stedelijke vernieuwingsgebieden en grens- en krimpregio's: o.a. de Regio Deal 2.0 (waarvoor Brunssum in 2023 het project Rumpenerstraat heeft ingediend en in 2024 het project Sociaal Veilig Brunssum Noord&Oost) en middels het nog op te stellen nieuwe narratief (waarmee in 2023 is gestart); -Het meer gebruik maken van de mogelijkheden van grensoverschrijdende samenwerking; -Het uitvoeren van de energietransitie en werken aan water- en klimaatadaptie.

	31-12-2022	31-12-2022
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10,71%	10,85%
Resultaat (voor bestemming)	€ 343.000	€ 150.000
Eigen vermogen	€ 6.405.000	€ 6.342.000
Vreemd vermogen	€ 56.541.000	€ 79.398.000
Netto schuldquote	38%	29%
Solvabiliteitsratio	90%	88%
Struct.exploitatieruimte	9%	24%

Veiligheidsregio Zuid-Limburg crisisbeheersing

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweerzorg, prog. 2
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen VRZL werken de 16 gemeenten, Brandweer, Politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid-Limburg) met elkaar samen om bij een ramp of crisis zo effectief mogelijk op te kunnen treden. Op basis van de gemeenschappelijke regeling is elke gemeente van de regio deelnemer van VRZL en daardoor medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de organisatie.
Doel/openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 2.255.302	€ 2.459.940 (+9,07%)	€ 2.531.315 (+2,90%)	€ 2.606.042 (+2,95%)	€ 2.683.304 (+2,96%)

*Producten: 110001/441205; 110002/441205

Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/ burgemeester in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit de burgemeesters van de 16 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Kerntaak van de Veiligheidsregio is om iedereen die in Zuid-Limburg woont, werkt of verblijft te beschermen tegen gezondheidsrisico's, crises en rampen. Dat gebeurt door: -voorkomen: risico's in kaart brengen en treffen van voorbereidingen op maat; -bestrijden: effectief optreden tijdens een crisis of ramp om levens te redden en schade te beperken; -herstellen: inzetten op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade. Fysieke veiligheid, waar een adequate brandweerzorg en crisisbeheersing toe worden gerekend, is een van de thema's van het gemeentelijke veiligheidsbeleid. De ambities

	van de Veiligheidsregio, sluiten aan op de ambities van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Externe trends en ontwikkelingen beïnvloeden onze voorbereiding en zorgen soms voor nieuwe risico's. Het is daarom van belang dat continu en op een dynamische manier risico's worden gemonitord en daar waar nodig direct de operationele voorbereiding wordt aangepast. De komende jaren wordt vooral gefocust op het beter beheersbaar maken van belangrijke risico's, zoals: - Toenemende maatschappelijke onrust: onder andere de COVID-19 pandemie, oplopende energiekosten, inflatie, klimaatverandering en de stikstofcrisis leiden tot een maatschappelijke discussie, waarbij ongenoegen zich steeds vaker uit in maatschappelijke onrust. - Klimaatverandering: een sluimerende crisis die ons bedreigt op de lange termijn en die behalve politieke en maatschappelijke aandacht vraagt om een gerichte aanpak van de verantwoordelijke autoriteiten. - Energietransitie: nieuwe energiebronnen brengen nieuwe risico's met zich mee. Dit vraagt om grote veerkracht en acceptatie van de samenleving, maar ook van hulpdiensten. Voor de grootste risico's in onze regio zijn specifieke bij wet verplichte rampenbestrijdingsplannen opgesteld. De financiële risico's worden beschreven in de jaarlijkse begroting van de Veiligheidsregio.
Ontwikkelingen	In het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 zijn de ambities voor de komende vier jaar gepresenteerd. Samen met het risicoprofiel, het crisisplan en de rampbestrijdingsplannen is dit plan het uitgangspunt voor een efficiënte en effectieve organisatie bij de voorbereiding en aanpak van (grootschalige) incidenten, rampen en crises. De gemeenteraad van Brunssum heeft op 22 april 2024 ingestemd met de Jaarstukken 2023, de structurele bijdrage Cao-loonkosten vanaf 2024 en de begroting 2025 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Tevens heeft de VRZL als beleidsambitie om de kwaliteit te behouden van de brandweerzorg en de doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitszorgsysteem.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,33%	4,36%
Resultaat (voor bestemming)	€-401.920	€ 1.939.693
Eigen vermogen	€ 4.387.029	€ 7.754.136
Vreemd vermogen	€ 59.386.018	€ 58.895.116
Netto schuldquote	38,61%	22,05%
Solvabiliteitsratio	7,57%	8,72%
Struct.exploitatieruimte	0,06%	-1,87%

Stichting Dierenbescherming Limburg

Naam verbonden partij	Stichting Dierenbescherming Limburg, prog. 2
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	De gemeente heeft een wettelijke taak om zwerfdieren waarvan een eigenaar vermoed wordt op te vangen.
Doel/openbaar belang	De Dierenbescherming heeft de wettelijke taak van de aangesloten gemeenten overgenomen middels een afgesloten contract.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 20.165	€ 20.165 (pm)	€ 20.165 (pm)	€ 20.165 (pm)	€ 20.165 (pm)

*Producten: 120003/443800

Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Zeggenschap	Bestuurlijk portefeuillehouder en ambtelijk medewerker met dierenwelzijn in portefeuille.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit betreft de wettelijke taak betreffende de opvang van zwerfdieren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Uiterlijk 01-01-2017 zou de wederzijdse samenwerking met de Dierenbescherming en de 8 aangesloten gemeenten uit de regio (Parkstad, Vaals en Gulpen-Wittem) geëvalueerd dienen te worden. Op grond van deze evaluatie bespreken partijen gezamenlijk de wijze waarop de wederzijdse samenwerking in de toekomst gestalte dient te krijgen en eventuele wijzigingen die hiertoe benodigd zijn in de dienstverlening van de Dierenbescherming op deze overeenkomst. Echter door een vergaande reorganisatie binnen de Dierenbescherming werd de samenwerking pas in 2022 geëvalueerd. Door de veranderde wetgeving en verdeelde aandacht binnen het collectief van de aangesloten gemeenten en diverse ambtelijke wisselingen heeft dit geleid tot vertraging. De gesprekken/overleggen verlopen hierdoor moeizaam. In 2023 is het model (aangedragen proces van de gemeente Heerlen) gebruikt worden bij de kartrekkers om tot een verder stuk te komen gebaseerd op vraagstukken vanuit de evaluatie en aangepast aan de

	huidige wetgeving. Momenteel is er nog een vaste bijdrage per inwoner aan de dierenbescherming. Afhankelijk van de overeenstemming binnen de samenwerkende gemeenten zal het contract met de dierenbescherming aangepast worden. De vaste prijs per inwoner zal dan heroverwogen worden en kan leiden tot een verhoging van de reservering op de begroting.
Ontwikkelingen	De verwachting is dat de Dierenbescherming zal trachten de bijdragen per opgevangen dier en de vaste bijdrage per inwoner te verhogen. Dierenambulance Limburg-Zuid heeft de samenwerking met gemeente Brunssum stopgezet. Het ophalen en opslaan van kadavers wordt nu door de dienst Openbare ruimte uitgevoerd. Om chips van een overleden dier uit te kunnen lezen is door Openbare ruimte een chiplezer aangeschaft.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat (voor bestemming)	€ -38.000	€ 19.000
Eigen vermogen	€ 4.948.000	€ 4.968.000
Vreemd vermogen	€ 165.000	€ 209.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	96,75%	95,96%
Struct.exploitatieruimte	nvt	nvt

Betere Buren BV

Naam verbonden partij	Betere Buren BV, prog. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	De gemeente Brunssum ziet Betere Buren als hét instrument om vanuit de Participatiewet de integrale uitvoeringsschakel te zijn naar o.a. de domeinen van Jeugdzorg en de WMO.
Doel/openbaar belang	De primaire opdracht voor Betere Buren is het vormgeven van re-integratie- en participatie activiteiten in het kader van de Participatiewet. Deze activiteiten zijn onder te verdelen in een aantal componenten: • Mensontwikkeling oftewel het vormgeven van individuele ontwikkeltrajecten; • Creëren van werkgelegenheid voor de doelgroep vanuit de Participatiewet; • Bijdragen aan maximale participatie van cliënten en daarmee een bijdrage leveren aan het wijkgericht werken.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 804.540	€ 818.581 (+1,75%)	€ 658.740 (-19,53%)	€ 671.160 (+1,89%)	€ 669.830 (-0,2%)

*Producten: 650003/438103; 2024 & 2025 incl. logistiek project re-integratie ad. € 172.800,-.

Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Gemeente Brunssum is 100% aandeelhouder

Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Betere Buren is gepositioneerd als integrale uitvoeringschakel. Zo voorziet Betere Buren in diensten van de WMO, zoals bijvoorbeeld de was- en strijkservice, de scootmobiel pool en de mantelzorgondersteuning. Anderzijds dragen medewerkers bij aan het onderhoud van het openbaar groen en grijs binnen de gemeente, terwijl zij werken aan hun eigen ontwikkeling. Betere Buren werkt 'ontschot'; er zijn zowel medewerkers die werken aan hun ontwikkeltraject op basis van de Participatiewet (PW) en SW-medewerkers
Risico's financieel/ beleidsmatig	Betere Buren is voor een groot deel (inmiddels 95%) afhankelijk van de inbestedingsopdrachten van gemeente Brunssum. Het niet of minder inbesteden bij Betere Buren heeft derhalve directe impact op de bedrijfsvoering en de organisatie van ontwikkeltrajecten. De verschillende bijdragen vanuit de gemeente worden sinds 2023 geïndexeerd vanwege de jaarlijks stijgende kosten, waarbij de kosten in 2023 zelfs explosief zijn gestegen (o.a. door cao verhoging, energie prijzen en reguliere indexeringen).
Ontwikkelingen	Sinds 2023 is alleen Betere Buren nog verantwoordelijk voor de uitstroom, re-integratie en participatie van alle ontwikkelbare (PW-)cliënten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het Werkgeversservicepunt Parkstad Limburg. Tevens is Betere Buren sinds 2023 voor de brede intake, Participatie Inburgering Plan en de verdere begeleiding van inburgeraars. In de afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerlijnen bij Betere Buren. Zo zijn er inmiddels leerlijnen Logistiek, Horeca, Groen, Mobiliteit en Facilitair, waarin deelnemers een gecertificeerde Praktijkverklaring op MBO 1 en 2 niveau kunnen behalen. Daarnaast vervult Betere Buren sinds 2019 het werkgeverschap voor medewerkers die vanuit de banenafspraak hun werkzaamheden bij de gemeente Brunssum vervullen en is Betere Buren ook werkgever voor 6 medewerkers vanuit Nieuw Beschut Werk.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	100%	100%
Resultaat (voor bestemming)	€ 64.185	€ 6.983
Eigen vermogen	€ 112.906	€ 119.889
Vreemd vermogen	€ 331.593	€ 283.092
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	25,4%	29,75%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Centrumregeling verwerving Jeugdhulp

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, prog. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	Sinds 2016 werken de Zuid-Limburgse gemeenten intensief samen op het gebied van Jeugdhulp, waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente en (een groot deel van) Jeugdhulp inkoopt namens de 16 gemeenten. Deze samenwerking komt voort uit een visie waarin wij een dekkend en passend hulpaanbod bieden voor kinderen en jongeren die dit nodig hebben: voor elkaar en met elkaar. Dit aanbod bestaat uit specialistische hulp waar nodig en voorliggende hulp waar mogelijk. Uitgangspunten zijn om dit zo dicht mogelijk bij de burger te bieden waarbij de eigen regie en verantwoordelijkheid centraal staan. Om dit aanbod te realiseren is samenwerking in de regio van belang.
Doel/openbaar belang	De centrumregeling is gericht op verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp t.b.v. de deelnemende gemeenten en regionaal beleid te formuleren.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 13.077.905	€ 12.630.496 (-3.42%)	€ 11.460.128 (-9,27%)	€ 11.542.111 (+0,72%)	€ 11.630.580 (+0,77%)

*incl. ambulante jeugdhulp en kosten programma bureau (prod. 672002; 672003; 672004; 673010; 673020; 673030; 674010; 674020; 682002); 2025 incl. schrappen taakstelling ad. € -1.127.500 en taakstellende ombuigingen uit de Hervormingsagenda Jeugdhulp.

Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	De Stuurgroep Jeugd is het bestuurlijk adviesorgaan inzake de inkoop van Jeugdhulp. Zij adviseren de centrumgemeente Maastricht of het Bestuurlijk Overleg van de 16 gemeenten inzake besluitvormingsvoorstellen. In deze Stuurgroep nemen van elke regio 2 vertegenwoordigers deel (in totaal 6). Namens regio Parkstad nemen de gemeenten Heerlen en Kerkrade deel. Via het Bestuurlijk Overleg Parkstad, waar alle wethouders Jeugd van de Parkstadgemeenten deelnemen, kunnen adviezen worden meegegeven aan de vertegenwoordigers in de Stuurgroep.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Jeugdhulp is onderdeel van het Sociaal Domein en draagt eraan bij dat jongeren en jeugdigen en hun gezinssysteem daar waar nodig ondersteuning ontvangen van een professional. Deze hulp is gericht op het herstellen of behouden van de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige/ het gezin.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Brunssum wil regie houden op het proces (toegang, uitstroom en financieel). Een sluitende formatie om de processen te kunnen borgen is daardoor van belang. Verzuim en krapte op de arbeidsmarkt zijn daartoe verhoudende risico's. Een tijdige aanlevering van juiste data/aanvragen en de verwerking daarvan is eveneens van noodzakelijk.

	Momenteel staan meerdere zorgaanbieders onder financiële druk waarbij herstelplannen van toepassing zijn. De regio is hiervoor gezamenlijk met o.a. het Rijk in gesprek om tot een duurzame oplossing van het stelsel te komen. Duurzame financiële beheersbaarheid en zorgcontinuïteit zijn daarbij leidend.
Ontwikkelingen	Ontwikkelingen In deze lichte gemeenschappelijke regeling wordt gemeente Maastricht aangewezen als centrumgemeente en verwervende partij voor jeugdhulp. Om tot een transparante en kwalitatieve samenwerking te komen is er een SLA (Service Level Agreement) opgesteld. Met ingang van deze regeling werd een verplicht basispakket geïntroduceerd welke alle gemeenten afnemen en een facultatief keuzepakket voor met name ambulante jeugdhulp. Brunssum koopt vanaf 2023 de ambulante jeugdhulp (grotendeels) op sub regionaal verband in Parkstad bij Maastricht in. Voor een het overige deel werkt gemeente Brunssum samen in de sub regio met Kerkrade en Simpelveld. Om deze ontwikkelingen aan te laten sluiten bij de vraagstukken vanuit Brunssum participeert gemeente Brunssum in diverse overlegstructuren in Zuid-Limburg inzake beleid en verwerving (inkoop) om de koppeling met de eigen strategische keuzes goed te stroomlijnen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,72%	4,04%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van de gemeente Maastricht en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie/Doel/openbaar belang	De gemeente Brunssum neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Parkstad BV (WSP) vanwege de bundeling van kennis en expertise wat betreft de regionale arbeidsmarkt en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de werkgeversbenadering in Parkstad. WSP Parkstad Limburg heeft tot doel: Het leveren van dienstverlening die gericht is op duurzame participatie van personen op de arbeidsmarkt. Deze personen hebben een dienstverband bij de GR WOZL óf hebben een uitkering in het kader van de Participatiewet en hebben een loonwaarde tussen de 30 en 100 procent van het wettelijke minimumloon.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 784.555	€ 700.843 (-10,67%)	€ 409.551 (-41.56%)	€ 365.988 (-10,64%)	€ 309.304 (-15,49%)

*Producten: 640002/443300; vanaf 2026 incl. taakstelling ombuiging -50% gemiddelde onderuitputting 2020-2023.

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergadering (AVA WSP)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WSP Parkstad is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de regio Parkstad en ondersteunt ondernemers en ondernemingen in het realiseren van hun economische, sociaal-maatschappelijke en juridische doelstellingen. Dit doen zij door vanuit één loket het beschikbare aanbod van kandidaten in de regio te bemiddelen naar duurzaam betaalde arbeid bij werkgevers. Kandidaten zijn ofwel afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet ofwel hebben een dienstverband in het kader van de (oude) Wsw. WSP Parkstad is dé specialist in het vormgeven van het nieuwe denken waar bij werkgevers beschikbaar werk geschikt gemaakt wordt voor personen met een loonwaarde tussen de 30 en 80 procent van het wettelijk minimumloon. Medewerkers participeren actief in relevante netwerken en geven samen met de gemeenten invulling aan de ‘couleur locale’. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokale krachten om de participatiegraad te kunnen verhogen.
Risico’s financieel/ beleidsmatig	WSP Parkstad Limburg BV is opgericht in maart 2017 en heeft per 1 januari 2018 een Gemeenschappelijke Regeling als rechtsvorm. De gemiddelde leeftijd van de huidige populatie SW-medewerkers is relatief hoog. De groei van het aantal detacheringen van SW- medewerkers stagneert omdat steeds meer vak-vaardige en productieve medewerkers uitstromen door pensioen.
Ontwikkelingen	WSP Parkstad Limburg is georganiseerd in GR- vorm, waarin de onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning OZL zijn opgenomen. In lijn met het beleidsuitgangspunt ‘Van binnen naar buiten’, worden zoveel mogelijk medewerkers naar vermogen geplaatst bij reguliere werkgevers. Dat geldt ook voor de werkbegeleiders. Vervanging door mensen uit de Participatiewet heeft daarom volle aandacht. WSP Parkstad werkt veel samen met de andere WSP’s in de regio Zuid-Limburg opdat het arbeidsmarktbeleid en de dienst-verlening meer afgestemd en de herkenbaarheid voor werkzoekenden en werkgevers beter wordt. De ontwikkeling naar een regionaal werkcentrum, waarin de partijen samenwerken, is in gang gezet. GR WSP is hierbij vaste partner. WSP is ook partner in de verdere opzet van de Sociaal Ontwikkel-bedrijven, de Regionale Werkhubs en het opgestelde ‘doe-beleid’ van de arbeidsmarktregio Parkstad. Deze ontwikkelingen hebben een sterke verbinding met elkaar en WSP is daarbij telkens de partij die werkgevers en werkzoekenden tot elkaar brengt en de arbeidsmogelijkheden inventariseert en initieert.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,11%	4,06%
Resultaat (voor bestemming)	€ 787.000	€ 973.000
Eigen vermogen	€ 787.000	€ 973.000
Vreemd vermogen	€ 3.366.000	€ 4.245.000
Netto schuldquote	14,43%	34,92%
Solvabiliteitsratio	18,95%	18,65%
Struct.exploitatieruimte	16,04%	35,37%

Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, prog. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).
Doel/openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap heeft tot doel: 1. Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn op basis van de WSW. 2. Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van een beschutte werkomgeving.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 9.634.994	€ 9.679.065 (+0,46%)	€ 9.142.498 (-5,54%)	€ 8.464.897 (-7,41%)	€ 8.043.491 (-4,98%)

*Producten: 640001/441200-443300. De aan GR WOZL/WSP door te betalen Rijksbijdrage SW is direct gerelateerd aan mei en september circulaires van het Rijk. Om te garanderen dat een zo actueel mogelijk bedrag is opgenomen in de gemeentebegroting en de beide bestuursrapportages wijken we hier af van de vastgestelde begrotingswijzigingen GR WOZL/WSP wegens, op dit punt, verouderde informatie. Als basis voor de Rijksbijdrage SW gebruiken we hiervoor wel de door GR WOZL/WSP opgevoerde verwachte standen Arbeidsjaren (AJ's) incl. natuurlijk verloop. Deze AJ's worden dan vermenigvuldigd met de meest recente stand Rijksbijdrage/AJ uit de betreffende circulaire. Vanaf 2026 incl. taakstelling ombuiging -50% gemiddelde onderuitputting exploitatiebijdrage 2020-2023.

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB

Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WOZL heeft tot doel om de SW-doelgroep tewerk te stellen die aangewezen is op beschut werk volgens de oude WSW-systematiek. De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het tekort op de uitvoering van de WSW, bovenop de ontvangen rijkssubsidie, komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via ambtelijke beleids-, en financiële commissies, een auditwerkgroep en het dagelijks- en algemeen bestuur WOZL.
Ontwikkelingen	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is met ingang van 2015 op slot gegaan. De cliënten die onder de WSW vallen, behouden hun rechten en plichten. WOZL is de door gemeente Brunssum aangewezen uitvoerder van de WSW. Vanwege het afnemende aantal WSW-ers, is in 2015 de basis gelegd voor de verdere afbouw van de uitvoeringsorganisatie WOZL. De onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning zijn in 2018 opgegaan in de GR WSP. Daarmee heeft de GR WOZL nog twee belangrijke taken: het werkgeverschap voor alle SW medewerkers van de 11 deelnemende gemeenten én het bieden van werkplekken voor SW medewerkers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Na ingang van het adoptieplan 'Grip op de GR' neemt Gemeente Brunssum het voortouw voor de coördinatie rondom de GR WOZL, met back-up van gemeente Landgraaf. Door de afgestemde en procesmatige overlegstructuur houden we goede sturingsmogelijkheden op de resultaten van de GR. De vormgeving van 'nieuw beschut' en 'Sociaal Ontwikkelbedrijven' is in voorbereidende fase. Onderliggende oorzaken zijn: de uitstroom van het aantal SW-medewerkers, die sneller verloopt dan verwacht, en de taakstelling beschutte werkplekken voor mensen met een grote afstand tot regulier werk. Dit is ook in samenhang met de re-integratie van deelnemers uit de Participatiewet, die steeds moeilijk aan betaald werk geraken, ondanks de vele vacatures op de arbeidsmarkt. Hierop is in 2024 een plan van aanpak gemaakt in het kader van de Regiodeal: de Regionale Werkhubs. De looptijd van dit plan is 2025-2027.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	12,13%	12,51%
Resultaat (voor bestemming)	€ 570.000	€ 907.000
Eigen vermogen	€ 646.000	€ 942.000
Vreemd vermogen	€ 10.841.000	€ 7.732.000
Netto schuldquote	0,45%	0,62%
Solvabiliteitsratio	5,58%	10,76%
Struct.exploitatieruimte	0,23%	0,55%

ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum

Naam verbonden partij	ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf (GR ISD BOL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Participatiewet alsmede administratief-financiële processen, werkgeversdienstverlening, scholing/re-integratie en fraudebestrijding.
Doel/openbaar belang	De ISD BOL heeft als doel het op bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken op terreinen van: a. de Participatiewet inclusief de invoeringswet, de uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ), de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en bij deze wetten behorende algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen. b. De uitvoering van de Wet inburgering 2021. c. De uitvoering van andere door een of meer deelnemende gemeenten aan de dienst opgedragen taken binnen het sociaal domein. d. d. Het verlenen van diensten aan gemeenten en andere organisaties buiten het onder artikel 3 lid 2 genoemde rechtsgebied, met dien verstande dat het algemeen bestuur hiermee dient in te stemmen. De diensten worden verleend tegen een vooraf overeengekomen prijs. Verschuldigde BTW wordt apart in rekening gebracht.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 3.436.242 € 13.328.031 €-11.950.944 € 4.813.329	€ 3.582.800 € 13.224.709 €-11.923.944 € 4.883.565 (+1,46%)	€ 3.407.726 € 12.989.091 €-11.923.944 € 4.472.873 (-8,41%)	€ 3.344.933 € 12.758.185 €-11.923.944 € 4.179.174 (-6,57%)	€ 3.344.933 € 12.527.279 €-11.923.944 € 3.948.268 (-5,53%)

*Uitvoeringskosten ISD BOL (prod.630003/441200) + doorbetaling Participatiewet, Bijzondere bijstand, gebundelde uitkering, BBZ. (prod. 630001/630003) -/- BUIG baten (630001/843101) vanaf 2026 incl. taakstelling ombuiging -50% gemiddelde onderuitputting bedrijfsvoeringskosten 2020-2023.

Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 3 vertegenwoordigers in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ISD BOL is een van onze uitvoeringspartners in het sociaal domein, specifiek voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante taken. We gaan ervan uit dat al onze inwoners meedoen naar vermogen. Indien dit niet kan via een betaalde baan, kijken we naar andere manieren van participatie. We bieden een (tijdelijk) vangnet en ondersteuning aan inwoners als zij het op eigen kracht, met hun sociaal netwerk of via vrijwilligers niet redden. Doelstelling is dat inwoners -op termijn- weer zelfstandig kunnen functioneren, al dan niet met ondersteuning van hun sociaal netwerk of via vrijwilligers.
Risico's financieel/ beleidsmatig	ISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de twee BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting.
Ontwikkelingen	De gemeenteraad heeft in november 2022 een nieuw beleidsplan vastgesteld voor 2023 -2026. In de komende jaren blijven inkomensverstrekking en uitvoering van het minimabeleid de belangrijkste taken, waarbij beleid en uitvoering permanent langs de menselijke maat gelegd worden. Daarnaast speelt ISD BOL een belangrijke rol in de administratieve ondersteuning van Betere Buren. In het meerjarig beleidsplan werd uitgegaan van een reductie van het cliëntenbestand van jaarlijks 2%. In de Jaarrekening 2023 en Begroting 2025 werd geconstateerd dat deze reductie de komende jaren niet meer te realiseren is. De doelstelling is dan ook voor de komende jaren bijgesteld naar de 0-lijn.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	42,57%	41,46%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 7.092.254	€ 9.387.938
Netto schuldquote	1,60%	1,33%
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Struct.exploitatieruimte	0%	0%

Kredietbank Limburg

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR KBL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
	gemeentelijke taken op basis van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS).
Doel/openbaar belang	De GR KBL heeft tot doel: a. Hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in b. maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van c. Schuldhulpverlening; d. Hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële e. zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door f. middel van beschermingsbewind; g. Het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 485.501	€ 499.251 (+2,83%)	€ 537.251 (+7,61%)	€ 560.251 (+4,28%)	€ 560.251 (pm)

*Producten: 630003/443301

Vestigingsplaats	Sittard
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelen van de Kredietbank Limburg zijn tot op heden in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie, verwoord in het 'Masterplan Sociaal Domein' en het uitvoeringsprogramma van de coalitie.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via een ambtelijke adviescommissie en het dagelijks bestuur KBL. Aanvullend is er een voorziening oninbare kredieten ingesteld. Indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen. Met instemming van het bestuur heeft KBL de rentepercentages voor de leningen (uitgezonderd de saneringskredieten) verlaagt naar 2%. Het verschil in rente- inkomsten wordt gecompenseerd door de aangesloten gemeenten. De uittreding van de gemeente Heerlen uit de GR KBL is in 2024 vastgesteld via een schade- en vergoedingsregeling. In 2025 wordt besloten hoe deze middelen ingezet worden. Alle ontwikkelingen (uittredingsvergoeding en nieuwe bekostigingsstructuur) zullen leiden tot een 1e begrotingswijziging in 2025.
Ontwikkelingen	Het voorstel voor herijking van het financiering- en kostenstructuur is in 2024 opgesteld en ging tevens gepaard met een visie- en strategietraject. Daarnaast heeft de directeur van KBL eind 2024 elders een functie

	aanvaard en werd zijn plek tijdelijk intern ingevuld. In 2025 wordt duidelijk of de functie wederom vacant wordt gesteld. In 2025 wordt de uitkomst van het strategietraject geïmplementeerd. Het plan van het kabinet en de VNG: 'basisdienstverlening schuldhulpverlening' wordt met het herijken van de dienstverlening ook meegenomen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,25%	3,92%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 14.067.476	€ 12.642.306
Netto schuldquote	-1%	-3%
Solvabiliteitsratio	0%	2%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening

Naam verbonden partij	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, prog. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling.
Doel/openbaar belang	ADV Limburg voert de wettelijke taken uit voor gemeenten in Limburg rondom het voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 16.828	€ 17.300 (+2,8%)	€ 17.715 (+2,4%)	€ 18.120 (+2,3%)	€ 18.540 (+2,3%)

Producten*: 682001/443302

Vestigingsplaats	Maastricht en Roermond
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Centrumgemeenten Maastricht en Roermond coördineren informatie- en geldstromen en houden een vinger aan de pols.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ADV behandelt en registreert meldingen van discriminatie, rapporteert, adviseert en zet zich in voor preventie en voorlichting.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Geen risico's.
Ontwikkelingen	ADV zet zich in 2025 verder in om discriminatie te bestrijden en om de bewustwording van discriminatie in de maatschappij te vergroten. Zij

	doen dit op scholen, bij bedrijven en bij andere organisaties. Er is door maatschappelijke ontwikkelingen een grote toename van meldingen van discriminatie. Om deze meldingen adequaat te kunnen behandelen en daarnaast nog goede voorlichting te kunnen blijven geven zal het aantal fte bij ADV Limburg moeten worden uitgebreid. Voor versterking van de ADV heeft het Rijk extra budget toegekend aan de gemeenten. De Limburgse gemeenten hebben besloten 20% van dit extra budget direct toe te kennen aan de ADV Limburg. De overige 80% kunnen gemeenten vrij besteden aan activiteiten of programma's ter voorkoming van discriminatie.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	2,9%	3,03%
Resultaat (voor bestemming)	€ -697	€ 13.218
Eigen vermogen	€ 221.332	€ 234.550
Vreemd vermogen	€ 101.560	€ 103.310
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	68,55%	69,42%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GGD Zuid Limburg

Naam verbonden partij	Gr GGD Zuid Limburg – prog. 4
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	De gemeenten hebben de wettelijke taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Eveneens is het een wettelijk verplichte taak voor gemeenten om Jeugdgezondheidszorg, inclusief het rijksvaccinatieprogramma, te realiseren binnen de gemeente. De GGD ZL voert de gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid uit en draagt bij aan het actief deelnemen aan onze samenleving voor oud en jong.
Doel/openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid waaronder de jeugdgezondheidszorg, toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, calamiteitentoezicht Wmo, Veilig Thuis, infectieziektebestrijding, vangnet voor geestelijke gezondheidszorg en GHOR.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 1.837.765	€ 1.978.626 (+7,66%)	€ 1.942.619 (-0,18%)	€ 1.964.837 (+1,14%)	€ 1.964.837 (pm)

*Producten: (prod. 710001/443302-443820-443821; Veilig Thuis 621001/443820) (*) 2024 & 2025 incl. incidentele bijdrage Meerjaren Beleidsplan GGD

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De visie en de doelen van de GGD-ZL sluiten aan op de uitgangspunten in de strategische visie Brunssum het Masterplan Sociaal Domein “Wij zijn Brunssum” en programma 4 uit de programmabegroting Volksgezondheid. De GGD-ZL levert een bijdrage in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners d.m.v. het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en de sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Om een omslag in de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land te gaan inlopen staat de aanpak van de Trendbreuk centraal. De Jeugd Gezondheidszorg biedt sinds 2021 in alle Zuid Limburgse gemeenten dezelfde werkwijze aan d.m.v. van het nieuw samengesteld basispakket. Veilig Thuis is zowel regionaal als landelijk een aandachtspunt: Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vormen van geweld die Nederland kent.
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Indien de GGD ZL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen, komt dit ten laste van de Zuid-Limburgse Gemeenten. Jaarlijks legt de GGD ZL een begroting voor aan de gemeenten. De regionale gezondheidsnota: “Zuid springt eruit”, “Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid” en het “Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de GGD Zuid Limburg” zijn hierbij de leidende documenten. Net als andere organisaties heeft de GGD ZL te maken met personeelstekorten. Dit is een risico voor een adequate dienstverlening.

Ontwikkelingen	In de beleidsperiode 2020-2023 zijn de GGD, de gemeenten en de regionale partners gestart met het implementeren van de Trendbreuk. In de beleidsperiode 2024-2027 wordt de Trendbreuk 2.0 ingevoerd waarbij ook aandacht voor de gezondheid van (kwetsbare) ouderen is. Veilig Thuis blijft een belangrijk onderdeel van de GGD. De aanmeldingen worden binnen de gestelde termijnen opgepakt en afgehandeld. De forensische geneeskunde kampt met een artsen tekort. Vanaf 2023 is toegewerkt naar een Forensische Dienst Limburg, waarbij de twee Limburgse GGD'en nauw samenwerken en samen verantwoordelijk zijn voor de forensische geneeskunde. In 2024 en 2025 vergt dit verdere implementatie en operationele uniformering 2023 en een gedeelte van 2024 hebben in het teken gestaan van GALA (het Gezond Actief Leven Akkoord) en IZA (Integraal Zorg Akkoord). GALA heeft als doel een gezondere samenleving te krijgen. Het doel van IZA is de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD had met betrekking tot GALA van de Zuid-Limburgse gemeenten de opdracht om de procesregie en inhoudelijke coördinatie van de doelen en resultaten uit GALA regionaal uit te werken. De procesregie en inhoudelijke coördinatie van IZA, betreffende de rol van gemeenten, lag bij de GGD ZL. De GGD deed dit in nauwe samenwerking met zowel CZ en VGZ als alle gemeenten. Sinds juli 2024 is zowel de aanpak Trendbreuk (voor zover deze niet de GR GGD taken betreft), de regionale aanpak GALA en de aanpak SPUK IZA onder gebracht in een nieuwe mandaatstructuur en een aparte begroting. De GGD ZL behoud daarin een adviseursrol.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,65% 5,25% (Veilig Thuis)	4,65% 4,26% (Veilig Thuis)
Resultaat (voor bestemming)	€ -1.697.412	€ 1.097.887
Eigen vermogen	€ 148.781	€ 1.107.330
Vreemd vermogen	€ 36.190.680	€ 35.552.504
Netto schuldquote	23,39%	22,17%
Solvabiliteitsratio	0,41%	3,02%
Struct.exploitatieruimte	0,94%	0,76%

Bureau Voortijdig School Verlaten Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Bureau Voortijdig School Verlaten Parkstad Limburg, prog. 5
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Bureau VSV vervult de wettelijke taken in het kader van de leerplichtwet en de wet regionale meld- en coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (VSV)voor de gemeenten in Parkstad Limburg met als doel dat leerlingen naar school gaan en hun schoolloopbaan afsluiten met een startkwalificatie.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en het aantal voortijdig schoolverlaters wordt voorkomen c.q. wordt terug gedrongen.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 166.630	€ 171.629 (+3%)	€ 171.629 (pm)	€ 171.629 (pm)	€ 171.629 (pm)

*Producten: 430006/441203

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Wethouders onderwijs in de regio Parkstad Limburg vormen de Stuurgroep. De inhoud ligt vast in een Regionale Bestuursovereenkomst. Deze Bestuursovereenkomst is per 1 augustus 2020 geactualiseerd.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De (preventieve) aanpak van bureau VSV past in het beleid m.b.t. de doorlopende leerlijn en het doel om iedere jongere met een startkwalificatie het onderwijs te doen verlaten en daarmee de kans op een baan te vergroten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er is sprake van een verzwaring van de (psychische) problematiek rondom jongeren die daardoor verzuimen van school. Veelal betreft het jongeren die wachten op onderzoek/behandeling en/of jongeren die een studiekeuze maken die niet passend is voor hen.
Ontwikkelingen	Meer inzetten op preventief werken, in samenwerking met alle partners. Omdat caseload van de consulenten VSV groter is geworden, en er zowel wordt ingezet op preventieve als op wettelijke taken, is aangegeven dat de formatie met 3,5 fte moet worden uitgebreid vanaf 2025 voor een periode van twee jaar. Dit betekent een extra bijdrage vanuit Brunssum van € 35.000,- per jaar. De meeste Parkstadgemeenten hebben al aangegeven achter deze uitbreiding te staan.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,65%	10,75%
Geen jaarcijfers; is onderdeel van organisatie gemeente Heerlen		
Resultaat (voor bestemming)	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Subsidieregeling Informele Zorg

Naam verbonden partij	Subsidieregeling Informele Zorg, prog. 3
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	In Brunssum wordt gewerkt aan de herijking van het sociaal domein. Vanuit deze herijking leeft er in Brunssum de behoefte om meer grip te hebben op de uitvoering en beleid van mantelzorgondersteuning. Bezien wordt of de huidige mantelzorgondersteuning datgene is wat tegenmoet komt aan de ondersteuning die burgers graag zien vanuit hun rol als mantelzorgers. Daartoe wordt er ook geput uit de omgevingsgesprekken die gehouden zijn met mantelzorgers.
Doel/openbaar belang	De huidige mantelzorgondersteuning wordt geregeld binnen een samenwerking van de gemeenten Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld, Voerendaal en Brunssum waarbij de gemeente Heerlen als centrumgemeente fungeert.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 65.429	€ 32.929 p.m.	€ 15.429 p.m.	€ 15.429 p.m.	€ 15.429 p.m.

*Producten: 120003/443800; incl. effect ombuiging voorgenomen beëindiging bestuursovereenkomst informele zorg vanaf medio 2025 (MO-ZORG-32)

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	Bestuurlijk portefeuillehouder en ambtelijk medewerker met dierenwelzijn in portefeuille.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	We komen tegemoet aan de wettelijke verplichting. Daarnaast wordt de onderlinge afstemming en samenwerking tussen gemeenten verbeterd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeente Brunssum bepaalt zelfstandig de beschikbare bijdrage. Deze bijdrage wordt in de begroting vastgesteld op basis van de verordening en het beschikbare budget.
Ontwikkelingen	Het contact met Cizop verloopt naar verwachting. De resultaten, en de terugkoppeling van deze resultaten, blijven moeilijk inzichtelijk te maken. De mantelzorgers die gebruik maken van Cizop zijn over het algemeen tevreden maar het aantal mantelzorgers dat bereikt wordt is te beperkt.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,4%	11,4%
Geen jaarcijfers; is onderdeel van organisatie gemeente Heerlen		
Resultaat (voor bestemming)	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Stichting CMWW

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
Visie	CMWW voert voor de Gemeente Brunssum het maatschappelijk werk, welzijnswerk, schuldhulpverlening, sociaal cultureel werk, ouderenwerk en peuteropvang uit.
Doel/openbaar belang	Het bevorderen van een zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Het CMWW staat voor zelfredzaamheid en burgerkracht en stimuleert de inwoners van Brunssum om mee te doen en actief betrokken te zijn bij de samenleving. De inzet van de sociaal werkers van het CMWW is erop gericht dat mensen sterker worden en dat hun veerkracht en incasseringsvermogen toeneemt. Waardoor mensen beter in staat zijn moeilijkheden of tegenslagen zelf te hanteren en zo mogelijk op te lossen. Het CMWW heeft haar diensten gericht op de sociale verbondenheid en wederkerigheid (groepskracht, buurtkracht en zelfredzaamheid). Hierdoor wordt de inzet van geïndiceerde zorg door zorgprofessionals zoveel als mogelijk voorkomen. Daarnaast biedt het CMWW de peuteropvang aan op 6 locaties in Brunssumse brede scholen voor peuters van 2 tot 4 jaar. Hier wordt de voorschoolse educatie aangeboden

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 2.888.300	€ 2.969.000 (+2,79%)	€ 3.040.000 (+2,39%)	€ 3.110.000 (+2,30%)	€ 3.181.000 (+2,28%)

*Maatschappelijk Werk & Peuteropvang (prod.430001-430005/441201; 612033/441201); vanaf 2024 Maatschappelijk Werk incl. uitbreiding standaarddienstverlening uit Jeugd, vroegsignalering schuldhulpverlening, SMW, Straathoekwerker, integrale toegang SD en Armoedebeleid.

Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Brunssum streeft naar zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij onze inwoners zelfstandig zijn, denken actief mee over hun leefomgeving en geven deze mede vorm. Het CMWW draagt hieraan bij. Het CMWW werkt middels de Sociale Netwerkstrategie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Daarnaast werkt het CMWW met veel vrijwilligers en organiseren ze samen met vrijwilligers en burgers activiteiten om de sociale samenhang te activeren. Het CMWW draagt dan ook in brede zin bij aan het programma.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Voor het CMWW is de grootste kostenpost in de begroting de personele kosten namelijk 72%. Met name de hoge loonstijgingen vanuit de CAO Zorg en Welzijn, zorgen de afgelopen jaren voor forse kostenstijgingen. De indexatie door gemeente Brunssum geschiedt op basis van CPI en deze indexering compenseert onvoldoende de gestegen loonkosten in de CAO Zorg en Welzijn.
Ontwikkelingen	Sinds 2015 zijn de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein toegenomen. De bedoeling van de decentralisatie is het op gang brengen van de beweging van verzorgingsstaat naar een participatieve samenleving waarin druk op de geïndiceerde zorg wordt verlaagd ten

	faveure van een beroep op eigen kracht, zelfredzaamheid en het investeren in een sterke sociale basis (het voorliggend veld). Het CMWW heeft de afgelopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheid gekregen om deze transformatie mee vorm te geven. In deze periode heeft het CMWW, in goed overleg met de gemeente Brunssum, ervoor gezorgd dat deze groei in taken niet evenredig gepaard ging met een stijgende budgetvraag. Het CMWW is nauw aangesloten bij Samenkracht (de gegunde zorgaanbieders voor de Wmo). Het CMWW werkt nauw samen met deze partners om onze doelen in het sociaal domein te realiseren. Het partnerschap wordt hier nadrukkelijk vormgegeven.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	54,07%	52,45%
Resultaat (voor bestemming)	€ -39.399	€ -200.285
Eigen vermogen	€ 563.564	€ 363.279
Vreemd vermogen	€ 2.168.417	€ 1.903.611
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	20,63%	16,03%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Omnibuzz

Naam verbonden partij	**GR Omnibuzz, prog. 3**
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat inwoners met een beperking in mobiliteit (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 865.972	€ 812.676 (-6,15%)	€ 813.131 (+0,06%)	€ 841.823 (+3,53%)	€ 872.527 (+3,65%)

*Producten: 660003/434318; 660004/838206;incl. ombuiging effect ad. € -90.000,- beperking maximaal gebruik conform MO-ZORG-06 en vanaf 2026 -2,5% minder verbruik door inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo conform MO-ZORG-20.

Vestigingsplaats	Sittard
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB, beleidsmedewerker neemt deel aan voorbereidend coördinatorenoverleg.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Draagt bij aan “op eigen kracht”.
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Vanaf 2022 zien we dat het aantal ritten weer flink is toegenomen, het is in feite weer op het niveau van 2019. Dit hoge gebruik door een relatief klein gedeelte van de mensen die een Omnibuzz pasje hebben, heeft zich doorgezet in 2023 en 2024. We verwachten dat dit in 2025 ook aan de orde zal zijn indien er geen beheersmaatregel wordt genomen.

Ontwikkelingen	De gemeente Brunssum is sinds eind 2016 tot Omnibuzz toegetreden. Sinds die tijd loopt de uitvoering van de GR Omnibuzz naar tevredenheid. De issues rondom het chauffeurstekort zijn door Omnibuzz kordaat opgepakt en opgelost. We zien dat het gebruik van Omnibuzz door onze inwoners aanzienlijk is t.o.v. de rest van de deelnemende gemeenten. Hiervoor zijn we beheersmaatregelen aan het verkennen nadat we de behoefte van de gebruikers goed in beeld hebben, in 2025 treden deze in werking.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,75%	3,21%
Resultaat (voor bestemming)	€ 3.382.235	€ 2.069.855
Eigen vermogen	€ 1.039.428	€ 935.244
Vreemd vermogen	€ 1.977.411	€ 4.490.067
Netto schuldquote	-16%	- 3%
Solvabiliteitsratio	69%	21%
Struct.exploitatieruimte	12%	-0,08%

Stg. Openbare Bibliotheek Brunssum

Naam verbonden partij	**Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., prog. 7**
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Een volwaardige bibliotheek die een betekenisvolle rol heeft in het toegankelijk maken van informatie en kennis, die burgers in staat stelt bewust en actief te participeren in de samenleving en die burgers stimuleert zich te blijven ontwikkelen.
Doel/openbaar belang	Uitvoeren van de 5 kernfuncties van de bibliotheek, namelijk: - Ter beschikking stellen van kennis en informatie - Organiseren van ontmoeting en debat - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur - Laten kennis maken met kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 568.163	€ 580.514 (+2,17%)	€ 593.764 (+2,28%)	€ 606.767 (+2,19%)	€ 620.069 (+2,19%)

*Producten: 560001/441201; incl. doorbetaling specifieke uitkering IDO ad. € 28.429.-

Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	- Een kennis- en informatieloket - Aanpak onderwijsachterstanden - Aanpak laaggeletterdheid - Een sociale ontmoetingsplaats

	- Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur, kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers
Risico's financieel/ beleidsmatig	In de afgelopen jaren zijn de kosten voor de dienstverlening van de bibliotheek flink gestegen. De energiekosten, de kosten voor diensten en producten van derden en ook de loonkosten stijgen flink door cao-verplichtingen. Dit drukt direct op de exploitatieresultaten en geeft op korte termijn al risico's in de continuïteit, zeker omdat de indexatie van de gemeente niet parallel loopt met deze verplichtingen. Daarnaast voert de bibliotheek voor de gemeente de SPUK-regelingen 'Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)' en 'Lokale bibliotheekvoorzieningen' uit. De verantwoording voor de uitvoering en financiën van deze regelingen ligt bij de gemeente (middels SiSa).
Ontwikkelingen	- In de bibliotheek is een volwaardige collectie voor alle leeftijden voorhanden. Deze is 9 dagdelen toegankelijk voor alle burgers; - Tevens vinden in opdracht van de gemeente activiteiten plaats om de taal en digitale vaardigheden van burgers te helpen ontwikkelen (bv Klik&Tik, Digisterker, DigiD op je telefoon) en ondersteuning te bieden met spreekuren van het informatiepunt digitale overheid (IDO); - De bibliotheek organiseert plm.20 lezingen, presentaties en activiteiten per jaar rondom landelijke campagnes, actuele thema's en maatschappelijke onderwerpen, die mensen raken of bezighouden. Speciale aandacht hierbij gaat uit naar de jeugd; - Structurele dienstverlening aan primair en voortgezet onderwijs bij leesbevordering; - Uitbreiding en borging Taalhuis; - Uitbreiden en professionaliseren kennis en informatiecentrum en inrichting informatiepunt landelijke overheid (IDO).

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	22,26%	21,09%
Resultaat (voor bestemming)	€ 78.353	€ -216.311
Eigen vermogen	€ 645.022	€ 428.712
Vreemd vermogen	€ 938.689	€ 1.112.864
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	40,73%	27,81%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Stg. SMK

Naam verbonden partij	Stg. SMK, prog. 7
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Muziek- en dansonderwijs draagt bij aan culturele evenementen, verenigingen en ontplooiing van inwoners in de gemeente Brunssum.
Doel/openbaar belang	Professioneel muziek- en dansonderwijs in de gemeente Brunssum.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 347.786	€ 357.524 (+2,8%)	€ 366.105 (+2,4%)	€ 374.525 (+2,3%)	€ 383.140 (+2,3%)

*Producten: 530001/441201

Vestigingsplaats	Kerkrade
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Muziekonderwijs draagt bij aan de kwaliteit van het (muzikale) verenigingsleven en culturele evenementen. Muzikale vorming heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van jongeren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel risico: Als de lonen in de toekomst harder stijgen dan de indexeringen van de subsidie kunnen er op de langere termijn problemen ontstaan in de exploitatie. Vooralsnog is dit niet aan de orde. Incidentele tekorten op de exploitatie kunnen opgevangen worden vanuit het weerstandsvermogen ad. maximaal 10% van de jaarsubsidie zoals vastgesteld in de subsidieregeling met SMK.
Ontwikkelingen	Het project Kinderen doen mee wordt structureel gecontinueerd en bekostigd uit het budget decentralisatie-uitkering armoedebestrijding kinderen. Stichting SMK voert het muziekprogramma Meer Harmonie In De Samenleving uit op alle basisscholen in Brunssum. Dit programma wordt deels bekostigd uit het budget voor Onderwijsachterstanden beleid). Verder verzorgt SMK buitenschoolse kunst- en cultuureducatie en richt zich ook op andere organisaties, zoals welzijnswerk, jongerenwerk, zorginstellingen, ouderen en verenigingen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	14,11%	13,74%
Resultaat (voor bestemming)	€ -81.317	€ -67.179
Eigen vermogen	€ 490.567	€ 375.572
Vreemd vermogen	€ 587.990	€ 678.962
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	45,5%	35,6%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Hugo Janssen
Visie	De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft als doel het door middel van een openbaar lichaam behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van: • Het (doen) inzamelen en bewerken van afval- en grondstoffen afkomstig uit de deelnemende gemeenten, • Het reinigen van de openbare ruimte en daarmee samenhangende taken alsmede het bestrijden van gladheid in het gebied. Hiermee wordt voldaan aan de wens om via samenwerking de belangen van het op een milieu hygiënische verantwoorde wijze inzamelen van grond- en afvalstoffen te behartigen met in acht name van het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid én uitgangspunten van de circulaire economie.
Doel/openbaar belang	Reinigingsdiensten Rd4 is de inzameldienst voor huishoudelijke afval- en grondstoffen voor de regio Parkstad Limburg en de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals. Naast de inzameling van het huishoudelijk afval beheert en exploiteert Rd4 tevens de regionale grondstoffenparken en het Kringloopbedrijf en bijbehorende winkels. Deze hoofdactiviteiten vormen het Basispakket van de GR. Daarnaast verricht Reinigingsdiensten Rd4 via een pluspakket optionele diensten in het kader van het reinigen van de openbare ruimte: straatreiniging, kolkenzuigen, gladheidbestrijding etc. Deze pluspakket diensten worden in de verdere beschouwing van de verbonden partij niet betrokken omdat dit een facultatieve deelname betreft vergelijkbaar met de uitbesteding van werkzaamheden. Hiermee is de GR Reinigingsdiensten Rd4 een belangrijke schakel bij de uitoefening van de publieke taak. Het eigenaarschap van de gemeenten voorziet in een directe gemeentelijke betrokkenheid op bestuursniveau van de GR Reinigingsdiensten Rd4: het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 3.203.222	€ 3.221.545 (+ 0,57 %)	€ 3.353.629 (+ 4,1%)	€ 3.468.315 (+ 3.42%)	€ 3.585.580 (+ 3.38%)

*Producten: 730001/443300

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door voortdurende bijstelling van het beleid wordt gestreefd om afval- en grondstoffen op zo goed mogelijke milieuverantwoorde (circulaire) manier in te zamelen tegen een zo'n gunstig mogelijk tarief.

Risico's financieel/ beleidsmatig	Het aanwezige weerstandsfonds wordt voldoende geacht om risico's te kunnen dekken.
Ontwikkelingen	Binnen de GR Reinigingsdiensten is, in nauw overleg met de betrokken gemeenten, in 2021 een Grondstoffenplan vastgesteld. De basis van de inzameling van afval en grondstoffen is in de afgelopen jaren gerealiseerd, doch afvalbeheer is meer dan inzamelen alleen. Vandaar dan ook dat de laatste jaren nader gekeken wordt naar het totale beheer van de afvalketen alsmede het stimuleren en verleiden tot een 'gewenst afvalgedrag'. Op termijn zullen grondstoffen schaarser worden hetgeen betere scheiding van afvalstromen noodzakelijk maakt. Betere afvalscheiding, meer preventie en verdere duurzaamheid van afvalbewerking en verwerking vormen de bouwstenen van het nieuwe Grondstoffenplan 2022-2026. Nadruk komt te liggen op het (nog) beter scheiden van restafval en het optimaliseren van hergebruik van afvalstromen als grondstoffen (circulaire economie). Concreet komt dit neer op maximaal 100 kg fijn én grof huishoudelijk restafval per inwoner en 80% bronscheiding in 2026. In de Landelijke VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstelling wordt voor 2025 gesproken over 30 kg! De proef in Landgraaf en Kerkrade die in 2023 een proef is gestart met de zogenaamde Grondstoffentas, waarbij waardevolle grondstoffen zoals, piepschuim, harde kunststoffen, oud ijzer en opblaasbare artikelen van PVC apart worden ingezameld, wordt - zij het in iets gewijzigde vorm - in 2024 doorgezet. Algemeen stellend blijven exogene factoren (denk aan de kosten voor de verwerking van afval- en grondstoffen, brandstof, salarislasten) vooralsnog de begroting van de GR Rd4 sterk bepalen. De doorontwikkeling van de circulaire economie en de inherent hieraan stijgende waarde van grondstoffen zal naar verwachting op termijn positief bijdragen aan de nivellering van de kosten. Vanuit dit kader zal, met steun van de regio, vanaf eind 2024 een aanvang gemaakt worden met de vorming van een circulair ambachtscentrum.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,76%	9,47%
Resultaat (voor bestemming)	€ -496.896	€ -131.356
Eigen vermogen	€ 2.494.718	€ 3.179.121
Vreemd vermogen	€ 40.447.785	€ 38.429.052
Netto schuldquote	29,80%	32,60%
Solvabiliteitsratio	5,30%	8,80%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, prog. 8
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	De Omgevingsdienst Zuid-Limburg voert voor de 16 gemeenten van Limburg en de provincie minimaal de basistaken uit de milieuwetgeving op een adequaat niveau uit.
Doel/openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 134.636	€ 212.490 (+57,83%)	€ 219.641 (+3,40%)	€ 219.490 (+3,29%)	€ 225.490 (+1,81%)

*Producten: 740001/443300; vanaf 2025 incl. uitbreiding basistaken

Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB. Het aantal stemmen per lid is afhankelijk van de mate van deelname c.q. de urenafname. Brunssum heeft 2 van de 100 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bij wet is bepaald dat gemeenten en provincies op het terrein van de Wabo-taken samenwerken binnen een omgevingsdienst. De samenwerking is verplicht voor de zogenaamde basistaken. Voor de overige specialistische milieu en Wabo-taken is dat optioneel. De achterliggende gedachte voor een RUD is dat het door het Rijk voorgestane kwaliteitsniveau (kwaliteitscriteria) van uitvoering van de basistaken, alleen door regionale samenwerking in zo'n omgevingsdienst kan worden bereikt. Brunssum heeft ervoor gekozen om de samenwerking te beperken tot de verplichte basistaken.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er in algemene zin geen risico's; de Omgevingsdienst heeft voldoende weerstandsvermogen. Beleidsmatig zijn er geen risico's; de Omgevingsdienst verricht alleen uitvoeringstaken. Brunssum betaalt voor de geleverde diensten.
Ontwikkelingen	Met de komst van de Omgevingswet zal de doorontwikkeling van de Omgevingsdienst ook verder gestalte gaan krijgen. Deze doorontwikkeling heeft ook gevolgen voor de bedrijfsvoering (aantal fte's, uitbreiding basistaken) en dus voor de financiële bijdrage vanaf 2025 die elke individuele gemeente aan de Omgevingsdienst zal doen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	0,78%	1,07%
Resultaat (voor bestemming)	€ - 18.219	€ 785.606
Eigen vermogen	€ 1.128.281	€ 1.810.204
Vreemd vermogen	€ 2.329.200	€ 4.013.453
Netto schuldquote	12,60%	-1,20%
Solvabiliteitsratio	32,60%	33,90%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Woon Wijzer Winkel BV

Naam verbonden partij	WoonWijzerWinkel BV prog. 8
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	De gemeente neemt deel aan de BV om via de WWW bij te dragen aan het behalen van de opgaven uit het klimaatakkoord, eigen en gedeelde regionale doelstellingen op het gebied van het klimaat-/energiebeleid.
Doel/openbaar belang	Het verduurzamen van (koop)woningen (incl. VVE) in Parkstad/ Brunssum (energiebesparing, opwek duurzame energie en klimaatbestendig wonen) en het ondersteunen van MKB bij het verduurzamen.

Financieel belang: De deelnemende gemeenten hebben de 1ste 5 jaar marktconforme leningen verstrekt. Voor Brunssum betekende dit: 2019: € 2.284,- 2020: € 42.716,- 2021: € 30.000,- 2022: € 29.000,- 2023: € 21.000,- 2024: € 22.000,-
Deze leningen werden opgenomen op de staat uitgeleende gelden van de Gemeente Brunssum en geadministreerd op de balans. De rente komt jaarlijks ten gunste van de algemene middelen.

Vestigingsplaats	Kerkrade
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de AvA van de BV
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bijdrage leveren aan klimaatadaptatie; adviesgesprekken voor stimuleringsregeling Waterklaar. Ook aanbod voor groene daken en andere maatregelen die bijdrage aan inperken van hitte-stress zijn aanwezig. Bijdrage leveren aan klimaatmitigatie; Invullen van de PALET-doelstellingen; het regionale en lokale beleidskader voor de energietransitie. Daarnaast ook ondersteunend in de uitvoering van de Transitievisie Warmte 2.0 en het isolatie-en verduurzamingsprogramma Parkstad, die beide op 26-9-2023 door de gemeenteraad zijn vastgesteld.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het financiële risico voor de Gemeente Brunssum is in totaal € 147.000 na 5 jaar (dit is inclusief het ingelegde aandelenkapitaal in 2020 à € 2.284,-). Dat is het totaal aan verstrekte leningen in de eerste 5 jaar van het project. Bij een conversiepercentage van 20% voorziet de prognose in een situatie waarin de WoonWijzerWinkel break-even draait. Er zijn afspraken gemaakt omtrent resultaten die binnen 10 jaar gerealiseerd zouden worden. Gedurende deze periode blijft dit risico dan ook bestaan. Het risico van max. € 147.000,- moet jaarlijks worden meegenomen in de risicoparagraaf van de jaarrekening en de programmabegroting. Als deelnemer aan het economisch verkeer loopt de B.V. risico's, zoals bijvoorbeeld exploitatieverlies en interne en externe aansprakelijkheid. Indien deze risico's zich mochten voordoen, dan is het risico waarvoor de

	B.V. verhaal biedt in beginsel niet groter dan haar eigen vermogen. De mogelijkheid bestaat dat de B.V. failliet gaat. Aanloopverliezen zullen leiden tot interen op eigen vermogen, en het verstrekken van leningen, maar fiscale verliezen zijn wel fiscaal verrekenbaar met fiscale winsten in daaropvolgende jaren.
Ontwikkelingen	

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	11,48%	11,48%
Resultaat (voor bestemming)	€ -67.618	€ 34.201
Eigen vermogen	€ -289.397	€ -255.940
Vreemd vermogen	€ 1.048.270	€ 1.590.171
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	8,70%	46,28%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Samenwerking watertaken Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, prog. 8
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Samenwerking voor een doelmatiger waterbeheer.
Doel/openbaar belang	In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen voor wat betreft een doelmatiger waterbeheer vastgelegd. In het bijzonder het onderwerp “Doelmatig beheer van waterketen” vormt het fundament voor de samenwerking van regio’s waarvan de regio Parkstad er een vormt. Voor wat betreft de afvalwaterketen kent het Bestuursakkoord Water 3 doelen: 1. Realiseren van kostenbesparingen in de afvalwaterketen; 2. Vergroten van de kwaliteit van de uitvoering, dienstverlening en het 3. innovatievermogen; 4. 3. Verminderen van de (personele) kwetsbaarheid.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 27.500	€ 28.270 (+2,8%)	€ 28.950 (+2,4%)	€ 29.615 (+2,3%)	€ 30.295 (+2,3%)

*Bijdrage voor externe inhuur volgens de overeenkomst (prod.720001/438262); dit is ons aandeel in het geraamde totaalbedrag; verrekening vindt plaats op basis van de werkelijke kosten.

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de stuurgroep
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van menskracht; ± 200 uur

Risico's financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het waterketensysteem.
Ontwikkelingen	

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,1%	9,1%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van gemeente Beekdaelen en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Nazorg Limburg BV

Naam verbonden partij	Nazorg Limburg BV, prog. 8
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg) beheert en beheerst afgewerkte stortplaatsen in Limburg. Bodemzorg Limburg is verantwoordelijk voor de nazorg van locaties die zijn gesloten vóór 1 september 1996. Voor locaties die na voornoemde datum zijn gesloten ligt de verantwoordelijkheid voor de nazorg bij de Provincie Limburg. Alle gemeenten in Limburg zijn aandeelhouder van Nazorg Limburg BV.
Doel/openbaar belang	Nazorg en beheer van voormalige stortlocaties in Limburg.
Financieel belang	Met ingang van 2022 is geen eigen bijdrage meer gevraagd aan de Limburgse gemeenten.
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door middel van advies en het verstrekken van een financiële bijdrage worden nadelige milieugevolgen zoveel als mogelijk opgevangen. Nazorg Limburg BV zoekt duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en is gespecialiseerd in het maken van risicoberekeningen, in monitoring en in risicobeheersing van dit soort locaties. Er worden nieuwe functies gecreëerd, waarbij gedacht kan worden aan natuur en landschap, recreatie en zonneparken.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Per 2022 is de bijdrage van € 0,25 per inwoner vervallen. Het vermogen wordt gefinancierd uit de exploitatie van de zonneparken en beleggingsactiviteiten. Het eigen vermogen van Nazorg wordt voldoende geacht om de risico's te dekken.
Ontwikkelingen	In aanvulling op de effectenportefeuille met een gemiddeld goed rendement zijn er de goed renderende investeringen in zonneparken op de voormalige stortplaatsen. Het beleid om met een lange beleggingshorizon te beleggen wordt voortgezet.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ -2.363.724	€ 2.578.328
Eigen vermogen	€ 6.380.593	8.958.921
Vreemd vermogen	€ 32.568.370	€ 32.450.524
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	16,4%	21,6%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

IBA Parkstad BV

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	IBA Parkstad is een transformatie- en herstructureringsinstrument voor de regio Parkstad dat bestaande en nieuwe fysiek-ruimtelijke en sociale projecten op een hoger plan brengt en haar hoogtepunt kende middels een Internationale Bau-ausstellung in Parkstad in het i.v.m. corona tot 2022 uitgestelde expojaar.
Doel/openbaar belang	Het versterken van de economische structuur van de regio. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en is het een motor voor vernieuwende ideeën en toonaangevende projecten, die Parkstad moeten gaan transformeren en vernieuwen. De IBA is daarbij te zien als een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat. De projecten moeten in 2021 gereed zijn (of in uitvoering) en worden tijdens de slotmanifestatie van IBA in 2022 tentoongesteld.
Financieel belang	(product 310007/441200); er is geen bijdrage meer verschuldigd.
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AVA
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Met de aanpak van IBA krijgen herstructurering en economische structuurversterking, maar ook de sociale agenda in Parkstad, een extra kwaliteitsimpuls. Een IBA verbindt mensen en projecten met elkaar en brengt die projecten op een hoger plan: fysiek, economisch, sociaal en cultureel. IBA creëert zodoende een dynamisch uitvoeringsprogramma met een hoge graad van samenwerking.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeentelijke bijdrage voor de duur van het project is contractueel vastgelegd. Eventuele negatieve resultaten kunnen worden gedekt uit de opgebouwde algemene reserve.
Ontwikkelingen	IBA Parkstad bevindt zich na afronding van het Expojaar in een afwikkelende fase. In deze fase, welke naar verwachting tot en met 2026 zal duren, dienen onder betrokken- en gezamenlijkheid van de aandeelhouders van IBA Parkstad BV nog verschillende werkzaamheden uitgevoerd te worden. Deze werkzaamheden betreffen de afwikkeling van de subsidievaststellingen en het borgen van het IBA-archief. Om dit mogelijk te maken is besloten de Samenwerkingsovereenkomst te

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
	verlengen tot het moment waarop de laatste subsidievaststelling onherroepelijk is geworden en de BV opgeheven kan worden.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€-1.430.604	€ -288.215
Eigen vermogen	€ 687.709	€ 399.494
Vreemd vermogen	€ 9.426.795	€ 7.299.518
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	6,8%	5,19%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Gegevenshuis

Naam verbonden partij	Gegevenshuis, prog. 10
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie/Doel/openbaar belang	Behartiging van de (wettelijke) belangen van de deelnemers op het gebied van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 153.463	€ 159.295 (+3,80%)	€ 165.348 (+3,80%)	€ 171.631 (+3,80%)	€ 178.153 (+3,80%)

*Geo-informatie: 830030/438212, MIP: 720002/438262; Wibon /KlicWin 2025: 720001/438262; Mutatiesignalering WOZ : 064100/441206

Vestigingsplaats	Landgraaf
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De diensten die in het kader van de BGT worden afgenomen van het Gegevenshuis zorgen ervoor dat de gemeente Brunssum aan haar wettelijke verplichtingen inzake de BGT voldoet.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de beperkte afname van diensten bij het Gegevenshuis is er op dit moment geen sprake van beleidsmatige risico's. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.
Ontwikkelingen	De dienstverlening van HGH op het gebied van de BGT en landmeetkundige diensten zijn intensief gemonitord en daar waar nodig aangepast. E.e.a. moet de basis vormen voor een vergaande centralisatie van het Beheer Openbare Ruimte (BOR) binnen gemeente Brunssum. Tevens is in regionaal verband gestart met watermanagement. De registratie hiervan is belegd bij het Gegevenshuis. Vanaf 2019 wordt er een nieuw product bij het Gegevenshuis afgenomen. Dit betreft de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de WIBON. De kosten zijn jaarlijks ongeveer €3.000,-. Vanaf 2023 is Brunssum ook aangesloten

	op het contract inzake mutatie signalering WOZ. In de voorgaande jaren werd de mutatiedetectie uitgevoerd door de BsGW.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,26%	3,26%
Resultaat (voor bestemming)	€ 298.872	€ 200.509
Eigen vermogen	€ 315.631	€ 376.281
Vreemd vermogen	€ 1.060.973	€ 403.217
Netto schuldquote	-6,82%	- 7,79%
Solvabiliteitsratio	22,93%	48,27%
Struct.exploitatieruimte	3,45%	4,30%

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Naam verbonden partij	BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	Samenwerking gericht op kwaliteitsverbetering, efficiencyverhoging en kostenreductie.
Doel/openbaar belang	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 677.341	€ 615.000 (-9,2%)	€ 618.000 (+0,49%)	€ 638.000 (+3,23%)	€ 642.000 (+0,63%)

*Producten: 064100/441200; 2024 incl. afrekening 2023 en vanaf 2024 incl. verrekening OOP-project vrijval.

Vestigingsplaats	Roermond
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via de BSGW worden de gemeentelijke belastingen geïnd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Eind 2023 is de Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ (en bpm) aangenomen. Ondanks de hierin opgenomen reductie van de proceskosten-vergoeding - in combinatie met de uitkering hiervan aan de belanghebbenden in plaats van de no cure no pay-bedrijven (ncnp-bedrijven) – is nog onzeker of dit tot lagere proceskosten (uitkerings- en uitvoeringskosten) bij BsGW zal leiden. Enkele maatregelen in het wetsvoorstel zullen zelfs leiden tot hogere uitvoeringskosten per bezwaar. Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt om het benodigde weerstandsvermogen vast te stellen. Als blijkt dat het weerstandsvermogen onvoldoende is of dat er een negatief resultaat

	behaald wordt in de jaarrekening dan worden deze bedragen in rekening gebracht bij de deelnemers van BsGW. Het aandeel van Brunssum hierin bedraagt dan ± 2,2%.
Ontwikkelingen	Krapte op de arbeidsmarkt De grote krapte op de arbeidsmarkt houdt onverminderd aan. In alle beroepsgroepen is sprake van een tekort aan personeel, voor ICT-ers geldt dit in het bijzonder. Daarnaast is er de laatste en ook komende jaren sprake van leeftijdsgebonden uitstroom van medewerkers. Indien BsGW hier niet tijdig op inspeelt en voorsorteert, wordt het risico gelopen dat ook de bijbehorende kennis wegvloeit. **Wetsvoorstel aanpassing belastingstelsel waterschappen** Er ligt een wetsvoorstel aanpassing belastingstelsel waterschappen voor dat waterschappen betere mogelijkheden biedt om het profijtbeginsel toe te passen. Zo kunnen zij meer kosten neerleggen bij diegenen, die meer voordeel hebben bij de werkzaamheden van het waterschap. Daarnaast kunnen waterschappen door de wijzigingen beter inspelen op (toekomstige) ontwikkelingen, zoals klimaatopwarming, de circulaire economie, de energietransitie en veranderingen in het eigen waterschap. **Harmonisatie en de herziening van de kostenverdeelmethode** Op 9 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het procesvoorstel m.b.t. harmonisatie en de herziening van de kostenverdeelmethode (KVM). Beide onderdelen zijn actief ter hand genomen. Besluitvorming door de deelnemers over Harmonisatie heeft in alle gevallen plaatsgevonden; vanaf 2024 is het zogenaamde maatwerk separaat bij de desbetreffende deelnemers in rekening worden gebracht. De nieuwe KVM treedt op 1 januari 2025 in werking. De herziene kostenverdeelmethode heeft overigens geen invloed op de ontwerpbegroting van BsGW zelf, maar de aanpassingen in de methodiek leiden wel tot wijzigingen in de bijdragen van de deelnemers aan BsGW. **Samenwerkingsportaal** Vanaf 1 januari 2022 bestaat de verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Voor het actueel houden en borgen van alle gegevens, heeft BsGW namens alle partijen de regie op zich genomen voor het aanschaffen van een applicatie die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeenten), de BGT als de WOZ (BsGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. **Robotisering en artificial intelligence (AI)** Wanneer de nieuwe belastingapplicatie geïmplementeerd is, is het moment gekomen om verder vooruit te kijken hoe nieuwe ontwikkelingen op het gebied van robotisering en AI hierin passen. Naar verwachting zal hierover Europese regelgeving volgen met kaders en randvoorwaarden waarbinnen overheden gebruik kunnen maken van deze nieuwe technologieën. **Het Ondernemings- en Ontwikkelplan (OOP)** Na de oprichting in 2011 groeide BsGW in een kort tijdsbestek uit tot het huidige samenwerkingsverband. De consolidatie van het aantal

	deelnemers vroeg om een herijking van de organisatie. Hiertoe heeft BsGW een separaat ontwikkeltraject uitgevoerd, zijnde het Ondernemings- en Ontwikkelplan (OOP). Bij de controle van de jaarrekening 2023 is de externe accountant RSM van mening dat de projectkosten OOP niet op de balans geactiveerd mochten worden. In plaats van het tot en met 2027 via de balans in tranches ten laste van het resultaat brengen van de projectkosten OOP, dienden deze ten laste van het resultaat te worden genomen op het moment van realisatie. Dit betekende dat de lasten, die in voorgaande jaren zijn gerealiseerd, alsnog ten laste van het boekjaar 2023 werden gebracht. Hier staat dan wel tegenover dat de begroting van BsGW stapsgewijs (2024 met € 600.000; 2025 met € 800.000; 2026 met € 1.000.000 en 2027 met € 1.200.000) benedenwaarts wordt bijgesteld.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	2,19%	2,22%
Resultaat (voor bestemming)	€ 812.000	€ -837.000
Eigen vermogen (*) EV 1-1-2023: incl. corr. OOP ad. -€ 4.000.000	€ -1.998.000 (*)	€ -2.835.000
Vreemd vermogen	€ 8.244.000	€ 11.816.000
Netto schuldquote	12,1%	36,9%
Solvabiliteitsratio	19,5%	-31,6%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Bank Nederlandse Gemeenten NV

Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten NV, prog.11
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Vise/Doel/openbaar belang	BNG Bank richt zich exclusief op het publieke domein in Nederland. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties, energiebedrijven en zorg- en onderwijsinstellingen. Ambitie is dat klanten de bank beschouwen als natuurlijke partner voor het financieren van hun maatschappelijke vraagstukken. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Financieel belang*				
2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
€ 110.056	€ 156.851 (+42,5%)	€ 197.580 (+25,9%)	€ 216.645 (+9,6%)	€ 187.182 (-13.6%)

*netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar

Vestigingsplaats	Den Haag
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger

Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.
Ontwikkelingen	BNG bank is tevreden met de financiële resultaten en wil door voortzetten van bestaand beleid de bank zijn van en voor het publieke domein. Het dividendpercentage is 50% van de winst.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	pm	pm
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.300 mln.	€ 254 mln.
Eigen vermogen	€ 4.615 mln.	€ 4.721 mln.
Vreemd vermogen	€ 104.459 mln.	€ 110.819 mln.

Enexis BV

Naam verbonden partij	Enexis Holding N.V., prog.11
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie/Doel/openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.

Financieel belang*				
2020	**2021**	**2022**	**2023(*)**	**2024**
€ 253.584	€ 181.869 (-28,29%)	€ 240.282 (+32,12%)	€ 467.106 (+94,4%)	€ 87.485 (-81,27%)

*netto dividend (050003/852001) over afgelopen boekjaar. (*) 2023 inclusief extra dividend wegens boekwinst verkoop commerciële dochter Fudura

Vestigingsplaats	Zwolle
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.
Ontwikkelingen	In 2022 is door de aandeelhouders van Enexis een nieuw strategisch plan vastgesteld. Deze komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties en digitale transformaties De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide

	basis behoudt. Ook het Rijk heeft voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen. Participatie door het Rijk middels emissie nieuwe aandelen kan gepaard gaan met verwatering van onze deelneming en lagere dividenden voor de aandeelhoudende gemeenten.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	0,242%	0,242%
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.300.000.000	€ 72.000.000
Eigen vermogen	€ 5.441.000.000	€ 5.320.000.000
Vreemd vermogen	€ 4.907.000.000	€ 5.140.000.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
FFO/netto rentedragende schulden >12%	32%	21%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Lichte GR Parkstad-IT (PIT) / Solido

Naam verbonden partij	Lichte GR Parkstad-IT (PIT), prog.11
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	PIT biedt haar klanten en gemeenten efficiënte en kwalitatief hoogwaardige diensten op het gebied van ICT en draagt zo bij aan een verbeterde bedrijfsvoering en dienstverlening van deze klanten en gemeenten aan hun burgers, bezoekers en bedrijven.
Doel/openbaar belang	Het leveren van een continue ICT-dienstverlening conform wet & regelgeving en de eisen van de Informatiebeveiliging (BIO). Door samenwerking wordt kostenbeheersing en synergie nagestreefd.

Financieel belang*				
2024 (eventueel bijgesteld)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
€ 1.573.937	€ 1.646.195 (+4,59%)	€ 1.705.458 (+3,60%)	€ 1.785.615 (+4,70%)	€ 1.858.825 (+4,10%)

*Product: 041112; bijdragen inzake: applicaties, connectiviteit, devices, printers, projecten, storage, telefoons en accounts. De bijdrage stijgt als gevolg van:

- Printers waren voorheen in beheer bij een externe partij en nu bij PIT. Dekking zal plaats vinden vanuit het reguliere exploitatiebudget voor Repro
- De glasvezelverbindingen zijn nu in beheer bij PIT. Dekking vanuit het budget voor datacommunicatie
- Licenties voor diverse informatiesystemen verlopen nu via PIT. Dekking vanuit reguliere onderhoudsbudgetten voor informatiesystemen

- Autonome ontwikkeling a.g.v. hybride werken (vergaderfaciliteiten, notebooks, smartphones, beeldschermen, dockingstations) en toename aantal accounts.

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	Voor 2025 geldt dat de GR PIT van een lichte centrumgemeente constructie overgaat naar een volledige GR. Met de instelling van een algemeen en dagelijks bestuur. Aansturing op tactisch en operationeel niveau zal plaats vinden via het bedrijfsvoeringsoverleg waarin de contractmanagers van alle deelnemers zijn vertegenwoordigd. In het DB neemt momenteel de portefeuillehouder Informatiemanagement van de gemeente Brunssum zitting.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De bijdrage van PIT heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen: De bijdrage van PIT heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen: • Het borgen van continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht door beperking van organisatorische kwetsbaarheid; • Borgen van de kwaliteit van processen; waardoor de gemeente beter kan functioneren; • Realiseren van besparingen door schaalvoordelen en gezamenlijke inkoop.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De kostenstructuur is gebaseerd op de afname van de diensten en producten door de deelnemers. Hierbij bestaat de mogelijkheid om te sturen op het aantal accounts, beheer van applicaties en de apparatuur (zogenaamde pijlers). Er zijn twee ijkmomenten per jaar waarop de afname voor het daaropvolgende begrotingsjaar wordt bepaald. Kijken we verder vooruit dan zal er de komende jaren rekening moeten worden gehouden met een verdere toename van de kosten voor Parkstad-IT. Niet als gevolg van een aanpassing van de tariefstelling maar met name door ontwikkelingen in de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Hierbij moet o.a. gedacht worden aan: • De toename van maatregelen in het kader van de Informatiebeveiliging & Privacy • Landelijke ontwikkelingen zoals de Wet Open Overheid, Wet Modernisering Bestuurlijk Verkeer, Omgevingswet enz. • Mogelijke uittreding Veiligheidsregio en Het Gegevenshuis als deelnemer van de GR PIT.
Ontwikkelingen	Conform de uitgangspunten van de vastgestelde toekomstvisie van PIT zal de samenwerking verder geïntensiveerd a.g.v. de toegenomen complexiteit van de informatiesystemen en hun onderlinge samenhang. Zie tevens de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Informatiemanagement.

	31-12-2022	31-12-2023

Omvang belang gemeente in verbonden partij	13,68%	10,5%
Resultaat (voor bestemming)	€ -74.995	€ -62.149
Parkstad IT is onderdeel van de gemeente Heerlen en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

NV Reinigingsdiensten Rd4

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	De NV Rd4 komt voort uit de gemeenschappelijke regeling Rd4. De middelen die nodig zijn om het huishoudelijk afval op te halen en te verwerken kunnen eveneens worden ingezet in het kader van bedrijfsafval. Die activiteiten dienen echter wel fiscaal gescheiden te worden uitgevoerd. Het bedrijf is grotendeels afhankelijk van ontwikkelingen op de afvalmarkt en de economie.
Doel/openbaar belang	De NV Reinigingsdiensten Rd4 heeft tot doel het tot stand brengen van een doelmatige inzameling en vooral verwerking van bedrijfsafvalstoffen en het adviseren op het gebied van milieubeleid. Een en ander gebeurt met inachtneming van het provinciale milieubeleidsplan en het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid.

Financieel belang*				
2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
€ 20.686	€ 15.612 (-24,53%)	€ 29.222 (+87,18%)	€ 39.089 (+33,77%)	€ 40.044 (+ 2,44%)

*Producten: netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar

Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger (2.769 aandelen van 29.525 aandelen geplaatst)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelstellingen van N.V. Rd4 hebben geen directe relatie met een programma. De baten uit het dividend worden onder de algemene baten en lasten verantwoord.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De risico's van de NV zijn beperkt doordat de NV geen eigen voertuigen, medewerkers en activa heeft. De grootste restrisico's zijn met name gelegen bij concurrentie hetgeen kan zorgen dat een deel van de omzet wegvalt. Dit risico wordt deels ondervangen door het gecreëerde weerstandsvermogen waardoor er gedurende een bepaalde tijd voor gekozen kan worden om de tarieven en marge naar beneden bij te stellen. Een altijd aanwezig risico is het risico op het uitblijven van betaling van de vorderingen. Een ander belangrijk risico is de ontwikkeling van de verwerkingstarieven welke zich negatief kunnen ontwikkelen. Echter omdat deze ontwikkeling vaak gecompenseerd kan worden door de tarieven richting de klanten aan te passen, is dit risico beperkt, temeer omdat de concurrentie meestal met

	dezelfde ontwikkeling van de verwerkingstarieven te maken krijgt. Mocht de winstuitkering stoppen, dan kan overwogen worden de NV op te heffen. Tussentijds vindt echter voortdurend bijstelling plaats.
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. Wel staat de afvalbranche onder druk vanwege concurrentie en ook is er een terugloop van het aantal kleine en middelgrote bedrijven in de retail. In 2021 is een Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 opgesteld met acties voor een transitieplan naar een circulaire economie en hierop afgestemde eigen duurzaamheidsambities.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,38%	9,38%
Resultaat (voor bestemming)	€ 510.489	€ 433.378
Eigen vermogen	€ 1.363.835	€ 1.306.872
Vreemd vermogen	€ 14.315.255	€ 1.517.276
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	8,70%	46,28%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

WML, Waterleiding-maatschappij Limburg NV

Naam verbonden partij	WML, Waterleidingmaatschappij Limburg NV, prog.11
Jaar	2025
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie/Doel/openbaar belang	Verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg
Financieel belang:	Er wordt geen dividend uitgekeerd.
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via dit aandelenbezit wordt de drinkwatervoorziening in de gemeente Brunssum gewaarborgd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Jaarlijks wordt, op basis van een organisatie brede risico-inventarisatie, een integraal WML auditplan opgesteld.
Ontwikkelingen	De ontwikkeling van de financieringsbehoefte voor de komende jaren wordt voortdurend gemonitord. Jaarlijks wordt een treasury jaarplan opgesteld. De ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt is en blijft voorlopig onvoorspelbaar. WML blijft de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt nauwlettend volgen.

	31-12-2022	31-12-2023
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ 6.467.000	€ 6.467.000
Eigen vermogen	€ 201.413.000	€ 206.106.000
Vreemd vermogen	€ 390.100.000	€ 393.751.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	34,1%	34,4%
Struct.exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

7. Grondbeleid

In de paragraaf grondbeleid geven we aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat in artikel 9.2 dat de paragraaf grondbeleid een verplicht onderdeel vormt van de begroting. De paragraaf grondbeleid moet ten minste ingaan op (artikel 16 van het BBV):

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Nota Grondbeleid
December 2023 heeft uw Raad de nota Grondbeleid 2024-2028 vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders en spelregels vastgelegd voor de wijze waarop de gemeente het instrument grondbeleid wil inzetten om de beleidsdoelen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, economie/werkgelegenheid en andere beleidsterreinen te realiseren.

De nota bevat richtlijnen voor de wijze waarop de gemeente bestaand grondgebruik handhaaft en maatschappelijk gewenste ontwikkelingen realiseert, zodat dit past binnen de gemeentelijke ambities voor de ruimtelijke ontwikkelingen ter verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze maatschappelijk gewenste ontwikkelingen kunnen economische van aard zijn, maar ook doelstellingen van volkshuisvestelijke en/of ruimtelijke aard of duurzaamheid vallen hieronder.

Daarnaast bevat de nota uitgangspunten voor de organisatie bij de uitvoering van het grondbeleid, zoals het (financiële) beheer (planning, sturing en verantwoording).

Bij nieuwe ontwikkelingen voert de gemeente Brunssum zgn. 'situationeel grondbeleid'. Per locatie wordt in een zo vroeg mogelijk stadium de uitvoeringsstrategie bepaald. Bekeken wordt of actief dan wel faciliterend grondbeleid wordt toegepast of een mengvorm daarvan. Ongeacht de keuze streeft de gemeente naar een zo groot mogelijke regisserende rol in de gebiedsontwikkeling en veranderingen in de ruimtelijk-fysieke situatie.

Ontwikkelingen

In 2023 heeft uw Raad de Regionale Woonvisie vastgesteld. Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst is de gezamenlijke regionale ambitie. Ontwikkelingen op de woningmarkt en het (landelijk) volkshuisvestingsbeleid hebben eveneens gevolgen voor het grond(prijs)beleid.

Woningmarkt
Er is nog steeds een krapte op de woningmarkt hierdoor worden woningen vaker verkocht boven de vraagprijs. Alhoewel de woningprijzen lager zijn dan het landelijk gemiddelde, beweegt de markt in Brunssum mee met de algemene ontwikkelingen op de woningmarkt.

Volkshuisvestingsbeleid

Net zoals in de rest van Nederland heeft ook Brunssum een tekort aan passende en betaalbare woonruimte. Het terugdringen van de woningnood en het 'bouwen naar behoefte' worden als belangrijke opgaven gezien. Daarom wordt ingezet op transformeren van de woningvoorraad in de vorm van realisatie van levensloopbestendige, duurzame en betaalbare woningen, verspreid over de wijken.

Modernisering grondbeleid
Schaarste van grond, de traagheid waarmee grond beschikbaar komt en de hoge prijs van grond op dit moment leidt tot meer onrendabele plannen. Dat belemmert gebiedsontwikkeling. Het moet weer beter mogelijk worden om gebiedsontwikkeling sluitend te krijgen, inclusief het verhalen van kosten voor de aanleg van publieke voorzieningen.

Het laatste kabinet Rutten heeft daarom een uitvoeringsagenda opgesteld om het grondbeleid te moderniseren.

Bouwgrondexploitaties
Volgens de richtlijnen van de commissie BBV is het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) het raadsbesluit met vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Een grondexploitatiecomplex is gedefinieerd als een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële vertaling.

Transitie Rumpenerstraat
Naar verwachting wordt de stedenbouwkundige (gebieds)visie entree Rumpenerstraat/ Componistenwijk in het eerst kwartaal van 2025 aan uw Raad aangeboden.

Deze gebiedsvisie wordt in 2025 samen met betrokken publieke en private partijen verder uitgewerkt. Afhankelijk van de planologische en financieel-economische haalbaarheid zal het grondexploitatiecomplex inclusief de grondexploitatiebegroting in 2025 aan uw raad worden voorgelegd.

Oostflank
De provincie heeft in januari 2024 een koopovereenkomst gesloten met firma Mourik voor de verwerving van de Groeve Mourik op de Oostflank. De gemeente participeert in de verwerving voor een bedrag van 5,3 miljoen euro, goed voor 25% aandeel. Partijen werken in 2024 een ontwikkel- en samenwerkingsstrategie, met als doel een bedrijfslocatie te ontwikkelen. Op basis van deze strategie wordt bepaald wanneer en hoe de deelname aan de aankoop tussen 2025 en 2028 wordt geformaliseerd.

Bouwgrondexploitaties
Volgens de richtlijnen van de commissie BBV dient jaarlijks een herziening van de grondexploitatie plaats te vinden. Een actualisatie van de grondexploitatiebegroting met planinhoudelijke wijzigen, dan wel autonome wijzigingen met materiële financiële gevolgen, moet opnieuw door de raad worden vastgesteld.

Voorafgaande jaren zijn de grondexploitaties alleen bij de jaarrekening herzien. In tegenstelling tot voorafgaande jaren heeft voor de begroting 2025 ook een herziening plaatsgevonden.

Voor de herziening van de grondexploitaties zijn onderstaande uitgangspunten cq. parameters gehanteerd.

Kostenstijging GWW 2025 en verder	2,5%
Kostenstijging plankosten 2025-2026	4%
Kostenstijging plankosten 2027 en verder	4%
Opbrengstenstijging t/m 2026	0%
Opbrengstenstijging 2027 en verder	2%
Rente vanaf 2025	0,5%
Discontovoet	2%

- Activering van kosten binnen de grondexploitatie vindt plaats met inachtneming van de richtlijnen van de Commissie BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden); Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, 2023.
- Winstneming vindt plaats middels de 'Percentage of Completion'-methode. Winstnemingen komen ten gunste van de Reserve grondexploitatie.
- Voor grondexploitaties met een geprognosticeerd nadelig saldo wordt een voorziening getroffen ter grootte van het tekort op contante waarde.

* € 1.000	Geraamde boekwaarden ultimo: 2025	2026	2027	2028	Eindwaarde	Contante waarde per 1-1-2025	jaar realisatie
Masterplannen							
Masterplan Treebeek	€ 71				€ 71	€ 70	2025
Masterplan Brunssum Centrum	€ -9.100	€ -10.721	€ -8.269	€ -8.114	€ -10.523	€ -9.526	
Masterplan Centrum Entree Dorpstraat	*€ 100*	*€ -24*			*€ -24*	*€ -23*	2026
Masterplan Centrum Kloosterstraat	*€ 29*	*€ 9*	*€ -11*		*€ -11*	*€ -10*	2027
Masterplan Centrum Raadhuisstraat	*€ 845*	*€ 623*	*€ 289*		*€ 289*	*€ 273*	2027
Masterplan Centrum Lindeplein/Westwand	*€ -2.607*	*€ -2.659*			*€ -2.659*	*€ -2.556*	2026
Masterplan Centrum Victoriapark	*€ -7.466*	*€ -8.670*	*€ -8.547*	*€ -8.114*	*€ -8.119*	*€ -7.210*	2030
Totaal masterplannen	*€ -9.100*	*€ -10.721*	*€ -8.269*	*€ -8.114*	*€ -10.452*	*€ -9.456*	
Overige complexen							
Rode Beek	€ -182	€ -196			€ -196	€ -189	2026
vm BSV terrein	€ 282				€ 282	€ 277	2025
Oeloven	€ -135				€ -135	€ -132	2025
vm GTD locatie	€ -1.932	€ -614	€ -975		€ -975	€ -919	2027
Totaal overigen	*€ -1.966*	*€ -811*	*€ -975*		*€ -1.023*	*€ -962*	
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	**€ -11.066**	**€ -11.531**	**€ -9.243**	**€ -8.114**	**€ -11.475**	**€ -10.418**	

Toelichting
Het masterplan Brunssum Centrum staat in 2025 in het teken van de realisatie van de woningbouwprojecten door de ontwikkelende partijen. Hiertoe wordt voor de ontwikkeling Kloosterstraat in 2025 eveneens de benodigde grond overgedragen. Voor de vm GTD locatie zal in 2025 de verdere planvorming ter hand worden genomen.

Strategische aankopen
Strategische aankopen dragen bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied in de toekomst. Om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren kan het van belang zijn dat de gemeente strategische grondposities inneemt als de kans zich voor doet. Het betreft aankopen van gronden/panden die (nog) geen deel uitmaken van een bestaand exploitatiegebied en bijbehorende (grond) exploitatiebegroting.

Strategische aankopen worden pas gedaan als de bewuste percelen grond geografisch strategisch in het beoogde plangebied zijn gelegen én noodzakelijk worden geacht vanuit sturingsmogelijkheden. Een andere reden kan zijn dat de gronden aangekocht worden vanuit een mogelijk vereveningsperspectief of vanuit noodzaak tot planrealisatie (maatschappelijk rendement).

Een strategische aankoop moeten worden bezien in het kader van de noodzaak/wens om een locatie ruimtelijk te ontwikkelen en de financiële en maatschappelijke rendementen van de aankoop.

Vanuit de Nota Grondbeleid 2024-2028 is het college gemandateerd tot, het onder voorwaarden, doen van strategische aankopen tot een bedrag van € 2.000.000,-.
Hiervoor is een werkbudget beschikbaar van eveneens € 2.000.000, waarvoor de volgende spelregels gelden:

- Het college neemt (na consultering van een raadsvertegenwoordiging) een gemotiveerd besluit tot het doen van een strategische aankoop;
- De aankoop wordt administratief tijdelijk ten laste van het werkbudget strategische aankopen geboekt;
- Vervolgens wordt de aankoop onder staat van Materieel Vast Actief (MVA) verantwoord;
- Zodra de grondexploitatie voor het betreffende gebied is vastgesteld, wordt de aankoop tegen de dan geldende boekwaarde overgeheveld naar de grondexploitatie;

Verantwoording hierover wordt afgelegd in de Jaarrekening van het betreffende boekjaar. Zodra de aankoop niet meer op het werkbudget drukt (bij activering als MVA), is weer het oorspronkelijke werkbudget beschikbaar (tot maximaal € 2.000.000).

In onderstaande tabel zijn de strategisch verworven gronden weergegeven.

Jaar verwerving	Perceel	Ontwikkeling	Verwervingskosten
2021	BSM02I95	Clemensdomein	€ 150.959
2023	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 1.011.773
2024	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 765.000

Winstneming
Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid bestaat over de tussentijdse winstneming, de winst te worden genomen.

Er is volgens het realisatiebeginsel sprake van winst op een grondexploitatie indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder; én
2. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
4. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Er zijn twee projecten met een positief saldo in de gemeente:

- Masterplan Treebeek
- Vm BSV complex

	Winstneming t/m 2024	2025	2026	2027	2028
Treebeek	€ 61.719	€ 9.339	-	-	-
vm BSV	€ 215.752	€ 66.719	-	-	-

De grondexploitatie Masterplan Centrum kent een aantal deelexploitaties waarvan enkele ook met een positief saldo. De totale grondexploitatie Masterplan Centrum kent echter een negatief resultaat. Tussentijdse winstneming is hier dus niet aan de orde.

Risico's

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat door de toenemende complexiteit van de ontwikkelingen, de hoogte van de investeringen de risico's in de grondexploitaties alsmaar groter worden. Inzicht in het verloop van de financiële prognoses alsmede de risico's is daarom van groot belang.

Als algemene risico's in de grondexploitaties kunnen onder andere de onderstaande aspecten genoemd worden:

- Conjuncturele risico's: vertraging in de afzet als gevolg van een lage (of geen) economische groei.
- Verwervingsrisico's: het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankoopprijzen of de noodzaak tot dure onteigening.
- Ontwikkelingsrisico's: milieuaspecten zoals bodemsanering, stortrechten, infrastructuur, archeologie, planschade etc.
- Prijsontwikkelingen: het onvoorspelbaar bewegen van de prijzen van materialen en loonkosten als gevolg van geopolitieke gebeurtenissen.
- Renterisico's: de vraag naar bouwgrond/woningen verschuift verder de toekomst in en renteverliezen kunnen ontstaan.
- Maatschappelijke en politieke invloeden: politieke besluitvorming omtrent de wijze waarop projecten worden uitgevoerd en ingevuld.

Brunssum spant zich in om dit soort risico's in de planontwikkeling te ondervangen. Dat gebeurt door het tijdig nemen van maatregelen en door een periodieke doorrekening van de grondexploitaties.

De projectspecifieke risico's blijken uit de jaarlijks te actualiseren exploitatieopzetten per complex. Voor een verwacht verlies op een complex wordt een voorziening getroffen, de voorziening verwachten tekorten BIE's. Normale risico's dienen zo veel mogelijk binnen de grondexploitatie zelf te worden opgevangen.

De risico's rondom de grondexploitaties maken deel uit van het integrale risicomanagement. Doel hiervan is om organisatie breed de risico's te kwalificeren en te kwantificeren en te koppelen aan het gemeentelijk weerstandsvermogen. Alle mogelijk risico's die niet worden opgevangen binnen de grondexploitaties zelf, zijn opgenomen in dit model.

De risico's die zijn meegenomen bij het hiervoor beschreven risicomanagement zijn opgenomen en beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Hier wordt kortheidshalve naar verwezen.

Voorziening verwachten tekorten BIE's

Het geprognosticeerd eindresultaat van een grondexploitatie kan negatief uitvallen. Voor dit geprognosticeerde verlies (op basis van de netto contante waarde methode), moet bij de vaststelling van deze grondexploitatie een verliesvoorziening worden getroffen. De voorziening wordt jaarlijks herijkt op basis van het meest actuele geprognosticeerde resultaat van de grondexploitatie.

Voorziening te verwachten tekorten BIE's	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	**€10.764.632**	**€10.845.377**	**€8.183.219**	**€7.650.848**
Rentetoevoeging	€215.293	€216.908	€163.664	€153.017
Storting	-	-	-	-
Onttrekking	€-134.548	€-2.879.066	€-696.035	-
Stand per 31 december	**€10.845.377**	**€8.183.219**	**€7.650.848**	**€7.803.865**

Algemene Reserve Grondexploitaties

Het doel van de reserve is om een bufferfunctie te creëren voor het opvangen van risico's en resultaten binnen het grondbedrijf.

De reserve wordt gevoed door:

- Voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties;
- Incidentele verkoopwinsten bij het afstoten van gemeentelijk onroerend goed (gronden en panden);
- Tussentijdse winstnemingen uit grondexploitaties.

Algemene Reserve grondexploitaties	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	**-**	**€353.613**	**€353.613**	**€353.613**
Storting	€353.613	-	-	-
Onttrekking	-	-	-	-
Stand per 31 december	**€353.613**	**€353.613**	**€353.613**	**€353.613**

8. Openbaarheidsparagraaf (WOO)

De invoering van de Wet Open Overheid (Woo) heeft de gemeente Brunssum bewust gekoppeld aan haar organisatorische en bestuurlijke ambities op het gebied van dienstverlening en het streven naar een betrouwbare en transparante overheid. Dit komt tot uiting in het project "Informatiehuishouding op orde", waarbij verbindingen worden gelegd met ons eigen beleid voor informatiemanagement en procesmanagement, evenals andere relevante wet- en regelgeving zoals de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV).

In 2025 zal de implementatie van de Woo, inclusief de noodzakelijke aanpassingen van processen en bewustwording binnen de organisatie duidelijk zichtbaar worden. De Woo gaat een onlosmakelijk onderdeel vormen van onze proces DNA. Indien de landelijke voorzieningen tijdig op orde zijn verwachten we dat we op het einde van 2025 proactief de eerste publicaties van Woo-informatie gerealiseerd zijn. Daarbij spreken we de ambitie uit omdat niet te beperken dat de wettelijk voorgeschreven minimumvariant maar uitgebreider om zo invulling te geven aan onze eigen ambities v.w.b. een transparante overheid.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht van reserves en voorzieningen 2025-2028

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam reserve / voorziening	Prog.	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het begin van 2025	Vermeerdering in 2025	Vermeerdering rente in 2025	Vermindering in 2025	Saldo aan het einde van 2025	Vermeerdering in 2026	Vermeerdering rente in 2026	Vermindering in 2026	Saldo aan het einde van 2026
RUBRIEK A													
	Reserves van de Algemene Dienst												
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	12	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.976.681	€ 861.379		€ 178.500	€ 6.659.560	€ 0		€ 334.805	€ 6.324.755
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	12	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				**€ 17.976.681**	**€ 861.379**	**€ 0**	**€ 178.500**	**€ 18.659.560**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 334.805**	**€ 18.324.755**
RUBRIEK B													
	Bestemmingsreserves												
B120040	Reserve representatie Parade	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 56.725	€ 0			€ 56.725	€ 0			€ 56.725
B120530	Reserve Parade	8			€ 100.000				€ 100.000				€ 100.000
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 143.500				€ 143.500				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.099.482	€ 403.447		€ 426.790	€ 5.076.139	€ 403.482		€ 425.734	€ 5.053.887
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.431			€ 0	€ 31.431			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	6	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017	€ 177.809				€ 177.809				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 323.413	€ 16.015			€ 339.428	€ 16.015			€ 355.443
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 46.408				€ 46.408				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 106.321	€ 8.000			€ 114.321	€ 8.000			€ 122.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 102.539				€ 102.539				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 78.000	€ 101.000		€ 28.249	€ 150.751	€ 101.000		€ 37.977	€ 213.774
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 236.405				€ 236.405				€ 236.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 53.793	€ 40.000			€ 93.793	€ 40.000			€ 133.793
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 34.914	€ 4.500			€ 39.414	€ 4.500			€ 43.914
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 691.108				€ 691.108				€ 691.108
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 618.185				€ 618.185				€ 618.185
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 71.175			€ 40.000	€ 31.175				€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022	€ 0				€ 0				€ 0
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024	€ 118.000			€ 62.000	€ 56.000			€ 32.000	€ 24.000
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023	€ 385.851				€ 385.851				€ 385.851
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	11	11-10-2016	Nota Reserves 2016	€ 218.988			€ 218.988	€ 0				€ 0
B120832	Herstructureringsreserve	11	10-11-2015	Jaarrekening 2018	€ 44.674				€ 44.674				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	11	25-6-2019	Nota Reserves 2019	€ 4.290.255				€ 4.290.255				€ 4.290.255
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit	€ 0				€ 0				€ 0
B120836	Reserve Parkeerfonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019	€ 0				€ 0				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	10	30-6-2020	Begroting 2017	€ 0				€ 0				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	11	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021	€ 2.611.766				€ 2.611.766				€ 2.611.766
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	12	1-11-2022	Begroting 2023	€ 387.095				€ 387.095			€ 350.000	€ 37.095
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	10	21-12-2021	1e BeRap 2023	€ 100.000			€ 50.000	€ 50.000			€ 50.000	€ 0
B120841	Reserve realisering Akkerbrug	7		2e BeRap 2023	€ 400.000				€ 400.000			€ 400.000	€ 0
B120575	Reserve VVV / wandel- en fietsstructuren	10	8-11-2016	Begroting 2017	€ 0				€ 0				€ 0
	Sub-totaal bestemmingsreserves				**€ 16.527.837**	**€ 572.962**	**€ 0**	**€ 826.027**	**€ 16.274.772**	**€ 572.997**	**€ 0**	**€ 1.295.711**	**€ 15.552.058**

Nr.	Naam reserve / voorziening	Prog.	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het begin van 2025	Vermeerdering in 2025	Vermeerdering rente in 2025	Vermindering in 2025	Saldo aan het einde van 2025	Vermeerdering in 2026	Vermeerdering rente in 2026	Vermindering in 2026	Saldo aan het einde van 2026
	Reserves ter dekking van kapitaallasten												
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 36.300		€ 181,50	€ 3.481	€ 33.001		€ 165,00	€ 3.465	€ 29.701
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 22.278		€ 111,39	€ 1.422	€ 20.968		€ 104,84	€ 1.415	€ 19.658
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 58.969		€ 294,84	€ 4.507	€ 54.756		€ 273,78	€ 4.486	€ 50.544
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 910.860		€ 4.554,30	€ 58.134	€ 857.281		€ 4.286,40	€ 57.866	€ 803.701
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 285.548		€ 1.427,74	€ 19.274	€ 267.701		€ 1.338,51	€ 19.185	€ 249.855
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 95.146		€ 475,73	€ 6.819	€ 88.802		€ 444,01	€ 6.787	€ 82.460
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 694.328		€ 35.433,00	€ 85.028	€ 644.733		€ 32.903,00	€ 82.497	€ 595.139
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 112.888		€ 564,44	€ 8.090	€ 105.362		€ 526,81	€ 8.053	€ 97.836
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 244.737		€ 1.223,68	€ 17.539	€ 228.422		€ 1.142,11	€ 17.458	€ 212.106
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.713.828		€ 8.569,14	€ 65.745	€ 1.656.652		€ 8.283,26	€ 65.745	€ 1.599.191
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 172.451		€ 862,25	€ 11.640	€ 161.673		€ 808,37	€ 11.587	€ 150.895
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 578.961		€ 2.894,81	€ 20.830	€ 561.026		€ 2.805,13	€ 20.830	€ 543.001
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	7	23-5-2017	Nota Reserves 2019	€ 48.256		€ 241,28	€ 3.257	€ 45.240		€ 226,20	€ 3.242	€ 42.225
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 96.672		€ 483,36	€ 5.854	€ 91.301		€ 456,51	€ 5.827	€ 85.931
B121614	Reserve Brede School Centrum	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 466.550		€ 2.332,75	€ 17.383	€ 451.500		€ 2.257,50	€ 17.307	€ 436.450
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 110.000		€ 550,00	€ 10.550	€ 100.000		€ 500,00	€ 10.500	€ 90.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 779.195		€ 3.895,97	€ 27.196	€ 755.895		€ 3.779,47	€ 27.196	€ 732.478
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 16.000		€ 80,00	€ 1.413	€ 14.667		€ 73,33	€ 1.407	€ 13.333
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	8	11-10-2016	ProRap 2016	€ 25.000		€ 125,00	€ 25.125	€ 0		€ 0,00	€ 0	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	7	24-10-2017	ProRap 2017	€ 728.333		€ 3.641,66	€ 35.308	€ 696.667		€ 3.483,33	€ 35.150	€ 665.000
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 114.092		€ 570,46	€ 29.093	€ 85.570		€ 427,85	€ 28.951	€ 57.046
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 114.092		€ 570,46	€ 29.093	€ 85.570		€ 427,85	€ 28.951	€ 57.046
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	11	23-9-2020	2e berap 2021	€ 480.000		€ 2.400,00	€ 62.400	€ 420.000		€ 2.100,00	€ 62.100	€ 360.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 1.935.900		€ 9.679,50	€ 81.379	€ 1.864.201		€ 9.321,00	€ 81.021	€ 1.792.501
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				**€ 9.840.383**	**€ 0**	**€ 81.163**	**€ 630.560**	**€ 9.290.986**	**€ 0**	**€ 76.134**	**€ 601.026**	**€ 8.766.095**
	Totaal rubriek B				**€ 26.368.220**	**€ 572.962**	**€ 81.163**	**€ 1.456.587**	**€ 25.565.758**	**€ 572.997**	**€ 76.134**	**€ 1.896.737**	**€ 24.318.153**
	Totaal rubrieken A + B				**€ 44.344.902**	**€ 1.434.341**	**€ 81.163**	**€ 1.635.087**	**€ 44.225.319**	**€ 572.997**	**€ 76.134**	**€ 2.231.542**	**€ 42.642.908**
RUBRIEK C													
	Voorzieningen												
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.961.014	€ 882.192		€ 958.990	€ 1.884.216	€ 882.795		€ 826.650	€ 1.940.361
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020	€ 150.200	€ 42.050		€ 40.651	€ 151.599	€ 42.050		€ 164.752	€ 28.897
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMV-Oost	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 387.491	€ 85.618		€ 70.875	€ 402.234	€ 85.618		€ 292.088	€ 195.764
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 120.934	€ 22.600			€ 143.534	€ 22.600		€ 2.949	€ 163.185
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 362.609	€ 41.909			€ 404.518	€ 41.909		€ 6.951	€ 439.476
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	5	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 206.996	€ 45.623		€ 34.000	€ 218.619	€ 45.623		€ 102.000	€ 162.242
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 74.671	€ 20.000			€ 94.671	€ 20.000		€ 19.515	€ 95.156
B111206	Voorziening wachtgelden SMK	7	11-7-2017	Jaarrekening 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B111207	Voorziening wachtgelden B&W	1	25-6-2019	Jaarrekening 2018	€ 50.011			€ 47.680	€ 2.331			€ 2.331	€ 0
B111208	Voorziening Verlofsparen	12		Jaarrekening 2022	€ 703.323				€ 703.323				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	11		Jaarrekening 2023	€ 64.060				€ 64.060				€ 64.060
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	**9**	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 311.488	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 311.488	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 311.488
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023	€ 182.053			€ 182.053	€ 0				€ 0
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	1		Jaarrekening 2023	€ 3.377.309	€ 100.000		€ 240.098	€ 3.237.211	€ 100.000		€ 240.098	€ 3.097.113
	Totaal rubriek C				**€ 7.952.160**	**€ 2.353.992**	**€ 0**	**€ 2.688.347**	**€ 7.617.805**	**€ 2.354.595**	**€ 0**	**€ 2.771.334**	**€ 7.201.066**
	Totaal rubrieken A / B / C				**€ 52.297.062**	**€ 3.788.333**	**€ 81.163**	**€ 4.323.434**	**€ 51.843.124**	**€ 2.927.592**	**€ 76.134**	**€ 5.002.876**	**€ 49.843.974**

Nr.	Naam reserve / voorziening	Prog.	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo aan het einde van 2027	Vermeerdering in 2028	Vermeerdering rente in 2028	Vermindering in 2028	Saldo aan het einde van 2028
RUBRIEK A												
	Reserves van de Algemene Dienst											
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	12	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0		€ 1.880.125	€ 4.444.630	€ 0		€ 40.000	€ 4.404.630
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	12	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 0			€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				**€ 0**	**€ 0**	**€ 1.880.125**	**€ 16.444.630**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 40.000**	**€ 16.404.630**
RUBRIEK B												
	Bestemmingsreserves											
B120040	Reserve representatie Parade	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0			€ 56.725	€ 0			€ 56.725
B120530	Reserve Parade	8						€ 100.000				€ 100.000
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 143.500				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 403.517		€ 424.679	€ 5.032.725	€ 578.552		€ 423.623	€ 5.187.654
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 0	€ 31.431			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	6	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017				€ 177.809				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 16.015			€ 371.458	€ 16.015			€ 387.473
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 46.408				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 8.000			€ 130.321	€ 8.000			€ 138.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 102.539				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 101.000		€ 59.319	€ 255.455	€ 101.000		€ 82.674	€ 273.781
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 236.405				€ 236.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 40.000			€ 173.793	€ 40.000			€ 213.793
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 4.500			€ 48.414	€ 4.500			€ 52.914
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 691.108				€ 691.108
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 618.185				€ 618.185
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 31.175				€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0				€ 0
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022				€ 0				€ 0
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024			€ 12.000	€ 12.000			€ 12.000	€ 0
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023				€ 385.851				€ 385.851
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	11	11-10-2016	Nota Reserves 2016				€ 0				€ 0
B120832	Herstructureringsreserve	11	10-11-2015	Jaarrekening 2018				€ 44.674				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	11	25-6-2019	Nota Reserves 2019				€ 4.290.255				€ 4.290.255
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit				€ 0				€ 0
B120836	Reserve Parkeerfonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019				€ 0				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	10	30-6-2020	Begroting 2017				€ 0				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	11	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021				€ 2.611.766				€ 2.611.766
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	12	1-11-2022	Begroting 2023				€ 37.095				€ 37.095
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	10	21-12-2021	1e BeRap 2023				€ 0				€ 0
B120841	Reserve realisering Akkerbrug	7		2e BeRap 2023				€ 0				€ 0
B120575	Reserve VVV / wandel- en fietsstructuren	10	8-11-2016	Begroting 2017				€ 0				€ 0
	Sub-totaal bestemmingsreserves				**€ 573.032**	**€ 0**	**€ 495.998**	**€ 15.629.092**	**€ 748.067**	**€ 0**	**€ 518.297**	**€ 15.858.862**

Nr.	Naam reserve / voorziening	Prog.	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo aan het einde van 2027	Vermeerdering in 2028	Vermeerdering rente in 2028	Vermindering in 2028	Saldo aan het einde van 2028
	Reserves ter dekking van kapitaallasten											
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 148,50	€ 3.448	€ 26.401		€ 132,01	€ 3.432	€ 23.101
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 98,29	€ 1.409	€ 18.347		€ 91,73	€ 1.402	€ 17.037
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 252,72	€ 4.465	€ 46.332		€ 231,66	€ 4.444	€ 42.120
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 4.018,50	€ 57.598	€ 750.121		€ 3.750,61	€ 57.331	€ 696.541
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.249,27	€ 19.096	€ 232.008		€ 1.160,04	€ 19.007	€ 214.161
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 412,30	€ 6.755	€ 76.117		€ 380,58	€ 6.724	€ 69.773
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 30.371,00	€ 79.966	€ 545.544		€ 27.841,00	€ 77.435	€ 495.950
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 489,18	€ 8.015	€ 90.310		€ 451,55	€ 7.977	€ 82.785
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.060,53	€ 17.376	€ 195.790		€ 978,95	€ 17.295	€ 179.474
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 7.995,95	€ 65.745	€ 1.541.442		€ 7.707,21	€ 65.745	€ 1.483.404
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 754,47	€ 11.533	€ 140.116		€ 700,58	€ 11.479	€ 129.338
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 2.715,01	€ 20.830	€ 524.886		€ 2.624,43	€ 20.830	€ 506.680
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	7	23-5-2017	Nota Reserves 2019		€ 211,12	€ 3.227	€ 39.209		€ 196,04	€ 3.212	€ 36.193
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 429,65	€ 5.800	€ 80.560		€ 402,80	€ 5.773	€ 75.190
B121614	Reserve Brede School Centrum	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 2.182,25	€ 17.232	€ 421.400		€ 2.107,00	€ 17.157	€ 406.351
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 450,00	€ 10.450	€ 80.000		€ 400,00	€ 10.400	€ 70.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.662,39	€ 27.196	€ 708.944		€ 3.544,72	€ 27.196	€ 685.293
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 66,67	€ 1.400	€ 12.000		€ 60,00	€ 1.393	€ 10.667
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	8	11-10-2016	ProRap 2016		€ 0,00	€ 0	€ 0		€ 0,00	€ 0	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	7	24-10-2017	ProRap 2017		€ 3.325,00	€ 34.992	€ 633.333		€ 3.166,66	€ 34.833	€ 601.667
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018		€ 285,23	€ 28.808	€ 28.524		€ 142,62	€ 28.666	€ 0
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018		€ 285,23	€ 28.808	€ 28.524		€ 142,62	€ 28.666	€ 0
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	11	23-9-2020	2e berap 2021		€ 1.800,00	€ 61.800	€ 300.000		€ 1.500,00	€ 61.500	€ 240.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 8.962,50	€ 80.663	€ 1.720.801		€ 8.604,00	€ 80.304	€ 1.649.101
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				**€ 0**	**€ 71.226**	**€ 596.612**	**€ 8.240.709**	**€ 0**	**€ 66.317**	**€ 592.201**	**€ 7.714.825**
	Totaal rubriek B				**€ 573.032**	**€ 71.226**	**€ 1.092.610**	**€ 23.869.801**	**€ 748.067**	**€ 66.317**	**€ 1.110.498**	**€ 23.573.687**
	Totaal rubrieken A + B				**€ 573.032**	**€ 71.226**	**€ 2.972.735**	**€ 40.314.431**	**€ 748.067**	**€ 66.317**	**€ 1.150.498**	**€ 39.978.317**
RUBRIEK C												
	Voorzieningen											
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 869.329		€ 752.857	€ 2.056.833	€ 869.596		€ 1.602.508	€ 1.323.921
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020	€ 42.050		€ 70.947	€ 0	€ 42.050		€ 42.050	€ 0
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMV-Oost	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 85.618		€ 135.733	€ 145.649	€ 85.618		€ 42.293	€ 188.974
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 22.600			€ 185.785	€ 22.600		€ 22.931	€ 185.454
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 41.909			€ 481.385	€ 41.909		€ 96.339	€ 426.955
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	5	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 45.623		€ 30.000	€ 177.865	€ 45.623		€ 30.000	€ 193.488
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 20.000			€ 115.156	€ 20.000			€ 135.156
B111206	Voorziening wachtgelden SMK	7	11-7-2017	Jaarrekening 2016				€ 0				€ 0
B111207	Voorziening wachtgelden B&W	1	25-6-2019	Jaarrekening 2018				€ 0				€ 0
B111208	Voorziening Verlofsparen	12		Jaarrekening 2022				€ 703.323				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	11		Jaarrekening 2023				€ 64.060				€ 64.060
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	**9**	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 311.488	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 311.488
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023				€ 0				€ 0
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	1		Jaarrekening 2023	€ 100.000		€ 240.098	€ 2.957.015			€ 240.098	€ 2.716.917
	Totaal rubriek C				**€ 2.341.129**	**€ 0**	**€ 2.343.635**	**€ 7.198.560**	**€ 2.241.396**	**€ 0**	**€ 3.190.219**	**€ 6.249.737**
	Totaal rubrieken A / B / C				**€ 2.914.161**	**€ 71.226**	**€ 5.316.370**	**€ 47.512.991**	**€ 2.989.463**	**€ 66.317**	**€ 4.340.717**	**€ 46.228.054**

Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve

Ontwikkeling van het weerstandsvermogen

Bedragen x € 1.000

	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	Jaar 2028
	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Algemene reserve vrij besteedbaar 1/1	€ 5.977	€ 6.659	€ 6.325	€ 4.445
Sluitend maken begroting 2025-2028 (nog vast te stellen)	€ 305	€ -271	€ -1.485	€ 0
Reservering/Inzet inzake Ravijnjaar 2026 ev (nog vast te stellen)				
Bij: September circulaire 2023 algemene uitkering				
Bij: Jaarrekeningresultaat 2023				
Bij: Pr begr 2024 inzake incidentele budgetten	€ 466			
Bij: Pr begr 2024 inzake Professionalisering OLT	€ 40			
Bij: Pr begr 2024 inzake Extra kosten Parade	€ 50			
Af: Viering 80 jaar bevrijding				
Af: Implementatie Omgevingswet				
Af: Schutterspark	€ -80			
Af: Taalrijke voorziening Brunssum Noord				
Af: inzake badhokjes				
Af: budget doorontwikkeling afd. ROV cnfrm Voorjaarsbrief 2021	€ -75			
Af: budget Parkstad route ivm stikstofproblematiek				
Af: Professionalisering OLT				
Af: Onttrekking overhevelingen 2023				
Af: Parade 2027			€ -355	€ 0
Af: inhuur tbv binnenstedelijke transformatie		€ -40	€ -40	€ -40
Af: onttrekking 1e BeRap 2024	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Af: Kwaliteitsverbetering Vijverpark				
Af: Lokale Inclusie Agenda				
Af: Onderzoek museale functie Pompgebouw Schutterspark				
Af: Kinderraad	€ -24	€ -24		
Algemene reserve vrij besteedbaar 31/12	6.659	6.325	4.445	4.405
Algemene reserve - weerstandsvermogen 1/1 - 31/12	12.000	12.000	12.000	12.000
Raming Algemene reserve - totaal per 31 december (A)	18.659	18.325	16.445	16.405
Raming algemene reserve per 31 december (A)	18.659	18.325	16.445	16.405
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	10.561	10.561	10.561	10.561
Ratio weerstandsvermogen (A / B)	1,77	1,74	1,56	1,55

Bijlage 3 Overzicht uitgeleende & opgenomen gelden

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN						BEGROTING 2025							
Omschrijving	Lening	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2025	Vermeerde-ringen	Vermindе-ringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2025 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2025	Aflossingen in 2025	Boekwaarde aan het begin van 2025	Boekwaarde aan het einde	Toegerekende rentelasten 2025	Totaal van de rente en afl. 2025 Bedrag (11/12+15)	Verval-datum	Rente werkelijk betrekking hebben op het jaar 2025
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.439,99	€ 0,00	€ 0,00	€ 15.439,99	2028	€ 14.681,51	€ 206,88	€ 758,48	€ 551,60	€ 30,34	€ 237,22	31-dec	€ 30,34
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 72.024,00	2028	€ 68.486,04	€ 965,05	€ 3.537,96	€ 2.572,91	€ 141,52	€ 1.106,57	31-dec	€ 141,52
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 29.220,31	2034	€ 19.220,29	€ 833,97	€ 10.000,02	€ 9.166,05	€ 400,00	€ 1.233,97	31-dec	€ 400,00
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 10.793,31	2024	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.119,76	€ 0,00	€ 0,00	€ 179.119,76	2031	€ 132.428,98	€ 5.981,09	€ 46.690,78	€ 40.709,69	€ 1.984,36	€ 7.965,45	31-dec	€ 1.984,36
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063,47	€ 0,00	€ 0,00	€ 84.063,47	2033	€ 57.692,72	€ 2.495,16	€ 26.370,75	€ 23.875,59	€ 1.054,83	€ 3.549,99	31-dec	€ 1.054,83
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705,24	€ 0,00	€ 0,00	€ 60.705,24	2033	€ 41.662,90	€ 1.801,89	€ 19.042,34	€ 17.240,45	€ 761,69	€ 2.563,58	31-dec	€ 761,69
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.004,63	€ 0,00	€ 0,00	€ 32.004,63	2030	€ 24.874,21	€ 1.093,27	€ 7.130,42	€ 6.037,15	€ 294,13	€ 1.387,40	31-dec	€ 294,13
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031,15	€ 0,00	€ 0,00	€ 52.031,15	2030	€ 40.709,56	€ 1.710,63	€ 11.321,59	€ 9.610,96	€ 452,86	€ 2.163,49	31-dec	€ 452,86
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026,34	€ 0,00	€ 0,00	€ 45.026,34	2029	€ 36.577,42	€ 1.563,50	€ 8.448,92	€ 6.885,42	€ 337,96	€ 1.901,46	31-dec	€ 337,96
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212,12	€ 0,00	€ 0,00	€ 25.212,12	2027	€ 22.148,85	€ 1.021,30	€ 3.063,27	€ 2.041,97	€ 130,19	€ 1.151,49	31-dec	€ 130,19
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170,39	€ 0,00	€ 0,00	€ 12.170,39	2029	€ 9.875,26	€ 432,92	€ 2.295,13	€ 1.862,21	€ 94,67	€ 527,59	31-dec	€ 94,67
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414,29	€ 0,00	€ 0,00	€ 19.414,29	2026	€ 17.856,27	€ 768,10	€ 1.558,02	€ 789,92	€ 64,27	€ 832,37	31-dec	€ 64,27
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394,43	€ 0,00	€ 0,00	€ 28.394,43	2026	€ 26.158,23	€ 1.096,73	€ 2.236,20	€ 1.139,47	€ 89,45	€ 1.186,18	31-dec	€ 89,45
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**€ 665.619,43**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 665.619,43**		**€ 523.165,55**	**€ 19.970,49**	**€ 142.453,88**	**€ 122.483,39**	**€ 5.836,27**	**€ 25.806,76**		**€ 5.836,27**
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.246,92			€ 1.245.246,92	2038	€ 664.128,00	€ 41.508,00	€ 581.118,92	€ 539.610,92	€ 34.867,14	€ 76.375,14	31-dec	€ 34.867,14
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, installaties	U101	€ 758.487,27			€ 758.487,27	2023	€ 758.487,27	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, inventaris	U102	€ 424.248,54			€ 424.248,54	2018	€ 424.248,54	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050,00			€ 16.050,00	2032	€ 3.468,00	€ 1.572,75	€ 12.582,00	€ 11.009,25	€ 62,91	€ 1.635,66	31-dec	€ 62,91
Bazuinenkorps Jong Leven	U104	€ 11.130,00			€ 11.130,00		€ 11.130,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Harmonie Orkest Brunssum	U105	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 13.770,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare Harpe Davids (nieuw 2015)	U106	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 12.393,00	€ 1.377,00	€ 1.377,00	€ 0,00	€ 61,97	€ 1.438,97	31-dec	€ 61,97
Fanfare Harpe Davids (afgelost 2015)	U111	€ 10.710,00			€ 10.710,00		€ 10.710,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare St. Barbara	U112	€ 21.330,00			€ 21.330,00		€ 21.330,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Chr. Harmonie "De Bazuin"	U113	€ 14.310,00			€ 14.310,00		€ 14.310,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening Tranche C Enexis BV	U116	€ 1.208.560,57			€ 1.208.560,57		€ 1.208.560,57	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Tranche D Enexis BV	U117	€ 845.992,40			€ 845.992,40		€ 845.992,40	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Atrium 2012	U118	€ 885.000,00			€ 885.000,00		€ 885.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000,00			€ 2.000.000,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 2.000.000,00	€ 2.000.000,00	€ 28.000,00	€ 28.000,00	30-nov	€ 25.628,42
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716,00			€ 144.716,00		€ 0,00	€ 14.471,60	€ 144.716,00	€ 130.244,40	€ 5.788,64	€ 20.260,24	31-dec	€ 5.788,64
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569,00			€ 3.816.569,00		€ 1.773.963,59	€ 240.000,00	€ 2.042.605,41	€ 1.802.605,41	€ 30.639,08	€ 270.639,08	31-dec	€ 30.639,08
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**€ 11.429.890,70**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 11.429.890,70**		**€ 6.647.491,37**	**€ 298.929,35**	**€ 4.782.399,33**	**€ 4.483.469,98**	**€ 99.419,74**	**€ 398.349,09**		**€ 97.048,16**
Totaal Rente en Afschrijving		**€ 12.095.510,13**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 12.095.510,13**		**€ 7.170.656,92**	**€ 318.899,84**	**€ 4.924.853,21**	**€ 4.605.953,37**	**€ 105.256,01**	**€ 424.155,85**		**€ 102.884,43**

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN					BEGROTING 2026							
Omschrijving	Lening	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2026	Vermeerde-ringen	Vermindе-ringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2026 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2026	Aflossingen in 2026	Boekwaarde aan het begin van 2026	Boekwaarde aan het einde	Toegerekende rentelasten 2026	Totaal van de rente en afl. 2026 Bedrag (11/12+15)	Verval-datum	Rente werkelijk betrekking hebben op het jaar 2026
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.439,99	€ 0,00	€ 0,00	€ 15.439,99	2028	€ 14.888,39	€ 206,88	€ 551,60	€ 344,72	€ 22,06	€ 228,94	31-dec	€ 22,06
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 72.024,00	2028	€ 69.451,09	€ 965,05	€ 2.572,91	€ 1.607,86	€ 102,92	€ 1.067,97	31-dec	€ 102,92
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 29.220,31	2034	€ 20.054,26	€ 867,33	€ 9.166,05	€ 8.298,72	€ 366,64	€ 1.233,97	31-dec	€ 366,64
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 10.793,31	2024	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.119,76	€ 0,00	€ 0,00	€ 179.119,76	2031	€ 138.410,07	€ 6.235,29	€ 40.709,69	€ 34.474,40	€ 1.730,16	€ 7.965,45	31-dec	€ 1.730,16
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063,47	€ 0,00	€ 0,00	€ 84.063,47	2033	€ 60.187,88	€ 2.594,97	€ 23.875,59	€ 21.280,62	€ 955,02	€ 3.549,99	31-dec	€ 955,02
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705,24	€ 0,00	€ 0,00	€ 60.705,24	2033	€ 43.464,79	€ 1.873,96	€ 17.240,45	€ 15.366,49	€ 689,62	€ 2.563,58	31-dec	€ 689,62
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.004,63	€ 0,00	€ 0,00	€ 32.004,63	2030	€ 25.967,48	€ 1.138,37	€ 6.037,15	€ 4.898,78	€ 249,03	€ 1.387,40	31-dec	€ 249,03
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031,15	€ 0,00	€ 0,00	€ 52.031,15	2030	€ 42.420,19	€ 1.779,05	€ 9.610,96	€ 7.831,91	€ 384,44	€ 2.163,49	31-dec	€ 384,44
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026,34	€ 0,00	€ 0,00	€ 45.026,34	2029	€ 38.140,92	€ 1.626,04	€ 6.885,42	€ 5.259,38	€ 275,42	€ 1.901,46	31-dec	€ 275,42
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212,12	€ 0,00	€ 0,00	€ 25.212,12	2027	€ 23.170,15	€ 1.064,71	€ 2.041,97	€ 977,26	€ 86,78	€ 1.151,49	31-dec	€ 86,78
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170,39	€ 0,00	€ 0,00	€ 12.170,39	2029	€ 10.308,18	€ 450,77	€ 1.862,21	€ 1.411,44	€ 76,82	€ 527,59	31-dec	€ 76,82
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414,29	€ 0,00	€ 0,00	€ 19.414,29	2026	€ 18.624,37	€ 789,92	€ 789,92	€ 0,00	€ 32,58	€ 822,50	31-dec	€ 32,58
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394,43	€ 0,00	€ 0,00	€ 28.394,43	2026	€ 27.254,96	€ 1.139,47	€ 1.139,47	€ 0,00	€ 45,58	€ 1.185,05	31-dec	€ 45,58
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**€ 665.619,43**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 665.619,43**		**€ 543.136,04**	**€ 20.731,81**	**€ 122.483,39**	**€ 101.751,58**	**€ 5.017,07**	**€ 25.748,88**		**€ 5.017,07**
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.246,92			€ 1.245.246,92	2038	€ 705.636,00	€ 41.508,00	€ 539.610,92	€ 498.102,92	€ 32.376,66	€ 73.884,66	31-dec	€ 32.376,66
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, installaties	U101	€ 758.487,27			€ 758.487,27	2023	€ 758.487,27	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, inventaris	U102	€ 424.248,54			€ 424.248,54	2018	€ 424.248,54	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050,00			€ 16.050,00	2032	€ 5.040,75	€ 1.572,75	€ 11.009,25	€ 9.436,50	€ 55,05	€ 1.627,80	31-dec	€ 55,05
Bazuinenkorps Jong Leven	U104	€ 11.130,00			€ 11.130,00		€ 11.130,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Harmonie Orkest Brunssum	U105	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 13.770,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare Harpe Davids (nieuw 2015)	U106	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 13.770,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare Harpe Davids (afgelost 2015)	U111	€ 10.710,00			€ 10.710,00		€ 10.710,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare St. Barbara	U112	€ 21.330,00			€ 21.330,00		€ 21.330,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Chr. Harmonie "De Bazuin"	U113	€ 14.310,00			€ 14.310,00		€ 14.310,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening Tranche C Enexis BV	U116	€ 1.208.560,57			€ 1.208.560,57		€ 1.208.560,57	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Tranche D Enexis BV	U117	€ 845.992,40			€ 845.992,40		€ 845.992,40	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Atrium 2012	U118	€ 885.000,00			€ 885.000,00		€ 885.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716,00			€ 144.716,00		€ 14.471,60	€ 14.471,60	€ 130.244,40	€ 115.772,80	€ 5.209,78	€ 19.681,38	31-dec	€ 5.209,78
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000,00			€ 2.000.000,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 2.000.000,00	€ 2.000.000,00	€ 28.000,00	€ 28.000,00	30-nov	€ 25.628,42
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569,00			€ 3.816.569,00		€ 2.013.963,59	€ 240.000,00	€ 1.802.605,41	€ 1.562.605,41	€ 27.039,08	€ 267.039,08	31-dec	€ 27.039,08
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**€ 11.429.890,70**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 11.429.890,70**		**€ 6.946.420,72**	**€ 297.552,35**	**€ 4.483.469,98**	**€ 4.185.917,63**	**€ 92.680,56**	**€ 390.232,91**		**€ 90.308,98**
Totaal Rente en Afschrijving		**€ 12.095.510,13**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 12.095.510,13**		**€ 7.489.556,76**	**€ 318.284,16**	**€ 4.605.953,37**	**€ 4.287.669,21**	**€ 97.697,63**	**€ 415.981,79**		**€ 95.326,05**

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN					BEGROTING 2027								
Omschrijving	Lening	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2027	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2027 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2027	Aflossingen in 2027	Boekwaarde aan het begin van 2027	Boekwaarde aan het einde	Toegerekende rentelasten 2027	Totaal van de rente en afl. 2026 Bedrag (11/12+15)	Verval-datum	Rente werkelijk betrekking hebben op het jaar 2027
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.439,99	€ 0,00	€ 0,00	€ 15.439,99	2028	€ 15.095,27	€ 206,88	€ 344,72	€ 137,84	€ 13,79	€ 220,67	31-dec	€ 13,79
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 72.024,00	2028	€ 70.416,14	€ 965,05	€ 1.607,86	€ 642,81	€ 64,31	€ 1.029,36	31-dec	€ 64,31
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 29.220,31	2034	€ 20.921,59	€ 902,02	€ 8.298,72	€ 7.396,70	€ 331,95	€ 1.233,97	31-dec	€ 331,95
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 10.793,31	2024	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.119,76	€ 0,00	€ 0,00	€ 179.119,76	2031	€ 144.645,36	€ 6.500,29	€ 34.474,40	€ 27.974,11	€ 1.465,16	€ 7.965,45	31-dec	€ 1.465,16
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063,47	€ 0,00	€ 0,00	€ 84.063,47	2033	€ 62.782,85	€ 2.698,77	€ 21.280,62	€ 18.581,85	€ 851,22	€ 3.549,99	31-dec	€ 851,22
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705,24	€ 0,00	€ 0,00	€ 60.705,24	2033	€ 45.338,75	€ 1.948,92	€ 15.366,49	€ 13.417,57	€ 614,66	€ 2.563,58	31-dec	€ 614,66
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.004,63	€ 0,00	€ 0,00	€ 32.004,63	2030	€ 27.105,85	€ 1.185,33	€ 4.898,78	€ 3.713,45	€ 202,07	€ 1.387,40	31-dec	€ 202,07
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031,15	€ 0,00	€ 0,00	€ 52.031,15	2030	€ 44.199,24	€ 1.850,21	€ 7.831,91	€ 5.981,70	€ 313,28	€ 2.163,49	31-dec	€ 313,28
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026,34	€ 0,00	€ 0,00	€ 45.026,34	2029	€ 39.766,96	€ 1.691,08	€ 5.259,38	€ 3.568,30	€ 210,38	€ 1.901,46	31-dec	€ 210,38
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212,12	€ 0,00	€ 0,00	€ 25.212,12	2027	€ 24.234,86	€ 977,26	€ 977,26	€ 0,00	€ 41,53	€ 1.018,79	31-dec	€ 41,53
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170,39	€ 0,00	€ 0,00	€ 12.170,39	2029	€ 10.758,95	€ 469,37	€ 1.411,44	€ 942,07	€ 58,22	€ 527,59	31-dec	€ 58,22
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414,29	€ 0,00	€ 0,00	€ 19.414,29	2026	€ 19.414,29	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394,43	€ 0,00	€ 0,00	€ 28.394,43	2026	€ 28.394,43	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**€ 665.619,43**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 665.619,43**		**€ 563.867,85**	**€ 19.395,18**	**€ 101.751,58**	**€ 82.356,40**	**€ 4.166,57**	**€ 23.561,75**		**€ 4.166,57**
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.246,92			€ 1.245.246,92	2038	€ 747.144,00	€ 41.508,00	€ 498.102,92	€ 456.594,92	€ 29.886,18	€ 71.394,18	31-dec	€ 29.886,18
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, installaties	U101	€ 758.487,27			€ 758.487,27	2023	€ 758.487,27	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, inventaris	U102	€ 424.248,54			€ 424.248,54	2018	€ 424.248,54	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050,00			€ 16.050,00	2032	€ 6.613,50	€ 1.572,75	€ 9.436,50	€ 7.863,75	€ 47,18	€ 1.619,93	31-dec	€ 47,18
Bazuinenkorps Jong Leven	U104	€ 11.130,00			€ 11.130,00		€ 11.130,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Harmonie Orkest Brunssum	U105	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 13.770,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare Harpe Davids (nieuw 2015)	U106	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 13.770,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare Harpe Davids (afgelost 2015)	U111	€ 10.710,00			€ 10.710,00		€ 10.710,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare St. Barbara	U112	€ 21.330,00			€ 21.330,00		€ 21.330,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Chr. Harmonie "De Bazuin"	U113	€ 14.310,00			€ 14.310,00		€ 14.310,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening Tranche C Enexis BV	U116	€ 1.208.560,57			€ 1.208.560,57		€ 1.208.560,57	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Tranche D Enexis BV	U117	€ 845.992,40			€ 845.992,40		€ 845.992,40	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Atrium 2012	U118	€ 885.000,00			€ 885.000,00		€ 885.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000,00			€ 2.000.000,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 2.000.000,00	€ 2.000.000,00	€ 28.000,00	€ 28.000,00	30-nov	€ 25.628,42
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716,00			€ 144.716,00		€ 28.943,20	€ 14.471,60	€ 115.772,80	€ 101.301,20	€ 4.630,91	€ 19.102,51	31-dec	€ 4.630,91
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569,00			€ 3.816.569,00		€ 2.253.963,59	€ 240.000,00	€ 1.562.605,41	€ 1.322.605,41	€ 23.439,08	€ 263.439,08	31-dec	€ 23.439,08
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**€ 11.429.890,70**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 11.429.890,70**		**€ 7.243.973,07**	**€ 297.552,35**	**€ 4.185.917,63**	**€ 3.888.365,28**	**€ 86.003,36**	**€ 383.555,71**		**€ 83.631,78**
Totaal Rente en Afschrijving		**€ 12.095.510,13**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 12.095.510,13**		**€ 7.807.840,92**	**€ 316.947,53**	**€ 4.287.669,21**	**€ 3.970.721,68**	**€ 90.169,93**	**€ 407.117,46**		**€ 87.798,35**

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN					BEGROTING 2028								
Omschrijving	Lening	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2028	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2028 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflossing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2028	Aflossingen in 2028	Boekwaarde aan het begin van 2028	Boekwaarde aan het einde	Toegerekende rentelasten 2028	Totaal van de rente en afl. 2028 Bedrag (11/12+15)	Verval-datum	Rente werkelijk betrekking hebben op het jaar 2028
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.439,99	€ 0,00	€ 0,00	€ 15.439,99	2028	€ 15.302,15	€ 137,84	€ 137,84	€ 0,00	€ 5,51	€ 143,35	31-dec	€ 5,51
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 72.024,00	2028	€ 71.381,19	€ 642,81	€ 642,81	€ 0,00	€ 25,71	€ 668,52	31-dec	€ 25,71
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 29.220,31	2034	€ 21.823,61	€ 938,10	€ 7.396,70	€ 6.458,60	€ 295,87	€ 1.233,97	31-dec	€ 295,87
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 10.793,31	2024	€ 10.793,31	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.119,76	€ 0,00	€ 0,00	€ 179.119,76	2031	€ 151.145,65	€ 6.776,55	€ 27.974,11	€ 21.197,56	€ 1.188,90	€ 7.965,45	31-dec	€ 1.188,90
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063,47	€ 0,00	€ 0,00	€ 84.063,47	2033	€ 65.481,62	€ 2.806,72	€ 18.581,85	€ 15.775,13	€ 743,27	€ 3.549,99	31-dec	€ 743,27
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705,24	€ 0,00	€ 0,00	€ 60.705,24	2033	€ 47.287,67	€ 2.026,88	€ 13.417,57	€ 11.390,69	€ 536,70	€ 2.563,58	31-dec	€ 536,70
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.004,63	€ 0,00	€ 0,00	€ 32.004,63	2030	€ 28.291,18	€ 1.234,22	€ 3.713,45	€ 2.479,23	€ 153,18	€ 1.387,40	31-dec	€ 153,18
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031,15	€ 0,00	€ 0,00	€ 52.031,15	2030	€ 46.049,45	€ 1.924,22	€ 5.981,70	€ 4.057,48	€ 239,27	€ 2.163,49	31-dec	€ 239,27
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026,34	€ 0,00	€ 0,00	€ 45.026,34	2029	€ 41.458,04	€ 1.758,73	€ 3.568,30	€ 1.809,57	€ 142,73	€ 1.901,46	31-dec	€ 142,73
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212,12	€ 0,00	€ 0,00	€ 25.212,12	2027	€ 25.212,12	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170,39	€ 0,00	€ 0,00	€ 12.170,39	2029	€ 11.228,32	€ 488,73	€ 942,07	€ 453,34	€ 38,86	€ 527,59	31-dec	€ 38,86
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	€ 19.414,29	€ 0,00	€ 0,00	€ 19.414,29	2026	€ 19.414,29	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Idem, grondvoorschot	U037	€ 28.394,43	€ 0,00	€ 0,00	€ 28.394,43	2026	€ 28.394,43	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**€ 665.619,43**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 665.619,43**		**€ 583.263,03**	**€ 18.734,80**	**€ 82.356,40**	**€ 63.621,60**	**€ 3.370,00**	**€ 22.104,80**		**€ 3.370,00**
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.246,92			€ 1.245.246,92	2038	€ 788.652,00	€ 41.508,00	€ 456.594,92	€ 415.086,92	€ 27.395,70	€ 68.903,70	31-dec	€ 27.395,70
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, installaties	U101	€ 758.487,27			€ 758.487,27	2023	€ 758.487,27	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, inventaris	U102	€ 424.248,54			€ 424.248,54	2018	€ 424.248,54	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050,00			€ 16.050,00	2032	€ 8.186,25	€ 1.572,75	€ 7.863,75	€ 6.291,00	€ 39,32	€ 1.612,07	31-dec	€ 39,32
Bazuinenkorps Jong Leven	U104	€ 11.130,00			€ 11.130,00		€ 11.130,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Harmonie Orkest Brunssum	U105	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 13.770,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare Harpe Davids (nieuw 2015)	U106	€ 13.770,00			€ 13.770,00		€ 13.770,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare Harpe Davids (afgelost 2015)	U111	€ 10.710,00			€ 10.710,00		€ 10.710,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Fanfare St. Barbara	U112	€ 21.330,00			€ 21.330,00		€ 21.330,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Chr. Harmonie "De Bazuin"	U113	€ 14.310,00			€ 14.310,00		€ 14.310,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening Tranche C Enexis BV	U116	€ 1.208.560,57			€ 1.208.560,57		€ 1.208.560,57	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Tranche D Enexis BV	U117	€ 845.992,40			€ 845.992,40		€ 845.992,40	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	30-sep	€ 0,00
Lening Atrium 2012	U118	€ 885.000,00			€ 885.000,00		€ 885.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	31-dec	€ 0,00
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000,00			€ 2.000.000,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 2.000.000,00	€ 2.000.000,00	€ 28.000,00	€ 28.000,00	30-nov	€ 25.628,42
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716,00			€ 144.716,00		€ 43.414,80	€ 14.471,60	€ 101.301,20	€ 86.829,60	€ 4.052,05	€ 18.523,65	31-dec	€ 4.052,05
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569,00	€ 0,00		€ 3.816.569,00		€ 2.493.963,59	€ 240.000,00	€ 1.322.605,41	€ 1.082.605,41	€ 19.839,08	€ 259.839,08	31-dec	€ 19.839,08
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**€ 11.429.890,70**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 11.429.890,70**		**€ 7.541.525,42**	**€ 297.552,35**	**€ 3.888.365,28**	**€ 3.590.812,93**	**€ 79.326,15**	**€ 376.878,50**		**€ 76.954,57**
Totaal Rente en Afschrijving		**€ 12.095.510,13**	**€ 0,00**	**€ 0,00**	**€ 12.095.510,13**		**€ 8.124.788,45**	**€ 316.287,15**	**€ 3.970.721,68**	**€ 3.654.434,53**	**€ 82.696,15**	**€ 398.983,30**		**€ 80.324,57**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN							BEGROTING 2025			
Nr. geldlening	Oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nr.	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2025	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000,00	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 600.000,00		€ 26.040,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 400.000,00	€ 18.999,56
002	€ 2.500.000,00	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 625.000,00		€ 4.687,50	€ 125.000,00	€ 0,00	€ 125.000,00	€ 500.000,00	€ 3.833,34
003	€ 4.000.000,00	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 1.200.000,00		-€ 1.920,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 1.000.000,00	-€ 1.887,11
004	€ 2.000.000,00	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 1.066.666,67		€ 9.756,00	€ 133.333,34	€ 0,00	€ 133.333,34	€ 933.333,33	€ 8.638,88
005	€ 6.000.000,00	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 5.700.000,00		€ 189.981,00	€ 300.000,00	€ 0,00	€ 300.000,00	€ 5.400.000,00	€ 189.425,50
474	€ 3.000.000,00	23-04-02		S	2022		€ 0,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	**€ 21.500.000,00**						**€ 9.191.666,67**	**€ 0,00**	**€ 228.544,50**	**€ 958.333,34**	**€ 0,00**	**€ 958.333,34**	**€ 8.233.333,33**	**€ 219.010,17**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN							BEGROTING 2026			
Nr. geldlening	Oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nr.	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2026	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000,00	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 400.000,00		€ 17.360,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 10.319,55
002	€ 2.500.000,00	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 500.000,00		€ 3.750,00	€ 125.000,00	€ 0,00	€ 125.000,00	€ 375.000,00	€ 2.895,83
003	€ 4.000.000,00	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 1.000.000,00		-€ 1.600,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 800.000,00	-€ 1.567,12
004	€ 2.000.000,00	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 933.333,33		€ 7.588,00	€ 133.333,33	€ 0,00	€ 133.333,33	€ 800.000,00	€ 7.554,87
005	€ 6.000.000,00	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 5.400.000,00		€ 179.982,00	€ 300.000,00	€ 0,00	€ 300.000,00	€ 5.100.000,00	€ 179.426,50
474	€ 3.000.000,00	23-04-02		S	2022	5,47500	€ 0,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	**€ 21.500.000,00**						**€ 8.233.333,33**	**€ 0,00**	**€ 207.080,00**	**€ 958.333,33**	**€ 0,00**	**€ 958.333,33**	**€ 7.275.000,00**	**€ 198.629,63**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN							BEGROTING 2027			
Nr. geldlening	Oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nr.	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2027	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2027
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000,00	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 200.000,00		€ 8.680,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 1.639,56
002	€ 2.500.000,00	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 375.000,00		€ 2.812,50	€ 125.000,00	€ 0,00	€ 125.000,00	€ 250.000,00	€ 1.958,33
003	€ 4.000.000,00	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 800.000,00		-€ 1.280,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 600.000,00	-€ 1.247,11
004	€ 2.000.000,00	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 800.000,00		€ 6.504,00	€ 133.333,33	€ 0,00	€ 133.333,33	€ 666.666,67	€ 6.470,88
005	€ 6.000.000,00	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 5.100.000,00		€ 169.983,00	€ 300.000,00	€ 0,00	€ 300.000,00	€ 4.800.000,00	€ 169.427,50
474	€ 3.000.000,00	23-04-02		S	2022	5,47500	€ 0,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	**€ 21.500.000,00**						**€ 7.275.000,00**	**€ 0,00**	**€ 186.699,50**	**€ 958.333,33**	**€ 0,00**	**€ 958.333,33**	**€ 6.316.666,67**	**€ 178.249,16**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN							BEGROTING 2028			
Nr. geldlening	Oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nr.	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2028	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	€ 4.000.000,00	13-03-07		S	2027	4,34000	€ 0,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
002	€ 2.500.000,00	03-02-09		S	2029	0,75000	€ 250.000,00		€ 1.875,00	€ 125.000,00	€ 0,00	€ 125.000,00	€ 125.000,00	€ 1.020,84
003	€ 4.000.000,00	24-11-10		S	2030	-0,16000	€ 600.000,00		-€ 960,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 400.000,00	-€ 927,11
004	€ 2.000.000,00	20-12-17		S	2032	0,81300	€ 666.666,67		€ 5.420,00	€ 133.333,34	€ 0,00	€ 133.333,34	€ 533.333,33	€ 5.386,88
005	€ 6.000.000,00	11-12-23		S	2043	3,33300	€ 4.800.000,00		€ 159.984,00	€ 300.000,00	€ 0,00	€ 300.000,00	€ 4.500.000,00	€ 159.428,50
474	€ 3.000.000,00	23-04-02		S	2022	5,47500	€ 0,00		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	**€ 21.500.000,00**						**€ 6.316.666,67**	**€ 0,00**	**€ 166.319,00**	**€ 758.333,34**	**€ 0,00**	**€ 758.333,34**	**€ 5.558.333,33**	**€ 164.909,11**

Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2024-2028

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
Programma	Totaal	waarvan:		Totaal	waarvan:		Totaal	waarvan:		Totaal	waarvan:	
		incidenteel	structureel		incidenteel	structureel		incidenteel	structureel		incidenteel	structureel
Lasten												
Bestuur & burger	4.024	80	3.944	4.043	80	3.963	4.025	0	4.025	3.936	0	3.936
Veiligheid	3.599	25	3.574	3.677	0	3.677	3.762	0	3.762	3.850	0	3.850
Sociaal Domein	61.275	160	61.115	58.984	80	58.904	58.532	0	58.532	58.122	0	58.122
Volksgezondheid	1.699	0	1.699	1.650	0	1.650	1.664	0	1.664	1.664	0	1.664
Onderwijs & educatie	4.599	24	4.575	4.594	24	4.570	4.582	0	4.582	4.579	0	4.579
Verkeer, vervoer & waterstaat	7.337	60	7.277	7.357	0	7.357	7.759	0	7.759	7.465	0	7.465
Sport, cultuur & recreatie	8.237	0	8.237	8.354	0	8.354	8.457	0	8.457	8.567	0	8.567
Mileu & duurzaamheid	4.292	0	4.292	4.279	0	4.279	4.280	0	4.280	4.330	0	4.330
Economie & toerisme	1.218	529	689	734	64	670	667	0	667	664	0	664
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	9.336	5.772	3.564	7.182	3.662	3.520	5.892	2.421	3.471	3.956	492	3.464
Totaal lasten programma's	**105.618**	**6.650**	**98.968**	**100.854**	**3.910**	**96.944**	**99.620**	**2.421**	**97.199**	**97.133**	**492**	**96.641**
Baten												
Bestuur & burger	-493		-493	-593	0	-593	-693	0	-693	-693	0	-693
Veiligheid	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19
Sociaal Domein	-12.825	-113	-12.712	-12.899	-79	-12.820	-12.823	0	-12.823	-12.827	0	-12.827
Volksgezondheid	-140	-140	0	-120	-120	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & educatie	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360	-2.360	0	-2.360
Verkeer, vervoer & waterstaat	-811	0	-811	-786	0	-786	-747	0	-747	-797	0	-797
Sport, cultuur & recreatie	-9.553	-63	-9.490	-9.710	-38	-9.672	-9.848	0	-9.848	-9.992	0	-9.992
Mileu & duurzaamheid	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145
Economie & toerisme	-456	-200	-256	-276	-14	-262	-266	0	-266	-271	0	-271
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-6.191	-5.692	-499	-4.144	-3.662	-482	-2.902	-2.421	-481	-973	-492	-481
Totaal baten programma's	**-32.993**	**-6.208**	**-26.785**	**-31.051**	**-3.913**	**-27.138**	**-29.804**	**-2.421**	**-27.383**	**-28.078**	**-492**	**-27.586**
Saldo van baten en lasten programma's	**72.625**	**442**	**72.183**	**69.803**	**-3**	**69.806**	**69.816**	**0**	**69.816**	**69.055**	**0**	**69.055**
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	1.799	0	1.799	2.246	0	2.246	3.571	0	3.571	3.595	0	3.595
Overhead	16.080	75	16.005	17.052	0	17.052	18.204	0	18.204	19.137	0	19.137
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	**17.879**	**75**	**17.804**	**19.299**	**0**	**19.299**	**21.775**	**0**	**21.775**	**22.732**	**0**	**22.732**
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	-89.639	0	-89.639	-86.778	0	-86.778	-88.659	0	-88.659	-90.849	0	-90.849
Overhead	-746	-143	-603	-741	-138	-603	-603	0	-603	-603	0	-603
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	**-90.385**	**-143**	**-90.242**	**-87.519**	**-138**	**-87.381**	**-89.262**	**0**	**-89.262**	**-91.452**	**0**	**-91.452**
Saldo van diverse	**-72.505**	**-68**	**-72.437**	**-68.220**	**-138**	**-68.082**	**-67.487**	**0**	**-67.487**	**-68.719**	**0**	**-68.719**
Totaal saldo van de programma's en diverse	**120**	**374**	**-254**	**1.582**	**-141**	**1.723**	**2.329**	**0**	**2.329**	**336**	**0**	**336**
Stortingen in reserves	1.516	861	654	649	0	649	644	0	644	814	0	814
Onttrekkingen aan reserves	-1.635	-372	-1.263	-2.232	-1.095	-1.137	-2.973	-1.486	-1.488	-1.150	0	-1.150
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	**-120**	**489**	**-608**	**-1.582**	**-1.095**	**-488**	**-2.329**	**-1.486**	**-844**	**-336**	**0**	**-336**
Geraamd resultaat	**0**	**863**	**-863**	**0**	**-1.236**	**1.236**	**0**	**-1.486**	**1.486**	**0**	**0**	**0**
Totaal structurele lasten			117.426			116.892			119.618			120.188
Totaal structurele baten			-118.289			-115.656			-118.133			-120.188
Structurele baten -/- structurele lasten			**-863**			**1.236**			**1.486**			**0**

Bijlage 5 Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000

		Programma	S/I	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Lasten	1	Bestuur & Burger	S	3.884	3.944	3.963	4.025	3.936
			I	-	80	80	-	-
	2	Veiligheid	S	3.303	3.574	3.677	3.762	3.850
			I	25	25	-	-	-
	3	Sociaal Domein	S	58.189	61.115	58.904	58.532	58.122
			I	-	160	80	-	-
	4	Volksgezondheid	S	1.401	1.699	1.650	1.664	1.664
			I	-	0	-	-	-
	5	Onderwijs & educatie	S	4.540	4.575	4.570	4.582	4.579
			I	100	24	24	-	-
	6	Verkeer, vervoer & waterstaat	S	4.250	7.277	7.357	7.759	7.465
			I	-	60	-	-	-
	7	Sport, cultuur & recreatie	S	6.876	8.237	8.354	8.457	8.567
			I	165	0	-	-	-
	8	Mileu & duurzaamheid	S	7.689	4.292	4.279	4.280	4.330
			I	-	0	-	-	-
	9	Economie & toerisme	S	598	689	670	667	664
			I	60	529	64	-	-
	10	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	S	3.474	3.564	3.520	3.471	3.464
			I	180	80	-	-	-
		Grex	I	7.839	5.692	3.662	2.421	492
	11	Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	17.780	17.804	19.299	21.775	22.732
			I	56	75	-	-	-
Totaal lasten (excl. Reserves)				**120.409**	**123.497**	**120.153**	**121.395**	**119.866**
Baten	1	Bestuur & burger	S	-543	-493	-593	-693	-693
	2	Veiligheid	S	-19	-19	-19	-19	-19
	3	Sociaal Domein	S	-12.480	-12.712	-12.820	-12.823	-12.827
			I	-	-113	-79	-	-
	4	Volksgezondheid	S	-20	0	0	-	-
			I	-	-140	-120	-	-
	5	Onderwijs & educatie	S	-2.321	-2.360	-2.360	-2.360	-2.360
	6	Verkeer, vervoer & waterstaat	S	-145	-811	-786	-747	-797
	7	Sport, cultuur & recreatie	S	-723	-9.490	-9.672	-9.848	-9.992
			I	-	-63	-38	-	-
	8	Mileu & duurzaamheid	S	-9.257	-145	-145	-145	-145
	9	Economie & toerisme	S	-216	-256	-262	-266	-271
			I	-	-200	-14	-	-
	10	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	S	-662	-499	-482	-481	-481
		Grex	I	-7.839	-5.692	-3.662	-2.421	-492
	11	Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	-84.982	-90.242	-87.381	-89.262	-91.452
			I	-	-143	-138	-	-
Totaal baten (excl. Reserves)				**-119.207**	**-123.377**	**-118.570**	**-119.066**	**-119.529**
		Stortingen in reserves	S	571	654	649	644	814
			I	-	861	-	-	-
		Onttrekkingen aan reserves	S	-1.297	-1.263	-1.137	-1.488	-1.150
			I	-476	-372	-1.095	-1.486	-
Saldo stortingen en onttrekkingen aan reserves				**-1.202**	**-120**	**-1.582**	**-2.329**	**-336**
Eindtotaal (minus = voordeel)				**-1**	**0**	**-0**	**0**	**0**
		Totaal lasten	S	120.980	125.013	120.802	122.039	120.680
		Totaal baten	S	-120.980	-125.013	-120.802	-122.039	-120.680
		baten -/- lasten		**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**
		*) exclusief taakveld reserves						

Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten

Bedragen in €

Overzicht incidentele baten en lasten		Prog.	TV	2025	2026	2027	2028
Lasten	**Actiepunten coalitieakkoord**						
1	Inzet straatcoaches/jeugdboa's (ac 13)	2	XT-12	25.000			
2	Zichtbaarheid BOA's en politie in wijken (ac 14)	11	XT-04	25.000			
3	Pilot inzet praktijkondersteuners Jeugdhulp (hervormingsagenda)	3	XT-62	160.000	80.000		
	Aanvullende vraagstukken Voorjaarsbrief						
4	Bestemmingsplan Schutterspark	10	XT-81	80.000			
5	Kwaliteitsverbetering Vijverpark	11	XT-04	50.000			
	Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief 2024						
6	bijraming na evaluatie pilot Kinderraad incl. uitbreiding ambtelijke ondersteuning	4	XT-43	23.500	23.500		
7	Budget Werkkapitaal Oostflank	9	XT-32	218.988			
8	Pilot beleidsplan raadscommunicatie	1	XT-01	80.000	80.000		
9	Subsidies aan ondernemers	9	XT-31	50.000	50.000		
10	Werkbudget economie + Buro Brunssum	9	XT-31	60.000			
11	Kosten fietsenstalling centrum	6	XT-22	60.000			
	Stortingen in algemene reserve inzake:						
12	Incidentele budgetten Programmabegroting 2024	11	XT-010	556.000			
	Storting algemene reserve sluitend maken begroting	11	XT-010	305.379			0
	Grondexploitaties Bedrijventerreinen uitgaven per jaar	9	XT-32	50.300	14.320		
	Grondexploitaties Bedrijventerreinen overbrenging inkomsten naar balans	9	XT-32	149.600			
	Grondexploitaties uitgaven per jaar	10	XT-82	3.461.107	1.511.808	2.000.133	163.067
	Grondexploitaties overbrenging inkomsten naar balans	10	XT-82	2.230.863	2.150.310	420.866	329.339
	Totaal lasten			7.585.737	3.909.938	2.420.999	492.406
Baten	Grondexploitaties Bedrijventerreinen inkomsten per jaar	9	XT-32	-149.600			
	Grondexploitaties Bedrijventerreinen overbrenging uitgaven naar balans	9	XT-32	-50.300	-14.320		
	Grondexploitaties inkomsten per jaar	10	XT-82	-2.230.863	-2.150.310	-420.866	-329.339
	Grondexploitaties overbrenging uitgaven naar balans	10	XT-82	-3.461.107	-1.511.808	-2.000.133	-163.067
	Onttrekking algemene reserve sluitend maken begroting	11	XT-010		-271.305	-1.485.505	
	Dekking spuk GALA voor bestaande projecten						
13	Loonkosten ambtelijke ondersteuning afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling	11	XT-04	-143.000	-138.000		
14	Projecten Sportbeleid onder spuk GALA	7	XT-51	-63.000	-38.400		
15	Projecten Welzijnswerk CMWW onder spuk GALA	3	XT-61	-31.000	-22.000		
16	Projecten Informele Zorg onder spuk GALA	3	XT-61	-82.000	-57.000		
17	Projecten Volksgezondheid onder spuk GALA	4	XT-71	-140.000	-119.600		
18	Onttrekking reserve Werkkapitaal Oostflank	11	XT-010	-218.988			
19	Onttrekking reserve Crisis- en herstelfonds	11	XT-010		-350.000		
20	Onttrekking reserve realisering Akkerbrug	11	XT-010		-400.000		
21	Onttrekking reserve Centrumgebied	11	XT-010	-50.000	-50.000		
	Dekking incidentele budgetten uit Algemene Reserve						
22	Aanvullende vraagstukken Voorjaarsbrief 2023	11	XT-010	-80.000			
23	Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief 2024	11	XT-010	-23.500	-23.500		
	Totaal baten			**-6.723.358**	**-5.146.243**	**-3.906.504**	**-492.406**
	Saldo			**942.379**	**-1.156.305**	**-1.485.505**	**0**

Toelichting incidentele baten en lasten:

1. Budget voor onderzoek tot verbetering van de leefomgeving van jongeren in wijken.

2. Budget voor het uitvoeren van de pilot om in samenwerking met politie en BOA's de parkeeroverlast tegen te gaan.

3. Pilot tot inzet praktijkondersteuners Jeugdhulp (hervormingsagenda jeugd) tot juli 2026

4. Er wordt een gewijzigd bestemmingsplan opgesteld om de visie Schutterspark te kunnen uitvoeren.

5. Kosten tijdelijke projectleider voor één jaar.

6. Conform Raadsbesluit evaluatie kinderparticipatie; zaaknummer 202416039

7. Inzet van de reserve inzake de Oostflank in het jaar 2025

8. Conform initiatiefvoorstel communicatieplan Gemeenteraad Brunssum; Raadsbesluit zaaknummer 202369667

9. Subsidies aan ondernemers tbv bedrijfsverplaatsingen en gevelrenovaties in het centrum

10. Kosten voor Buro-brunssum o.a. huur pand en inzet Betere Buren

11. Openhouden fietsenstalling in het centrum van Brunssum

12. Restitutie gelden die in 2024 vanuit de algemene reserve werden ingezet

13. Incidentele besparing op uitgaven structureel budget door lopende projecten onder te brengen bij SPUK GALA
14. Incidentele besparing op uitgaven structureel budget door lopende projecten onder te brengen bij SPUK GALA
15. Incidentele besparing op uitgaven structureel budget door lopende projecten onder te brengen bij SPUK GALA
16. Incidentele besparing op uitgaven structureel budget door lopende projecten onder te brengen bij SPUK GALA
17. Incidentele besparing op uitgaven structureel budget door lopende projecten onder te brengen bij SPUK GALA
18. Onttrekking restant reserve Werkkapitaal Oostflank 2025

19. Reserve crisis- en herstelfonds werd ingesteld tbv coronaperiode en kan nu vrijvallen

20. Vrijvallen reserve realisatie Akkerbrug ivm op korte termijn geen zicht op realisatie van het project
21. onttrekking reserve centrumgebied Inzake subsidies voor ondernemers (zie ook positie 11)

22. Dekking voor wijziging bestemmingsplan Schutterspark (zie positie 4)

23. Dekking verlenging pilot Kinderraad (zie positie 8)

Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Stortingen in de reserves 2025 - 2028

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Stortingen in de reserves				
Storting reserve verkiezingen	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Storting decentralisatie reserve onderwijs	€ 403.000	€ 403.000	€ 403.000	€ 579.000
Storting egalisatiereserve speeltoestellen	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000
Storting reserve revitalisering landgraaf	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Storting reserve Bomenfonds	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Storting reserve Palet	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
Reserve ter dekking van kapitaallasten	€ 81.000	€ 76.000	€ 71.000	€ 66.000
Totaal van de geraamde toevoegingen aan reserves	**€ 654.000**	**€ 649.000**	**€ 644.000**	**€ 815.000**
Onttrekkingen uit de reserves				
Reserve ter dekking van kapitaallasten	-€ 1.086.000	-€ 1.065.000	-€ 1.081.000	-€ 1.098.000
Totaal van de geraamde onttrekkingen aan reserves	**-€ 1.086.000**	**-€ 1.065.000**	**-€ 1.081.000**	**-€ 1.098.000**

Bijlage 8 Meerjarig investeringsschema 2025 - 2028

Taakveld (TV)	TV Nr.	Prog. Nr.	Omschrijving	Afschr. termijn	Investeringsbedrag			
					2025	2026	2027	2028
Verkeer en vervoer	XT-21	6	Renovatie wegen (cnfrm MOP-OR 2022-2025)	40 jr	€ 1.720.000	€ 1.720.000	€ 1.720.000	€ 1.720.000
			Vervanging voertuigen/materieel onderdeel wegen	8 jr	€ 44.000	€ 53.000		€ 30.000
			Investeringen mobiliteitsplan (2023-2032)	40 jr	€ 950.000	€ 950.000	€ 950.000	€ 950.000
			Totaal taakveld Verkeer en vervoer		**€ 2.714.000**	**€ 2.723.000**	**€ 2.670.000**	**€ 2.700.000**
Sportaccommodaties	XT-52	7	Sportpark Peerdendries, wedstrijd-/oefenvelden	10 jr				€ 475.000
			Sportpark Klingelsberg, wedstrijd-/oefenvelden	10 jr				
			LTCB, 4 tennisbanen	10 jr			€ 135.000	
			Totaal taakveld Sportaccommodaties		**€ 0**	**€ 0**	**€ 135.000**	**€ 475.000**
Openbaar groen en recreatie	XT-57	7	Vervanging voertuigen/materieel Plantsoenen	8 jr	€ 8.500	€ 25.000	€ 40.000	€ 60.000
			Vervanging Speeltoestellen Speeltuinen	10 jr	€ 10.863	€ 16.975	€ 17.929	€ 59.126
			Vervanging Speeltoestellen Openbare Ruimte	10 jr	€ 75.780	€ 76.979	€ 187.067	€ 166.032
			Vervanging Speeltoestellen Speeltuinen	10 jr	€ 127.900			
			Totaal taakveld Openbaar groen en recreatie		**€ 223.043**	**€ 118.954**	**€ 244.996**	**€ 285.158**
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	XT-66	3	Vervanging rolstoelen	5 jr	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
			Totaal taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)		**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**
Riolering	XT-72	8	Vervanging voertuigen/materieel riolering	8 jr				€ 40.000
			Totaal taakveld Riolering		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 40.000**
Begraafplaats	XT-75	8	Vervanging voertuigen/materieel begraafplaats		€ 68.500			
			Totaal taakveld Begraafplaats		**€ 68.500**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Overhead	XT-04	11	Vervangingsinvesteringen ICT/automatisering	4 jr	€ 295.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000
			Totaal taakveld Overhead		**€ 295.000**	**€ 240.000**	**€ 240.000**	**€ 240.000**
			Totale investeringen periode 2025-2028		**€ 3.500.543**	**€ 3.281.954**	**€ 3.489.996**	**€ 3.940.158**

Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum		
		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Formatie	Fte per 1000 inwoners	7,82	8,42	8,01
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	7,98	7,65	7,49
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	859	871	955
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten externen	9,3%	3,3%	2,5%
Overhead	% van totale lasten	11,7%	12,5%	13,9%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren)	Aantal per 10.000 jongeren	90	80	2023
Totaal misdrijven (per 10.000 inwoners)	Aantal per 10.000 inwoners	103.49	108,76	2e kwartaal 2024

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	2,2	6,3	2023
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	29	27	2023
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,4%	3,2%	2023

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Aantal banen	Aantal per 1.000 inw 15-64 jr	368.9	174,7	2023
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	1%	2022
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar dat in gezin met bijstandsuitkering leeft	6%	6%	2022
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van de beroepsbevolking	66,5%	73,1%	2023
werkloosheid	% werklozen	3,7%	3,6%	2023
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw.	427	431	2021
Aantal lopende re-integratie voorzieningen	per 1.000 inwoners	240,9	197,7	2022

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Jongeren met jeugdhulp	% aandeel jongeren tot 18 jaar	18,5%	13,2%	2022
Jongeren met jeugdbescherming	% aandeel jongeren tot 18 jaar	1,6%	1,2%	2022
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,6%	0,3%	2022
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	1.140	700	2022

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Niet sporters	%	59,7%	49,2%	2020

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per Inwoner	142	170	2020
Grof huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	9	32	2020
GFT afval	Kg per inwoner	25		2020
Hernieuwbare elektriciteit	%	11,7%	33,2%	2021

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Functiemenging	%	35,0%	53,8%	2022
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inw. 15 t/m 64jr)	111,6	174,1	2022

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	222	369	2023
Nieuwgebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	3,3	9,3	2022
Demografische druk	%	78,0	70,3	2023
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro’s	846	823	2022
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro’s	899	905	2022

Bijlage 10 Opbouwtabel algemene uitkering 2025-2028

Bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028
Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
1c Waarde niet-woningen eigenaren	-805.005	-805.005	-805.005	-805.005
1f Waarde niet-woningen gebruikers	-600.840	-600.840	-600.840	-600.840
1a Waarde woningen eigenaren	-2.543.845	-2.565.781	-2.587.717	-2.609.653
Subtotaal	**-3.949.689**	**-3.971.625**	**-3.993.561**	**-4.015.497**
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Subtotaal	**50.775.586**	**48.489.950**	**48.779.648**	**48.975.697**
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Uitkeringsfactor	1,457	1,459	1,504	1,548
Subtotaal (B x C (=uf))	**73.980.029**	**70.746.838**	**73.364.591**	**75.814.381**
Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	0	0	0	0
Subtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	81.233	81.233	81.233	81.233
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	39.109	39.109	39.109	39.109
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	155.583	155.583	155.583	155.583
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062	7.062	n.v.t.	n.v.t.
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	33.489	33.489	33.489	33.489
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	17.066	16.937	n.v.t.	n.v.t.
Subtotaal	**333.542**	**333.413**	**309.414**	**309.414**
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
260 Participatie (IU)	9.804.744	9.440.052	8.759.009	8.257.892
Subtotaal	**9.804.744**	**9.440.052**	**8.759.009**	**8.257.892**
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Gemeenteposten:				
jeugdhulp, extramiddelen structureel 2022 en 2023	0	608.044	451.751	560.000
Stelpost BTW-compensatiefonds (BCF)	625.000	625.000	625.000	625.000
afslag onderuitputting op volume-deel 20%	0	0	0	0
	625.000	**1.233.044**	**1.076.751**	**1.185.000**
Subtotaal (B x C (=uf))	**80.793.626**	**77.781.722**	**79.516.204**	**81.551.190**

Bijlage 11 Ontwikkelingen na voorjaarsbrief en ruimtevragende onderwerpen

Bedragen in € (- is voordeel)

	2025	2026	2027	2028
Onwikkelingen na voorjaarsbrief				
Vervallen stelpost budgetonderschrijdingen, onderuitputting is meegenomen in de ombuigingen	300.000	300.000	300.000	300.000
Extra middelen Jeugdhulp cf advies provincie				-159.000
Afval/Riolering mutaties	33.714	-48.324	-113.262	-254.526
Lokale inclusie agenda dekking uit reserve in plaats van exploitatie	-62.000	-32.000	-12.000	-12.000
Regeling bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet bbv 202419097	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Overige	43.172	49.628	63.205	-31.604
Ruimtevragende onderwerpen				
Beschut werk (prog. 3)			220.000	220.000
uitvoeringsbudget raadscommunicatie (prog. 1)	80.000	80.000		
Werkbudget Economie (prog. 9)	60.000			
Fietsenstalling (prog. 9)	60.000			
Openluchttheater (prog. 7)	40.000	40.000	40.000	40.000
Marketingbudget stimulering vrijetijdseconomie (prog. 9)	25.000	25.000	25.000	25.000
Extra auto tbv BOA's (prog. 2)	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal ontwikkelingen na voorjaarsbrief en ruimtevragende onderwerpen	**570.886**	**405.304**	**513.943**	**118.870**

Bijlage 12 Ombuigingen en dekkingsvoorstellen

Bedragen in €

	2025	2026	2027	2028
Programma 1				
Opleidingsbudget collegeleden	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Rekenkamer	-11.440	-11.440	-11.440	-11.440
Studiebudget Raad	-2.642	-2.642	-2.642	-2.642
Opzeggen identicoms	-7.300	-7.300	-7.300	-7.300
Programma 3				
Aanpassing Regeling bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Beëindigen rolstoelpool	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Instellen plafond gebruik CVV (Omnibuzz)	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
Gratis was- en strijkservice enkel bij medische noodzaak	0	-41.500	-41.500	-41.500
Afschalen facilitering gezonde lunches	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Impact Hervormingsagenda Jeugd	-725.000	-688.000	-888.000	-1.088.000
Herijken subsidies Smo-raad en Seniorenraad	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Inkomensafhankelijke eigen bijdrage	-90.000	-159.000	-164.000	-164.000
ISD Bol gemiddelde onderuitputting exploitatie bijdrage	0	-111.000	-111.000	-111.000
ISD-BOL duurzame uitstroom -/-2% vanaf 2026	0	-228.000	-456.000	-684.000
Meer sturen op PGB i.p.v. ZiN bij HbH	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Stopzetten van bestuursovereenkomst informele zorg	-32.500	-50.000	-50.000	-50.000
Structurele onderuitputting bedrijfsvoeringskosten Wmo	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
WOZL gemiddelde onderuitputting exploitatie bijdrage	0	-54.000	-51.000	-47.000
WSP gemiddelde onderuitputting exploitatie bijdrage	0	-193.000	-173.000	-145.000
Programma 6				
Besparen electra straatmeubilair	-15.300	-15.300	-15.300	-15.300
Afromen overschot energie Openbare Verlichting	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Besparing energie ivm verduurzaming	-6.500	-13.000	-20.000	-20.000
Uitbesteed onderhoud openbare straatverlichting	-50.000	-35.000	-35.000	-35.000
Afschrijvingstermijn auto's verlengen van 5 naar 8 jaar	-27.938	-33.788	-36.788	-43.538
Kwaliteit werken openbare ruimte monitoren	-15.000	-30.000	-40.000	-50.000
Programma 7				
Sport en vrijwilligers gala	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Uitvoeringsagenda Sport 2024-2033	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Programma 8				
Zonnepark Terca-terrein	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Programma 10				
Verhogen bouwleges	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Asbestfolie niet meer gratis verstrekken	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Programma 11				
Budget representatiekosten	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Verhogen diverse gemeentelijke belastingen	-62.018	-69.239	-76.325	-83.573
Verhogen gemeentelijke belastingen (OZB)	-142.887	-146.315	-149.680	-153.122
Personeelsbegroting (max schaal minus 1)	-460.545	-473.461	-493.016	-510.224
Verlagen post onvoorzien	-24.999	-24.999	-24.999	-24.999
Reserve Crisis- en herstelfonds	0	-350.000	0	0
Ophoging stelpost BTW Compensatiefonds	-325.000	-325.000	-325.000	-325.000
Versoberen facilitaire voorzieningen	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Temporiseren investeringen Informatiemanagement	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Standaardiseren ICT-voorzieningen raads- en commissieleden	0	-7.000	-7.000	-7.000
Beoordelen langdurige onderhoudscontracten informatiesystemen	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Afschaffen beveiliging tijdens koopavond (VJB 2024: objectbewaking)	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
Overdracht maatschappelijke begeleiding CMWW	-13.000	-78.346	-78.346	-78.346
Formatie directieteam	-136.000	-136.000	-136.000	-136.000
Akkerbrug (Vrijval Bestemmingsreserve)	0	-400.000	0	0
Eindtotaal	**-2.631.069**	**-4.166.330**	**-3.876.336**	**-4.316.984**

Bijlage 13 Was-wordt tabel WMO/jeugd 2024-2025

Welke activiteiten?	Was	Wordt
Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning die kunnen worden uitgesplitst naar Wmo	6.2 – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**6.21 – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO**
Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning die kunnen worden uitgesplitst naar Jeugd	6.2 – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**6.22 – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd**
Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening) die niet kunnen worden uitgesplitst naar Wmo of Jeugd	6.2 – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**6.23 – Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal**
Alle activiteiten op dit taakveld (naamwijziging taakveld)	6.6 – Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	**6.60 – Hulpmiddelen en diensten (Wmo)**
08 Vervoersdiensten 08L01 tot en met 08L07	6.71c - Dagbesteding (Wmo)	**6.60 – Hulpmiddelen en diensten (Wmo)**
10 Overige maatwerkarrangementen ggz intramuraal	6.81a Beschermd Wonen (Wmo)	**6.714 – Overige maatwerkarrangementen (Wmo)**
Alle PGB's verstrekt op grond van de Wmo	6.71a – Huishoudelijke hulp (Wmo), 6.71b – Begeleiding (Wmo), 6.71d – Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	**6.791 – PGB Wmo**
Personeelskosten die relateren aan maatwerkvoorzieningen Wmo, denk aan een beleidsmedewerker of contractmanager Wmo	6.6 – Maatwerkvoorzieningen (Wmo), 6.71a – Huishoudelijke hulp (Wmo), 6.71b – Begeleiding (Wmo), 6.71c - Dagbesteding (Wmo), 6.71d – Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	**6.91 – Coördinatie en beleid Wmo**
Ambulante jeugdhulp (zorg in natura), lokaal ingekocht	6.72a – Jeugdhulp begeleiding, 6.72b – Jeugdhulp behandeling, 6.72c – Jeugdhulp dagbesteding, 6.72d – Jeugdhulp zonder verblijf overig, 6.74a – Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	**6.751 – Jeugdhulp ambulant lokaal**
Ambulante jeugdhulp (zorg in natura), regionaal ingekocht	6.72a – Jeugdhulp begeleiding, 6.72b – Jeugdhulp behandeling, 6.72c – Jeugdhulp dagbesteding, 6.72d – Jeugdhulp zonder verblijf	**6.752 – Jeugdhulp ambulant regionaal**

	overig, 6.74a – Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	
Ambulante jeugdhulp (zorg in natura), landelijk ingekocht	6.72a – Jeugdhulp begeleiding, 6.72b – Jeugdhulp behandeling, 6.72c – Jeugdhulp dagbesteding, 6.72d – Jeugdhulp zonder verblijf overig, 6.74a – Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	**6.753 – Jeugdhulp ambulant landelijk**
Jeugdhulp met verblijf (zorg in natura), lokaal ingekocht	6.73a – Pleegzorg, 6.73b – Gezinsgericht, 6.73c – Jeugdhulp met verblijf overig, 6.74b – Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf, 6.74c – Gesloten plaatsing	**6.761 – Jeugdhulp met verblijf lokaal**
Jeugdhulp met verblijf (zorg in natura), regionaal ingekocht	6.73a – Pleegzorg, 6.73b – Gezinsgericht, 6.73c – Jeugdhulp met verblijf overig, 6.74b – Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf, 6.74c – Gesloten plaatsing	**6.762 – Jeugdhulp met verblijf regionaal**
Jeugdhulp met verblijf (zorg in natura), landelijk ingekocht	6.73a – Pleegzorg, 6.73b – Gezinsgericht, 6.73c – Jeugdhulp met verblijf overig, 6.74b – Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf, 6.74c – Gesloten plaatsing	**6.763 – Jeugdhulp met verblijf landelijk**
Alle PGB's verstrekt op grond van de Jeugdwet	6.72a – Jeugdhulp begeleiding, 6.72b – Jeugdhulp behandeling, 6.72c – Jeugdhulp dagbesteding, 6.72d – Jeugdhulp zonder verblijf overig, 6.74a – Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	**6.792 – PGB Jeugd**
Personeelskosten die relateren aan maatwerkvoorzieningen Jeugd, denk aan een beleidsmedewerker of contractmanager Jeugd	6.72a – Jeugdhulp begeleiding, 6.72b – Jeugdhulp behandeling, 6.72c – Jeugdhulp dagbesteding, 6.72d – Jeugdhulp zonder verblijf overig, 6.74a – Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf, 6.73a – Pleegzorg, 6.73b – Gezinsgericht, 6.73c – Jeugdhulp met verblijf overig, 6.74b – Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf, 6.74c – Gesloten plaatsing	**6.92 Coördinatie en beleid Jeugd**
Alle activiteiten op dit taakveld behalve 10 Overige maatwerkarrangementen ggz intramuraal (naamwijziging taakveld)	6.81a - Beschermd wonen (Wmo)	**6.811 - Beschermd wonen (Wmo)**
Alle activiteiten op dit taakveld (naamwijziging taakveld)	6.81b - Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	**6.812 - Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)**
Alle activiteiten op dit taakveld behalve 10 Overige	6.82a - Jeugdbescherming	**6.821 - Jeugdbescherming**

maatwerkarrangementen ggz intramuraal (naamwijziging taakveld)		
Alle activiteiten op dit taakveld (naamwijziging taakveld)	6.82b - Jeugdreclassering	**6.822 - Jeugdreclassering**

Bijlage 14 Afkortingenlijst

1G1P 1Gezin 1Plan

AB Algemeen Bestuur

ACP Algemeen Controle Plan

a.d.h.v. aan de hand van

ADV Anti Discriminatie Voorziening

AED Automatische Externe Defibrillator

AFBK Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders

Afd. Afdeling

Aj Arbeidsjaren

AO/IC Administratieve organisatie/interne controle

APV Algemene Plaatselijke Verordening

Art. Artikel

AVA Algemene Vergadering van Aandeelhouders

AVG Algemene Verordening Gegevensbescherming

AWACS Airborne Early Warning & Control System

B&W Burgemeester en Wethouders

BBB Bergbezinkbassin

BBV Besluit Begroting en Verantwoording

BBZ Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen

Berap Bestuursrapportage

BGT Basisregistratie Grootschalige Topografie

Bibob (Wet) Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

BIE Bouwgronden in exploitatie

Bijv. Bijvoorbeeld

BIO Baseline Informatiebeveiliging Overheid

BMI Body Mass Index

BMV Brede Maatschappelijke Voorziening

BNG Bank Nederlandse Gemeenten

BOA Buitengewoon Opsporingsambtenaar

BOR Beheer Openbare Ruimte

BRP (1) Basis Registratie Personen

BRP (2) Basis Rioleringsplan

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen

BT Basisteam

BTW Belasting Toegevoegde Waarde

BUIG Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG).

B.V. Besloten vennootschap

b.v. Bijvoorbeeld

BRO Wet Basisregistratie Ondergrond

BW Beschermd Wonen

CAK Centraal Administratie Kantoor

CAO Collectieve Arbeidsovereenkomst

CEO Cliënt Ervarings Onderzoek

CMWW Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Beekdaelen

CPB Centraal Planbureau

CPI Consumenten Prijs Index

c.q. Casu quo

CROW Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek

DB Dagelijks Bestuur

d.d. de dato

DHT Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht

Diftar Gedifferentieerd tarief

Div. Diversen

d.m.v. Door middel van

DVO Dienstverleningsovereenkomst

e.a. En andere

e.e.a. Een en ander

e.d. En dergelijke

e.o. En omstreken

EMU Europese en Monetaire Unie

ENSIA Eenduidige Normatiek Single Information Audit

EPA Energie Prestatie Advies

Etc. Et cetera

evt. Eventueel

EU Europese Unie

Fte Fulltime-equivalent

FIDO Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido)

GBT Gezonde basisschool van de toekomst

GEO Geografische Informatie

Gft Groente, fruit- en tuinafval

GGD Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst

GGZ Geestelijke Gezondheidszorg

GHOR Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen

GI Gecertificeerde Instellingen

GIA Geweld in afhankelijkheidsrelaties

GIDS Gezond in de Stad

GIS Geografisch informatiesysteem

Grex Grondexploitatie

GR Gemeenschappelijke Regeling

GRP Gemeentelijk Rioleringsplan

GTD Gemeentelijke Technische Dienst

HAVO Hoger algemeen voortgezet onderwijs

HGH Het Gegevenshuis

HR Human Resources

HRM Human Resources Management

HT Horizontaal Toezicht

IBA Internationale Bau Ausstellung

i.c. In casu

ICF Internal Control Framework

ICT Informatie en Communicatie Technologie

IDO Informatiepunt Digitale Overheid

IHP Integraal Huisvestingsplan

IKC Integraal Kind Centrum

IKS Iedereen kan Sporten

Incl. Inclusief

IOAW Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

IOAZ Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen

Ir. Ingenieur

i.r.t. Interregionaal Recherche Team

ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Landgraaf

i.s.m. In samenwerking met

ISMS Information Security Management System

i.v.m. In verband met

IVP Isolatie- en Verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg

JFC HQ Joint Force Command Headquarters van de NAVO

JGZ Jeugdgezondheidszorg

JOGG Jongeren op Gezond Gewicht

JPP Jeugd Preventie Programma

KBL Kredietbank Limburg

KCC Klant Contact Centrum

KLC Kwaliteit Limburgse centra

Km/u Kilometer per uur

KRW Kaderrichtlijn Water

KVO Keurmerk Veilig Ondernemen

LAA Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

LEA Lokaal Educatieve Agenda

LED Licht Emitterende Diode

LIA Lokale Inclusie Agenda

LTCB Lawntennisclub Brunssum

LVO Limburgs Voortgezet Onderwijs

MAVO Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs

m.a.w. Met andere woorden

MBO Middelbaar Beroepsonderwijs

MCS Management control systeem

m.b.t. Met betrekking tot

MHIDS Meer harmonie in de samenleving

MIP Meerjaren investeringsplan

MJOP Meerjarenonderhoudsplan

MMA Meld Misdaad Anoniem

m.u.v. Met uitzondering van

MOP-OR Meerjarig Onderhoudsplan Openbare Ruimte

MP Masterplan

MPG Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

N.a.v. Naar aanleiding van

NAVO Noord-Atlantische Verdragsorganisatie

Ncnp No cure no pay

NEN Nederlandse norm

NPO Nationaal Programma Onderwijs

Nr. Nummer

N.V. Naamloze vennootschap

NSvV Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde

o.a. Onder andere

o.b.v. Op basis van

OAB Onderwijsachterstandenbeleid

OAS Optimalisatie afvalwater studie

OCW Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

OLT Openluchttheater

OLV Onze-Lieve-Vrouw

OR Ondernemingsraad

Ov. Overige

OV Openbaar Vervoer

OW Omgevingswet

OZB Onroerende Zaak Belasting

OZBE Onroerende Zaak Belasting Eigenaar

OZBG Onroerend Zaak Belasting Gebruiker

OZL Oostelijk Zuid-Limburg

P-wet Participatiewet

P&C Planning & Control

P&O Personeel en organisatie

PALET Parkstad Limburg Energie Transitie

Pgb Persoonsgebonden budget

PIT Parkstad IT-samenwerking

PKVW Politiekeurmerk Veilig Wonen

PMD Plastic, Metaal, Drinkpakken

PO Primair onderwijs

POC Percentage of completion

POI Point Of Interest

PR Public relations

PRG Programma

PW Participatiewet

RAK Regionaal Afwegingskader (voor grootschalige duurzame energieopwekking)

Rd4 Regionale reinigingsdienst

RES ZL Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg

RIEC Regionaal Informatie en Expertise Centrum

RO Ruimtelijke Ordening

ROVL Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg

RRE Regeling Reductie Energiegebruik

RREW Regeling Reductie Energiegebruik Woningen

RUD Regionale Uitvoeringsdienst

SAAS Software as a Service

SiSa Single information, Single audit

SLA Service level agreement

SMK Stichting Muziekschool Kerkrade

SMO-raad Raad voor Sociaal Maatschappelijke Ondersteuning

SOBB Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum

SPUK Specifieke Uitkering Stimulering Sport

SUMP Sustainable Mobility Plans

SV Sportvereniging

SVBBL (gemeenten) Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf

SVREZL Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg

SW Sociale Werkvoorziening

t.a.v. Ter attentie van

t.b.v. Ten behoeve van

TCF Tax Control Framework

t.g.v. Ten gevolge van

t.l.v. Ten laste van

t.o.v. Ten opzichte van

TVW Transitievisie warmte

t.w.v. Ter waarde van

UWV Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen

VGRP Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan

VIC Verbijzonderde interne controle

VJB Voorjaarsbrief

VNG Vereniging Nederlandse Gemeenten

VO Voortgezet Onderwijs

VOP Voetgangersoversteekplaats

VRI Verkeersregelinstallatie

VRZL Veiligheidsregio Zuid-Limburg

VSV (Bureau) Voortijdig Schoolverlaten

VT Veilig Thuis

VTH Veiligheid, Toezicht en Handhaving

VVE Voor- en Vroegschoolse Educatie

VVN Veilig Verkeer Nederland

VWO Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

Wabo Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

WBL Waterschapsbedrijf Limburg

WDO Wet Digitale overheid

Wep Wet Elektronisch Publiceren

WGR Wet gemeenschappelijke regelingen

WGS Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening

Wibon Wet Informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken

Wkb Wet kwaliteitsborging

Wmebv Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer

WML Watermaatschappij Limburg

Wmo Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Woo Wet open overheid

WOZ wet Waardering Onroerende Zaken

WOZL Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg

WPG Wet Publieke Gezondheid

WPL Welzijnsgroep Parkstad Limburg

WSP Werkgeversservicepunt Parkstad

WsW Wet sociale Werkvoorziening

WSW Waarborgfonds Sociale Woningbouw

WWWL Woon Wijzer Winkel

WWW WoonWijzerWinkel

Zgn Zogenaamde

ZL Zuid-Limburg

ZZP Zorg Zwaarte Pakket

ZZP Zelfstandige zonder personeel